

อัตลักษณ์และจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุร้อนนาน: การบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ผ่าน
ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

BAOCHEN ZHU

คุณูปการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อัตลักษณ์และจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุร้อนนาน: การบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ผ่าน
ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

คุณฉวีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

Characteristics and Spirit of Jinan Spring Water Culture: Historical narration through
cultural and creative products

BAOCHEN ZHU

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR DEGREE OF PHILOSOPHY
IN VISUAL ARTS AND DESIGN
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
BURAPHA UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ได้พิจารณาคุณิพนธ์
นิพนธ์ของ BAOCHEN ZHU ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(ศาสตราจารย์พงศ์เดช ไชยคุตร)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์พงศ์เดช ไชยคุตร)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

..... กรรมการภายนอก

มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิหวัส แจ้งเอี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

63810021: สาขาวิชา: ทักษะศิลป์และการออกแบบ; ปร.ด. (ทักษะศิลป์และการออกแบบ)
 คำสำคัญ: วัฒนธรรมน้ำพุ, ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์, การออกแบบด้วยการเล่า
 เรื่อง, อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม, จิตวิญญาณทางวัฒนธรรม

BAOCHEN ZHU : อัตลักษณ์และจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุจินาน: การบอกเล่า
 เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์. (Characteristics and Spirit of
 Jinan Spring Water Culture: Historical narration through cultural and creative
 products) คณะกรรมการควบคุมคุณภาพ: พงศ์เดช ไชยคุตร, ภรติ พันธุมกร ปี พ.ศ. 2567.

งานวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์และจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุจินาน: การบอกเล่า
 เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ
 ภูมิหลัง และพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุจินาน วิเคราะห์นัยแฝงทางจิต
 วิญญาณ อัตลักษณ์ทางศิลปะ ตลอดจนคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุจินาน และสร้างชุด
 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุจินานเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน และใช้ผลิตภัณฑ์
 เป็นปัจจัยช่วยเพิ่มพูนความนิยมให้แก่วัฒนธรรมน้ำพุ งานวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยทาง
 เอกสาร วิธีวิจัยภาคสนาม และวิธีวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิหลัง
 กระบวนการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุจินาน รวมถึงนัยแฝงสำคัญที่ซ่อนอยู่ในแนว
 ตำนานและเรื่องเล่าเชิงประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุจินาน โดยนัยแฝงทางจิต
 วิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุจินานคือการให้ความสำคัญกับศีลธรรมเป็นอันดับต้น ๆ บ่มเพาะ
 ชื่อสัตย์กตัญญู การส่งเสริมความเท่าทันในกระแสตามกาลยุคสมัย การบ่มเพาะความสง่างามจาก
 เหล่าปัญญาชนผู้รู้วัฒนธรรม รวมถึงจิตวิญญาณแห่งวีรบุรุษของชาวจีนทางเหนือซึ่งมีประวัติศาสตร์มา
 อย่างยาวนาน เปิดกว้าง ฝ่าฝืน และเปี่ยมด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนอัตลักษณ์ทางธรรมชาติคือ
 รูปแบบธรณีสัณฐานที่เป็นแบบอย่างขั้นดีของลักษณะธรณีสัณฐานคาร์สต์ น้ำพุและกลุ่มน้ำพุในจี้
 หานนกลายเป็นตัวแทนของแหล่งน้ำพุจากธรณีสัณฐานคาร์สต์ในจีน เนื่องจากมีแหล่งน้ำพุจำนวน
 มาก กอปรกับปริมาณน้ำที่อุดมสมบูรณ์ คุณภาพน้ำที่ดีเยี่ยมและทิวทัศน์น้ำพวยพุ่งอันตระการตา อัต
 ลักษณ์ทางศิลปะและแนวโน้มทางสุนทรียภาพคือความงดงามอันนุ่มนวลและลุ่มลึกแบบตอนใต้และ
 ความสง่างามผ่าเผยของตอนเหนือ ทั้งนี้อัตลักษณ์และจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุจินานสามารถ
 นำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบและสร้างสรรค์ชุดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภท
 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มส่งเสริมระดับการรับรู้และความนิยมของวัฒนธรรมน้ำพุในสังคมวงกว้าง
 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุจินานเชิงสร้างสรรค์จำนวน 5 ชุด ประกอบด้วยผลงานชุดเทวดาทำนาน “ตำ
 นานขุนเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลีซาน” มีผลิตภัณฑ์จำนวน 1 ชิ้น ผลงานชุดบุคคลที่มีชื่อเสียง “ซิน
 ซี้จี้” และ “หลี่ชิงจ้าว” มีผลิตภัณฑ์จำนวน 7 ชิ้น รวมถึงผลงานชุดมาสคอตและสัญลักษณ์โลโก้

ประจำวัฒนธรรมน้ำพุเจี๊หนาน มีผลิตภัณฑ์จำนวน 3 ชิ้น

63810021: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; Ph.D. (VISUAL ARTS AND DESIGN)

KEYWORDS: Spring Culture, Cultural and Creative Products, Narrative Design, cultural characteristics, cultural spirit

BAOCHEN ZHU : CHARACTERISTICS AND SPIRIT OF JINAN SPRING WATER CULTURE: HISTORICAL NARRATION THROUGH CULTURAL AND CREATIVE PRODUCTS. ADVISORY COMMITTEE: PONGDEJ CHAIYAKUT, PORADEE PANTHUPAKORN 2024.

The content of this study focuses on the characteristics and spirit of Jinan's spring culture: through the creation of cultural and creative products for historical narration. The research aims to explore the historical background of Jinan's spring culture, along with related historical and mythological stories, analyze the spiritual connotation, natural features, artistic characteristics, and aesthetic tendencies of spring culture, and establish a series of cultural and creative products related to daily life to enhance the visibility of spring culture. This study employs literature review, field investigation, and creative research methods. The findings reveal the historical background of Jinan's spring culture, its developmental trajectory, the significant connotations of related mythological and historical stories, and the spiritual connotation of spring culture, emphasizing virtues, honesty, fashion advocacy, elegance, and openness. The natural features include typical karst landforms, Jinan's springs and spring groups, characterized by numerous spring eyes, abundant water, excellent water quality, and spectacular gushing landscapes, representing typical karst springs in China. The artistic characteristics and aesthetic tendencies embody both the graceful beauty of the south and the magnificent style of the north, forming a combination of southern and northern artistic styles. The study also applies the characteristics and spirit of Jinan's spring culture to design a series of cultural and creative products related to daily life to enhance the visibility of spring culture. The researcher has created five series of works, including one piece from the mythological series "Shun Plowing the Mountain," seven pieces from the literati series "Xin Qiji" and "Li Qingzhao," three mascot works related to spring culture, and the logo of spring culture.

กิตติกรรมประกาศ

ดุष्ฎิณิพนธ์เรื่อง “อัตลักษณ์จิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุจืหนาน: การบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์” สามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังล้วนได้รับความอนุเคราะห์และการสนับสนุนอย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์พงษ์เดช ไชยคุตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมผู้คอยกำกับดูแลดุष्ฎิณิพนธ์ฉบับนี้ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ช่วยอบรมสั่งสอนให้ความรู้ คอยช่วยเหลือเกื้อกูล ดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียนการสอนและการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุจืหนาน ศิลปินนักสร้างสรรค์งานด้านศิลปวัฒนธรรม รวมถึงผู้บริหารโคกผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุทุกท่านที่ให้ความกรุณาสละเวลาเข้าร่วมการสัมภาษณ์และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบคุณผู้แปลและทีมล่าม ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคนที่คอยดูแล ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาโดยตลอด ความช่วยเหลือและแรงสนับสนุนจากทุกคนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้งานวิจัยนี้สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

และขอขอบพระคุณครอบครัวญาติมิตรผู้เป็นที่รักสำหรับความเข้าใจและการสนับสนุนที่มีให้เสมอ เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานวิจัยและจัดทำดุष्ฎิณิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์อันพึงจะมีจากดุष्ฎิณิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้ครอบครัวผู้เป็นที่รัก คณาจารย์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่เอ่ยนามและไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ซึ่งมีส่วนทำให้ดุष्ฎิณิพนธ์นี้ สมบูรณ์ลุล่วง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย.....	1
คำถามของงานวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย.....	7
ขอบเขตของงานวิจัย.....	8
ระเบียบวิธีวิจัย.....	8
ขั้นตอนการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
เมืองจันทาน.....	13
1. สภาพภูมิประเทศของเมืองจันทาน.....	13
2. ภูมิหลังด้านการพัฒนาและวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของเมืองจันทาน.....	15
น้ำพุในเมืองจันทาน.....	19

ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุร้อน	19
หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์	20
1. ความคิดสร้างสรรค์	22
2. การใช้งานได้จริง	22
3.สุนทรียภาพ	22
4. เศรษฐกิจ	22
5. เอกลักษณ์	22
6. วัฒนธรรม	23
7. ความหลากหลาย	23
8. การเล่าเรื่อง	23
ทฤษฎีศาสตร์แห่งการบอกเล่าเรื่องราว	23
1. สถานการณ์การวิจัยเกี่ยวกับศาสตร์แห่งการบอกเล่าเรื่องราวในประเทศจีนในปัจจุบัน	23
2. สถานการณ์การวิจัยเกี่ยวกับศาสตร์แห่งการบอกเล่าเรื่องราวในประเทศฝั่งตะวันตกในปัจจุบัน	24
หลักการออกแบบเพื่อบอกเล่าเรื่องราว	27
1. หลักความสอดคล้อง (Principle of consistency)	28
2. หลักความแตกต่าง (Principle of difference)	28
3. หลักความเรียบง่าย (The principle of simplicity)	29
4. หลักการผสมผสาน (Principle of integration)	29
5. หลักการวิเคราะห์อัตลักษณ์ด้านการเล่าเรื่องของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างจากวัฒนธรรมน้ำพุ	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุร้อน	40
บทที่ 3 วัฒนธรรมและเรื่องราวของน้ำพุร้อน	43
พื้นที่และสภาพธรณีสัณฐานของแหล่งน้ำพุร้อน	43

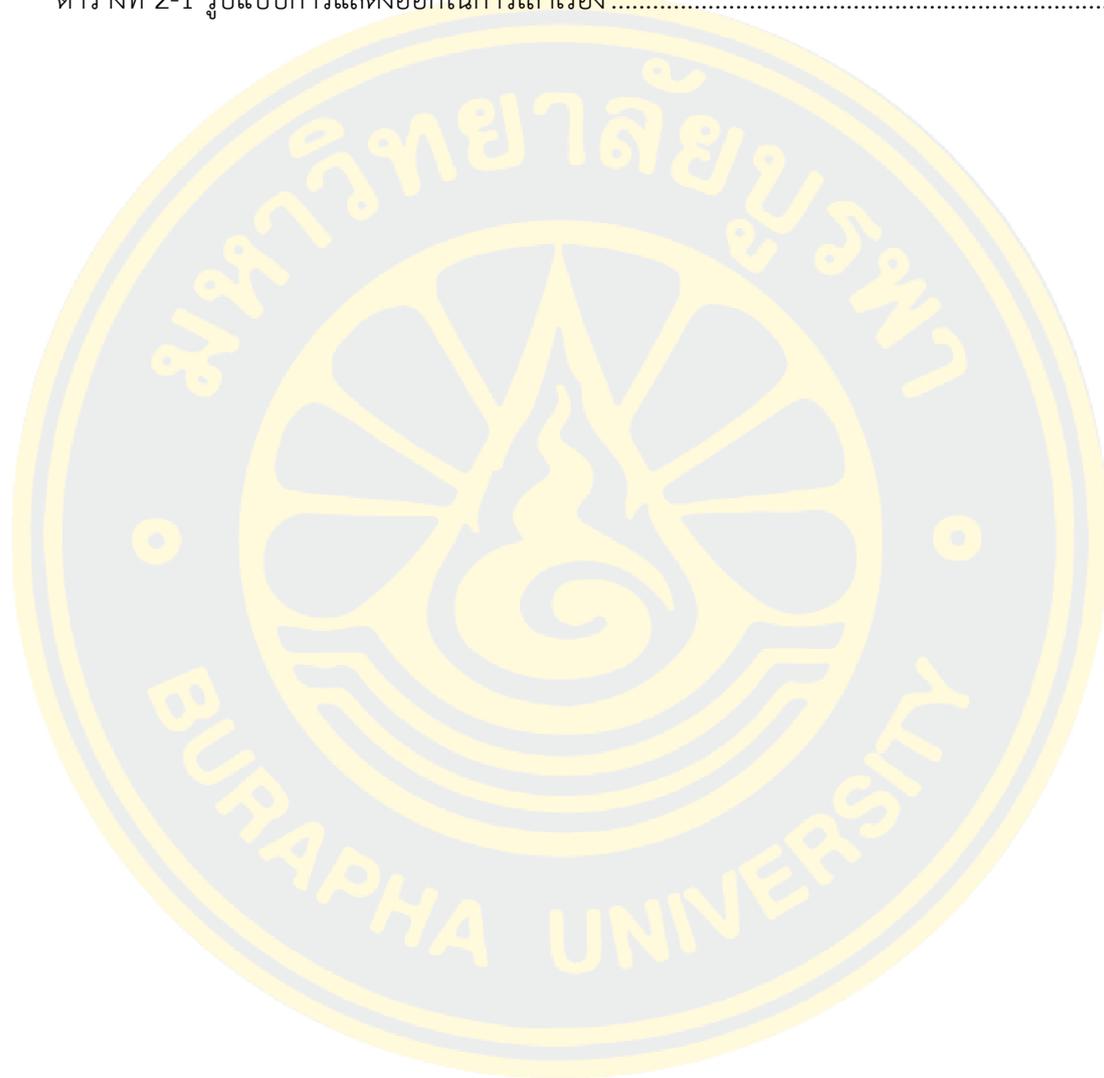
วัฒนธรรมน้ำพุร้อน.....	55
1. วิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น.....	55
2. สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุร้อน.....	56
3. งานจิตรกรรมและประติมากรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุร้อน.....	59
4. งานเทศกาลเกี่ยวกับน้ำพุร้อน.....	66
5. เมนูอาหารจานเด็ดที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุร้อน.....	68
6. ตำนานเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุร้อน.....	70
สถานการณ์ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในปัจจุบัน.....	72
1. ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทของระดับตกแต่ง.....	72
2. ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน.....	74
บทที่ 4 อัตลักษณ์และจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน.....	80
อัตลักษณ์ของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน.....	80
1. อัตลักษณ์ทางสภาพภูมิศาสตร์และธรณีสัณฐาน.....	80
2. อัตลักษณ์ด้านบุคคลสำคัญในท้องถิ่น.....	81
3. อัตลักษณ์ของชาวบ้านท้องถิ่น.....	82
4. อัตลักษณ์ทางศิลปะและวรรณกรรม.....	82
จิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน.....	84
1. จิตวิญญาณแห่งนักปราชญ์.....	84
2. จิตวิญญาณแห่งบทกวี ศิลปะ และวัฒนธรรม.....	84
3. จิตวิญญาณแห่งความรักชาติ.....	85
4. จิตวิญญาณทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน.....	86
การบอกเล่าเรื่องราวของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน.....	90
1. เรื่องเล่าที่สะท้อนถึงการถือคุณธรรมจรรยาเป็นสำคัญ.....	90
2. เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรักชาติ.....	94

การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างจากวัฒนธรรมน้ำพุ.....	98
1. การวิเคราะห์คุณค่าทางเศรษฐกิจภายใต้กระแสวัฒนธรรมเชิงเศรษฐกิจในปัจจุบัน	98
2. การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างจากวัฒนธรรมน้ำพุ	99
บทที่ 5 การออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์จากการบอกเล่าเรื่องราว	103
การเลือกแนวคิดหลักในการเล่าเรื่องผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์.....	105
1. แนวคิดหลักสำหรับผลงานที่สร้างสรรค์จากเรื่องเล่าเกี่ยวกับเทวดานาน	105
2. แนวคิดหลักสำหรับผลงานที่สร้างสรรค์จากเรื่องเล่าเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ.....	105
3. แนวคิดหลักสำหรับผลงานออกแบบมาสอดคล้องของวัฒนธรรมน้ำพุจันทน์	107
การเลือกประเภทผลิตภัณฑ์.....	107
1. กลุ่มประชากรเป้าหมาย.....	107
2. เอกลักษณ์เชิงสร้างสรรค์.....	107
3. ความเชื่อมโยงกับแนวคิดหลัก.....	108
4. ความต้องการของตลาด	108
5. ต้นทุนการผลิตและการผลิต.....	108
6. ความเป็นไปได้และความยั่งยืน	108
7. ความเป็นเอกภาพของแบรนด์สินค้า.....	108
8. บริบททางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	108
9. การสร้างเสริมประสบการณ์และอารมณ์ร่วม	108
10. ขนาดและศักยภาพของตลาด	108
กระบวนการสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุจันทน์เชิงสร้างสรรค์	109
1. ชุดผลงาน: “สุนัพะาะปลูกพืชพรรณบนเขาลีซาน”	109
2. ชุดชื่อผลงานบุคคลที่มีชื่อเสียง.....	116
3. ชุดผลงานมาสอดคล้องประจำวัฒนธรรมน้ำพุจันทน์	137

การวิเคราะห์ผลงาน.....	140
1. การวิเคราะห์คุณค่าเชิงสุนทรีย์	140
2. การวิเคราะห์คุณค่าด้านการใช้งาน	140
3. การแสดงออกถึงนัยแฝง.....	141
การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ	141
1. ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1: หลิวม่เซิน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบงานศิลปะ	141
2. ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2: คุณจาง ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมน้ำพุ.....	142
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายและข้อเสนอแนะ	144
สรุปผลการวิจัย	144
การอภิปราย.....	146
ข้อเสนอแนะ	147
บรรณานุกรม	149
ภาคผนวก	153
ภาคผนวก ก.....	154
ภาคผนวก ข.....	159
ภาคผนวก ค.....	170
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	173

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 รูปแบบการแสดงออกในการเล่าเรื่อง	32

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2-1 แผนภาพหน้าตัดแสดงโครงสร้างทางธรณีวิทยาของเมืองจันทาน.....	14
ภาพที่ 2-2 ภาพแผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งและเส้นทางคมนาคมของเมืองจันทาน.....	16
ภาพที่ 2-3 ผลงานบทกวีที่พรรณนาถึงน้ำพุเป่าหู.....	16
ภาพที่ 2-4 น้ำพุเป่าหู.....	18
ภาพที่ 3-1 น้ำพุเป่าหู.....	44
ภาพที่ 3-2 น้ำพุอยู่หลงถาน.....	45
ภาพที่ 3-3 น้ำพุเฮยหู่.....	45
ภาพที่ 3-4 น้ำพุไปม่าย.....	46
ภาพที่ 3-5 น้ำพุเหมยฮวา.....	46
ภาพที่ 3-6 น้ำพุไม่ฉวน.....	47
ภาพที่ 3-7 น้ำพุซู่วี.....	47
ภาพที่ 3-8 แผนภาพหน้าตัดแสดงโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่ก่อให้เกิดแหล่งน้ำพุของเมืองจันทาน..	48
ภาพที่ 3-9 ภาพจำลองสภาพชั้นหินปูนซึ่งเป็นเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดแหล่งน้ำพุใต้เมืองจันทาน.....	48
ภาพที่ 3-10 แผนที่ทางอุทกธรณีวิทยาของจันทาน.....	49
ภาพที่ 3-11 ภาพแผนที่แสดงขนาดพื้นที่แหล่งน้ำพุในเมืองจันทาน.....	49
ภาพที่ 3-12 ภาพมาตรการอนุรักษ์น้ำพุ “น้ำพุแห่งรัก” 1.....	52
ภาพที่ 3-13 ภาพมาตรการอนุรักษ์น้ำพุ “น้ำพุแห่งรัก” 2.....	53
ภาพที่ 3-14 ภาพศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุหนึ่งในใต้หล้า.....	53
ภาพที่ 3-15 ผลิตภัณฑ์ในศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุหนึ่งในใต้หล้า.....	54

ภาพที่ 3-16 ผลิตภัณฑ์ในศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์วัฒนธรรมน้ำพุหนึ่งใน ใต้ หล้า.....	54
ภาพที่ 3-17 ภาพชาวบ้านท้องถิ่นกำลังตักน้ำพุจากแหล่งน้ำพุเฮยหู่เพื่อนำไปใช้อุปโภคบริโภค	56
ภาพที่ 3-18 อาคารสถาปัตยกรรมในสวนน้ำพุเฮยหู่	57
ภาพที่ 3-19 อาคารสถาปัตยกรรมในสวนน้ำพุเป่าหู	57
ภาพที่ 3-20 อาคารสถาปัตยกรรมในสวนน้ำพุไป๋มาย	58
ภาพที่ 3-21 อาคารสถาปัตยกรรมในสวนน้ำพุอยู่หลงถาน.....	58
ภาพที่ 3-22 งานประติมากรรมแกะสลักหิน “กำแพงห้ามังกร”	59
ภาพที่ 3-23 งานประติมากรรม “ชุดรูปปั้นห้ามังกรพ่นน้ำพุ”	60
ภาพที่ 3-24 งานประติมากรรมปั้นหล่อทองสัมฤทธิ์ “มังกรแห่งสันติภาพ”	60
ภาพที่ 3-25 งานประติมากรรม “พยัคฆ์คู่”	61
ภาพที่ 3-26 งานประติมากรรมหัวสัตว์พ่นน้ำในแหล่งน้ำพุเฮยหู่	62
ภาพที่ 3-27 งานประติมากรรมในสวนน้ำพุเฮยหู่ (งานปั้นรูปมนุษย์) 1	62
ภาพที่ 3-28 งานประติมากรรมในสวนน้ำพุเฮยหู่ (รูปปั้นรูปมนุษย์) 2	63
ภาพที่ 3-29 งานจิตรกรรม “สี่สันสารทฤดูของเขาหวาและเขาเซว” โดยจ้าวเมิ่งฝู.....	64
ภาพที่ 3-30 งานจิตรกรรม “กลางฤดูร้อน (盛夏图)” โดยหลี่ชู่ฉาน	65
ภาพที่ 3-31 งานจิตรกรรม “งานชุมนุมกวีที่นครหลวง (京师会文图)” โดยหลี่ชู่ฉาน	65
ภาพที่ 3-32 กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการในเทศกาลน้ำพุนานาชาติเมืองจีหนาน.....	66
ภาพที่ 3-33 กิจกรรมเทศกาลน้ำพุที่จัดขึ้นที่สวนน้ำพุอยู่หลงถาน	67
ภาพที่ 3-34 กิจกรรมเทศกาลน้ำพุที่จัดขึ้นที่สวนน้ำพุอยู่หลงถาน	67
ภาพที่ 3-35 ศูนย์กิจกรรมวัฒนธรรม Wuyingtian Cultural Activity Center	68
ภาพที่ 3-36 ภาพเมนู “ซูปขาวใสรากพืชผู่ไฉ่” 1.....	69
ภาพที่ 3-37 ภาพเมนู “ซูปขาวใสรากพืชผู่ไฉ่” 2.....	69
ภาพที่ 3-38 ภาพบ่อน้ำพุ.....	71

ภาพที่ 3-39 ภาพศาลไหว้บรรพบุรุษชุ่น.....	71
ภาพที่ 3-40 ผลิตภัณฑัวัฒนธรรมสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ 1	73
ภาพที่ 3-41 ผลิตภัณฑัวัฒนธรรมสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ 2	73
ภาพที่ 3-42 ผลิตภัณฑัวัฒนธรรมสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ 3	74
ภาพที่ 3-43 ภาพดอกบัวคู่.....	75
ภาพที่ 3-44 ที่คั่นหนังสือลายดอกบัวคู่.....	76
ภาพที่ 3-45 แม่เหล็กติดตู้เย็นรูปดอกบัวคู่.....	76
ภาพที่ 3-46 ผลิตภัณฑัวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์พวงกุญแจและภาพโปสการ์ดบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์	77
ภาพที่ 3-47 ผลิตภัณฑัวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์พวงกุญแจและภาพโปสการ์ดบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์	78
ภาพที่ 4-1 ภาพตำรารวมผลงานบทกวีนิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับน้ำพุ.....	83
ภาพที่ 4-2 เครื่องปั้นดินเผาดำ.....	87
ภาพที่ 4-3 ภาพ “สี่สันสารทฤดูของเขาหาวและเขาเขว” โดยจ้าวเมิ่งฝู.....	90
ภาพที่ 4-4 ภาพโลงสักการะบรรพบุรุษเอ๋อร์อิง.....	92
ภาพที่ 4-5 ภาพโลงสักการะบรรพบุรุษเอ๋อร์อิง.....	92
ภาพที่ 4-6 ภาพโลงสักการะบรรพบุรุษเอ๋อร์อิง.....	93
ภาพที่ 4-7 ภาพเขตพื้นที่แปลงนาบนภูเขาเขาเขาที่ซุ่นลงมือเพาะปลูก	93
ภาพที่ 4-8 ภาพหออนุสรณ์สถานของซินซีจี้.....	96
ภาพที่ 4-9 ภาพยนตร์มีวลีคัลขนาดสั้นเรื่อง “ลมโปรยบุปผาโรยไกลพันลี้”	96
ภาพที่ 4-10 ภาพยนตร์มีวลีคัลขนาดสั้นเรื่อง “ลมโปรยบุปผาโรยไกลพันลี้”	97
ภาพที่ 4-11 ภาพหออนุสรณ์สถานของหลี่ชิงจ้าว	97
ภาพที่ 4-12 ที่คั่นหนังสือลายดอกบัวคู่.....	100
ภาพที่ 4-13 แม่เหล็กติดตู้เย็นรูปดอกบัวคู่.....	100

ภาพที่ 4-14 ภาพ ดอกบัวแฝด (Baochen Zhu, 2021).....	101
ภาพที่ 4-15 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างจากวัฒนธรรมน้ำพุร้อน.....	102
ภาพที่ 5-1 ภาพ “สี่สันสารทฤดูของเขาหาวและเขาเซว” โดยจ้าวเมิ่งฝู.....	110
ภาพที่ 5-2 ภาพร่างงานออกแบบขั้นที่ 3 โดยมีเทวดานานชุ่นเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลี่ซานเป็นแนวคิดหลัก	111
ภาพที่ 5-3 อักษรฉนวนที่เขียนแบบอักษรเจียกู่เหวิน.....	112
ภาพที่ 5-4 ลวดลายน้ำแบบจีนดั้งเดิม	113
ภาพที่ 5-5 ภาพร่างงานออกแบบขั้นที่ 3 โดยมีเทวดานานชุ่นเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลี่ซานเป็นแนวคิดหลักที่ลงสีแล้ว	114
ภาพที่ 5-6 ผลงานภาพวาด “ทิวทัศน์ขุนเขาสายน้ำพันลี้” (บางส่วน)	115
ภาพที่ 5-7 บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์จี้กซอว์.....	115
ภาพที่ 5-8 ผลิตภัณฑ์จี้กซอว์.....	116
ภาพที่ 5-9 งานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก ภาพร่างที่ 1.....	118
ภาพที่ 5-10 งานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก ภาพร่างที่ 2	119
ภาพที่ 5-11 หอเจียฟางในเมืองจีหนาน	121
ภาพที่ 5-12 ปราการด้านเจียววี.....	122
ภาพที่ 5-13 งานจิตรกรรมฝาผนังในพิพิธภัณฑ์สุโขทัย	122
ภาพที่ 5-14 งานจิตรกรรมฝาผนังในพิพิธภัณฑ์สุโขทัย	123
ภาพที่ 5-15 กระบวนการสร้างสรรค์งานแกะสลักเครื่องเคลือบที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก.....	123
ภาพที่ 5-16 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ งานแกะสลักเครื่องเคลือบที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก	124
ภาพที่ 5-17 ภาพร่างงานออกแบบลงสีลวดลายที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก.....	125
ภาพที่ 5-18 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ภาพวาดหลังแผ่นกระจกที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก	126

ภาพที่ 5-19 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ภาพวาดกระเบื้องเคลือบที่มีชินชี่จีเป็นแนวคิดหลัก	126
ภาพที่ 5-20 ภาพร่างงานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีหมีขิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก	128
ภาพที่ 5-21 น้ำพุไม่ฉนวน.....	130
ภาพที่ 5-22 ภาพร่างงานออกแบบอักษรฉนวนในสไตล์แบบอักษรเสี้ยวจ้วน	130
ภาพที่ 5-23 ภาพอักษรฉนวนในสไตล์แบบอักษรเสี้ยวจ้วน	131
ภาพที่ 5-24 น้ำพุเยว่หย่าในเมืองจีหนาน.....	131
ภาพที่ 5-25 แบบร่างมิติงงานแกะสลักกระดาษที่มีหมีขิงจ้าวเป็นแนวคิดหลักแต่ละชั้น.....	132
ภาพที่ 5-26 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ งานแกะสลักกระดาษโดยมีหมีขิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก	133
ภาพที่ 5-27 งานภาพร่างลงสีงานออกแบบโดยมีหมีขิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก.....	134
ภาพที่ 5-28 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ งานภาพพิมพ์ลายเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบโดยมีหมีขิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก	135
ภาพที่ 5-29 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ งานพิมพ์ลายเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบโดยมีหมีขิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก.....	136
ภาพที่ 5-30 งานออกแบบมาสคอตวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน.....	138
ภาพที่ 5-31 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบเคสโทรศัพท์มือถือ	138
ภาพที่ 5-32 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบเคส iPad	139
ภาพที่ 5-33 ผ้าไหมสำหรับคล้องหรือโพกศีรษะ	139

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ในปัจจุบัน ซอฟต์เพาเวอร์ (Soft Power) ทางวัฒนธรรม หรือ ‘อำนาจอ่อน’ หมายถึง อำนาจที่ดึงดูดให้ผู้คนยอมรับหรือคล้อยตามได้อย่างแยบยล เป็นอำนาจแบบนามธรรม เป็นปัจจัยที่หล่อหลอมแนวคิด ตลอดจนค่านิยมของผู้คน เช่น วิถีชีวิตแบบชาวอเมริกัน ซึ่งถ่ายทอดผ่านภาพยนตร์ฮอลลีวูดที่ออกฉายไปทั่วโลก ส่งผลให้การดำรงชีวิตแบบในภาพยนตร์ดังกล่าวติดตาตรึงใจผู้คนและสร้างค่านิยมใหม่ให้แก่สังคมในพื้นที่นั้น ๆ อย่างช้า ๆ กล่าวได้ว่าซอฟต์เพาเวอร์ทางวัฒนธรรมคือขุมพลังทางยุทธศาสตร์ที่นานาประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งยังเป็นหนึ่งในเกณฑ์สำคัญที่ใช้อ้างอิงในการชี้วัดระดับการพัฒนาทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศอีกด้วย ซึ่งประเทศจีนในขณะนี้ได้ดำเนินการพัฒนาซอฟต์เพาเวอร์ทางวัฒนธรรมให้ก้าวล้ำไปสู่ระดับใหม่ที่เหนือชั้นเป็นประวัติการณ์อย่างไม่เคยปรากฏขึ้นมาก่อน และขุมพลังดังกล่าวยังถือเป็นเงื่อนไขอันดับต้น ๆ สำหรับมาตรการฟื้นฟูครั้งใหญ่แห่งชาติจีน ด้วยเหตุนี้ เพื่อพัฒนาซอฟต์เพาเวอร์ทางวัฒนธรรม จีน ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องช่วยเสริมสร้างฮาร์ดเพาเวอร์ (Hard Power) ทางวัฒนธรรม ฮาร์ดเพาเวอร์ หมายถึง อำนาจที่เป็นรูปธรรม สามารถรับรู้และสัมผัสได้ เช่น ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ซึ่งฮาร์ดเพาเวอร์ทางวัฒนธรรมในที่นี้ หมายถึงการดำเนินการทางเศรษฐกิจ การพัฒนาอุตสาหกรรม ความต้องการในตลาด รวมถึงความสามารถด้านการแข่งขันในระดับนานาชาติ นอกจากนี้ยังหมายถึงความสามารถทางอุตสาหกรรมของประเทศในด้านการผลิต การบริหารธุรกิจ ตลอดจนการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไปพร้อม ๆ กับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางวัฒนธรรมโดยใช้ผลิตภัณฑ์เป็นสื่อกลาง ซึ่งคุณภาพของผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่ออิทธิพลและพลังในการดึงดูดความสนใจของวัฒนธรรมประจำชาติ

การยกระดับซอฟต์เพาเวอร์ทางวัฒนธรรมของประเทศจีนถือเป็นแนวโน้มด้านการพัฒนาที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน สืบเนื่องจากประการแรก ขณะนี้ประเทศจีนกำลังปรับเปลี่ยนแนวทางการผลิตและการสร้างสรรค์ภายในประเทศให้กลายเป็นการผลิตโดยอาศัยภูมิปัญญาจีน (中国制造) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือการเร่งการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมภายในประเทศจีน โดยปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างอุปสงค์ การปรับปรุงระบบอุตสาหกรรมให้เท่าทันยุคสมัยใหม่ เร่งการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เติบโตในเชิงกลยุทธ์ กล่าวคือเป็นการปรับปรุงระดับเทคโนโลยี

อุตสาหกรรมอย่างครอบคลุม รวมถึงกลยุทธ์การพัฒนาซึ่งเป็นสำคัญสำหรับความสามารถในการแข่งขันระดับสากล และทรัพย์สินทางปัญญาจีนก็มีบทบาทไม่น้อยในการสนับสนุนกระบวนการพัฒนานี้ อีกทั้งประเทศจีนยังถือเป็นประเทศที่มีห่วงโซ่อุตสาหกรรมที่ใหญ่และครอบคลุมที่สุดในโลก ซึ่งปัจจัยข้อนี้ถือเป็นรากฐานเชิงรูปธรรมที่สำคัญสำหรับการพัฒนาซอฟต์แวร์ทางวัฒนธรรม ประการต่อมา เนื่องด้วยคุณภาพชีวิตทางด้านวัตถุของประชาชนในประเทศจีนได้รับการยกระดับให้สูงขึ้น ส่งผลให้ความต้องการผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางจิตวิญญาณเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย อีกทั้งอุปสงค์ดังกล่าวยังทำให้ความต้องการของตลาดต่อผลิตภัณฑ์ประเภทนี้เพิ่มมากขึ้น ทว่าในขณะที่เดียวกันก็ยังคงก่อให้เกิดกระแสความขัดแย้งทางสังคมที่สอดคล้องกับระดับอุปสงค์ขึ้นเช่นกัน กล่าวคือ เป็นความขัดแย้งระหว่างคุณภาพของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงศิลปะและความต้องการของมวลชนนั่นเอง แม้ว่ารัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นต่างก็ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบูรณาการปัจจัยจากอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเข้ากับอุตสาหกรรมต่าง ๆ อาทิ อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเงิน ตลอดจนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แต่ด้วยปัจจัยบางประการ เช่น รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ล้าสมัย รวมถึงกระแสนิยมในยุคสมัยเก่าที่ผ่านพ้นไปแล้วและไม่สอดคล้องกับกระแสนิยมในยุคสมัยปัจจุบัน จึงเป็นเหตุให้แม้จะมีการสนับสนุนจากทางภาครัฐ แต่ก็ยังไม่อาจตอบสนองความกระตือรือร้นในการบริโภคผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมประเภทดังกล่าวของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในประการที่สาม ประเทศจีนนั้นมีประวัติศาสตร์อันยาวนานถึง 5,000 ปี ทั้งยังมีฐานประชากรที่ใหญ่ที่สุดในโลก กอปรกับอาณาเขตบนผืนแผ่นดินที่ใหญ่เป็นอันดับสามของโลก ดังนั้น ทั้งทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์จึงอุดมสมบูรณ์อย่างยิ่ง และทรัพยากรทั้งหมดยังเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ยอดเยียมมากมายบนผืนแผ่นดินจีนอันน่ามหัศจรรย์แห่งนี้ ซึ่งวัฒนธรรมทั้งหลายเหล่านี้ต่างก็เป็นแหล่งแรงบันดาลใจที่สำคัญสำหรับการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์การพัฒนาในปัจจุบัน แม้ว่าในขณะที่ประเทศจีนจะถึงพร้อมด้วยปัจจัยทางเทคโนโลยี ตลาดและทรัพยากรซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่ยอดเยียมมากที่สุดสำหรับการพัฒนาซอฟต์แวร์ทางวัฒนธรรม แต่ทรัพยากรทางวัฒนธรรมอันยอดเยี่ยมของประเทศจีนกลับไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ในแง่ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงภูมิทัศน์ส่วนใหญ่ยังคงพึ่งพาการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเชิงภูมิทัศน์แบบดั้งเดิมเป็นหลัก ประเภทและรูปแบบของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ก็มีลักษณะจำเจ เป็นรูปแบบเดียวกันไปเสียหมด ทั้งยังเหมือนกันมากเกินไป ไร้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งส่งผลให้ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งที่กระจายตัวอยู่ในเขตภูมิภาคเดียวกันมีลักษณะคล้ายคลึงกันแทบทุกประการ กล่าวได้ว่าผลิตภัณฑ์เหล่านี้เหมือนกันมากเกินไป เสียจนกลายเป็นสินค้าดาษดื่น ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งระดับคุณภาพที่ลดลง

การออกแบบที่ขาดความใส่ใจ รวมถึงระดับสุนทรียภาพภายในผลิตภัณฑ์ที่อ่อนแอหรือรีบร้อนเกินไปกว่าจะดึงดูดความสนใจจากมวลชน กล่าวได้ว่ากระบวนการพัฒนาที่ล่าช้าและรั้งแต่จะซบเซาลงเช่นนี้ย่อมไม่สามารถตอบสนองค่านิยมทางสุนทรียภาพของบรรดาสาธารณชนที่เพิ่มสูงมากขึ้นทุกวันได้ ซึ่งในสถานการณ์ดังกล่าวสิ่งที่ควรค่าแก่การกล่าวถึงและให้ความสำคัญคือ ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของพิพิธภัณฑ์ซึ่งถือเป็นสินค้าที่แสดงให้เห็นถึงกระแสแห่งการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในเชิงบวกท่ามกลางปัญหานานับประการที่วงการผลิตภัณฑวัฒนธรรมกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของพิพิธภัณฑ์นั้นมีรากฐานทางทรัพยากรวัฒนธรรมเป็นจำนวนมาก จึงสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ตลาดบริโภคได้โดยผ่านการเปลี่ยนแปลงวิธีการหรือรูปแบบการนำเสนอตัวผลิตภัณฑ์ รวมถึงการปรับเปลี่ยนแนวทางประชาสัมพันธ์สื่อโฆษณาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทว่าวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์เฉพาะประจำภูมิภาคส่วนใหญ่ยังคงเลือกที่จะเหนี่ยวรั้งตนเองเอาไว้กับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มุ่งแต่จะไหลตามกระแสเพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้ พฤติกรรมลอกเลียนรูปแบบความคิดสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรมจากผลิตภัณฑ์ของพิพิธภัณฑ์จึงไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่อะไร

วัฒนธรรมจีนเกิดขึ้นจากการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมประจำชนชาติและวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ประจำแต่ละภูมิภาคภายในประเทศจีน จึงกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมประจำภูมิภาคถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่วัฒนธรรมจีนขาดไปไม่ได้อย่างเด็ดขาด ทั้งยังเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงความหลากหลายและการยอมรับซึ่งความหลากหลายเหล่านั้นในวัฒนธรรมจีนอีกด้วย ดังนั้น การพัฒนาวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ประจำภูมิภาคจึงถือเป็นแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมแบบ Bottom-up อย่างแท้จริง กล่าวคือเป็นการพัฒนาโดยเริ่มต้นจากเขตพื้นที่หนึ่ง จากนั้นจึงนำไปสู่การพัฒนาในระดับเมืองที่มีขอบเขตใหญ่กว่า และท้ายที่สุดการพัฒนานี้ก็จะส่งผลไปถึงการพัฒนาวัฒนธรรมในระดับประเทศ ดังนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่าการพัฒนาวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ประจำภูมิภาคมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการสร้างรากฐานสำหรับการพัฒนาซอฟต์แวร์ของวัฒนธรรมจีน เพราะรากฐานที่มั่นคงเป็นปัจจัยที่กำหนดขนาดของสิ่งก่อสร้างส่วนบนที่ตั้งอยู่บนรากฐานดังกล่าว

วัฒนธรรมน้ำพุของเมืองจีหนานเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจากธรรมชาติที่มีชื่อเสียงและเป็นต้นแบบของวัฒนธรรมจากธรรมชาติอันเก่าแก่ของวัฒนธรรมจีน ซึ่งมรดกวัฒนธรรมนี้มีทั้งคุณลักษณะทางธรรมชาติที่มองเห็นและสัมผัสได้อย่างชัดเจน รวมถึงอัตลักษณ์เฉพาะทางมานุษยวิทยาที่แฝงอยู่ภายใน ประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมน้ำพุเมืองจีหนานนั้นสามารถค้นคว้าสืบย้อนไปได้ถึงสมัยราชวงศ์ซางเมื่อ 3,500 ปีกว่าที่แล้ว ตั้งแต่ในสมัยโบราณ จีหนานเป็นเขตพื้นที่ซึ่งอุดมไปด้วยแหล่งน้ำพุมากมาย อัตลักษณ์ดังกล่าวเป็นสาเหตุที่ทำให้พื้นที่แห่งนี้ได้รับการเรียกขานว่า ‘นครแห่งน้ำพุ (泉城)’ เมืองจีหนานแห่งนี้มีแหล่งตาน้ำพุธรรมชาติอยู่มากมายเป็นจำนวนกว่า 700 แห่ง มีตั้งแต่ตาน้ำขนาดเล็กไปจนถึงตาน้ำพุขนาดมหึมาซึ่งทั้งหมดล้วนเกิดจากคุณลักษณะทางธรณีวิทยาและธรณี

สัณฐานอันเป็นเอกลักษณ์ประจำพื้นที่ ด้วยเหตุนี้ วัฒนธรรมน้ำพุเมืองจีหนานจึงถือเป็นมรดกทาง ธรรมชาติที่หาได้ยากยิ่งในประเทศจีน หรือกระทั่งบนโลกใบนี้ก็ยากจะหาสถานที่ซึ่งอุดมไปด้วยตา น้ำพุจำนวนมากมหาศาลเช่นนี้ได้อีกเป็นแห่งที่สอง (Ren, 2020)

วัฒนธรรมน้ำพุยังมีคุณค่าอย่างมากต่อการศึกษาวิจัยในด้านมรดกทางธรรมชาติ อาทิ การบูรณาการในวัฒนธรรมตาน้ำพุโดยการผสมผสานรูปแบบการสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ เข้า ด้วยกัน ซึ่งไม่เพียงสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ในแต่ละยุคสมัย แต่ยังมีคุณค่าอย่าง มากต่อการศึกษาวิจัยคุณลักษณะและสภาพของวัตถุ ตลอดจนลักษณะการพุ่งทะลักออกมาจากตาน้ำ อุตลักษณ์ทางสภาพภูมิศาสตร์และธรณีสัณฐานภายในพื้นที่ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดอัตลักษณ์รูปแบบ ต่าง ๆ ในตาน้ำพุ (Liang & Zhang, 2020) ซึ่งอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมน้ำพุในสายตาของบุคคลทั่วไป มีดังนี้

1. แหล่งน้ำพุใสกระจ่างจนมองเห็นก้นบ่อ น้ำจากแหล่งน้ำพุสามารถดื่มได้โดยตรงและเป็น ทรัพยากรที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของผู้คนท้องถิ่น (Sun, 2012)
2. เป็นวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ที่มีความเป็นมาอันยาวนานและเป็นเรื่องราวทาง วัฒนธรรมซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่คนท้องถิ่น
3. ภูมิทัศน์สวนป่าน้ำพุสวยสง่าโดดเด่นจึงไม่เพียงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของคนใน ท้องถิ่น แต่ยังดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวจำนวนมาก
4. แหล่งตาน้ำพุมีจำนวนมากกระทั่งมีคำกล่าวที่ว่า “น้ำพุผุดพรายทั่วเมือง ต้นหลิวอยู่คู่ทุก คริวเรือน” (Wang & Yang, 2020)

คุณลักษณะทางมานุษยวิทยาของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานยังเป็นปัจจัยสำคัญมีคุณค่าด้าน การศึกษาวิจัยอย่างยิ่งเช่นกัน ทั้งวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี คติชน เวทตำนานเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ พิธีกรรมทางศาสนา ตลอดจนเทศกาลเฉลิมฉลองที่มี ความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุซึ่งมีอยู่อย่างมากมายนับไม่ถ้วน ปัจจัยเหล่านี้เป็นแหล่งทรัพยากร สำหรับการสร้างสรรค์ที่ทรงคุณค่าอย่างมากสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเชิงวัฒนธรรม อีกนัย หนึ่งยังสามารถกล่าวได้ว่าทรัพยากรเหล่านี้คือผลผลิตจากการตกผลึกทางภูมิปัญญาของชาวเมืองจี หนาน (Chen & He, 2006) ตั้งแต่อาหารการกินสูงานวรรณกรรม จากวัดวาอารามอันโอ่อ่าเรื่อยไป จนถึงสัจธรรมที่ยึดถือเป็นสรณะทั่วโลก ทั้งหมดทั้งหมดล้วนเปี่ยมด้วยจิตวิญญาณแห่งน้ำพุอันเป็นนิ รันตร์ โดยเฉพาะในด้านของบุคคลทางประวัติศาสตร์ ในหน้าประวัติศาสตร์ของเมืองแห่งนี้อุดมไป ด้วยบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงมากมายซึ่งชาวจีนส่วนใหญ่รู้จักกันเป็นอย่างดี อาทิ ต้าซุ่น (大舜) หลี่ชิงจ้าว (李清照) ซินซี้จี้ (辛弃疾) และฉินฉง (秦琼) ฯลฯ พวกเขาเหล่านี้มักนำ คุณลักษณะทางสุนทรียศาสตร์และอุปนิสัยอันสูงส่งของตนเองร้อยเรียงผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรม น้ำพุและแสดงออกผ่านทางบทกลอนกวี ภาพเขียน หรือบทขับลำนำในละครจิว ฯลฯ ที่ตนเป็น

ผู้ประพันธ์ การกระทำเหล่านี้ได้หลงเหลือคุณูปการมากมายไว้ให้ชนรุ่นหลัง ทั้งเวทตำนานที่เปี่ยมด้วยเรื่องราวอันงดงาม ตลอดจนเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ อีกทั้งมรดกอันล้ำค่าเหล่านี้ยังสร้างเสริมให้แนวคิดทางมานุษยวิทยาที่อยู่ภายในนัยแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุปรากฏให้เห็นเด่นชัดยิ่งขึ้น

หนึ่งในวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดสำหรับการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุในขณะนี้ ทั้งยังเป็นวิธีซึ่งมีความสอดคล้องกับกระแสนิยมในยุคสมัยปัจจุบัน นั่นคือ การพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ถือเป็นสื่อกลางสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ประจำภูมิภาคซึ่งประกอบด้วยนัยแฝงทางจิตวิญญาณ อัตลักษณ์ทางศิลปะ ตลอดจนระบบค่านิยมของวัฒนธรรมประจำภูมิภาค นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ยังสามารถตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณด้านวัฒนธรรมที่เพิ่มสูงขึ้นทุกขณะของบรรดาสาธารณชนได้อีกด้วย

ผู้วิจัยหวังว่าการวิจัยภายใต้หัวข้อการบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จะสามารถเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมให้กับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ มอบประสบการณ์เชิงปฏิสัมพันธ์ที่ชวนให้เพลิดเพลินดื่มด่ำแก่ผู้ชื่นชมผลงาน และสามารถตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณและวัฒนธรรมของเหล่าสาธารณชนได้เป็นอย่างดี โดยที่ในขณะเดียวกันยังเป็นอีกช่องทางหนึ่งซึ่งช่วยประชาสัมพันธ์ เพิ่มพูนชื่อเสียงและความนิยมของวัฒนธรรมน้ำพุ สร้างแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นด้วยเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมประจำภูมิภาค ตลอดจนช่วยเติมเต็มช่องว่างในตลาดการค้า

คำถามของงานวิจัย

1. บริบทความเป็นมา พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ และเรื่องราวที่เป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมน้ำพุจี่หนานเป็นอย่างไร?
2. นัยแฝงทางจิตวิญญาณ อัตลักษณ์ทางศิลปะและแนวโน้มสุนทรียภาพของวัฒนธรรมน้ำพุจี่หนานเป็นอย่างไร?
3. สามารถแสดงออกถึงนัยแฝงของวัฒนธรรมน้ำพุจี่หนานในรูปแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างไร?

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิหลัง และพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุจี่หนาน

2. เพื่อวิเคราะห์นัยแฝงทางจิตวิญญาณ อัตลักษณ์ทางศิลปะ ตลอดจนคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุเจ้หนาน

3. เพื่อสร้างชุดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุเจ้หนานเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน และใช้ผลิตภัณฑ์เป็นปัจจัยช่วยเพิ่มพูนความนิยมให้แก่วัฒนธรรมน้ำพุ

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

งานวิจัยนี้ดำเนินการศึกษาทำความเข้าใจปัจจัยทางธรรมชาติและปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมน้ำพุเจ้หนาน โดยผ่านการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และมรดกทางธรรมชาติของเมืองเจ้หนาน รวมถึงศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเทวดานานที่เกี่ยวข้อง อัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณ ประเพณีพื้นบ้านตามวิถีชีวิตท้องถิ่นในวัฒนธรรมน้ำพุเจ้หนาน เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการสร้างชุดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุเจ้หนานเชิงสร้างสรรค์ควบคู่ไปกับการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง อาทิ ศาสตร์แห่งการบอกเล่าเรื่องราว (Narratology) หลักสัญศาสตร์ (Semiotics) และหลักสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic theory) เพื่อแสวงหาแนวทางนำเสนอการแสดงออกถึงวัฒนธรรมน้ำพุเจ้หนานในรูปแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ จากนั้นจึงนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในข้างต้นมาดำเนินการออกแบบและสร้างชุดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุเจ้หนานเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์และสไตล์ศิลปะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมน้ำพุเจ้หนาน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำแผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย (Baochen Zhu, 2021)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับน้ำพุร้อนทางด้านอัตลักษณ์ด้านธรณีวิทยา จิตวิญญาณทางวัฒนธรรม ตลอดจนนัยแฝงทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุภายใต้บริบททางสังคมที่หลากหลาย
2. เป็นการเพิ่มกระแสและยกระดับความนิยมให้แก่วัฒนธรรมน้ำพุ ส่งเสริมการส่งออกวัฒนธรรมน้ำพุไปสู่ชุมชนในท้องถิ่น
3. ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุร้อนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการด้านจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมของผู้คนภายในเมืองได้เป็นอย่างดี ทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยว เศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

นัยแฝงและเนื้อหาของวัฒนธรรมน้ำพุ เหตุปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่ก่อให้เกิดแหล่งน้ำพุ ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์พัฒนาการของวัฒนธรรมน้ำพุรวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องในด้านอื่น ๆ ได้แก่ เทวตำนาน เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีตามวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น วัฒนธรรมดั้งเดิม อาหารการกิน งานศิลปะ ตลอดจนสภาพแวดล้อมทางธรณีวิทยาและอุทกวิทยา

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยดำเนินการลงสำรวจภาคสนามยังแหล่งตาน้ำพุขนาดใหญ่ในเขตเมืองจันทาน มณฑลชานตง ได้แก่ แหล่งตาน้ำพุเป่าตู (ตาน้ำพุแห่งแรกในไต้หวัน) (趵突泉) เฮยหู (黑虎泉) อู่หลง (五龙潭) เจินจู (珍珠泉) และไป๋ม่าย (百脉泉) เพื่อตรวจสอบและศึกษาอัตลักษณ์ทางธรรมชาติ วัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ ตลอดจนผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ภายในบริเวณสวนอุทยานแหล่งตาน้ำพุขนาดใหญ่ 4 แห่ง

3. ขอบเขตด้านเวลา

ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมน้ำพุเมืองจันทานตั้งแต่ช่วงก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ.1949 จนถึงปัจจุบัน

4. ขอบเขตด้านการออกแบบ

ชุดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุจันทานเชิงสร้างสรรค์จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วยผลงานชุดเทวตำนาน “ตำนานขุนเพาะปลุกพิชพรรณบนเขาลีชาน” มีผลิตภัณฑ์จำนวน 1 ชิ้น ผลงานชุดบุคคลที่มีชื่อเสียง “ซินซีจี” และ “หลี่ซิงจ้าว” มีผลิตภัณฑ์จำนวน 7 ชิ้น และผลงานชุดมาสคอต วัฒนธรรมน้ำพุจันทาน มีผลิตภัณฑ์จำนวน 3 ชิ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การวิจัยทางเอกสาร

ผู้วิจัยรวบรวมและคัดแยกข้อมูลอ้างอิงจากเอกสารและหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละประการ ค้นคว้าข้อมูลและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุจันทานที่มีอยู่ในประเทศจีนอย่างรอบด้าน ซึ่งแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ คือ ‘บทกวี’ เนื่องจากวรรณกรรมเกี่ยวกับน้ำพุในประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่มักบันทึกและแลกเปลี่ยนเนื้อหาใจความกันในรูปแบบบทกวีหรือร้อยแก้วที่เขียนด้วยภาษาเหวินหยาง (ภาษาเขียนจีนโบราณ) ผ่านปลายปากกัของกวีและประพันธ์ผู้มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ เนื่องจากเนื้อหาในบทกวีเหล่านี้แฝงไว้ซึ่งอารมณ์เชิงอัตวิสัยอย่างเข้มข้นจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์โดยอาศัยภูมิหลังทาง

วัฒนธรรม ตลอดจนภูมิหลังทางยุคสมัยเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจถึงนัยแฝงในบทกวีได้อย่างถ่องแท้

2. การวิจัยภาคสนาม

2.1 การสำรวจภาคสนาม

ผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่สำรวจแหล่งตาน้ำพุขนาดใหญ่ในเขตเมืองจันทานเป็นหลัก ซึ่งมีด้วยกันทั้งสิ้น 5 แห่ง ได้แก่ แหล่งตาน้ำพุเป่าพู เฮยหู่ อู่หลง เจินจู่ และไป๋มายและเสริมด้วยข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากแหล่งน้ำพุอื่น ๆ ในเขตเมืองจันทาน เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจในกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมน้ำพุที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลในประวัติศาสตร์และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุเมืองจันทาน โดยลงสำรวจยังสถานที่จริง ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงและโบราณวัตถุทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏอยู่ในบริเวณแหล่งตาน้ำพุสาธารณะทั้ง 5 แห่งที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น

2.2 การสำรวจข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยยังสำรวจข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่

- (1) นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์เมืองจันทานจำนวน 2 ท่าน อาทิ นักเขียนงานวรรณกรรมด้านวัฒนธรรม บรรณาธิการประจำสำนักพิมพ์ ฯลฯ
- (2) ศิลปินนักสร้างสรรค์งานด้านศิลปวัฒนธรรมจำนวน 2 ท่าน อาทิ นักออกแบบที่มีฝีมือโดดเด่น
- (3) ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุจำนวน 2 ท่าน อาทิ ผู้บริโภคท้องถิ่นเมืองจันทาน

3. การวิจัยเชิงสร้างสรรค์

ประการแรก ผู้วิจัยนำปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ยอดเยี่ยมของวัฒนธรรมน้ำพุเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองเนื้อหาหรือองค์ประกอบสำคัญที่เหมาะสมสำหรับการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายโดยอาศัยข้อมูลด้านมานุษยวิทยา วัฒนธรรมนิยมประเพณี และประวัติศาสตร์เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดยืนทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ตลาดสินค้าในปัจจุบัน จากนั้น ผู้วิจัยจึงนำประสบการณ์ด้านการสร้างสรรค์ รวมถึงการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์รูปแบบใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมน้ำพุจันทาน ต่อต้านปรากฏการณ์ลอกเลียนแบบ ตลอดจนการยึดติดอยู่กับแนวทางการออกแบบเดิม ๆ ในขณะเดียวกันก็ใช้การออกแบบเชิงสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ ซึ่งผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นของใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ เครื่องใช้ภายในบ้าน และของตกแต่ง ฯลฯ

ขั้นตอนการวิจัย

1. การรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากเอกสารอ้างอิง

ผู้วิจัยดำเนินการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารงานวิจัย เอกสารวิชาการ และเอกสารบทวิทยานิพนธ์จากห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ตลอดจนฐานข้อมูลจาก เว็บไซต์ต่าง ๆ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้เข้าสู่กระบวนการคัดกรองเบื้องต้นเพื่อกำจัดข้อมูลซ้ำซ้อนและ ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง แล้วจึงนำข้อมูลที่ผ่านการคัดกรองแล้วมาจำแนกและเรียบเรียงให้เป็นหมวดหมู่

2. การวิจัยภาคสนาม

ลงพื้นที่สำรวจสวนสาธารณะแหล่งต่อน้ำพุขนาดใหญ่ในเขตเมืองจันทาน ได้แก่ สวนน้ำพุ เป้าพุ สวนน้ำพุเขยหู่ สวนน้ำพุอุ่หลง สวนน้ำพุเงินจู่ และสวนน้ำพุไป๋มา่ยโดยมุ่งให้ความสำคัญกับการ ตรวจสอบและสังเกตการณ์ว่าผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในสวนน้ำพุเหล่านี้มีการ ออกแบบและสร้างขึ้นโดยบูรณาการร่วมกับอัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุจันทาน หรือไม่? หากการบูรณาการที่มีอยู่ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจควรปรับปรุงแก้ไขประการใด? นอกจากนี้ยัง มุ่งสำรวจและประเมินศักยภาพในการตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณและความต้องการด้าน สุนทรียภาพของสาธารณชนของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุของสวนน้ำพุ ทั้ง 5 แห่ง ตลอดจนสำรวจแนวโน้มด้านสุนทรียภาพที่สาธารณชนมีต่อวัฒนธรรมน้ำพุในปัจจุบัน

จากนั้นผู้วิจัยจึงสำรวจข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่

- (1) นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์เมืองจันทานจำนวน 2 ท่าน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเร็วด้านการพัฒนา การพัฒนาแบบสหวิทยาการและ อัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุ
- (2) ศิลปินนักสร้างสรรค์งานด้านศิลปวัฒนธรรมจำนวน 2 ท่าน เพื่อรวบรวมข้อมูล กิจกรรมการผลิตด้านศิลปะ การเลือกรูปแบบผลงานและการสร้างแบรนด์ที่ตั้งที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม น้ำพุ
- (3) ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุจำนวน 2 ท่าน เพื่อรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับประเภท ความสามารถด้านการใช้งาน อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความต้องการของ สาธารณชนสำหรับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น รวบรวมและศึกษาวิจัย อาทิ อัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณ อัตลักษณ์ธรรมชาติ รูปแบบศิลปะ และแนวโน้มด้านสุนทรียภาพของวัฒนธรรมน้ำพุจันทานเข้าสู่ กระบวนการวิเคราะห์ทั้งในด้านคุณค่าและมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและสร้างสรรค์โดยใช้ ปัจจัยจากวัฒนธรรมน้ำพุ จากนั้นจึงวิเคราะห์แนวทางและวิธีการสร้างสรรค์ที่สามารถทำให้ผลิตภัณฑ์

วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุสามารถแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของการบอกเล่าเรื่องราว โดยวิเคราะห์ทั้งในด้านโครงสร้าง องค์ประกอบ และสื่ออย่างละเอียด

4. ขั้นตอนการออกแบบ

ดำเนินกระบวนการวิจัยภาคปฏิบัติโดยใช้พื้นฐานเชิงทฤษฎีที่ได้จากขั้นตอนการวิจัยที่กล่าวถึงในข้างต้น ร่างแบบภาพสเก็ชของผลิตภัณฑ์แล้วคัดเลือกรูปแบบการแสดงออกที่ต้องการจากการออกแบบโดยบูรณาการหลักทฤษฎีการบอกเล่าเรื่องราวและทฤษฎีการออกแบบเข้าด้วยกันภายใต้การคำนึงถึงเงื่อนไขด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการสร้างเสริมความโดดเด่นให้กับผลิตภัณฑ์ด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตัวเป็นอันดับต้น ๆ

5. ขั้นตอนการสร้างผลิตภัณฑ์

นำแบบร่างผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบไว้เรียบร้อยแล้วมาดำเนินการสร้างทีละขั้นตอน ซึ่งกระบวนการสร้างแต่ละขั้นตอนล้วนต้องได้รับการบันทึกและอธิบายกระบวนการโดยละเอียดเพื่อให้แน่ใจได้ว่ากระบวนการสร้างผลิตภัณฑ์แต่ละขั้นตอนจะเป็นไปตามผลที่คาดหวัง

6. การประเมินผลงาน

ผู้วิจัยเชิญเหล่าผู้เชี่ยวชาญในวงการศึกษาชี้นำด้านศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในความยอดเยี่ยมร่วมการประเมินผลงานผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุเชิงลึก

7. การจัดแสดงผลงาน

นำผลงานผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุจัดแสดงในโถงนิทรรศการให้สาธารณชนได้เข้าชมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

วัฒนธรรมน้ำพุ หมายถึง มรดกทางธรรมชาติอันเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของเมืองจันทาน มณฑลชานตง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในขณะเดียวกันก็ยังเป็นสิ่งที่เกิดจากการที่ผู้คนในท้องถิ่นและแหล่งตาน้ำพุค่อย ๆ หลอมรวมเข้ากับบริบทในแต่ละยุคสมัย ข้ามผ่านการวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์หลายพันปี จากนั้นจึงก่อตัวเป็นวัฒนธรรมประจำภูมิภาคที่แฝงไว้ซึ่งคุณลักษณะทางธรรมชาติและจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น

ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การสร้างผลิตภัณฑ์โดยการบูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ากับทรัพยากรทางวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ กล่าวคือ เป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับแนวคิดสร้างสรรค์ภายในผลิตภัณฑ์เป็นหลัก เพื่อตอบสนองและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคทั้งในด้านประสบการณ์การใช้งาน การสื่อสารทางอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนการถ่ายทอดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวถือเป็น

ปัจจัยที่ผู้สร้างผลิตภัณฑ์ประเภทนี้ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก สามารถกล่าวได้ว่าผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้วิธีการสร้างที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สร้างสรรค์ แปลกใหม่ และอุดมไปด้วยนัยแฝงสร้างเสริมให้ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมมีมูลค่าสูงขึ้น ทั้งยังช่วยสร้างเสริมคุณค่าและส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

การออกแบบด้วยวิธีบอกเล่าเรื่องราว หมายถึง การนำวิธีบรรยายหรือการบอกเล่าเรื่องราวในงานวรรณกรรมมาปรับเปลี่ยนและประยุกต์ใช้ในการออกแบบ ซึ่งเป็นวิธีที่ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการถ่ายทอดเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน ก็ยังช่วยเสริมสร้างด้านประสบการณ์การใช้งานที่ทำให้ผู้บริโภคได้เพลิดเพลินและดื่มด่ำไปกับตัวผลิตภัณฑ์ในระดับที่ลึกซึ้งมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งการออกแบบนี้ส่งผลในเชิงบวกต่อการเพิ่มมูลค่าให้แก่วัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในผลิตภัณฑ์ รวมถึงการถ่ายทอดนัยแฝงทางวัฒนธรรมผ่านตัวผลิตภัณฑ์

อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม หมายถึง วัฒนธรรมนั้นมีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะทางภูมิศาสตร์ บุคคลสำคัญ วิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ตลอดจนอัตลักษณ์ทางศิลปะและวรรณกรรม

จิตวิญญาณทางวัฒนธรรม หมายถึง จิตวิญญาณอันเป็นปัจจัยทางมานุษยวิทยาที่ถือกำเนิดขึ้นภายในกระบวนการก่อตัวของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน ถือเป็นนัยแฝงทางจิตวิญญาณประเภทหนึ่งที่ตั้งพร้อมทั้งอัตลักษณ์ทางชาติและเอกลักษณ์ทางภูมิภาค ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไป จิตวิญญาณก็ยังมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้นจนก่อตัวเป็น “อัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณ” ที่แฝงอยู่ในวัฒนธรรมน้ำพุร้อน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยรวบรวม ศึกษาและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ ความเป็นมา และวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของเมืองจีหนานอย่างเป็นระบบ รวมถึงภาพรวมของวัฒนธรรม น้ำพุในท้องถิ่นเมืองจีหนาน ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน ในด้าน การศึกษาหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังดำเนินการสืบค้น ศึกษาและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับ หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ หลักทฤษฎีบอกเล่าเรื่องราว รวมถึงหลักการ และการประยุกต์ใช้หลักการออกแบบด้วยวิธีบอกเล่าเรื่องราว ตลอดจนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นปัจจัยสนับสนุนเชิงทฤษฎีที่เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบ และสร้างสรรค์ผลงานในงานวิจัยนี้ โดยผู้วิจัยได้จำแนกรายละเอียดโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อหลัก ดังนี้

เมืองจีหนาน

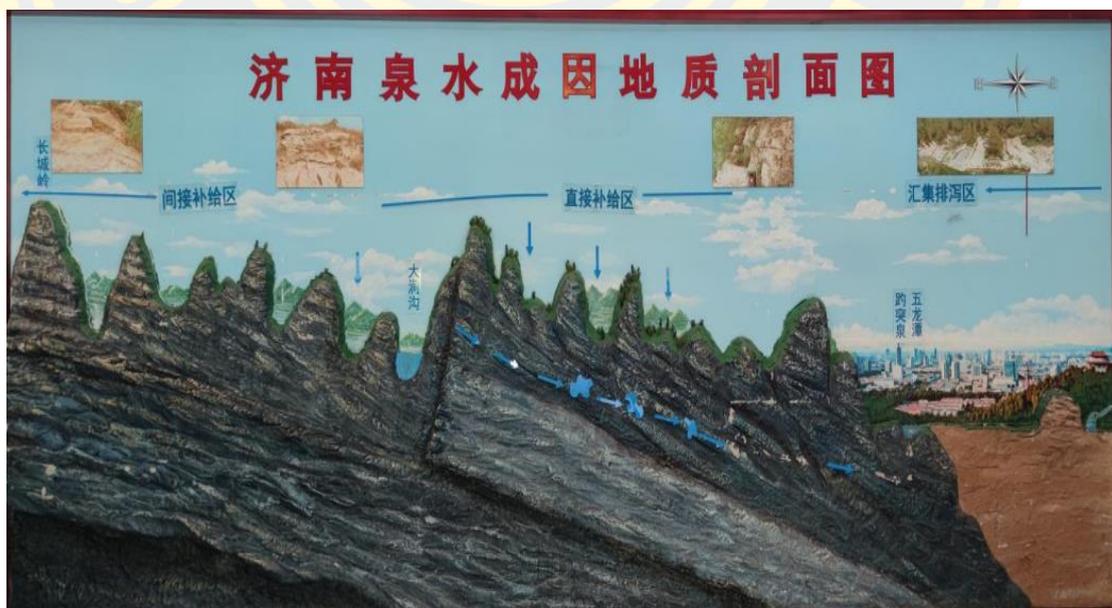
1. สภาพภูมิประเทศของเมืองจีหนาน

เมืองจีหนาน (济南) ตั้งอยู่ในภูมิภาคจีนตะวันออกของประเทศจีน ภูมิประเทศของเมืองจีหนานเป็นพื้นที่เขาสูงทางตอนใต้และพื้นที่ราบต่ำทางตอนเหนือตลอดทั้งเมืองประกอบด้วยภูเขาและเนินเตี้ย ๆ ที่ราบสูงเชิงเขา (Piedmont Plateau) และที่ราบลุ่มแม่น้ำหวงเหอ (ฮวงโห) เมืองจีหนาน จึงถือเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญแห่งหนึ่งในมณฑลซานตง จีหนานเป็นเมืองประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศ ชื่อจีหนานมีที่มาจากเขตเมืองจีหนานตั้งอยู่ทางตอนใต้ (ตอนใต้ในภาษาจีนออกเสียงว่า “หนาน”) ของ “แม่น้ำจีสูย (济水)” หนึ่งในแม่น้ำโบราณ 4 สายใน ภูมิภาค (ในปัจจุบันทางแม่น้ำสายเก่านี้ถูกแม่น้ำหวงเหอครอบครองไปแล้ว) ตั้งแต่เมื่อประมาณ 9,000 ปีที่แล้วในช่วงต้นยุคหินใหม่ บรรพบุรุษชาวจีนได้ลงหลักปักฐานและบุกเบิกพื้นที่ส่วนนี้ให้เป็น เขตที่อยู่อาศัยจนเจริญรุ่งเรืองกลายเป็นเมืองจีหนานในเวลาต่อมา

สาเหตุที่ทำให้พื้นที่เขตเมืองจีหนานมีน้ำพุหลายแห่ง สืบเนื่องมาจากภูมิประเทศและ โครงสร้างทางธรณีวิทยาที่เป็นเอกลักษณ์ เมืองจีหนานตั้งอยู่ใจกลางมณฑลซานตงโดยตั้งคั่นกลาง ระหว่างเขตเนินเขาเตี้ยทางตอนกลางเรื่อยไปจนถึงตอนใต้และเขตที่ราบลุ่มน้ำทางตะวันตกเฉียงเหนือ ของมณฑลซานตง พื้นที่ทั้ง 2 เขตประกบเมืองจีหนานให้อยู่ตรงกึ่งกลางจนเกิดเป็นพื้นที่แปรสัณฐาน ชั้นหินคดโค้งแบบเอียงลงเป็นแนวเดียว (Monocline) เล็กน้อยซึ่งมีความสูงต่างกันกว่า 500 เมตร

กอบกู้ภูมิประเทศของเมืองจีหนานโดยธรรมชาติทางตอนใต้เป็นเขตพื้นที่สูง ทางตอนเหนือเป็นพื้นที่ราบต่ำซึ่งเอื้อต่อการกักเก็บน้ำผิวดินและน้ำบาดาลให้ไหลมารวมในเขตเมืองจีหนาน

ใต้ชั้นดินเมืองจีหนานประกอบด้วยแร่หินปูนที่มีคุณสมบัติละลายน้ำได้ดี เป็นภูมิประเทศแบบคาสต์ (Karst Landform) ทั่วไป ในการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาที่กินระยะเวลายาวนาน หลังจากการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกหลายต่อหลายครั้งและการสักร้อนในระยะยาวทำให้เกิดร่องร่องน้ำต้นคาร์เรน (Karren) คูน้ำ โพรงถ้ำที่เกิดจากการละลายของแร่หิน (Solution cave) และแม่น้ำใต้ดินจำนวนมากก่อตัวเป็นโครงสร้างทอใต้ดินขนาดใหญ่มากพอที่จะสามารถกักเก็บและขนส่งน้ำบาดาลในปริมาณมหาศาล (ดังภาพที่ 2-1) น้ำบาดาลปริมาณมากในพื้นที่เขตภูเขาสูงทางตอนใต้ของเมืองจีหนานไหลบ่าไปตามกระแสน้ำที่คดเคี้ยวพันเกี่ยวกันไปมาแทรกซึมสู่ชั้นหินปูนมุ่งสู่พื้นที่ทางตอนเหนือ จนปะทะเข้ากับสิ่งกีดขวางนั้นคือชั้นหินแข็งมาที่เรียงตัวหนาแน่นในเขตชานเมืองทางตอนเหนือ ชั้นหินนี้เป็นเสมือนกำแพงธรรมชาติที่ปิดกั้นเส้นทางไหลของน้ำ ส่งผลให้น้ำบาดาลปริมาณมหาศาลที่ถูกกักรวมกันจนสามารถอาศัยแรงดันอันรุนแรง บีบอัดและประทุขึ้นสู่พื้นดินตามรอยแตกและช่องทางใต้ดินมากมายที่เชื่อมต่อกับชั้นผิวดินในลักษณะของน้ำพุธรรมชาติที่พวยพุ่งขึ้นจากตาน้ำ โครงสร้างทางธรณีวิทยาประเภทนี้ช่วยให้เมืองจีหนานสามารถกักเก็บน้ำบาดาลได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับสูงสุด แม้ว่าจะตัวเมืองจะตั้งอยู่ในเขตแผ่นดินไหวที่ราบเทอเปย์และที่ราบชานตงก็ตาม

ภาพที่ 2-1 แผนภาพหน้าตัดแสดงโครงสร้างทางธรณีวิทยาของเมืองจีหนาน (Baochen Zhu, 2021)

2. ภูมิหลังด้านการพัฒนาและวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของเมืองจีหนาน

จีหนานเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน ถือเป็นอีกหนึ่งสถานที่ซึ่งได้ข้ามผ่านประสบการณ์หลากหลายรูปแบบในแต่ละช่วงสมัย ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฉิน ราชวงศ์ฮั่น ราชวงศ์จิ้นทั้งตะวันตกและตะวันออก ราชวงศ์เหนือ-ใต้ ราชวงศ์ถัง ราชวงศ์ซ่ง เรื่อยไปจนถึงสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง ซึ่งทุกยุคสมัยล้วนเกิดการผสมผสานระหว่างแหล่งน้ำพุในท้องที่และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แตกต่างไปตามกาลสมัย ภายใต้กระบวนการพัฒนาที่ควบคู่กันไปของสองปัจจัยดังกล่าว ก่อเกิดเป็นระบบวัฒนธรรมน้ำพุเมืองจีหนานดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

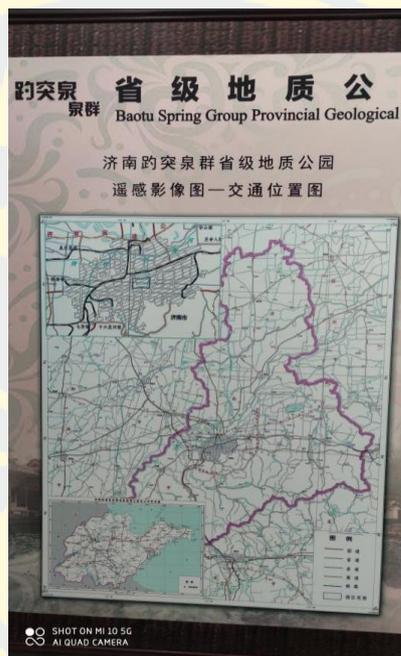
จีหนานยังเป็นเมืองที่อุดมไปด้วยบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงจึงถือเป็นเมืองที่มีบทบาทและโดดเด่นอยู่ในทุกช่วงสมัย ซึ่งประสบการณ์ในแต่ละยุคล้วนก่อให้เกิดตำนานเล่าขานที่มีชื่อเสียงมากมายบนแผ่นดินจีน มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมหลากหลายประเภทที่มักมาพร้อมกับน้ำพุ ทั้งสองปัจจัยต่างสอดเกี่ยวเชื่อมโยงกัน เปลี่ยนแปลง พัฒนาและแพร่หลายไปด้วยกันท่ามกลางแม่น้ำสายประวัติศาสตร์อันกว้างใหญ่และทอดยาวจนลับตาจนก่อให้เกิดเป็นระบบค่านิยมหลักของวัฒนธรรมน้ำพุเมืองจีหนาน (Meng, 2007)

ในช่วงสมัยราชวงศ์จิ้นทั้งตะวันตกและตะวันออก ราชวงศ์เหนือ-ใต้ ราชวงศ์สุย และราชวงศ์ถัง ถือเป็นช่วงยุคที่เมืองจีหนานได้รับการพัฒนาในฐานะเมืองโบราณแห่งหนึ่ง ซึ่งในสมัยนั้น ความสำคัญในฐานะจุดยุทธศาสตร์ของเมืองจีหนานเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุยังอยู่ในระยะเริ่มก่อตัว ในช่วงเวลาดังกล่าว ตำแหน่งยุทธศาสตร์ทางการทหารของจีหนานได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นสมรภูมิสำคัญสำหรับเหล่านักยุทธศาสตร์การทหาร (Zhang & Ma, 2016)

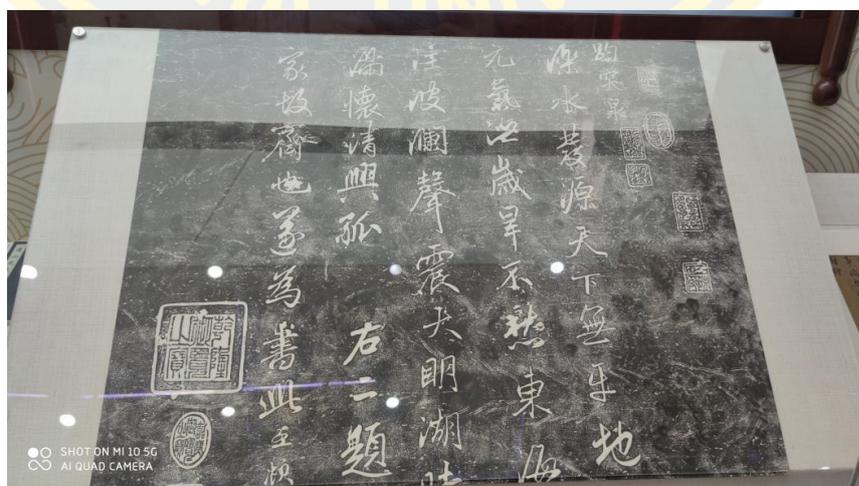
อาทิ ในสมัยราชวงศ์ฮั่น (ช่วงปีค.ศ. 25-220) ‘เฉาเซา (曹操)’ หรือที่ชาวไทยคุ้นเคยกันในนามโจโฉเคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ‘เสนาบดีผู้ปกครองเมืองจีหนาน’ อีกทั้งสืบเนื่องจากความสำคัญของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของเมืองแห่งนี้จึงมีลูกหลานขุนนางชนชั้นสูงจำนวนมากเข้ารับตำแหน่งในเมืองจีหนาน ซึ่งอัตลักษณ์ของแนวคิดชนชั้นศักดินาล้วนสะท้อนให้เห็นผ่านองค์ประกอบตามสถานที่ต่าง ๆ ภายในเขตเมืองจีหนาน ไม่ว่าจะเป็นภูเขา แม่น้ำลำธาร ทะเลสาบ สวนอุทยาน หรือกระทั่งแหล่งชมทิวทัศน์น้ำพุล้วนมีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างภูมิทัศน์เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการเชิงสุนทรียภาพของเหล่าขุนนาง

ในเชิงกลยุทธ์ยังถือเป็นปัจจัยขั้นดีที่ช่วยดึงดูดอัจฉริยบุคคลผู้มีความสามารถให้เลือกเข้ารับตำแหน่งที่เมืองจีหนาน (ดังภาพที่ 2-2) เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่หลั่งไหลมายังเมืองจีหนาน การพัฒนาตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ กอปรกับการสร้างสถาปัตยกรรมเสริมภูมิทัศน์ เป็นปัจจัยหลักที่ดึงดูดเหล่าพหูสูตจำนวนมากให้เดินทางมายังเมืองจีหนานเพื่อสละบัตพุกันและรังสรรค์ผลงานศิลปะอันลือเลื่อง กล่าวได้ว่าเมืองแห่งนี้เป็นสถานที่ซึ่งสามารถเติมเต็มได้ทั้งปณิธานที่อยากรับใช้ชาติ

และความปรารถนาที่อยากระบายความเพลินแพ้วในจิตใจยามได้ชมทิวทัศน์อันงดงาม ดังนั้น ในช่วงยุคสมัยดังกล่าว จำนวน ‘บทกวี’ ที่พรรณนาถึงน้ำพุเจี๋หนานจึงเริ่มเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ดังภาพที่ 2-3) พร้อมกันนั้นเอง กระแสกิจกรรมทางการผลิตและกิจกรรมสันตนาการทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุเจี๋หนานก็เดินทางมาถึงช่วงต้นของกระบวนการพัฒนาเช่นเดียวกัน

ภาพที่ 2-2 ภาพแผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งและเส้นทางคมนาคมของเมืองจี๋หนาน (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 2-3 ผลงานบทกวีที่พรรณนาถึงน้ำพุเป่าหู (Baochen Zhu, 2021)

ต่อมาในยุคสมัยราชวงศ์ซ่ง ราชวงศ์จิน และราชวงศ์หยวนถือได้ว่าเมืองจีหนานได้เข้าสู่ช่วง กระบวนการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุอย่างเต็มตัว เนื่องจากแผ่นดินจินในสมัยราชวงศ์ซ่ง (ช่วงปีค.ศ. 1127-1279) ให้ความสำคัญกับงานวรรณกรรมอย่างมาก วัฒนธรรมในเมืองจีหนานจึงพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว นักวรรณกรรมและนักประพันธ์มากหน้าหลายตาต่างมารวมกันที่เมืองแห่งนี้อย่างคับคั่ง ซึ่งสาเหตุสำคัญอีกหนึ่งประการ คือเมืองจีหนานนั้นมีแหล่งชมทิวทัศน์น้ำพุอยู่ทุกหนแห่ง จึงกลายเป็น ‘นครสวนอุทยาน’ ที่มีจำนวนอยู่ไม่มากนักในสมัยนั้น (Zhang, 2013)

กอปรกับการก่อตัวของบรรยากาศทางวัฒนธรรมภายในท้องถิ่น ส่งผลให้การอภิปราย แลกเปลี่ยนองค์ความรู้เกี่ยวกับน้ำพุระหว่างนักวรรณกรรมและข้าราชการชั้นขุนนางยิ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้น ทั้งยังทำให้เกิดวลีหรือคำกล่าวที่มีชื่อเสียงทางประวัติศาสตร์มากมายซึ่งหยิบยืมทิวทัศน์ของน้ำพุช่วยเสริมสร้างอารมณ์และถ่ายทอดผ่านศาสตร์วจีศิลป์เพื่อจรรโลงจิตใจ และได้ให้กำเนิดกวี เลื่องชื่อลือนามที่มีอิทธิพลต่ออารยธรรมทางวรรณกรรมจีนอย่างกว้างขวางและล้ำลึก อาทิ หลี่ชิงจ้าว (李清照) และซินซี้จี้ (辛弃疾) กวีเหล่านี้ได้ร่วมมือร่วมใจสร้างเสริมอารมณ์ความรู้สึกเชิงมานุษยนิยม (Humanism) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการพัฒนาภูมิทัศน์น้ำพุไปสู่วัฒนธรรมน้ำพุ (Xu, 2010)

การพัฒนาวัฒนธรรมจีนมักเกิดขึ้นในพื้นที่ทางใต้เสียเป็นส่วนใหญ่ อิงจากเขตที่ตั้งและประวัติศาสตร์ยุคราชวงศ์ที่ผ่านมามีวัฒนธรรมของตระกูลชนชั้นขุนนางแถบเจียงหนาน (江南) ทางตอนใต้เป็นจุดศูนย์กลางสำคัญ ทว่าเนื่องจากแหล่งน้ำแร่ที่อุดมสมบูรณ์โดยกำเนิดในจีหนาน รวมถึงการก่อสร้างสถาปัตยกรรมเชิงภูมิทัศน์ของราชวงศ์ในหลาย ๆ ยุคสมัย ส่งผลให้จีหนาน กลายเป็นดินแดนศักดิ์สิทธิ์แห่งการพัฒนาวัฒนธรรมของพื้นที่แถบมณฑลซานตง หรือกระทั่งทั้งแผ่นดินจินทางตอนเหนือเลยก็ว่าได้ อีกทั้งเมืองจีหนานยังอยู่ใกล้กับแหล่งต้นกำเนิดของวัฒนธรรมขงจื้อ ด้วยเหตุนี้ เมืองจีหนานจึงได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมขงจื้อมาอย่างลึกซึ้ง

เมืองจีหนานนั้นตั้งอยู่ทางตอนเหนือของภูเขาไท่ซาน ถนนหนทางที่ใช้สัญจรสะดวกสบายอย่างมากชนิดที่ว่าในสมัยนั้นหากออกเดินทางเข้า พอดตกเย็นก็ถึงที่หมายแล้ว ภูเขาไท่ซานเป็นทั้งสัญลักษณ์ของชนชาวจีน ภาพสะท้อนของวัฒนธรรมตะวันออก และสถานที่สักการะสำคัญในสมัยจีนโบราณ ความสำคัญของภูเขาไท่ซานอยู่ในระดับที่ว่ามีจักรพรรดิจีนถึง 13 พระองค์ในประวัติศาสตร์ยุคราชวงศ์ที่เสด็จไปยังภูเขาภูนี้เพื่อทำพิธีบวงสรวงฟ้าดินด้วยพระองค์เอง และถึงแม้ไม่ได้เสด็จมาด้วยตนเอง แต่เหล่าเชื้อพระวงศ์ยังส่งเหล่าข้าราชการเดินทางมาทำพิธีบวงสรวงมากถึง 72 ครั้ง

ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงจุดยืนของภูเขาไท่ซานที่มีความสำคัญต่อวัฒนธรรมจีนอย่างยิ่ง เนื่องจากสถานที่ทั้ง 3 แห่งนี้ตั้งอยู่ใกล้กัน เหล่าข้าราชการและขุนนางจำนวนมากจึงทำงานและอาศัยอยู่ที่เมืองจีหนานตลอดทั้งปี จึงก่อให้เกิดพื้นที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมขนาดใหญ่ขึ้น ภายในเมืองแห่งนี้ กอปรกับการผลัดเปลี่ยนตำแหน่งข้าราชการ การไหลบ่าของประชากร รวมถึง

ความสะดวกของการคมนาคม ปัจจัยในสภาพการณ์เช่นนี้เอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการระหว่างวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน จึงสามารถสรุปได้ว่าในช่วงยุคสมัยดังกล่าว เมืองจีหนานที่อุดมไปด้วยทิวทัศน์ทางภูมิศาสตร์ที่สวยงาม การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่เฟื่องฟูขึ้นอย่างมหาศาล ตลอดจนการคมนาคมขนส่งที่สะดวกสบายจึงถือเป็นแหล่งเพาะหน่ออ่อนชั้นดีสำหรับการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุ

ต่อมาในยุคราชวงศ์หมิงและชิง ถือเป็นช่วงเวลาแห่งความผันผวนของวัฒนธรรมน้ำพุ ช่วงยุคปลายราชวงศ์หมิง-ต้นยุคราชวงศ์ชิง เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาวะสงครามที่ปะทุต่อเนื่องนานหลายปี ส่งผลให้ภูมิทัศน์รูปแบบสวนอุทยานภายในเมืองจีหนานลดลงอย่างมาก มีหน้าผาน้ำพุยังมีอัตราไหลบ่าขาดช่วงนานติดต่อกันหลายปี

ในช่วงกลางยุคสมัยราชวงศ์ชิง สืบเนื่องจากความพยายามในการบูรณะสวนอุทยานและอัตราการไหลบ่าของน้ำพุที่กลับมาพรั่งพรูอีกครั้ง จักรพรรดิคังซีและจักรพรรดิเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิงจึงเสด็จประพาสทางใต้เพื่อเยี่ยมชมและเขียนวลีชื่นชมทิวทัศน์ของเมืองจีหนานเป็นที่ระลึกอยู่หลายต่อหลายครั้ง ซึ่งก่อนที่องค์จักรพรรดิจะเสด็จมาประพาสยังเมืองจีหนานได้มีการบูรณะสถานที่เยี่ยมชมทิวทัศน์สวนอุทยานบางแห่งเพิ่มเติม หลังจากที่จักรพรรดิเสด็จกลับไปยังพระราชวังข้าราชการเมืองจีหนานยังนำอักษรวลีที่ระลึกจากพระองค์มาแกะสลักเป็นแผ่นศิลาจารึกเก็บไว้ (Wang, 2010) ไม่เพียงเท่านั้น จักรพรรดิเฉียนหลงยังเป็นผู้พระราชทานสมญานาม ‘ตาน้ำพุแห่งแรกในไต้หวัน’ ให้แก่ตาน้ำพุเป่าหู (ดังภาพที่ 2-4) (Cui, 2019) จนมาถึงปัจจุบันนี้สมญานามดังกล่าวยังเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เอื้อประโยชน์ต่อการเผยแพร่วัฒนธรรมน้ำพุจีหนานอย่างมาก

ภาพที่ 2-4 น้ำพุเป่าหู (Baochen Zhu, 2021)

น้ำพุในเมืองจีหนาน

เมืองจีหนานเป็นเมืองเอกของมณฑลซานตง เมืองแห่งนี้มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก ในนาม “เมืองเฉียนเฉิง (นครแห่งน้ำพุ)” ทั้งยังเป็นหนึ่งในเมืองประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงในประเทศจีน เมืองจีหนานตั้งอยู่ในส่วนตอนกลางของมณฑลซานตง และเป็นหนึ่งในเมืองที่มีขนาดใหญ่ที่สุดที่ตั้งอยู่ในบริเวณตอนล่างของแม่น้ำหวงเหอ และยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งที่เชื่อมระหว่างเมืองแถบชายฝั่งกับดินแดนส่วนใน ตั้งแต่ในสมัยโบราณ เมืองจีหนานมีแหล่งน้ำพุหลายแห่งเนื่องจากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์ กล่าวได้ว่าไม่มีเมืองใดในโลกที่สามารถเทียบจำนวนปริมาณการไหลบ่า ความงาม รวมถึงคุณภาพน้ำที่ยอดเยี่ยมน้ำพุในเมืองจีหนานได้

การมีแหล่งน้ำพุเป็นจำนวนมากอย่างในเมืองจีหนานเป็นปรากฏการณ์ที่หาพบได้ยากยิ่ง แม้กระทั่งตามเมืองต่าง ๆ ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในประเทศจีน ผู้คนมักใช้แหล่งน้ำพุขึ้นชื่อทั้ง 72 แห่งของเมืองจีหนานในการบรรยายถึงแหล่งน้ำพุที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในเมืองโบราณแห่งนี้ ถ้อยคำบรรยายถึงแหล่งน้ำพุขึ้นชื่อทั้ง 72 แห่งเริ่มมีขึ้นเมื่อ 700 ปีก่อน บุคคลในสมัยราชวงศ์จินเป็นผู้ริเริ่มสร้าง “แผ่นศิลาจารึกน้ำพุเลื่องชื่อ (名泉碑)” ซึ่งจาระไนถึงรายชื่อแหล่งน้ำพุอันโด่งดัง 72 แห่งในเมืองจีหนาน นับแต่นั้นเป็นต้นมาจึงมีการกล่าวถึงน้ำพุทั้ง 72 แห่งของเมืองจีหนานอย่างแพร่หลาย ทว่าจากการสำรวจพบว่าในเขตเมืองจีหนาน (รวมถึงแถบชานเมือง) มีแหล่งน้ำพุธรรมชาติเป็นจำนวนมากถึง 733 แห่ง น้ำพุใสกระจ่างรสชุ่มชุ่มคอปริมาณมากไหลบ่าจากในตัวเมืองจนผสมรวมกับแม่น้ำและทะเลสาบโดยรอบ ในช่วงฤดูน้ำหลากบริเวณที่มีการทะลักของน้ำพุหนาแน่นจะปรากฏภาพฉากทิวทัศน์งดงามน่าอัศจรรย์ดังคำกล่าวที่ว่า “สายน้ำพุใสไหลรินผ่านทุกครัวเรือน ต้นหยางหลิวทุกลานเรือนไหวเอนปรกโปรย”

น้ำพุเมืองจีหนานยังมีชื่อเสียงในด้านคุณภาพน้ำที่มีค่าความบริสุทธิ์สูงและรสหวานล้ำ เนื่องจากน้ำพุเหล่านี้มาจากส่วนลึกของชั้นหินและได้รับอิทธิพลจากอุณหภูมิในชั้นหินเล็กน้อย อุณหภูมิของน้ำค่อนข้างคงที่อยู่ที่ 17-18°C ตลอดทั้งปี ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น น้ำใสและมีรสหวาน จึงถือเป็นทรัพยากรแหล่งน้ำคุณภาพสูง

ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน

สืบเนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนพุ่งทะยานขึ้นอย่างรวดเร็ว จีหนานซึ่งเป็นเมืองหลวงของมณฑลซานตงจึงได้รับโอกาสด้านการพัฒนาอย่างล้นหลาม ปริมาณเศรษฐกิจโดยรวมทั้งหมดทะลุพาดานหนึ่งล้านล้านในปี.ศ.2020 ซึ่งการที่เศรษฐกิจจะพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยแรงกำลังจากสื่อสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมช่วยสร้างเสถียรภาพให้แก่การพัฒนา ช่วงวัฒนธรรมน้ำพุถือเป็นรากฐานหลักของระบบวัฒนธรรมเมืองจีหนานและเป็น

สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่คอยรวบรวมจิตวิญญาณของชาวเมืองให้เป็นหนึ่งเดียว ความรู้สึกมั่นใจและตระหนักรู้ถึงความเป็นเจ้าของวัฒนธรรมน้ำพุของชาวเมืองล้วนเป็นพลังทางจิตวิญญาณที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเมืองจีหนาน ในขณะที่เดียวกัน การพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อกระบวนการสืบสานและการพัฒนาวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม (Fang & Yang, 2018)

ด้านเศรษฐกิจ เมืองจีหนานมีข้อได้เปรียบที่ชัดเจนในด้านการเกษตร การประกอบอุตสาหกรรม ตลอดจนอุตสาหกรรมด้านการผลิต ข้อได้เปรียบเหล่านี้ยังเป็นองค์ประกอบหลักของโครงสร้างเศรษฐกิจโดยรวมของเมืองจีหนานอีกด้วย จึงสามารถกล่าวได้ว่าเศรษฐกิจเชิงวัฒนธรรมมีศักยภาพและพื้นที่สำหรับการพัฒนาที่ยอดเยี่ยมในเมืองจีหนาน และเป็นองค์ประกอบทรงอิทธิพลที่สำคัญ ซึ่งช่วยส่งเสริมระบบเศรษฐกิจของจีหนานให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผลมากยิ่งขึ้น ในแง่วัฒนธรรม การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและความต้องการทางวัฒนธรรมเชิงจิตวิญญาณที่เพิ่มสูงขึ้นของชาวเมืองถือเป็นประเด็นขัดแย้งหลัก ๆ ในกระบวนการพัฒนาวัฒนธรรมยุคปัจจุบัน ซึ่งการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับโครงการวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์นั้นเอื้อต่อการชดเชยภาวะขาดแคลนวัฒนธรรมเชิงจิตวิญญาณของชาวเมืองจีหนานได้เป็นอย่างดี

หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

การพัฒนาทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เติบโตขึ้นอย่างมากและการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของอัตราค่าเฉลี่ย GDP ต่อหัว (หรือ GDP Per Capita หมายถึง ค่าเฉลี่ยรายได้ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งสามารถประมาณอย่างคร่าว ๆ ได้ว่าประชากร 1 คนสามารถสร้างมูลค่า GDP ได้มากน้อยแค่ไหน) ของประชากรในประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้แบบแผนเศรษฐกิจเชิงวัฒนธรรมดั้งเดิมไม่สามารถปรับให้เข้ากับแนวโน้มการพัฒนาที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วดังเช่นในยุคปัจจุบันได้ ทำให้แบบแผนเศรษฐกิจทางวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์กลายเป็นกระแสใหม่ในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือ วัฒนธรรมดั้งเดิมไม่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ชาวจีนยุคสมัยใหม่ได้อีกต่อไป รูปร่างใหม่ วิธีแสดงออกรูปแบบใหม่ รวมถึงโครงสร้างทางสุนทรียภาพรูปแบบใหม่ล้วนเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการพัฒนาวัฒนธรรมยุคปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์มีข้อแตกต่างจากวัฒนธรรมดั้งเดิม และควรสอดคล้องกับภูมิหลังของยุคสมัยในขณะนั้น

กล่าวได้อีกนัยหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้คือการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ บนพื้นฐานของเจตจำนงด้านการบริโภคและรูปแบบทางสุนทรียภาพของผู้บริโภคยุคใหม่ ซึ่งการปรากฏขึ้นของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ไม่ใช่แค่การพัฒนาวัฒนธรรมเพียงเดียว แต่เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่บูรณาการกับเศรษฐกิจ เทคโนโลยี รวมถึงสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อล้มล้างรูปแบบ

การพัฒนาวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม และคิดค้นกลไกการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ ปรับโครงสร้าง อุตสาหกรรมให้เหมาะสม เพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันในระดับภูมิภาค สร้างแนวทางเชิง นโยบายและทางเลือกเชิงกลยุทธ์สำหรับวิถีชีวิตสมัยใหม่ ขยายอัตราการจ้างงาน เพิ่มพูนความผูกพัน ทางสังคม ตลอดจนส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ

ในแง่ภูมิหลังด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของประเทศสาธารณรัฐ ประชาชนจีน ประการแรก จากมุมมองด้านเนื้อหาทางวัฒนธรรม จีนเป็นประเทศใหญ่ที่อุดมไปด้วย มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม มีชื่อเสียงทั้งในด้านประวัติศาสตร์อันยาวนานและวัฒนธรรมที่เฟื่องฟู ด้วยปัจจัยเหล่านี้ สาธารณรัฐประชาชนจีนจึงมีทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่ยอดเยียมและเพียงพอใน แก่งของเนื้อหาสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ประการที่สอง จากมุมมอง ด้านห่วงโซ่อุตสาหกรรม ข้อได้เปรียบโดยภาพรวมของห่วงโซ่อุตสาหกรรมภายในจีนนั้น คือระบบ อุตสาหกรรมที่สมบูรณ์ที่สุดในโลก อุตสาหกรรมการผลิตคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 30% ของทั้งโลก และสิ่งสำคัญที่สุดคือความสามารถที่เชื่อมโยงต้นทางและปลายทางของห่วงโซ่อุตสาหกรรมจีนเอาไว้ ได้อย่างครบวงจรนั้นถือเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่นและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ด้วยแรงผลักดันจากนโยบายต่าง ๆ เช่น การปฏิรูปโครงสร้างด้าน อุปทาน รวมถึงกลยุทธ์ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ฯลฯ ห่วงโซ่อุตสาหกรรมจีนจึงเกิดการเปลี่ยนแปลง อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่มีการรับประกันดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านต้นทุน (Cost Performance: ตัวชี้วัดมาตรฐานของผลลัพธ์ที่คุ้มค่าสมกับต้นทุนที่เสียไป) ที่สูงมาก ความสามารถในการแข่งขันจึงยิ่ง แข็งแกร่งขึ้นเรื่อย ๆ แม้อยู่ในยุคแห่งโรคระบาดก็ยังสามารถเห็นได้ว่าส่วนแบ่งตลาดการค้าต่างประเทศทั่วโลก ของจีนไม่ได้ลดลง หนำซ้ำเพิ่มขึ้น ประการที่สาม จากมุมมองด้านนโยบายระดับชาติ ‘แผน 5 ปี ฉบับ ที่ 14 สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรม’ ที่เผยแพร่ในเดือนมิถุนายน ปีค.ศ.2021 ได้ชี้แจงว่า “อุตสาหกรรมวัฒนธรรมของจีนยังคงอยู่ในช่วงของโอกาสเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญ จำเป็นต้องเสริมสร้าง ความมั่นใจในวัฒนธรรมประจำชาติให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ยืนหยัดในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ และ ยึดมั่นในแนวทางค่านิยมหลักซึ่งว่าด้วยสังคมนิยมและประชาชนเป็นสำคัญ เพื่อปรับปรุงความทันสมัย ของห่วงโซ่อุตสาหกรรมด้วยความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม นวัตกรรมทางเทคโนโลยี รวมถึง การบูรณาการทางอุตสาหกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการทางวัฒนธรรมของประชาชน ตลอดจน ส่งเสริมอุดมคติทางจิตวิญญาณของประชาชนให้กลายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน” (“14th Five-Year Plan for Cultural Industry Development,” 2021)

และประการสุดท้าย จากมุมมองสภาพการณ์ตลาดในยุคที่เกิดโรคระบาด COVID-19 การขยายอุปสงค์ในประเทศเป็นหนึ่งในวิธีที่สำคัญของการพัฒนาวัฒนธรรมในปัจจุบัน ‘แผน 5 ปี ฉบับที่ 14 สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรม’ ยังได้นำเสนอประเด็นดังกล่าวเอาไว้ว่า “ระบบ อุตสาหกรรมวัฒนธรรมและตลาดจะได้รับการปรับปรุง โครงสร้างอุตสาหกรรมวัฒนธรรมจะได้รับ

การปรับให้เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง คุณภาพของอุปทานทางวัฒนธรรมจะได้รับการปรับปรุงอย่างมีนัยสำคัญ การบริโภคทางวัฒนธรรมจะมีความกระตือรือร้นมากขึ้น ขนาดของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมจะเติบโตต่อไป สัดส่วนมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องจะทำให้ค่าเฉลี่ย GDP เพิ่มขึ้นอีก และอุตสาหกรรมวัฒนธรรมจะเติบโตต่อไป ผลประโยชน์ที่ครอบคลุมของการพัฒนาได้รับการปรับปรุงอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งยังมีบทบาทสนับสนุนและขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างเต็มที่”

กล่าวโดยสรุปแล้ว หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ทั่วไป นักออกแบบควรถ่ายทอดนัยแฝงทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์ นำองค์ประกอบที่มีความหมายเชิงสัญลักษณ์มาประยุกต์ใช้ สื่อสารความหมายเชื่อมโยงที่ผู้คนส่วนใหญ่รับรู้และยอมรับการกำหนดนิยามความหมายร่วมกันอย่างแพร่หลาย ทำให้ผู้บริโภครู้สึกถึงความเป็นวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ของตัวผลิตภัณฑ์

2. การใช้งานได้จริง

คุณลักษณะความสามารถซึ่งใช้งานได้จริงของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ทำให้ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้แตกต่างจากผลงานศิลปะ และยังเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์หลักสำหรับผู้บริโภคในการซื้อผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ กล่าวคือความสามารถด้านการใช้งานจริงที่ยอดเยี่ยมเปี่ยมประสิทธิภาพเป็นเหตุปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคเลือกผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

3. สุนทรียภาพ

สุนทรียภาพของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มยอดขายของผลิตภัณฑ์ ในขณะเดียวกัน เพื่อตอบสนองความต้องการด้านรสนิยมเชิงสุนทรีย์ของสาธารณชน นักออกแบบจึงจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าโดยเจาะลึกในประเด็นด้านคุณลักษณะทางสุนทรียภาพของวัฒนธรรมและนำคุณลักษณะดังกล่าวบูรณาการสู่ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

4. เศรษฐกิจ

กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์คือสาธารณชนทั่วไป ดังนั้นในแง่เศรษฐกิจจึงควรออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ให้มีความใกล้ชิดหรือเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของสาธารณชนในปัจจุบัน

5. เอกลักษณ์

เอกลักษณ์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ผู้บริโภคสามารถแยกแยะความต่างของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ ได้ และยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์

มีความโดดเด่นเฉพาะตัวภายใต้บริบทความหลากหลายทางวัฒนธรรม นักออกแบบควรดึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมออกมาและบูรณาการสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อทำให้กลายเป็นเอกลักษณ์ที่ช่วยส่งเสริมผลิตภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นเฉพาะตัว

6. วัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นจิตวิญญาณของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการนำองค์ประกอบทางวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ นักออกแบบควรดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงลึกทั้งในด้านประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ นัยแฝงของวัฒนธรรมแล้วนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาบูรณาการร่วมกับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด

7. ความหลากหลาย

ในที่นี้หมายถึงความหลากหลายของรูปแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ความหลากหลายด้านรูปแบบเอื้อต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ช่วยส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคแต่ละกลุ่มได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น

8. การเล่าเรื่อง

วัฒนธรรมคือการเล่าเรื่องรูปแบบหนึ่ง ในการออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารเรื่องราว การออกแบบเพื่อบอกเล่าเรื่องราวสามารถช่วยสร้างเสริมความเป็นศิลปะ วัฒนธรรม อารมณ์และปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบของผลิตภัณฑ์ให้เด่นชัดยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้บริโภคมีอารมณ์ร่วมและรับรู้ได้ถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ตลอดจนนำเสนอประสบการณ์ปฏิสัมพันธ์โต้ตอบเชิงอารมณ์ที่น่าพึงใจให้กับผู้บริโภค

ทฤษฎีศาสตร์แห่งการบอกเล่าเรื่องราว

1. สถานการณ์การวิจัยเกี่ยวกับศาสตร์แห่งการบอกเล่าเรื่องราวในประเทศจีนในปัจจุบัน

ศาสตร์แห่งการบอกเล่าเรื่องราว (Narratology) เป็นหลักทฤษฎีที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ ซึ่งต่อแต่นี้จะขอเรียกอย่างย่อว่า ศาสตร์การเล่าเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นศาสตร์การเล่าเรื่องในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือศาสตร์การเล่าเรื่องที่เผยแพร่มาจากประเทศฝั่งตะวันตกล้วนเป็นปัจจัยเกี่ยวข้องที่สำคัญอย่างยิ่ง นับตั้งแต่ที่ศาสตร์การเล่าเรื่องของฝั่งตะวันตกเผยแพร่เข้าสู่แผ่นดินจีน องค์ความรู้ดังกล่าวก็ได้รับการพัฒนาต่อยอดอยู่หลายช่วง ซึ่งผู้วิจัยขออธิบายโดยสังเขป ดังนี้

ช่วงที่ 1 ช่วงที่นิยามยังแปลตรงตามตัวอักษร: หมายถึง ช่วงที่แปลหลักทฤษฎีและตัวอย่างกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จจากประเทศฝั่งตะวันตกโดยให้ความหมายตรงตามตัวอักษรทุกประการ

ช่วงที่ 2 ช่วงปรับเปลี่ยนปัจจัยบางประการให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน: เป็นช่วงที่ชาวจีนมุ่งมั่นที่จะสร้างศาสตร์การเล่าเรื่องที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับแผ่นดินจีนขึ้นมา โดยนำศาสตร์การเล่าเรื่องฝั่งตะวันตกมาช่วยส่งเสริมในกระบวนการสร้างกรอบแนวคิดและวิธีพิสูจน์ตรรกะทางทฤษฎี จัดระเบียบองค์ประกอบต่าง ๆ ในหลักทฤษฎีศาสตร์การเล่าเรื่องของจีนให้กลายเป็นระบบ พร้อมทั้งบูรณาการปัจจัยองค์ความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เนื้อหามีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำหลักทฤษฎีที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้มาวิเคราะห์วัฒนธรรมการเล่าเรื่องแบบจีนโบราณเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์และอัตลักษณ์เฉพาะของวัฒนธรรมการเล่าเรื่องแบบจีนดั้งเดิม ทว่าการศึกษาวิจัยในช่วงดังกล่าวยังไม่ได้ก้าวข้ามขอบเขตองค์ความรู้ทางวรรณกรรม

ช่วงที่ 3 ช่วงการศึกษาวิจัยศาสตร์การเล่าเรื่องแบบสหวิทยาการ: ศาสตร์การเล่าเรื่องมีปฏิกริยาตอบสนองทางเคมี (เชิงนามธรรม) กับองค์ความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือขอบเขตการศึกษาวิจัยในเชิงวรรณกรรม ทำให้ผลสำเร็จของหลักทฤษฎีการเล่าเรื่องแผ่ขยายไปยังแวดวงสาขาวิชาอื่น ๆ จนก่อเกิดเป็นผลสัมฤทธิ์อันเกิดจากผลการตอบสนองที่เชื่อมโยงองค์ความรู้หลากหลายแขนงไว้ด้วยกัน

2. สถานการณ์การวิจัยเกี่ยวกับศาสตร์แห่งการบอกเล่าเรื่องราวในประเทศฝั่งตะวันตกในปัจจุบัน

ศาสตร์การเล่าเรื่องแบบตะวันตก (Western Narratology) เป็นแนวคิดที่ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกในประเทศฝรั่งเศส ช่วงปีค.ศ.1960-1970 คิดค้นโดยทเวตัน โทโดรอฟ (Tzvetan Todorov) นักประวัติศาสตร์ชาวบัลแกเรีย – ฝรั่งเศส ซึ่งทเวตันได้ฝากแนวคิดดังกล่าวเอาไว้ในงานเขียน “The Grammar of ‘Ten Days’” ที่เผยแพร่ในช่วงปีค.ศ.1969 ในช่วงเวลาเดียวกันนั่นเอง ทเวตันยังได้สร้างชุดศัพท์เฉพาะทางวิชาการสำหรับการศึกษาศาสตร์การเล่าเรื่องขึ้นมาอีกด้วย

ศาสตร์การเล่าเรื่องในสมัยนั้นให้ความสำคัญกับโครงสร้างการเล่าเรื่องและระบบภายในซึ่งเป็นพื้นฐานของผลงาน เช่นเดียวกับความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในผลงาน ในกาลต่อมา ศาสตร์การเล่าเรื่องก็ได้แผ่ขยายไปยังสหรัฐอเมริกา อิสราเอล รวมถึงประเทศข้างเคียงอื่น ๆ และแล้วศาสตร์การเล่าเรื่องแบบตะวันตกก็กลายเป็นองค์ความรู้สาขาหนึ่งในโครงสร้างนิยม (Structuralism) ข้ามผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยและพัฒนาต่อยอดเรื่อยมา ตั้งแต่ศาสตร์การเล่าเรื่องแบบคลาสสิก (Classical Narratology) ศาสตร์การเล่าเรื่องแบบ

นวนคลาสสิกนิยม (Post-classical Narratology) เรื่อยไปจนถึงศาสตร์การเล่าเรื่องแบบนอโครงสร้างนิยม (Post-structuralism Narratology)

ความสามารถด้านการเล่าเรื่อง คือสัญชาตญาณและความสามารถโดยกำเนิดของมนุษย์ เป็นความสามารถซึ่งต้องพึ่งพาและแฝงตัวอยู่ในสื่อรูปแบบต่าง ๆ ภาษาและตัวอักษรถือเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการสะท้อนให้ผู้อื่นรับรู้ถึงการบอกเล่าเรื่องราว ส่วนสื่ออื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพรองลงมา ได้แก่ ภาษากาย ภาพวาดเขียน และภาษาดนตรี แม้ว่าการเล่าเรื่องผ่านสื่อเหล่านี้อาจไม่ชัดและแม่นยำเท่างานวรรณกรรม แต่ก็มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มนุษยชาติสร้างประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของตนเอง และปลูกฝังปัจจัยเหล่านั้นให้หยั่งรากอยู่ในการเล่าเรื่อง เหตุใดศาสตร์การเล่าเรื่องจึงปรากฏขึ้นครั้งแรกในงานวรรณกรรม? นั่นก็เพราะว่างานวรรณกรรมคือสื่อกลางสำหรับการถ่ายทอดและการแสดงออกที่ตรงตามอุดมคติของความสามารถด้านการเล่าเรื่องมากที่สุด กล่าวได้ว่าเป็นสื่อที่สามารถสะท้อนถึงทักษะ คุณค่า และนัยแฝงทางสุนทรียภาพของการเล่าเรื่องได้อย่างสมบูรณ์แบบ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยศาสตร์การเล่าเรื่องแบบคลาสสิกจึงมีขอบเขตจำกัดอยู่ในแวดวงงานวรรณกรรม

การจำแนกประเภทของศาสตร์การเล่าเรื่องแบบร่วมสมัยนั้นค่อนข้างซับซ้อน การแบ่งองค์ประกอบการเล่าเรื่องออกเป็น ส่วน ๆ มีทั้งการจำแนกแบบทวิภาค (Dichotomy) และไตรภาค (tripartition) เช่น แนวคิดที่เฌราร์ เกเนตต์ (Gérard Genette) นักทฤษฎีวรรณกรรมชาวฝรั่งเศสได้นำเสนอเอาไว้ว่าหากแบ่งองค์ประกอบตามกฎไตรภาค การเล่าเรื่องประกอบด้วย “เรื่องราว” “วาทกรรมเชิงบรรยาย” และ “พฤติกรรมเชิงบรรยาย” ในขณะที่ซีมัวร์ แชตแมน (Seymour Chatman) นักวิจารณ์ภาพยนตร์และวรรณกรรมชาวอเมริกันเสนอว่าหากแบ่งองค์ประกอบตามกฎทวิภาค การเล่าเรื่องประกอบด้วย “เรื่องราว” และ “วาทกรรม” นอกเหนือจากประเด็นดังกล่าว การแบ่งช่วงเวลาของศาสตร์การเล่าเรื่องก็มีรายละเอียดเชิงทฤษฎีที่แตกต่างตามกฎทวิภาคและไตรภาคเช่นกัน ในปัจจุบันการแบ่งช่วงเวลาตามรูปแบบกฎทวิภาคที่นำเสนอโดยเดวิด เฮอร์แมน (David Hermann) ถือเป็นทฤษฎีซึ่งเป็นที่ยอมรับมากที่สุดในโลก โดยแบ่งช่วงเวลาของศาสตร์การเล่าเรื่องออกเป็น 2 ยุค ได้แก่ ยุคศาสตร์การเล่าเรื่องแบบคลาสสิกและยุคศาสตร์การเล่าเรื่องแบบนวนคลาสสิกนิยม

ตั้งแต่ช่วงปีทศวรรษที่ 1990 จนถึงปัจจุบัน แนวคิดศาสตร์การเล่าเรื่องแบบนวนคลาสสิกนิยมปรากฏขึ้นพร้อมกับคำกล่าวอ้างที่แตกต่างกัน จึงก่อให้เกิดการแตกแขนงทางแนวคิดวิชาการที่หลากหลายถึง 6 แบบ ได้แก่

1. ศาสตร์การเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ บุคคลซึ่งเป็นตัวแทนแนวคิดและองค์ความรู้:

Lisa Zunshine, H.porter Abbott และ Marisa Bortolussi

2. ศาสตร์การเล่าเรื่องแบบคตินิยมสิทธิสตรี (Feminism) บุคคลซึ่งเป็นตัวแทนแนวคิดและองค์ความรู้: Susan Lanser, Robyn Warhol และ Kathy Meiz

3. ศาสตร์การเล่าเรื่องแบบกลอนกวี บุคคลซึ่งเป็นตัวแทนแนวคิดและองค์ความรู้: Jens kiefer และ Monique R.Morgan

4. ศาสตร์การเล่าเรื่องเชิงวิทยาศาสตร์ บุคคลซึ่งเป็นตัวแทนแนวคิดและองค์ความรู้: James Phelan, David Richter และ peter J.Rabinowitz

5. ศาสตร์การเล่าเรื่องเหนือธรรมชาติ บุคคลซึ่งเป็นตัวแทนแนวคิดและองค์ความรู้: Brian Richardson, Jan Alber และ stefan Iversen

6. ศาสตร์การเล่าเรื่องข้ามสื่อ (Transmedia Storytelling) บุคคลซึ่งเป็นตัวแทนแนวคิดและองค์ความรู้: Marie Laure-Ryan, Marina Grishakova และ Thierry Groensteen

ศาสตร์การเล่าเรื่องข้ามสื่อเป็นองค์ความรู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการชี้แนะเชิงทฤษฎีให้แก่งานวิจัยในครั้งนี้ มารี่-ลอเรอร์ ไรอัน (Marie-Laure Ryan) นักวิชาการชาวอเมริกันได้เขียนถึงประเด็นดังกล่าวไว้ในหนังสือ “Narrative Across Media” โดยเนื้อหาใจความของงานเขียนชิ้นนี้เน้นย้ำข้อเท็จจริงที่ว่าเรื่องราวสามารถถ่ายทอดจากสื่อหนึ่งไปยังอีกสื่อหนึ่งได้โดยไม่ก่อให้เกิดการสูญเสียอัตลักษณ์สำคัญของเรื่องราว สื่อที่ว่านี้มีความหมายครอบคลุมทั้งภาษา ภาพ เสียง ท่าทาง งานเขียน ตลอดจนภาพยนตร์ ฯลฯ สื่อแต่ละประเภทต่างมีประสิทธิภาพและการแสดงออกที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งการนำอัตลักษณ์แต่ละรูปแบบของสื่อประเภทต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมนั้นเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดผลสำเร็จในกระบวนการเล่าเรื่องข้ามสื่อในทางปฏิบัติ (Ryan, 2017)

รายงานการวิจัย “Semiotics of Narrative: Essays in Visual Analysis” โดยมิเอเกบาล (Bal, 2017) นักวิชาการชาวดัตช์ท่านนี้ได้เผยให้เห็นถึงจุดยืนทางความคิดอันเด็ดเดี่ยวของตัวเธอ ซึ่งเชื่อว่าสัญลักษณ์เป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการเล่าเรื่อง การเล่าเรื่องกลายเป็นการสื่อสารประเภทหนึ่งที่มีอัตลักษณ์ทางสัญลักษณ์ที่ชัดเจน มิเอเกบาลคิดว่าการเล่าเรื่องต้องถูกมองในรูปแบบที่หลากหลาย สามารถแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายเชิงสัญลักษณ์ในระดับต่าง ๆ และเป็นตัวอย่างเชิงประจักษ์ที่ช่วยพิสูจน์ว่าหลักการเชิงทฤษฎีของศาสตร์การเล่าเรื่องสามารถให้มุมมองใหม่ ๆ แก่การพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้เช่นกัน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นทิศทางที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงสำหรับการพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาวิชาศาสตร์การเล่าเรื่องในอนาคต (Brown & Buchanan, 2017)

การถือกำเนิดขึ้นและการแผ่ขยายขอบเขตไปสู่ระดับโลกของศาสตร์การเล่าเรื่อง ตลอดจนการพัฒนาของสาขาวิชาการศาสตร์การเล่าเรื่องข้ามสื่อ ส่งผลให้การปะทะในเชิงบวกระหว่างองค์ความรู้จากศาสตร์การเล่าเรื่องและสาขาวิชาอื่น ๆ ยิ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งประเด็นที่ถือเป็นตัวแทนการปะทะเชิงบวกที่โดดเด่นที่สุด คือการผสมผสานร่วมกับองค์ความรู้จากสาขาวิชาการ

ออกแบบ ประเด็นดังกล่าวค่อย ๆ พัฒนาจนกลายเป็นแนวคิดการออกแบบด้วยหลักการเล่าเรื่อง ทั้งยังก่อให้เกิดวิธีการเชิงทฤษฎีซึ่งว่าด้วยการออกแบบโดยอาศัยการเล่าเรื่องเป็นเครื่องมือชี้นำ ซึ่งจำนวนนักวิชาการและนักออกแบบที่เริ่มหันมาศึกษาวิจัยและอภิปรายหรือในหัวข้อเกี่ยวกับการออกแบบด้วยการเล่าเรื่องก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

ในอดีต การศึกษาวิจัยศาสตร์การเล่าเรื่องถูกจำกัดอยู่ในขอบเขตของงานวรรณกรรมเท่านั้น ทว่าเนื่องด้วยการพัฒนาของหลักทฤษฎีศาสตร์การเล่าเรื่อง ส่งผลให้ขอบเขตศาสตร์การเล่าเรื่องในสื่อประเภทอื่น ๆ สามารถหลายกำแพงที่ลิดรอนและขวางกั้นเอาไว้ได้ อันประกอบด้วยสื่อประเภท ภาพยนตร์ รูปภาพ โฆษณา วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนงานสถาปัตยกรรมและพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งศาสตร์การเล่าเรื่องในสื่อทั้งหมดล้วนมีวัตถุประสงค์ตั้งต้นคือการตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการบอกเล่าเรื่องราวของมนุษย์

การปรากฏขึ้นของการออกแบบด้วยหลักการเล่าเรื่องยังทำให้ระยะห่างระหว่างนักออกแบบและผู้รับชมผลงานหดสั้นลง นักออกแบบจึงสามารถถ่ายทอดแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ การแสดงออกทางอารมณ์ ตลอดจนโครงเรื่องของผลงานไปยังผู้รับชมได้ดียิ่งขึ้น กล่าวได้ว่าการออกแบบด้วยหลักการเล่าเรื่องไม่เพียงสามารถเผยให้ผู้รับชมเห็นถึงเนื้อหาภายในสื่อข้อความตัวอักษรผ่านการแสดงออกในรูปแบบสื่ออื่น ๆ ได้เท่านั้น แต่ยังสามารถใช้คุณสมบัติต่าง ๆ ของตัวมันเองช่วยปรับปรุงหรือเติมเต็มหัวข้อหลักและเรื่องราวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การวิจัยการออกแบบด้วยหลักการเล่าเรื่องมุ่งศึกษาเทคนิควิธีการจัดเรียงองค์ประกอบการเล่าเรื่อง ทั้งความสัมพันธ์ของตัวละคร การกำหนดรายละเอียดโครงเรื่อง บริบทของเรื่องราว เบื้องหลัง รวมถึงการลำดับช่วงเวลาในการเล่าเรื่อง ฯลฯ จากมุมมองการศึกษาในประเด็นดังกล่าว การออกแบบด้วยหลักการเล่าเรื่องสะท้อนถึงแผนการออกแบบรูปแบบหนึ่ง การออกแบบประเภทนี้เป็นมากกว่าการบอกเล่าเรื่องราวผ่านข้อความตัวอักษร องค์ความรู้นี้ได้นำเสนอวิธีการตีความการบอกเล่าเรื่องราวที่แฝงอยู่ในผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายยิ่งขึ้นให้กับบรรดาผู้รับชม (ผู้บริโภค) ซึ่งช่วยยกระดับเสน่ห์ดึงดูดทางศิลปะและประสบการณ์เชิงปฏิสัมพันธ์โต้ตอบของผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี

หลักการออกแบบเพื่อบอกเล่าเรื่องราว

หลักการพื้นฐานของการออกแบบรูปแบบการบอกเล่าเรื่องราว คือการใช้เรื่องเล่าเพื่อเชื่อมโยงเรื่องราวทางวัฒนธรรมเข้ากับตัวผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจและรับรู้ถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมนั้น ๆ ผ่านเรื่องราว ซึ่งเป้าหมายสูงสุดในการออกแบบ คือการสร้างการเชื่อมต่อทั้งในด้านการบริโภค การเชื่อมต่อทางอารมณ์ รวมถึงการเชื่อมต่อกระบวนการการถ่ายทอดวัฒนธรรมร่วมกับ

ผู้บริโภค แม้กระทั่งการสื่อสารทางจิตวิญญาณในระดับที่ลึกซึ้งขึ้นไปอีกชั้น ดังนั้น ในกระบวนการถ่ายทอดเรื่องราวทางวัฒนธรรมจึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามหลักการออกแบบบางประการ

หลักการออกแบบประกอบด้วย 4 ประการหลัก ได้แก่ หลักความสอดคล้อง (Principle of consistency) หลักความแตกต่าง (Principle of difference) หลักความเรียบง่าย (The principle of simplicity) และหลักการผสมผสาน (Principle of integration) (DCMS, 2004)

1. หลักความสอดคล้อง (Principle of consistency)

เป็นปัจจัยที่รวมอยู่ใน “คุณค่าหลัก” ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ในกระบวนการเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ควรถ่ายทอดเนื้อหาหลักที่โดดเด่น เป็นตัวแทนที่ดีที่ช่วยนำเสนออัตลักษณ์ของวัฒนธรรมและมีความน่าสนใจที่สุดไปยังผู้ชม คุณค่าหลักนี้ต้องไม่ซ้ำใครและไม่เหมือนกับวัฒนธรรมอื่นๆ เพื่อให้ผู้บริโภคสนใจและเกิดอุปสงค์ด้านการบริโภค

ค่านิยมหลักที่ยุ่งเหยิงอาจทำให้รูปแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมทั้งหมดอยู่ในสภาวะสับสน ส่งผลให้สายตาของผู้บริโภคสับสนตามไปด้วย และเกิดความรู้สึกล้มเหลวเกี่ยวกับวัฒนธรรม ซึ่งผู้บริโภคมักเลือกผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ตามวิถีชีวิต ความปรารถนาในการแสวงหาปัจจัยในชีวิต รวมถึงทัศนคติในการใช้ชีวิตของตนเอง ซึ่งความไม่ชัดเจนนี้อาจทำให้ผู้บริโภคขาดความมั่นใจ และขาดวิจารณญาณในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกัน

2. หลักความแตกต่าง (Principle of difference)

การบอกเล่าเรื่องราวผลิตภัณฑ์ผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จำเป็นต้องเลือกใช้สื่อในการสื่อสาร ประเภทผลิตภัณฑ์ และวิธีการแสดงออกที่แตกต่างกันตามกลุ่มผู้ใช้งานประเภทต่างๆ แม้ว่าลักษณะของสื่อและรูปแบบผลิตภัณฑ์จะแตกต่างกันไปตามกลุ่มคนที่ให้บริการ แต่รูปแบบเนื้อหาที่ต้องการบอกเล่า และวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังเนื้อหาทางจิตวิญญาณยังคงเหมือนกัน (Duan, 2012)

ประการแรก การบอกเล่าเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ต้องแตกต่างจากเรื่องราวทางวัฒนธรรมอื่น ๆ รักษาเอกลักษณ์ให้อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง เลียนแบบแนวทางและโครงเรื่อง รวมถึงจุดเปลี่ยนแปลงตามเรื่องราวทางวัฒนธรรมอื่น ๆ ตลอดจนนำใช้ภูมิหลังของเรื่องราวอื่น ๆ มาเสริมเพิ่มเติมในเรื่องราวที่ต้องการเล่าซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในระยะสั้น แต่จากมุมมองในระยะยาว การกระทำดังกล่าวอาจกลายเป็นห่วงที่จำกัดการพัฒนาของวัฒนธรรมนี้

ประการที่สอง คือการออกแบบให้แตกต่างตามลักษณะและความชอบของกลุ่มคนต่าง ๆ เช่น ด้านสื่อ ผู้สูงอายุมีแนวโน้มรับอิทธิพลจากการสื่อสารทางสื่อโทรทัศน์ได้ง่าย วัยกลางคนและวัยหนุ่มสาวมีแนวโน้มการสื่อสารออนไลน์ยิ่งไปกว่าทางเครือข่ายออนไลน์มากกว่า ในขณะที่กลุ่มเด็กและผู้เยาว์

มักได้รับอิทธิพลจากสื่อโฆษณาเชิงกายภาพ (โฆษณาในสถานีขนส่ง โฆษณาร้านหนังสือ แผ่นพับ ฯลฯ) เนื่องจากรูปแบบและบริบทด้านการศึกษาของพวกเขาที่พบเจอสื่อประเภทนี้ได้ง่าย อีกทั้งประเภทผลิตภัณฑ์ยังถูกแบ่งตามการใช้งานจริงของคนกลุ่มต่าง ๆ และวิธีการแสดงออกก็ปรับตามการยอมรับทางจิตวิทยาของผู้คนในแต่ละกลุ่มเช่นกัน

3. หลักความเรียบง่าย (The principle of simplicity)

หากเรื่องเล่าที่มีเนื้อหามากเกินไป ย่อมทำให้กระบวนการเล่าเรื่องไม่มีช่องว่างให้ผู้ฟังได้สอดแทรกความคิดของตนเข้าไป ส่งผลให้ผู้ชมไม่สามารถเชื่อมโยงเรื่องราวเข้ากับภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตนเอง หรือกระทั่งสร้างมโนภาพเรื่องราวในมุมมองของตนเองได้ และสุดท้ายก็นำไปสู่การที่ผู้ชมไม่สามารถสร้างภาพและเสียงสะท้อนทางอุดมการณ์ที่ผู้บรรยายต้องการได้ ในทำนองเดียวกัน การบอกเล่าเรื่องราวทางวัฒนธรรมก็ควรปล่อยให้พื้นที่ว่างเพียงพอสำหรับจินตนาการของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคใช้ข้อมูลเรื่องราวทางวัฒนธรรมอธิบายแนวคิดการบริโภคและแนวคิดเชิงวิถีชีวิตของพวกเขาเอง ให้ผู้บริโภครับบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องราวทางวัฒนธรรมและรับรู้ถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในเรื่องราวที่ตนได้สัมผัสผ่านการบอกเล่าเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ (Featherstone, 1991)

4. หลักการผสมผสาน (Principle of integration)

ปัจจัยในหลักการนี้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภคและการปฏิบัติตามข้อกำหนดของตลาด กล่าวคือ เป็นการบูรณาการข้อมูลที่ผู้บริโภคชื่นชอบหรือต้องการรับรู้ซึ่งเอื้อต่อการผลักดันผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ การรับรู้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของผู้บริโภคเป็นกระบวนการของการพัฒนาแบบต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่การรับรู้รูปร่าง รูปแบบ เรื่อยไปจนถึงการรับรู้เรื่องราวทางวัฒนธรรม และการรับรู้ถึงนัยแฝงทางวัฒนธรรม ดังนั้น ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จึงจำเป็นต้องปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงด้านความต้องการของผู้บริโภค (Gross, 1981)

5. หลักการการวิเคราะห์อัตลักษณ์ด้านการเล่าเรื่องของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างจากวัฒนธรรมน้ำพุ

5.1 การวิเคราะห์ปัจจัยสำหรับการบอกเล่าเรื่องราว

การออกแบบบอกเล่าเรื่องมีอัตลักษณ์ด้านจังหวะเวลาที่จำเพาะ แต่ละองค์ประกอบจึงมีความเชื่อมโยงบางประการซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่ว่าความเชื่อมโยงดังกล่าวจะแข็งแกร่งหรืออ่อนแอ แต่ทั้งหมดล้วนเชื่อมโยงกับการพัฒนาของโครงเรื่องที่บอกเล่าผ่านการออกแบบ ซึ่งทำให้ความหมายที่บอกเล่าผ่านการแสดงออกและการจัดองค์ประกอบบางประการมีสารที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

นักออกแบบจำเป็นต้องพิจารณาและจำแนกเนื้อหาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนในการคัดสรรเนื้อหาหลักของเรื่องราว เพื่อหลีกเลี่ยงการแสดงออกบางประการที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อหา กล่าว

ได้อีกนัยหนึ่ง คือการตัดโครงเรื่องเพียงฉากใดฉากหนึ่งออกมาจากเรื่องราวทั้งหมดเพื่อนำไปแสดงออกในรูปแบบใด ๆ ส่วนที่ตัดออกมาอาจขาดความเชื่อมโยงกับองค์ประกอบอื่นๆ ของเรื่อง เรื่องราวในผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์ด้วยวิธีการเช่นนี้อาจดูเหมือนสิ่งที่ปรากฏอย่างกระตือรือร้น ไม่มีที่มาที่ไป ไม่มีการชี้แนะ ลำดับหรือการเปลี่ยนแปลงที่บ่งบอกถึงการมาของสารดังกล่าว ความเข้าใจของสาธารณชนเกี่ยวกับเรื่องราวฉากนี้หูกอยู่เพียงปมประเด็นง่าย ๆ ฉากหนึ่งเท่านั้น ไม่สามารถเข้าใจเบื้องหลังของเรื่องราวทั้งหมดและเนื้อหาเบื้องลึกในเบื้องหลังได้เลย ซึ่งส่งผลให้ผู้บริโภคไม่สามารถสัมผัสประสบการณ์ชวนดื่มด่ำได้จากเศษเสี้ยวของเนื้อหาสารที่ไม่มีความเชื่อมโยงใด ๆ กับเรื่องราวตั้งต้น

รูปร่าง สี รูปแบบ วัสดุ เนื้อหา ฯลฯ ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบแต่ละรูปแบบที่รอการจัดเรียงอย่างเป็นระบบ ซึ่งความรับผิดชอบของนักออกแบบคือการใช้ทักษะการเล่าเรื่องเพื่อจัดการกับองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันเหล่านี้ตามโครงเรื่องของการจัดระเบียบโครงสร้างองค์ประกอบและจับคู่องค์ประกอบให้เหมาะสม คือการทำให้ความหมายเชิงลึกของวัฒนธรรมปรากฏออกมาในรูปแบบวัตถุวิสัย (วัตถุที่มีลักษณะตามความเป็นจริง จับต้องได้) และในกระบวนการดังกล่าวยังเป็นการบูรณาการองค์ประกอบทางอารมณ์ของนักออกแบบร่วมกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ใช้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผลงานมีองค์ประกอบเชิงอัตวิสัยและแยกออกจากขอบเขตผลิตภัณฑ์ประเภทอุตสาหกรรมล้วน

5.2 การวิเคราะห์โครงสร้างสำหรับการบอกเล่าเรื่องราว

การจำแนกโครงสร้างการบอกเล่าเรื่องราว (นับจากนี้ขอย่อเหลือเพียง “การเล่าเรื่อง”) ตามอัตลักษณ์แต่ละด้านของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์สามารถแบ่งโครงสร้างการเล่าเรื่องออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างเวลาและโครงสร้างพื้นที่

ประการแรก โครงสร้างเวลา “การเล่าเรื่องเป็นพฤติกรรมทางภาษาประเภทหนึ่ง (ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูด การเขียน หรือรูปแบบสัญลักษณ์อื่น ๆ) และภาษามีลักษณะการดำรงอยู่แบบเส้นตรงและมีช่วงเวลา ดังนั้น การเล่าเรื่องและเวลาจึงค่อนข้างสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด” (Long, 2015) การเล่าเรื่องของภาษาเป็นการดำเนินไปในลักษณะเชิงเส้น และการแสดงเรื่องราวก็เป็นการดำเนินไปในลักษณะเชิงเส้นเช่นกัน ดังนั้น คุณสมบัติดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยกำหนดการแสดงออกเชิงเวลาในกระบวนการเล่าเรื่อง เวลาในการเล่าเรื่องและเวลาของเรื่องราวเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นเวลาที่แตกต่างกัน สามารถทับซ้อนหรือตัดกันได้ แต่เวลาของเรื่องราวไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ในขณะที่เวลาในการเล่าเรื่องสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามแนวคิดของนักออกแบบหรือความคิดทางสุนทรียภาพ โดยวิธีการเล่าเรื่องทำหน้าที่เป็นตัวแปรในการเปลี่ยนเวลาในการเล่าเรื่อง เช่น การย้อนอดีต การสลับฉาก การดำเนินเรื่องแบบเส้นขนาน ฯลฯ วิธีการเหล่านี้ คือการจำแนกเส้นเวลาในการเล่าเรื่องเดิมออกแล้วจัดระเบียบใหม่ตามกฎเกณฑ์บางประการเพื่อแสดงแนวคิดการออกแบบจำเพาะของนักออกแบบและเน้นคุณสมบัติบางประการในเรื่องราวเบื้องหลังให้โดดเด่น

การเปลี่ยนแปลงของเวลาในการเล่าเรื่องก็ไม่สามารถเปลี่ยนลักษณะเชิงเส้นของเวลาในเรื่องราวได้ ไม่ว่าจะเป็นการย้อนอดีตหรือการสลับฉาก ไม่ว่าจะเรื่องเล่าเหล่านี้จะถูกนำเสนออย่างไร ทรายบดที่มันแสดงออกถึงพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์หนึ่งในช่วงเวลาหนึ่งย่อมต้องมีลักษณะเชิงเส้นซึ่งกำหนดโดยพื้นฐานของเวลา และเวลาในการเล่าเรื่องยังเป็นสิ่งที่ได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัย เช่น สื่อ มุมมอง ฯลฯ การจัดลำดับเวลาแต่ละรูปแบบล้วนมีโอกาสนำไปสู่ข้อผิดพลาดในการถ่ายทอดข้อมูลเนื้อหา และการผสมผสานกับโครงสร้างพื้นที่ซึ่งเป็นปัจจัยที่แตกต่างจากโครงสร้างเวลายังส่งผลต่อการนำเสนอเนื้อหาของผลงานด้วยเช่นกัน

ประการที่สอง โครงสร้างพื้นที่ โครงสร้างดังกล่าวเป็นปัจจัยที่แตกต่างจากโครงสร้างเวลา การแสดงออกของโครงสร้างพื้นที่ไม่มีคุณลักษณะเชิงเส้น ไม่มีความสัมพันธ์เชิงตรรกะและโครงสร้างที่ชัดเจน แม้ว่าโครงสร้างการเล่าเรื่องจะประกอบด้วยการเล่าเรื่องเชิงเส้นและการเล่าเรื่องแบบไม่มีเส้น แต่ทั้งสองปัจจัยมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด ในรูปแบบการเล่าเรื่องที่แตกต่างกัน การเล่าเรื่องทั้งสองแบบมีโครงสร้างพื้นที่ที่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ การเล่าเรื่องทั้งสองแบบล้วนเป็นปัจจัยที่ขาดไปไม่ได้เลย

อัตลักษณ์เด่นของการเล่าเรื่องด้วยการออกแบบนิเทศศิลป์ (Visual Communication Design) คือ “มิติพื้นที่” รูปแบบการเล่าเรื่องและโครงสร้างการเล่าเรื่องของเรื่องราวที่สื่อสารผ่านภาพนั้นแตกต่างจากเรื่องเล่าแบบเชิงเส้นอยู่มาก กล่าวคือ แม้ว่าอาจมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับเส้นเวลาในการเล่าเรื่อง แต่ก็ได้รับอิสระในการเล่าเรื่องในรูปแบบของพื้นที่ ซึ่งการเล่าเรื่องเชิงพื้นที่มีภาพที่เป็นปัจจัยภาวิสัยและผลกระทบต่อภาพที่ชัดเจนซึ่งเป็นที่การเล่าเรื่องเชิงเวลาไม่มี เมื่อเทียบกันแล้วการเล่าเรื่องเชิงเวลาสามารถดึงดูดและนำผู้ชมเข้าสู่ฉากการเล่าเรื่องได้รวดเร็วและใช้วิธีการที่ตรงกว่า (Jiang, 2021)

โครงสร้างพื้นที่ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ยังสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเล่าเรื่องในฉากที่สร้างขึ้นในผลิตภัณฑ์ ซึ่งการเล่าเรื่องในฉากสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันได้หลากหลายรูปแบบกับโครงสร้างพื้นที่ของผลิตภัณฑ์ ดังนั้นจึงเป็นวิธีการเล่าเรื่องที่ชัดเจน ข้อบกพร่องด้านคุณสมบัติการเล่าเรื่องเชิงเส้นในเรื่องเล่าเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยการพัฒนาทางเทคโนโลยีและสื่อในยุคปัจจุบัน การออกแบบนิเทศศิลป์ได้ทำลายรูปแบบพื้นที่สองมิติและสามมิติดั้งเดิม และเริ่มขับเคลื่อนไปสู่การแสดงออกเชิงพื้นที่แบบสี่มิติ ดังนั้นการเล่าเรื่องผ่านการออกแบบนิเทศศิลป์จึงเป็นรูปแบบการเล่าเรื่องที่รวมการดำรงอยู่แบบคงที่และการคงอยู่แบบมีไดนามิกเข้าด้วยกัน อีกทั้งโครงสร้างการเล่าเรื่องยังเป็นชุดการเล่าเรื่องที่มีทั้งการเล่าแบบเชิงเส้นและไม่เชิงเส้น และการก่อตัวของโครงสร้างพื้นที่นั้นถูกกำหนดโดยลักษณะการเล่าเรื่องแบบเชิงเส้นและไม่เชิงเส้นเป็นหลัก (Ma, 2018)

สรุปได้ว่าโครงสร้างการเล่าเรื่องของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบศิลปะที่เวลาและพื้นที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน การเล่าเรื่องด้วยเวลาแสดงออกในลักษณะเชิงเส้น ในขณะที่

การเล่าเรื่องด้วยพื้นที่แสดงออกในลักษณะที่ไม่ใช่เชิงเส้น ทว่าปัจจัยทั้งสองประการล้วนมีส่วนร่วมในการแสดงออกผ่านการเล่าเรื่อง แต่ก็มีสัดส่วนในสื่อและรูปแบบการแสดงออกที่แตกต่างกัน

5.3 การวิเคราะห์รูปแบบการแสดงออกในการบอกเล่าเรื่องราว

รูปแบบการแสดงออกในการเล่าเรื่อง หมายถึงแนวทางและวิธีการที่ใช้ในการเล่าเรื่อง รูปแบบการแสดงออกในการเล่าเรื่องและสื่อที่ใช้เล่าเรื่องเป็นปัจจัยที่มีบทบาทหน้าที่ร่วมกัน ซึ่งสื่อที่ใช้เล่าเรื่องเป็นปัจจัยองค์ประกอบที่เหมือนเครื่องมือ ในขณะที่รูปแบบการแสดงออกในการเล่าเรื่องเป็นเหมือนวิธีการใช้เครื่องมือ ซึ่งแตกต่างจากโครงเรื่องและหัวข้อหลักของการเล่าเรื่อง รูปแบบการแสดงออกในการเล่าเรื่องเป็นองค์ประกอบการเล่าเรื่องที่เริ่มมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางเทคนิค โดยใช้วิธีการแสดงออกทางภาษาภาพเพื่อให้กระบวนการแปลงสารข้อความตัวอักษรเป็นสื่อข้อความผ่านการออกแบบภาพเสร็จสมบูรณ์

ประการแรก สำหรับรูปแบบการแสดงออกในการเล่าเรื่อง นักออกแบบต้องกำหนดสื่อที่ใช้ในการเล่าเรื่องเสียก่อน แล้วเลือกวิธีการที่จะนำสื่อดังกล่าวมาใช้งาน ควรเลือกสื่อที่เหมาะสมตามทิศทางและเนื้อหาของหัวข้อในการเล่าเรื่องและทิศทางของโครงเรื่อง นอกจากนี้ยังควรพยายามให้สื่อที่ใช้เล่าเรื่องทำงานร่วมกับหัวข้อในการเล่าเรื่องและโครงเรื่องได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ตารางที่ 2-1 รูปแบบการแสดงออกในการเล่าเรื่อง

แนวทาง การแสดงออก	สื่อที่ใช้ในการเล่าเรื่อง	วิธีเล่าเรื่อง
-การเล่าเรื่อง ในพื้นที่สอง มิติแบบคงที่ -การเล่าเรื่อง ในพื้นที่แนว ระนาบ	ปกหนังสือ, การออกแบบโปสเตอร์, ออกแบบโลโก้และ VI, การออกแบบกราฟิก, ออกแบบหน้าบรรจุภัณฑ์, ภาพประกอบ, อินโฟกราฟิก ฯลฯ	-การจัดระเบียบของแต่ละ องค์ประกอบในการออกแบบภาพ สร้างเรื่องเล่าด้วยโครงสร้างเวลา และหัวข้อบางประการ ให้โครงสร้างการเล่าเรื่องสัมพันธ์ กับหัวข้อที่มีความจำเพาะ

แนวทาง การแสดงออก	สื่อที่ใช้ในการเล่าเรื่อง	วิธีเล่าเรื่อง
-การเล่าเรื่อง ในพื้นที่สาม มิติแบบคงที่ -การเล่าเรื่อง ในพื้นที่มีมิติ	การออกแบบหนังสือ, ออกแบบบรรจุภัณฑ์, ออกแบบดิสเพลย์ โฆษณาสามมิติเชิง ปฏิสัมพันธ์กับผู้ชม	-นำพื้นที่สามมิติมาบูรณาการโดย ตั้งอยู่บนพื้นฐานรูปแบบการเล่า เรื่องสองมิติเพื่อสร้างโครงสร้าง การเล่าเรื่องที่มีการเรียงลำดับ รูปแบบการแสดงออก
-การเล่าเรื่อง ในพื้นที่สี่มิติ แบบมีไดนามิก -การใช้สื่อภาพ	การออกแบบเว็บไซต์, ศิลปะสื่อสมัยใหม่, การ ออกแบบโฆษณาบนมือถือ, e-books, การ ออกแบบอินเทอร์เน็ต, การออกแบบ APP, ภาพแบบซึบกระสุน (หมายถึง หน้าจอแสดงผลในสื่อวีดิทัศน์ที่มี ลักษณะเหมือนแผนภาพแสดงรายละเอียด หลาย ๆ อย่างแยกย่อยไปตามหัวข้อซึ่งแต่ละ หัวข้อมีปุ่มข้อความเฉพาะของตนเองที่สามารถ ตกแต่งและเคลื่อนไหวได้)	การใช้ภาพไดนามิกของเวลาและ พื้นที่เพื่อสร้างการผสมผสาน ระหว่างการแสดงออกของเวลา เชิงเส้นและการแสดงออกของ พื้นที่แบบไม่เชิงเส้นในการเล่า เรื่อง

สื่อที่ใช้แสดงออกในการเล่าเรื่องหลัก ๆ แล้วประกอบด้วย 3 ประเภทที่แสดงในตาราง
 ภาพข้างต้น และสื่อแต่ละกลุ่มมีวิธีการเล่าเรื่องที่แตกต่างกัน เมื่อนำสื่อเหล่านี้มารวมกันก็จะ
 กลายเป็นรูปแบบการแสดงออกเพื่อเล่าเรื่องในการออกแบบนิเทศศิลป์

การออกแบบด้วยการเล่าเรื่อง วิธีการและเทคนิคที่ใช้เล่าเรื่องเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ
 อย่างมาก วิธีการและเทคนิคที่นำมาใช้ต้องสอดคล้องกับเทคนิคทางศิลป์ในการเล่าเรื่องเชิง
 วรรณกรรม ในวงการออกแบบมีการนำวิธีการทางวาทยศิลป์หลากหลายวิธีไปใช้กับการออกแบบ
 การเล่าเรื่องในผลงานและประสบความสำเร็จในการออกแบบเป็นจำนวนมาก “เทคนิคการใช้
 วาทยศิลป์ที่เหมาะสมสามารถช่วยส่งเสริมการแสดงออกในการออกแบบการเล่าเรื่องของผลงานได้
 อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผลงานมีความเป็นศิลปะและน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ใช้งานสามารถรับข้อมูล

ได้อย่างเพลิดเพลินและมีการกลั่นกรองเนื้อหาจนเนื้อสารมีความกระชับและตรงประเด็นยิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมความสามารถพื้นฐานของผลิตภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ” (Jiang, 2021)

วิธีการเล่าเรื่องในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ แท้จริงแล้ว คือพฤติกรรม การปรับปรุงและจัดระเบียบภาษาในการแสดงออกผ่านภาพอย่างแข็งขัน และพยายามทำให้ จุดมุ่งหมายของหัวข้อในเรื่องราวชัดเจนขึ้น เพื่อให้บรรลุการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สะท้อน วัฒนธรรมชนชาติและสื่ออารมณ์ ตลอดจนทำให้ภาษาภาพกลายเป็นสื่อศิลปะหรือปัจจัยวิทยาศาสตร์ ที่มีบรรทัดฐานในตนเองรูปแบบหนึ่งที่มีพลังในการโน้มน้าวจิตใจ

แนวคิดของรูปแบบการเล่าเรื่องในที่นี้มาจากแนวคิดวาทศิลป์ เพราะแนวคิดเหล่านี้ล้วน มีจุดมุ่งหมายและจิตสำนึกในบทบาทที่ว่าด้วยการช่วยส่งเสริมภาษาหรือสื่อภาพ รวมถึงการเพิ่มสีสัน ให้กับรูปทรง เป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่งที่ช่วยยกระดับผลการแสดงออก ทำให้สามารถแสดงออกถึง ความคิดและความอารมณ์รู้สึกได้อย่างชัดเจน เพียงแค่สื่อที่สอดคล้องกับแต่ละแนวคิดนั้นแตกต่างกัน

การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ วิธีการเล่าเรื่องสามารถเข้าใจได้ว่าเป็น การแสดงออกและรูปแบบการนำเสนอผ่านภาพ แต่เมื่อเทียบกับวาทศิลป์ทางงานวรรณกรรม วิธีการ เล่าเรื่องไม่ได้จำกัดอยู่แค่ข้อความสองมิติ แต่ยังรวมถึงพื้นที่สามมิติด้วย เมื่อเทียบกับข้อความสองมิติ การเล่าเรื่องในรูปแบบสามมิติมีข้อได้เปรียบมากกว่าในการแสดงสารบนปัจจัยที่มีพื้นที่และการสร้าง ปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาภายใน เรียกได้ว่าเป็น “อัตลักษณ์ด้านปฏิสัมพันธ์” รูปแบบหนึ่ง ซึ่งในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวมีการแสดงให้เห็นถึงเวลาในการเล่าเรื่องและอารมณ์ความรู้สึกของผู้เล่าเรื่อง ออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ

จากเนื้อหาที่กล่าวไปในข้างต้นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าการใช้วาทศิลป์ทาง วรรณกรรมในการออกแบบเพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุนทรียภาพของสาธารณชน วาทศิลป์ใน ด้านการออกแบบ คือการสร้างอารมณ์ร่วมระหว่างผู้ใช้งานและผลิตภัณฑ์ผ่านเทคนิคและวิธีการ จำเพาะบางประการ ปัจจัยดังกล่าวต้องสอดคล้องกับความต้องการด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและ วัฒนธรรมในยุคปัจจุบัน เพื่อเพิ่มแรงจูงใจของผลิตภัณฑ์ที่มีต่อผู้บริโภค ดังนั้น นักออกแบบจึงควร หลีกเลี่ยงสไตล์งานออกแบบที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ในตลาดมากเกินไป จนอาจทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการออกแบบและสร้างสรรค์กลายเป็นงานที่มีดาษดื่นในท้องตลาด สิ่ง ที่ควรทำ คือการเพิ่มเสน่ห์ดึงดูดและความน่าสนใจ ตลอดจนเพิ่มความงามทางศิลปะและคุณค่าทางจิต วิญญาณให้กับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ โดยที่ในขณะเดียวกัน ผลิตภัณฑ์ต้องมอบ ประสบการณ์ทางอารมณ์ที่หลากหลายแก่ผู้บริโภคและมีความสำคัญต่อผู้บริโภคในระยะยาว ทั้งการ กระตุ้นการบริโภคและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับแบรนด์จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

5.4 การวิเคราะห์การบอกเล่าเรื่องราวด้วยสื่อเดียวกับการบอกเล่าเรื่องราวด้วย

สื่อผสม

การเล่าเรื่องด้วยสื่อเดียว ความหมายแบบตรงตามตัวอักษร คือการอาศัยสื่อเดียวในการส่งข้อมูล ซึ่งการเล่าเรื่องด้วยสื่อเดียวมีข้อจำกัดในการส่งข้อมูล อีกทั้งสารที่ส่งยังมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจนและไม่แน่นอน อาทิ ภาพวาดหนึ่งภาพสามารถแสดงโครงเรื่องได้เพียงฉากตอนเดียวในเรื่องราวทั้งหมด จึงเป็นเรื่องยากที่การป้อนข้อมูลจำนวนมากลงในสื่อประเภทนี้ ทั้งยังไม่สามารถสร้างเรื่องราวที่ร้อยเรียงและดำเนินไปอย่างเป็นระบบได้ ส่งผลให้ผู้รับสารอาจรู้สึกสับสนกับเนื้อหาในเรื่องราวทั้งหมด กล่าวคือ ผู้รับสารไม่สามารถเข้าใจได้ว่าเกิดอะไรขึ้นก่อนหน้านี้อะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต? แล้วข้อมูลที่ได้รับอยู่ในขณะนี้อยู่ในลำดับตำแหน่งใดของเรื่องราวทั้งหมด กล่าวได้ว่าการเล่าเรื่องด้วยสื่อเดียวเป็นวิธีการเล่าเรื่องที่เหลือพื้นที่ว่างจำนวนมากไว้ให้ผู้รับสารได้จินตนาการ ดังนั้น การเล่าเรื่องด้วยสื่อเดียวจึงมีความแตกต่างในด้านเนื้อหาของเรื่องราวที่ผู้รับสารแต่ละคนมีการตีความที่แตกต่างกันออกไป ความแตกต่างดังกล่าวเกิดจากปัจจัยความไม่แน่นอนเกี่ยวกับข้อมูลที่ผู้รับสารได้รับ พวกเขาจึงจินตนาการถึงโครงเรื่องที่สมเหตุสมผลสำหรับเรื่องราวนั้น ๆ ตามองค์ความรู้และวิถีการมองโลกของพวกเขาเอง

สำหรับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ประเภทสื่อเดียวยังมีศักยภาพด้านการขยายพื้นที่ที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ส่วนใหญ่จึงมักใช้กับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับจากสาธารณชนในระดับสูงและเป็นวงกว้าง ทำให้นัยแฝง โครงเรื่อง และรายละเอียดอื่น ๆ ของเรื่องราวเหล่านี้เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ประชาชนทั่วไปอยู่แล้ว ดังนั้น การป้อนข้อมูลด้วยสื่อที่มีความหลากหลายมากเกินไปไม่เพียงไม่สามารถช่วยเติมเต็มโครงเรื่องในฉากตอนที่ต้องการเล่าได้ แต่ยังเป็นวิธีการที่ทำให้องค์ประกอบสื่อกลับฝังประเด็นสำคัญและบดบังหัวข้อหลักของตัวผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับจากสาธารณชนในระดับสูงจึงเหมาะสมกับวิธีการเล่าเรื่องด้วยสื่อเดียวซึ่งมีประสิทธิผลในการเสริมสร้างหัวข้อหลักของผลิตภัณฑ์มากกว่าการเล่าเรื่องด้วยสื่อผสม

การเล่าเรื่องด้วยสื่อผสมเป็นวิธีการแสดงข้อมูลผ่านสื่อหลากหลายรูปแบบ แต่ตำแหน่งของสื่อแต่ละอย่างมีความสำคัญไม่เท่ากัน กล่าวคือ ในบรรดาสื่อผสมมีสื่อหลักที่ใช้ในการเล่าเรื่อง 1 รูปแบบ ส่วนสื่ออื่น ๆ ทำหน้าที่เป็นสื่อเสริมที่มีความสำคัญรองลงมา และเป็นไปไม่ได้ที่สื่อทั้งหมดจะมิทับทาบที่เหมือนกันหรือมีความสำคัญเท่ากัน สื่อผสมจำเป็นต้องมีสื่อหลักและสื่อรองถึงจะสามารถแสดงเรื่องราวที่ต้องการเล่าออกมาได้อย่างชัดเจน เพราะการเล่าเรื่องที่มีความซับซ้อนยุ่งเหยิงโดยไม่มีสื่อหลักมักทำให้ตัวผู้เล่าเรื่องเกิดความสับสนในด้านเวลา พื้นที่ และเนื้อหาของเรื่องราว

ในขณะที่เดียวกันก็จำเป็นต้องให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ระหว่างสื่อต่าง ๆ ด้วย เนื่องจากสื่อ 2 สื่อที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน เว้นแต่จะมีเรื่องราวเบื้องหลังที่กำหนดไว้เป็นพิเศษ อาจทำให้ผู้บริโภคเกิดความสงสัยในหัวข้อของผลิตภัณฑ์ ดังนั้น การเล่าเรื่องด้วยสื่อผสมควรให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างสื่อ และใช้ความหลากหลายของข้อมูลสื่อผสมเพื่อสร้างภูมิหลังของเรื่องราวอย่างเป็นระบบสำหรับกระบวนการเล่าเรื่องทั้งหมด เพื่อให้ผู้บริโภคที่ไม่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวที่นั้น ๆ ที่นำเสนอผ่านผลิตภัณฑ์หรือองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมในระดับสูงสามารถเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้โดยผ่านการส่งข้อมูลด้วยสื่อผสมและได้สัมผัสกับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่ชวนดื่มด่ำเพลิดเพลิน

5.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อและการบอกเล่าเรื่องราว

ผู้วิจัยได้กล่าวถึงการเล่าเรื่องด้วยสื่อเดียวและการเล่าเรื่องด้วยสื่อผสมไปแล้วในข้างต้น ในสถานการณ์ที่ใช้วิธีการเล่าเรื่องด้วยสื่อผสม นักออกแบบต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสื่อต่าง ๆ ที่นำมาใช้ โดยสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเป็นประการแรก สื่อหลายประเภทในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ต้องมีความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ สื่อแต่ละประเภทมีหน้าที่เฉพาะของตนเอง และมีความสัมพันธ์ในรูปแบบที่คอยส่งเสริมกันระหว่างบทบาทหน้าที่ของสื่อหลายประเภทในผลิตภัณฑ์เพื่อนำดำเนินการเสนอประเด็นในการเล่าเรื่องร่วมกัน จึงควรหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งระหว่างสื่อ 2 สื่อ เว้นแต่ความขัดแย้งดังกล่าวจะเป็นเงื่อนไขหรือองค์ประกอบที่สอดคล้องกับรูปแบบการเล่าเรื่อง ด้วยเหตุนี้ ในการเลือกสื่อที่ต้องนำมาใช้ในการเล่าเรื่องของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จึงจำเป็นต้องพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างหัวข้อหลักของเรื่องเล่ากับสื่อ รวมถึงข้อดีข้อเสียของสื่อประเภทต่าง ๆ

ประการต่อมา คุณลักษณะของสื่อต้องสอดคล้องกับเนื้อหาข้อมูลที่น่าสนใจ เช่น ในการถ่ายทอดความพลอดปรองใจและความสงบ สื่อส่วนใหญ่ก็นำเสนอด้วยรูปทรงกลมและสื่อที่ให้ความรู้สึกอ่อนนุ่ม ในขณะที่สื่อโลหะที่ให้ความรู้สึกเสียดแทงและเย็นเฉียบเป็นปัจจัยที่ทำลายการถ่ายทอดอารมณ์ลักษณะดังกล่าว แน่แน่นอนว่าในบางครั้งการเลือกใช้สื่ออาจทำให้เกิดความแตกต่างและความขัดแย้งในแง่ของความสามารถด้านการใช้งานและการตกแต่งเพื่อความสวยงามของตัวผลิตภัณฑ์ ดังนั้น เมื่อสถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น นักออกแบบควรเลือกตามแนวทางที่สอดคล้องกับหัวข้อหลักของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

อาทิ เมื่อมีการโฆษณาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์โดยมีความสวยงามเพื่อการตกแต่งเป็นจุดขายหลัก สื่อต่าง ๆ ที่ใช้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ควรมีแนวโน้มส่วนใหญ่ไปเอนเอียงไปทางความสวยงามเพื่อการตกแต่ง ในขณะที่เดียวกัน นักออกแบบต้องรับประกันความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ในขณะที่ลดความสามารถด้านการใช้งานและคุณภาพความทนทานของผลิตภัณฑ์ลงอย่างเหมาะสม โดยปกติแล้ว ผลิตภัณฑ์ประเภทดังกล่าวมักไม่มีอายุการเก็บรักษาหรืออายุการใช้งาน

ในระยะยาว ความสามารถหลักคือความสวยงามเพื่อการตกแต่ง ดังนั้นการลดความสามารถด้านการใช้งานและความทนทานจึงไม่ส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ประเภทนี้มากนัก

ตัวอย่างการใช้สื่อในผลิตภัณฑ์อีกหนึ่งประเภท คือผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นความสามารถด้านการใช้งานเป็นจุดขายหลัก ส่วนความสวยงามเป็นปัจจัยรอง ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้มักมีความถี่ในการใช้งานสูง ดังนั้น จึงต้องมีคุณภาพด้านอายุการใช้งาน ความทนทาน รวมถึงความปลอดภัยในระดับสูง การเลือกใช้สื่อในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จึงควรคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย ความทนทาน และความปลอดภัยเป็นหลัก และลดการตกแต่งเพื่อความสวยงามลงให้เหมาะสม เพราะหากผลิตภัณฑ์ดังกล่าวขาดคุณสมบัติความสามารถด้านการใช้งาน ความทนทาน ตลอดจนความปลอดภัยจะส่งผลกระทบต่อประสบการณ์ของผู้ใช้อย่างร้ายแรง หรือกระทั่งผู้ใช้งานอาจได้รับบาดเจ็บ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคมีอารมณ์เชิงลบเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แบรนด์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมนำมาใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์ อาจถึงขั้นทำให้เกิดผลกระทบต่อแบรนด์ที่แก้ไขไม่ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความเสียหายต่อชื่อเสียงของแบรนด์วัฒนธรรมอย่างใหญ่หลวงและเป็นข้อผิดพลาดที่ไม่อาจยอมรับได้

5.6 การบอกเล่าที่ช่วยเสริมสร้างความสมบูรณ์แบบให้กับเรื่องราว

วิธีการการเล่าเรื่องที่ช่วยเสริมสร้างความสมบูรณ์แบบให้กับเรื่องราวสะท้อนให้เห็นในปัจจุบัน 3 มิติ ได้แก่ มิติเวลา มิติพื้นที่ และมิติเนื้อหา

ประการแรก ในแง่ของมิติเวลา ปัจจุบันนี้แตกต่างจากผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ดั้งเดิมอย่างเห็นได้ชัด มิติเวลาในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์สมัยใหม่ไม่ใช่เส้นเวลาที่แน่นอนในเหตุการณ์ตั้งต้นอีกต่อไป แต่เป็นช่วงเวลาหรือขอบเขตช่วงเวลาที่มีการจัดเรียงลำดับเส้นเวลาเอาไว้แน่นอนว่ามิติเวลาไม่สามารถขาดการสนับสนุนของมิติพื้นที่ไปได้ อีกทั้งการเพิ่มขึ้นของมิติเวลายังทำให้มิติเนื้อหามีขอบเขตที่กว้างมากขึ้น

ประการที่สอง มิติพื้นที่ การเล่าเรื่องในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เป็นการต่อยอดภูมิหลังของสภาพแวดล้อมในการเล่าเรื่องและการเล่าเรื่องด้วยสื่อผสม มิติการเล่าเรื่องไม่เพียงขยายการเล่าเรื่องแบบสองมิติให้กว้างขึ้น แต่ยังนำไปสู่การเล่าเรื่องแบบสามมิติ ซึ่งช่วยขยายมิติเวลาจนสามารถแสดงช่วงเวลาในการเล่าเรื่องได้ โดยที่ในขณะเดียวกัน ยังให้การสนับสนุนมิติเนื้อหาที่มากขึ้นในแง่ของความสมบูรณ์ของรายละเอียดและความครอบคลุมของเนื้อหา

ประการสุดท้าย มิติเนื้อหา เนื่องจากการขยายตัวของมิติเวลาและมิติพื้นที่ มิติเนื้อหาจึงมีพื้นที่มากขึ้นในการถ่ายทอดข้อมูลเรื่องราวที่สมบูรณ์ ผู้บริโภคจึงสามารถจับรายละเอียดของเนื้อหา จุดพลิกผันและจุดเปลี่ยนผ่านของเรื่องราวได้ง่ายขึ้น ทำให้เนื้อหาฉากเรื่องราวทั้งหมดในผลิตภัณฑ์ถูกส่งไปยังผู้บริโภคได้อย่างราบรื่นและเต็มอิมยิ่งขึ้น เพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์แบบให้กับเรื่องราวทั้งหมดในผลิตภัณฑ์

ไม่ว่าจะเป็นมิติเวลา มิติพื้นที่ หรือมิติเนื้อหา หน้าที่ที่ครอบคลุมของทุกมิติต้องประกอบคือการช่วยให้ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์สามารถเล่าและถ่ายทอดเรื่องราวไปยังผู้บริโภคได้อย่างสมบูรณ์

กล่าวโดยสรุปได้ว่าเป้าหมายสูงสุดของมิติเหล่านี้ คือการถ่ายทอดเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังผลิตภัณฑ์ในสภาวะทางอารมณ์ที่มีเนื้อสารที่สมบูรณ์ ชัดเจน และให้สัมผัสทางอารมณ์ความรู้สึกที่หนักแน่นยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับประสบการณ์ที่ชวนดื่มด่ำเพลิดเพลิน

5.7 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละบทบาทในกระบวนการบอกเล่าเรื่องราว

ในกระบวนการเล่าเรื่องนั้นประกอบด้วยบทบาทสำคัญหลายประการ ได้แก่ ฉากหลังของการเล่าเรื่อง แก่นของการเล่าเรื่อง โครงเรื่อง และเทคนิคการเล่าเรื่อง

ประการแรก หน้าที่พื้นฐานของฉากหลังการเล่าเรื่อง คือการช่วยให้เสริมรายละเอียดของหัวข้อหลักในการเล่าเรื่อง ปรับปรุงโครงเรื่อง และเติมเต็มเนื้อหาในการเล่าเรื่อง เพื่อให้กระบวนการเล่าเรื่องทั้งหมดมีเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวกันและดำเนินไปด้วยอย่างราบรื่นยิ่งขึ้น เนื่องจากข้อจำกัด ด้านปริมาณของเรื่องราวกับปริมาณความจุของข้อมูลที่ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์สามารถบรรจุได้ จึงทำให้มีข้อมูลจำนวนมากที่ไม่สามารถนำมาแสดงในรูปแบบการเล่าเรื่องได้ผ่านองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ ทว่าการขาดข้อมูลเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความไม่ไหลลื่นใน

การรับชมและสัมผัสกับสารในการเล่าเรื่องทั้งหมดสำหรับผู้ที่ไม่ค่อยทราบเรื่องราวที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์มากนัก ดังนั้นข้อมูลจำนวนมากในส่วนนี้จึงถูกใช้เป็นฉากหลังในการเล่าเรื่อง และองค์ประกอบฉากหลังของการเล่าเรื่องส่วนใหญ่มักใช้เพื่อส่งข้อมูลในรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ สภาพแวดล้อมการขายผลิตภัณฑ์ วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ บอร์ดนิทรรศการจัดแสดงผลิตภัณฑ์ แม้แต่การแนะนำผลิตภัณฑ์ของพนักงานขาย ซึ่งบทบาทของปัจจัยฉากหลังการเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องในข้างต้น สิ่งที่ปัจจัยเหล่านี้ควรหลีกเลี่ยง คือการปะทะกับแก่นเรื่อง จุดประสงค์หลักของฉากหลังการเล่าเรื่องคือเพื่อเสริมและขับเน้นให้แก่นสำคัญของการเล่าเรื่องโดดเด่นยิ่งขึ้น ดังนั้น การใช้เทคนิคการแสดงออกที่มากเกินไปในการปรับปรุงฉากหลังการเล่าเรื่องอาจทำให้ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ขาดความแปลกใหม่ กล่าวคือ ภายใต้อาณัติปกตินั้น ผู้บริโภคมักสังเกตเห็นองค์ประกอบฉากหลังการเล่าเรื่องเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงสังเกตเห็นผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ หากฉากหลังการเล่าเรื่องมีรูปแบบที่ดูโดดเด่นเกินไป และมีเนื้อหาคล้ายกับหัวข้อหลักในการเล่าเรื่อง ผู้บริโภคอาจรู้สึกสูญเสีย

แรงดึงดูดในการสังเกตผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคลดความสนใจ ความรู้สึก
แปลกใหม่ที่มีต่อผลิตภัณฑ์และมีความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์ดังกล่าวลดน้อยลง

องค์ประกอบที่มีบทบาทในการเล่าเรื่องลำดับต่อมา คือ หัวข้อหลักหรือแก่นของการเล่า
เรื่อง ซึ่งเป็นตัวชูโรงเพียงหนึ่งเดียวในกระบวนการเล่าเรื่องทั้งหมด จุดประสงค์ของบทบาทนี้ คือ
การเสริมความแข็งแกร่งและความโดดเด่นให้กับหัวข้อหลักของเรื่องราว โดยให้องค์ประกอบอื่น ๆ จะ
หมุนรอบแก่นการเล่าเรื่อง กล่าวได้อีกนัยหนึ่ง องค์ประกอบบทบาทอื่น ๆ จะไม่มีความหมายใน
การดำรงอยู่เลยหากปราศจากแก่นการเล่าเรื่อง

การเลือกหัวข้อที่ใช้การเล่าเรื่องจึงควรมีความพิถีพิถัน นักออกแบบต้องทำความเข้าใจ
ว่าแก่นในการเล่าเรื่องเพื่อตรวจสอบว่าหัวข้อดังกล่าวสามารถรองรับกระบวนการเล่าเรื่องทั้งหมดได้
หรือไม่ และสามารถแสดงองค์ประกอบข้อมูลที่น่าตื่นเต้นและโดดเด่นที่สุดในการเล่าเรื่องได้หรือไม่
เพราะในตำนานเรื่องเล่าเงินตั้งเดิมอาจมีประเด็นหรือหัวข้อเรื่องราวที่โดดเด่นหลายประเด็นใน
กระบวนการเล่าเรื่องหนึ่งเรื่อง ดังนั้น ในเรื่องราวเดียวกันหากเลือกหัวข้อในการเล่าเรื่องที่แตกต่าง
ฉากหลัง โครงเรื่อง และทักษะที่ใช้ในการเล่าเรื่องย่อมแตกต่างกัน

บทบาทของโครงเรื่องในการเล่าเรื่องในกระบวนการเล่าเรื่องทั้งหมดเปรียบเสมือน
ปัจจัยที่ทำหน้าที่ขึ้นนำองค์ประกอบ กล่าวคือ เวลาและองค์ประกอบการเล่าเรื่องถูกจัดเรียงตามลำดับ
วางตำแหน่ง ตลอดจนทิศทางของเรื่องราวทั้งหมดล้วนถูกควบคุมด้วยโครงเรื่อง

โครงเรื่องในการเล่าเรื่องที่สามารถดึงดูดผู้บริโภคได้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ
กระบวนการเล่าเรื่องทั้งหมด เพราะโครงเรื่องที่ดีไม่เพียงสามารถขบขันให้หัวข้อการเล่าเรื่องมีความ
โดดเด่น แต่ยังช่วยเชื่อมโยงบทบาทของแต่ละปัจจัยในการเล่าเรื่องทั้งหมดเข้าด้วยกัน รวมถึงช่วย
เสริมสร้าง

ความสมบูรณ์ของเรื่องราว และไม่ปล่อยให้ผู้บริโภครู้สึกสับสนหรือจับต้นชนปลายไม่ถูกต้อง
องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ปรากฏในกระบวนการเล่าเรื่อง อีกทั้งองค์ประกอบต่าง ๆ ยังอาศัยการมีจุด
เปลี่ยนหรือจุดหักเหของโครงเรื่องเพื่อให้การเล่าเรื่องสามารถดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้ ซึ่ง
การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในของโครงเรื่องนั้นไม่อาจแยกขาดจากบทบาทของเทคนิคการเล่าเรื่องไปได้

ซึ่งเทคนิคการเล่าเรื่องมีต้นกำเนิดมาจากงานวรรณกรรม อาทิ การบรรยายเรื่องราวไป
ข้างหน้า การย้อนอดีต การเปรียบเทียบ ตลอดจนการสลับฉาก ฯลฯ คือเทคนิคการเล่าเรื่องที่สร้าง
ความโดดเด่นและทำให้แก่นเรื่องมีความลึกซึ้งยิ่งขึ้น ส่งผลให้เรื่องราวโดยรวมทั้งหมดน่าสนใจมาก
ยิ่งขึ้น และกระตุ้นความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่าน ฯลฯ ซึ่งเทคนิคการเล่าเรื่องมีบทบาทหน้าที่แบบเดียวกัน
ในกระบวนการเล่าเรื่องในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ และยังสามารถอาศัยองค์ประกอบและ
ประสาทสัมผัสอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อความตัวอักษรในการแสดงออก เช่น รูปร่าง สี เสียง พื้นผิว
 ฯลฯ ซึ่งการเพิ่มเข้ามาขององค์ประกอบและประสาทสัมผัสเหล่านี้ทำให้เทคนิคการเล่าเรื่องไม่ได้จำกัด

อยู่แค่การแสดงออกผ่านข้อความตัวอักษรอีกต่อไป อาทิ การใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง เช่น เทคนิคแบบ บุคลิกพื้นฐาน เทคนิคคोटีพจน์ และเทคนิคการเปรียบเทียบ ฯลฯ เพื่อให้การแสดงออกในการเล่า เรื่องมีมิติมากขึ้น นำผู้ชมเข้าสู่เรื่องราวจากหลายมิติและหลากหลายช่องทางประสาทสัมผัส เพื่อ เสริมสร้างประสบการณ์ที่ชวนให้ดื่มด่ำเพลิดเพลินไปกับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุจินาน

งานวิจัย “Research on the Historical Origin and Characteristics of Jinan City's Famous Gardens” โดย Song Feng เป็นการวิจัย อภิปรายและวิเคราะห์สวนอุทยานน้ำพุภายใน เมืองจีหนานโดยละเอียด รวมถึงการพัฒนาสวนอุทยานน้ำพุภายในเมืองจีหนาน ทั้งจากมุมมองด้าน ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และเศรษฐกิจ ซึ่งการศึกษาดังกล่าวไม่หยุดอยู่แค่เพียงการ วิเคราะห์ในระดับกายภาพเท่านั้น แต่นักวิจัยยังวิเคราะห์เจาะลึกไปถึงวัฒนธรรมทางจิตวิญญาณของ สวนอุทยานน้ำพุ และได้สรุปอัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพและนัยแฝงทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ ของสวนอุทยานน้ำพุแต่ละแห่งในเมืองจีหนาน (Song, 2010)

งานวิจัย “Promoting Springwater Culture and Building a Livable Springwater City” โดย Li Qian เป็นงานวิจัยที่เริ่มต้นศึกษาจากนัยแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุ แล้วนำ ข้อมูลมาวิเคราะห์และเนื้อหางานวิจัยได้สรุปนัยแฝงที่สำคัญของวัฒนธรรมน้ำพุไว้ ดังนี้

ประการแรก การอาศัยอยู่ในสถานที่ที่ดี ผู้คนเลือกสถานที่ที่พวกเขาคิดว่าเหมาะสมที่ใน การอยู่อาศัยซึ่งสะท้อนถึงการแสวงหาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ในการเลือกสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ น่าอยู่และวิถีชีวิตที่พวกเขาชื่นชอบ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในที่นี้ไม่ใช่เพียงรูปแบบปัจจัยเชิง กายภาพเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางจิตวิญญาณอีกด้วย

ประการที่สอง แหล่งบำรุงบ่มเพาะจิตใจที่ดี การอาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งเปรียบเสมือนอ้อมอก ของวัฒนธรรมน้ำพุกันบึงน้ำอันล้ำลึกและกว้างใหญ่ซึ่งเต็มไปด้วยอรรถประโยชน์มากมาย การมีจิตใจ ที่ดี พร้อมเรียนรู้จุดแข็งจากปัจจัยดี ๆ รอบตัว และนำมาสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นไม่ เหมือนใคร

ประการที่สาม ความเมตตากรุณา คำพูดที่ดีและความเชื่อที่ดี น้ำเป็นทรัพยากรที่ขาดไม่ได้ สำหรับทุกสรรพสิ่ง วัฒนธรรมน้ำพุจึงมีจุดเด่นสำคัญอีกประการหนึ่ง คือบ่มเพาะการดูแลเอาใจใส่ที่ จริงใจและเป็นมิตรต่อทุกสิ่ง เน้นความจริงใจและความไว้วางใจระหว่างผู้คน ปฏิบัติต่อผู้คนและ สิ่งของต่าง ๆ ด้วยความสงบและความอดทนอดกลั้น (Li, 2015)

งานวิจัยเรื่อง “Recognition of Jinan Spring water City Cultural Heritage from the Perspective of Cultural Landscape” โดย Zhang Jie และคณะ เนื้อหาในงานวิจัยนี้

ชี้ให้เห็นถึงการพิจารณาวัฒนธรรมน้ำพุจากมุมมองด้านมรดกทางวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นประเด็นที่ว่า วัฒนธรรมน้ำพุเป็นการสร้างสรรค์ร่วมกันระหว่างธรรมชาติและมนุษย์ โดยบทความเน้นอธิบาย ปฏิสัมพันธ์ระยะยาวและวิวัฒนาการของธรรมชาติและมนุษย์เป็นหลัก

ทั้งยังอธิบายถึงการค้นพบระบบการใช้ประโยชน์ที่แท้จริงของบ่อน้ำพุเย็นในเมืองโบราณจีหนาน ซึ่งงานวิจัยนี้ดำเนินการสำรวจและค้นคว้าครอบคลุมทั้งสาเหตุทางภูมิศาสตร์และธรณีวิทยา ของการก่อตัวของมรดกทรัพยากรน้ำพุเมืองจีหนาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและผู้คน ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ทางภูมิทัศน์ที่เกิดจากนานาปัจจัยในข้างต้น นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังเชื่อว่าวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานมีศักยภาพมากพอในการเป็นตัวแทนของประเทศจีน เนื่องจากการแสดงให้เห็นถึงระบบการใช้ทรัพยากรน้ำจากบ่อน้ำพุที่ไม่เหมือนที่ไหนในจีน และแม้กระทั่งในโลก การศึกษาวิจัยนี้จึงมีความสำคัญในเชิงอ้างอิงสำหรับมนุษย์ในปัจจุบันในการ เคารพในธรรมชาติ และต้องการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติอย่างเหมาะสมเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Zhang et al., 2017a)

ซึ่งข้อมูลการวิจัยที่กล่าวถึงในข้างต้น เป็นข้อมูลสนับสนุนเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยจะนำไป ประยุกต์ใช้กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของงานวิจัยนี้ อาทิ ข้อมูลด้านรูปแบบทางสุนทรียภาพซึ่ง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบองค์ประกอบภาพกราฟิกของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิง สร้างสรรค์ นัยแฝงทางวัฒนธรรม ปัจจัยที่สื่อถึงความเคารพในธรรมชาติ และหลักการใช้ประโยชน์ จากธรรมชาติอย่างเหมาะสมยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบเนื้อหาแนวคิดหลักของ ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนเหตุปัจจัยการก่อตัวทางธรณีวิทยา อัตลักษณ์ทางธรรมชาติ และเอกลักษณ์ทาง ภูมิทัศน์สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิง สร้างสรรค์

กล่าวโดยสรุป เนื้อหาในบทนี้เป็นการนำข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมน้ำพุที่รวบรวมได้มา ศึกษา จำแนกและเรียบเรียงเนื้อหาให้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้ได้มาซึ่งระบบองค์ความรู้วัฒนธรรมน้ำพุ โดยละเอียด พร้อมทั้งข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิง สร้างสรรค์ของจีนในปัจจุบันซึ่งเป็นข้อมูลที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์ในระยะต่อมา การศึกษาวิจัยข้อมูลเอกสารอ้างอิงยังทำให้ได้รับระบบองค์ความรู้ เกี่ยวกับทฤษฎีศาสตร์การบอกเล่าเรื่องราวโดยละเอียด ตั้งแต่สถานการณ์ด้านการวิจัยทั้งในประเทศ จีนและต่างประเทศ เรื่อยไปจนถึงกระบวนการวิวัฒนาการของการออกแบบด้วยวิธีบอกเล่าเรื่องราว ตลอดจนหลักการออกแบบด้วยวิธีบอกเล่าเรื่องราว

นอกเหนือจากนี้ การศึกษาและเรียบเรียงข้อมูลยังทำให้ได้มาซึ่งระบบองค์ความรู้เกี่ยวกับ ผลที่ได้หลังจากนำการออกแบบด้วยวิธีบอกเล่าเรื่องราวบูรณาการร่วมกับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิง

สร้างสรรค์ อาทิ การเลือกหัวข้อที่ใช้ในการบอกเล่าเรื่องราว การเปลี่ยนถ่ายสื่อที่ใช้บอกเล่าเรื่องราว การนำเสนอและการถ่ายทอดเรื่องราว ตลอดจนการบอกเล่าเรื่องราวด้วยภาพ

องค์ความรู้เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ช่วยวางรากฐานการสนับสนุนเชิงทฤษฎีสำหรับการออกแบบ และสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุในกระบวนการวิจัยขั้นต่อไป กอปรกับข้อมูลจากกรณีศึกษาทางวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมน้ำพุซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้และประสบการณ์จากการวิจัยที่ประสบความสำเร็จซึ่งถือเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในเชิงอ้างอิงอย่างมาก

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการนำอัตลักษณ์ของศาสตร์การเล่าเรื่องแบบจีนมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์แบบสมัยใหม่ เนื่องจากศาสตร์การเล่าเรื่องแบบจีนไม่เพียงเอื้อประโยชน์ต่อการนำองค์ประกอบของศาสตร์การเล่าเรื่องที่มีอยู่ในสื่อวรรณกรรมจีนหรือสื่อประเภทอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อดึงองค์ประกอบต่าง ๆ มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและถ่ายทอดใจความสำคัญที่ต้องการสื่อถึงได้อย่างสอดคล้องกับยุคสมัยปัจจุบัน ทั้งยังสามารถตีความและนำอัตลักษณ์เฉพาะทางวัฒนธรรมจีน อาทิ ความเข้าใจเชิงสัญลักษณ์ โครงสร้างเรื่องราว การวิเคราะห์แนวคิดเชิงศิลปะ ตลอดจนภาวะแวดล้อมด้านคุณธรรมของจีนมาประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการแสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณภายในที่รวมตัวกันอยู่ภายใต้เบื้องหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

บทที่ 3

วัฒนธรรมและเรื่องราวของน้ำพุจินาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการลงพื้นที่ภาคสนามศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามสวนสาธารณะแหล่งตาน้ำพุหลัก 4 แห่งในเขตเมืองจินาน โดยศึกษาค้นคว้ารูปแบบสถาปัตยกรรม ผลงานศิลปะ ร้านค้า ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ภายในเขตพื้นที่ดังกล่าวโดยละเอียด และยังเข้าเยี่ยมชมสถาบันวิจัยทางธรณีวิทยาและตรอกชอยในท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งน้ำพุเพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดแหล่งน้ำพุในเมืองจินาน ซึ่งผู้วิจัยได้เรียบเรียงและแบ่งเนื้อหาการวิจัยออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

พื้นที่และสภาพธรณีสัณฐานของแหล่งน้ำพุจินาน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามสำรวจสวนสาธารณะแหล่งตาน้ำพุในเขตเมืองจินาน ได้แก่ สวนน้ำพุเป่าหู เฮยหู อู่หลงถาน และไปม่ายเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเหตุปัจจัยจำเพาะที่ส่งผลให้เกิดการก่อตัวของน้ำพุในเขตเมืองจินาน อีกทั้งสวนน้ำพุเป่าหูยังเป็นสถานที่ที่เยี่ยมชมทัศนียภาพแห่งชาติระดับ AAAAA (เกณฑ์การจำแนกและการประเมินระดับคุณภาพของสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศจีนตามมาตรฐานแห่งชาติซึ่งระดับ AAAAA (5A) ถือเป็นระดับสูงสุดในการจัดอันดับ ณ ปัจจุบัน) และเป็นหนึ่งใน 3 สถานที่ท่องเที่ยวหลักที่มีชื่อเสียงของเมืองจินาน ไม่เพียงเท่านั้น สวนสาธารณะทั้ง 4 แห่งล้วนเป็นสวนอุทยานวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงในด้านภูมิทัศน์วัฒนธรรมและน้ำพุ (ดังภาพที่ 3-1 - 3-7)

สวนน้ำพุเป่าหูมีห้องบรรยายพิเศษไว้ให้ความรู้เกี่ยวกับต้นกำเนิดของน้ำพุโดยเฉพาะ ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารอ้างอิง กอปรกับการวิจัยภาคสนามทำให้ทราบว่าน้ำพุจินานเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ก่อตัวขึ้นเมื่อ 6,000-10,000 ปีที่แล้วโดยประมาณ ซึ่งผิงอวี่ (彭玉) นักวิจัยผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าปฏิบัติการหน่วยธรณีวิศวกรรมอุทกธรณีวิทยา 801 ของสำนักธรณีวิทยาและทรัพยากรแร่ประจำมณฑลซานตงได้อธิบายถึงน้ำพุจินานเอาไว้ในงานวิจัยเรื่อง ‘Research on Spring Water Protection and Underground Space Utilization in Jinan’ โดยมีใจความว่า ตะกอนหินที่ทับถมอยู่ใต้ดินของเมืองจินานมาเป็นเวลานานเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดเกิดการแตกหักของโครงสร้างชั้นดิน หลังจากผ่านการละลาย การกัดเซาะ รวมถึงกระบวนการทางธรณีวิทยาอื่น ๆ ตะกอนหินบางส่วนก็แปรสภาพเป็นพื้นที่โพรงขนาดใหญ่จนกลายเป็นแหล่งน้ำและช่องทางเคลื่อนตัว

ของกระแสน้ำบาดาลใต้เมืองจีหนานไปโดยปริยาย (ดังที่เห็นในภาพจำลองหน้าตัดโครงสร้างทางธรณีวิทยาของแหล่งน้ำพุจีหนาน ภาพจำลองสภาพชั้นหินปูนซึ่งเป็นเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดแหล่งน้ำพุใต้เมืองจีหนาน แผนที่ทางอุทกธรณีวิทยาของจีหนาน และภาพแผนที่แสดงขนาดพื้นที่แหล่งน้ำพุในเมืองจีหนาน (ภาพที่ 3-8 – 3-11))

ช่วงระหว่างกระบวนการเคลื่อนตัวของภูเขาซีซานในสมัยมหายุคซีโนโซอิก (Cenozoic โดยทั่วไปมักเริ่มนับตั้งแต่ 66 ล้านปีก่อนถึงสมัยปัจจุบัน) เป็นช่วงพัฒนาการสำคัญของธรณีสันฐานคาสต์ โดยช่วงระยะของธรณีสันฐานคาสต์ในทวีปเอเชียแบ่งออกเป็น 2 ยุคย่อย ได้แก่ ยุคเทอร์เชียรี (Tertiary Period) และยุคควอเทอร์นารี (Quaternary Period) พื้นที่โพรงว่างใต้ดินที่คอยลำเลียงสายธารน้ำแร่เกิดขึ้นในช่วงยุคคาสต์ควอเทอร์นารีเป็นหลัก ทว่าตามสภาพอากาศในสมัยโบราณ สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นในยุคสมัยนั้นยังอยู่ในช่วงยุคน้ำแข็งเมื่อ 18,000 ปีก่อน ซึ่งไม่เอื้อต่อสภาวะการไหลบ่าของน้ำแร่บาดาลหรือน้ำพุที่อยู่ใต้ดิน ด้วยเหตุนี้จึงอนุมานได้ว่าน้ำพุจีหนานน่าจะถือกำเนิดขึ้นเมื่อราว ๆ 6,000-10,000 ปีที่แล้ว

ภาพที่ 3-1 น้ำพุเป่าหู (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-2 น้ำพุอุ่หลงถาน (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-3 น้ำพุเฮยหู่ (Baochen Zhu, 2021)

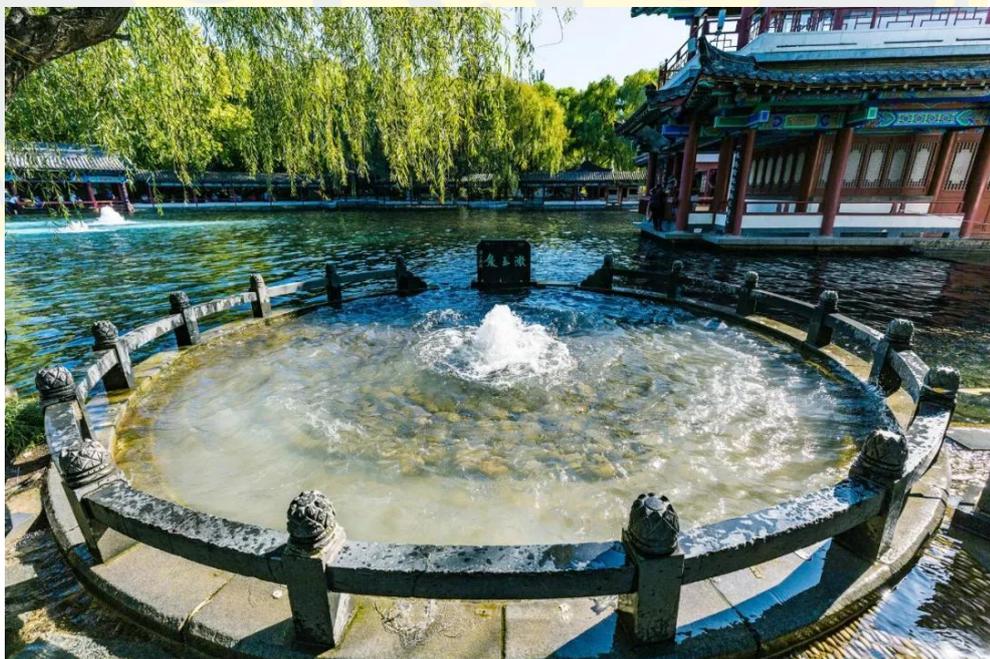
ภาพที่ 3-4 น้ำพุไป๋ม่าย (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-5 น้ำพุเหมยฮวา (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-6 น้ำพุไม่ฉวน (Baochen Zhu, 2021)

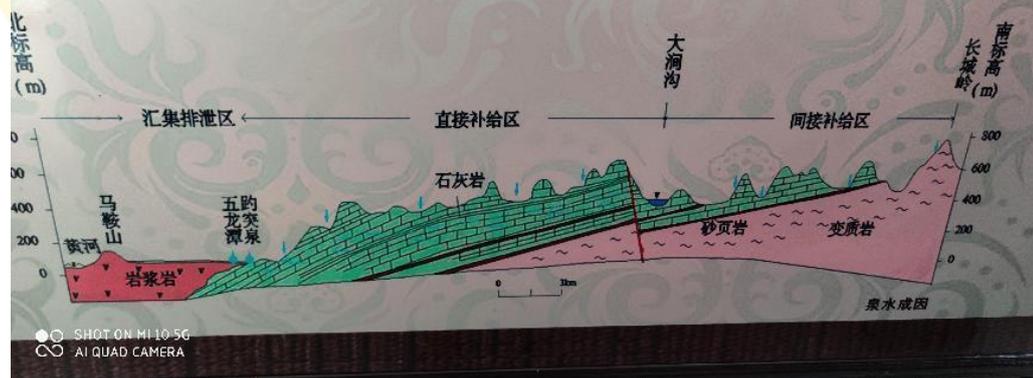

ภาพที่ 3-7 น้ำพุซู่อวี้ (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-8 แผนภาพหน้าตัดแสดงโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่ก่อให้เกิดแหล่งน้ำพุของเมืองจี่หนาน
(Baochen Zhu, 2021)

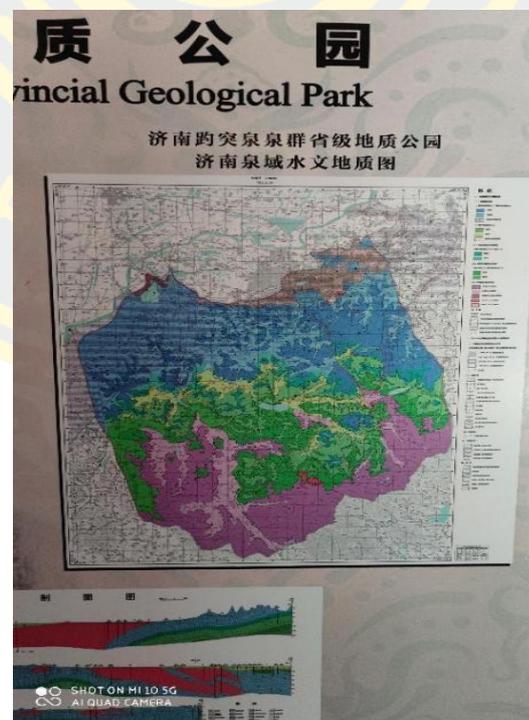
泉水渗入地下，沿溶沟、暗河等地下网道由南往北潜流。而济南市北部为燕山岩侵入体，岩质坚硬，为不透水岩层，潜流的地下水到此受阻，大量汇聚，在压力下变为垂直向上运动，大量地下水穿过岩溶裂隙，夺地而出，形成千姿百态的天然涌泉。

ภาพที่ 3-9 ภาพจำลองสภาพชั้นหินปูนซึ่งเป็นเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดแหล่งน้ำพุได้เมืองจี่หนาน
(Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-10 แผนที่ทางอุทกธรณีวิทยาของจีหนาน (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-11 ภาพแผนที่แสดงขนาดพื้นที่แหล่งน้ำพุในเมืองจีหนาน (Baochen Zhu, 2021)

จากการวิจัยภาคสนามที่สวนน้ำพุแต่ละแห่งในเมืองจีหนานทำให้ทราบว่าในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เมืองจีหนานมุ่งมั่นดำเนินการปรับปรุงและรักษาสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยาของแหล่งน้ำพุที่ตั้งอยู่ภายในเมือง พร้อมทั้งศึกษาลงลึกถึงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุ แล้วนำปัจจัยวัฒนธรรมดังกล่าวมาบูรณาการร่วมกับการดำเนินงาน โดยทุกภาคส่วนพยายามอย่างหนักเพื่อให้วัฒนธรรมน้ำพุมีเนื้อหาที่สมบูรณ์และเป็นระบบระเบียบยิ่งขึ้น และกลายเป็นเสาหลักที่ช่วยสนับสนุนระบบวัฒนธรรมของจีหนาน ทั้งยังมีการส่งเสริมการบูรณาการระหว่างนัยแฝงทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์อัตลักษณ์ทางมานุษยวิทยาของวัฒนธรรมจีหนานกับความทันสมัยอันเกิดจากการพัฒนาอย่างแข็งขัน เพื่อให้เมืองจีหนานได้ขึ้นเป็นเมืองวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ (Shi & Zhu, 2013)

ในแง่สิ่งแวดล้อมเนื่องจากวัฒนธรรมน้ำพุเริ่มทวีความสำคัญต่อวัฒนธรรมเมืองจีหนานมากขึ้นเรื่อย ๆ กอปรกับความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำพุของภาครัฐและประชาชนทั่วไปที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน ส่งผลให้นโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมจำนวนมากได้รับการอนุมัติและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการตระหนักรู้ในการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรน้ำพุอย่างประหยัดยิ่งกลายเป็นแนวทางปฏิบัติที่ประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมยึดถือเป็นฉันทามติ (ดังภาพที่ 3-12 และ 3-13) ภาพคำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการอนุรักษ์น้ำพุที่จัดแสดงอยู่ภายในพื้นที่สวนน้ำพุเป่าหู ซึ่งแหล่งทรัพยากรน้ำพุไม่เพียงเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการดำรงชีพของชาวเมืองจีหนานเท่านั้น เพราะในขณะเดียวกันยังถือเป็นแหล่งกำเนิดหลักของวัฒนธรรมเมืองจีหนานเช่นกัน ดังนั้น การสร้างอารยธรรมเชิงนิเวศแหล่งน้ำพุจึงไม่เพียงช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่ยังช่วยสร้างเสริมภาพลักษณ์ของเมืองจีหนาน และส่งเสริมให้วัฒนธรรมน้ำพุมีอิทธิพลที่แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น

ในแง่ของการพัฒนาวัฒนธรรมสมัยใหม่ในเมืองจีหนาน ควรมีการส่งเสริมการเพิ่มพูนคุณค่าในแก่นสำคัญของวัฒนธรรมน้ำพุเพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันระดับเมืองให้กับเมืองจีหนาน การแข่งขันระดับเมืองเป็นการแข่งขันที่ครอบคลุมปัจจัยหลายมิติทั้งที่ดิน เงินทุน ศักยภาพความสามารถ เทคโนโลยี การศึกษา อุตสาหกรรม และระบบนิเวศ ซึ่งการเข้าครอบครอง อนุรักษ์ และพัฒนาต่อยอดทรัพยากรอันเป็นอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่นถือเป็นกุญแจสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันดังกล่าว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาต่อยอดเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุอย่างจริงจังเพื่อเพิ่มกระแสความนิยมในวัฒนธรรมน้ำพุ พร้อมทั้งส่งเสริมการนำวัฒนธรรมน้ำพุผสมผสานร่วมกับกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ อย่างแข็งขัน เพื่อบูรณาการวัฒนธรรมน้ำพุสู่สังคมเมืองสมัยใหม่

เมืองในมณฑลเดียวกับจีหนาน เมืองชิงเต๋าก็ถือเป็นเมืองหนึ่งที่มีชื่อได้เปรียบโดดเด่นไม่เหมือนใคร เนื่องจากเป็นเมืองที่อยู่ใกล้ทะเล การพัฒนาทางเศรษฐกิจจึงเป็นไปได้อย่างรวดเร็วเพราะการขับเคลื่อนโดยบริษัทต่างชาติและเศรษฐกิจทางทะเลจำนวนมาก ดังนั้น ในด้านเศรษฐกิจถือ

ได้ว่าเมืองจีหนานเป็นรองเมืองชิงเต่า และกลายเป็นเหตุปัจจัยที่นำไปสู่การไหลบ่าเข้าสู่พื้นที่ภายในเมืองชิงเต่าของทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ กระทั่งสถานกงสุลไทย ญีปุ่น และเกาหลีได้ยกเลิกเมืองชิงเต่าเป็นพื้นที่ตั้งสำนักงาน ภายใต้บริบทดังกล่าวจีหนานจึงจำเป็นต้องพัฒนาอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่นเพื่อผลักดันเมืองของตนเอง ประวัติศาสตร์อันยาวนานและเข้มข้น รวมถึงกลิ่นอายอารยธรรมมนุษย์ของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานถือเป็นปัจจัยที่มีพลังในการดึงดูดทรัพยากรมนุษย์ผู้มากด้วยศักยภาพเช่นกัน อีกทั้งบรรยากาศที่เปี่ยมด้วยห้วงอารมณ์ความรู้สึกอันเข้มข้นยังเป็นปัจจัยชั้นดีที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าสำคัญของวัฒนธรรมสมัยใหม่ของเมืองจีหนาน (Liu, 2018)

ไม่ว่าจะกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่จัดโดยรัฐบาลหรือกิจกรรมภาคเอกชนที่จัดตั้งขึ้นเองโดยความร่วมมือจากผู้คนในสังคมล้วนเป็นการนำวัฒนธรรมน้ำพุผสมผสานร่วมกับกิจกรรมรื่นเริงยอดนิยมที่ผู้คนส่วนใหญ่ชื่นชอบ โดยมีการตรวจสอบและพิจารณาเพื่อให้มั่นใจได้ว่าในกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่จัดขึ้นวัฒนธรรมน้ำพุและจิตวิญญาณมานุษยนิยมมีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด เนื่องจากเดิมทีวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานเป็นระบบวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นภายใต้การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอันหลากหลาย ดังนั้น วัฒนธรรมน้ำพุจึงมีการโอบรับปัจจัยหลากหลายในระดับสูง ส่งผลให้คุณลักษณะเชิงมานุษยนิยมในวัฒนธรรมน้ำพุจึงเป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงกับผู้คนอย่างใกล้ชิด เปิดกว้างทุก ๆ พื้นที่ล้วนไม่มีการกีดกัน ซึ่งปัจจัยทางอารมณ์ความรู้สึก และจิตวิญญาณที่โอบรับไว้ รวมถึงเสน่ห์ดึงดูดอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือข้อได้เปรียบของวัฒนธรรมน้ำพุ (Mao & Huang, 2014)

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีการดำเนินการตามนโยบายพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยาที่ดีซึ่งส่งเสริมให้การพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.2017 ‘ประกาศของสำนักงานรัฐบาลกลาง เทศบาลเมืองจีหนานว่าด้วยความก้าวหน้าด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุ’ เป็นเครื่องยืนยันว่ารัฐบาลมีการจัดตั้งแพลตฟอร์ม องค์กรช่วยควบคุมดูแล และเปิดโอกาสให้สมาคมอุตสาหกรรมเข้ามามีส่วนร่วม และมีรูปแบบการดำเนินงานที่มุ่งเน้นตลาดเป็นสำคัญ ทั้งยังดำเนินการขุดค้นและสำรวจแหล่งทรัพยากรน้ำพุเพิ่มเติม ส่งเสริมการก่อตั้งโครงการเกี่ยวกับน้ำพุอย่างจริงจัง ค้นหาวิธีการที่ช่วยแสดงให้ผู้คนเห็นถึงอัตลักษณ์เฉพาะและวัฒนธรรมน้ำพุในทุกด้าน และมุ่งมั่นที่จะสร้างเมืองจีหนานให้เป็น ‘นครน้ำพุแห่งแรกในได้หล้า’ ด้วยทัศนียภาพของแหล่งน้ำพุที่สวยงาม วัฒนธรรมน้ำพุที่ลึกซึ้ง ตลาดการท่องเที่ยวที่กว้างขวาง ตลอดจนอิทธิพลและความนิยมในระดับนานาชาติ รวมถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ภูมิทัศน์ของน้ำพุและทิวทัศน์ของนครน้ำพุแห่งนี้เป็นสื่อกลางสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการด้านวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ แก้วน้ำ โปสการ์ด หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่สร้างสรรค์ภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำพุ (ดังภาพที่ 3-14 – 3-16)

ด้วยเหตุนี้จึงมีร้านค้าจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับแหล่งน้ำพุจิ๋หนานมากมายตั้งขึ้นภายในบริเวณสถานที่เที่ยวชมทัศนียภาพ ตลอดจนย่านตรอกซอยที่มีชื่อเสียงของเมืองจิ๋หนาน (หน่วยงานผู้เป็นแกนนำในการดำเนินงาน : คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตเทศบาล หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานภูมิทัศน์เมืองเทศบาล (สำนักงานชื่อหมิงฉวน) เครือหนังสือพิมพ์รายวันจิ๋หนาน สำนักวัฒนธรรมเผยแพร่ข่าวสารผ่านสัญญาณวิทยุและโทรทัศน์ประจำเทศบาล และสื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงสถานีวิทยุและโทรทัศน์จิ๋หนาน) ตั้งแต่นโยบายสู่การตลาด เรื่อยไปจนถึงห่วงโซ่อุตสาหกรรม ทรัพยากรวัฒนธรรม รวมถึงสื่อรูปแบบต่าง ๆ ทั้งหมดล้วนเป็นองค์ประกอบที่กระบวนการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุต้องการอย่างยิ่ง และในปัจจุบัน องค์ประกอบเหล่านี้ก็ถึงพร้อมมากพอที่จะสนับสนุนการพัฒนาดังกล่าว จึงกล่าวได้ว่ายุคปัจจุบันถือเป็นยุคทองของการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุ (Dong, 2008)

ภาพที่ 3-12 ภาพมาตรการอนุรักษ์น้ำพุ “น้ำพุแห่งรัก” 1 (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-13 ภาพมาตรการอนุรักษ์น้ำพุ “น้ำพุแห่งรัก” 2 (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-14 ภาพศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุหนึ่งในได้หล้า (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-15 ผลิตภัณฑ์ในศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุหนึ่งใน
ใต้หล้า (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-16 ผลิตภัณฑ์ในศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์วัฒนธรรมน้ำพุหนึ่งใน
ใต้หล้า (Baochen Zhu, 2021)

วัฒนธรรมน้ำพุจันทาน

1. วิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น

เนื่องด้วยการก่อตัวของตาน้ำพุในเขตเมืองจันทานจึงสาธารณชนในท้องถิ่นจึงเริ่มประกอบกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับน้ำพุมากขึ้นเรื่อย ๆ กล่าวได้ว่าชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตพื้นที่แห่งนี้ล้วนมีน้ำพุดำรงอยู่ร่วมด้วยเสมอ (ดังภาพที่3-17) ดังจะเห็นได้จากภาพถ่ายจากการวิจัยภาคสนามที่แหล่งน้ำพุเฮยหูในเมืองจันทาน ชาวจันทานมักไปที่ตาน้ำพุเพื่อตักน้ำมาใช้อุปโภคบริโภค อาทิ ชงชา ประกอบอาหาร ฯลฯ อีกทั้งผู้คนในท้องถิ่นเมืองจันทานยังมีความกระตือรือร้นอย่างมากในการต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างถิ่น ชาวจันทานมักพูดคุยแนะนำและอธิบายถึงเอกลักษณ์และความแตกต่างของตาน้ำพุแต่ละแห่งให้เหล่านักท่องเที่ยวได้ทราบอย่างเป็นมิตร อาทิ เกล็ดความรู้ที่ว่าน้ำแร่ในแหล่งน้ำพุไปสื่อนั้นมีรสหวาน หรือเรื่องที่ว่าน้ำแร่ในแหล่งน้ำพุเฮยหูมีปริมาณแร่ธาตุสูงกว่าน้ำพุหลาย ๆ แห่ง ฯลฯ ผู้มาเยือนสามารถสัมผัสได้ถึงความภาคภูมิใจในแหล่งทรัพยากรน้ำพุท้องถิ่นของชาวจันทานได้จากคำพูดเหล่านี้ กล่าวได้ว่าชาวจันทานถือว่าน้ำพุของเมืองจันทานเป็นเกียรติภูมิที่ชาวเมืองทุกคนมีส่วนร่วม ชาวจันทานยินดีที่จะอธิบายให้นักท่องเที่ยวต่างถิ่นทราบว่าเพราะเหตุใดน้ำพุของจันทานจึงได้ชื่อว่าเป็นหนึ่งในดีหล้า เพราะน้ำพุของจันทานเป็นเอกลักษณ์ที่ได้ครองอันดับหนึ่งในใจของผู้คนส่วนใหญ่ในเมืองจันทาน

อีกทั้งชาวเมืองท้องถิ่นผู้อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่งน้ำพุยังเป็นกำลังส่วนหนึ่งที่ช่วยหยุดหรือป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวทำพฤติกรรมที่สร้างมลพิษให้กับแหล่งน้ำ อาทิ การทิ้งขยะ การล้างเท้า ฯลฯ ในแหล่งน้ำพุ พร้อมทั้งแนะนำสถานที่ซึ่งเปิดให้บริการเล่นน้ำเพื่อความบันเทิงภายในเมืองให้กับนักท่องเที่ยว จากการลงพื้นที่เยี่ยมชมและสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจึงพบว่าเขตเมืองเก่าของเมืองจันทานเป็นพื้นที่หนึ่งซึ่งยังคงรักษาเสน่ห์ทางวัฒนธรรมเมืองอันเป็นเอกลักษณ์เอาไว้เป็นอย่างดี ทัศนียภาพในเขตเมืองเก่าแตกต่างจากเขตอาคารสูงตีกระทบฟ้าในเมืองจันทานซึ่งมีการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างรวดเร็ว ในทำนองเดียวกัน ชาวเมืองที่อาศัยอยู่โดยรอบแหล่งน้ำพุก็ยังคงรักษาวิถีชีวิตอันเรียบง่าย เปิดกว้าง เปี่ยมด้วยความมั่นใจและความกระตือรือร้นในการนำเสนอแหล่งน้ำพุประจำท้องถิ่นเอาไว้เช่นกัน

ภาพที่ 3-17 ภาพชาวบ้านท้องถิ่นกำลังตักน้ำพุจากแหล่งน้ำพุเฮยหู่เพื่อนำไปใช้อุปโภคบริโภค (Baochen Zhu, 2021)

2. สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุเจีหนาน

หากกล่าวถึงสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุเจีหนานย่อมต้องเป็นอาคารสถาปัตยกรรมในสวนสาธารณะที่สร้างล้อมรอบแหล่งน้ำพุในรูปแบบสวนอุทยานของเมืองเจีหนาน ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามสำรวจข้อมูลจากสวนน้ำพุเป่าหู สวนน้ำพุเฮยหู่ สวนน้ำพุอุ่หลงถานและสวนน้ำพุไป๋ม่าย รูปแบบอาคารสถาปัตยกรรมของสวนสาธารณะเหล่านี้ล้วนเป็นงานสถาปัตยกรรมแบบจีนดั้งเดิม มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอยู่ที่รูปแบบโครงสร้างทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่สร้างขึ้นตามแบบแผนอย่างเคร่งครัด ด้านซ้ายและด้านขวาสมมาตร แต่ละฝั่งล้วนมีโครงสร้างรับหลังคาแบบโถ้วก่งเชื่อมหลังคาส่วนก่อนหน้าและส่วนถัดไป ตัวอาคารเป็นโครงไม้หนาหนักแข็งแรงเพื่อให้อาคารสิ่งปลูกสร้างสามารถผสมผสานเข้ากับธรรมชาติโดยรอบได้อย่างลงตัวยิ่งขึ้น แม้ว่าบางส่วนเป็นอาคารสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นใหม่ แต่ยังคงได้รับการออกแบบให้มีสไตล์สถาปัตยกรรมเป็นเอกภาพร่วมกัน (ดังภาพที่ 3-18 – 3-21) ทั้งอาคารสถาปัตยกรรมในสวนน้ำพุเฮยหู่ สวนน้ำพุเป่าหู สวนน้ำพุไป๋ม่าย และสวนน้ำพุอุ่หลงถานล้วนมีการออกแบบรูปแบบสถาปัตยกรรมซึ่งไม่เพียงโดดเด่นด้วยเอกลักษณ์แบบสถาปัตยกรรมจีน แต่ยังสามารถรับกับฉากทัศน์ในบทกลอนลำนำกวีจีนที่พรรณนานาถึงความงดงาม

ของน้ำพุจนกลายเป็นปัจจัยแวดล้อมแหล่งน้ำพุที่ช่วยส่งเสริมและขับเน้นซึ่งกันและกัน ก่อเกิดเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม

ภาพที่ 3-18 อาคารสถาปัตยกรรมในสวนน้ำพุเฮยหู่ (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-19 อาคารสถาปัตยกรรมในสวนน้ำพุเป่าหู่ (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-20 อาคารสถาปัตยกรรมในสวนน้ำฟูไป๋มาย (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-21 อาคารสถาปัตยกรรมในสวนน้ำฟู่ถู่หลงถาน (Baochen Zhu, 2021)

3. งานจิตรกรรมและประติมากรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุจีหนาน

ผลงานประติมากรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุจีหนานล้วนกระจายตัวตั้งอยู่ตามสวนสาธารณะ น้ำพุแต่ละแห่งในเมืองจีหนาน งานประติมากรรมเหล่านี้ล้วนออกแบบและสร้างมาให้มีเอกลักษณ์แตกต่างกันไปตามอัตลักษณ์ของสวนน้ำพุแต่ละแห่ง อาทิ งานประติมากรรมที่ตั้งอยู่ในสวนน้ำพุอยู่หลงถานล้วนมีความเกี่ยวข้องกับมังกรตามชื่ออยู่หลงถาน (ถึงห้ามังกร) ดังผลงานในภาพที่ 3-22 – 3-24 จะเห็นได้ว่างานประติมากรรมในสวนอยู่หลงถานทั้ง 3 ชิ้นล้วนมีความเกี่ยวข้องกับมังกร ประกอบด้วยงานประติมากรรมแกะสลักนูน “กำแพงห้ามังกร” (ดังภาพที่ 3-22) งานประติมากรรม “ชุดรูปปั้นห้ามังกรพ่นน้ำพุ” (ดังภาพที่ 3-23) และงานประติมากรรมปั้นหล่อทองสัมฤทธิ์ “มังกรแห่งสันติภาพ” (ดังภาพที่ 3-24) ของขวัญแสดงมิตรภาพที่สมาคม Japan-China Friendship Association มอบให้มณฑลชานตงเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนฉันมิตร รวมถึงเพิ่มพูนมิตรภาพอันดีระหว่างประชาชนจีนและญี่ปุ่น ซึ่งงานประติมากรรมชิ้นนี้เป็นสัญลักษณ์สื่อถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในระยะยาวระหว่างทั้งประเทศจีนและญี่ปุ่น

ภาพที่ 3-22 งานประติมากรรมแกะสลักนูน “กำแพงห้ามังกร” (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-23 งานประติมากรรม “ชุดรูปปั้นห้ามังกรพ่นน้ำพุ” (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-24 งานประติมากรรมปั้นหล่อทองสัมฤทธิ์ “มังกรแห่งสันติภาพ” (Baochen Zhu, 2021)

เมื่องานประติมากรรมในสวนน้ำพุอยู่หลงถานล้วนเกี่ยวข้องกับมังกร งานประติมากรรมในสวนน้ำพุเฮยหู่ (พยัคฆ์ดำ) ย่อมมีความเกี่ยวข้องกับเสือเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากงานประติมากรรมในภาพที่ 3-25 ซึ่งสร้างเสร็จในปี.ศ.1992 เป็นผลงานที่ออกแบบโดยหานเหมยหลินศิลปินชื่อดังชาวจีน

ผู้หว่า มาสคอตประจำมหกรรมกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนปีค.ศ.2008 ก็เป็นฝีมือการออกแบบของศิลปินท่านนี้เช่นกัน จากภาพงานประติมากรรมชิ้นนี้ประกอบด้วยเสือ 2 ตัว เสือตัวที่อยู่ทางซ้ายทำจากหิน ส่วนเสือด้าที่อยู่ด้านขวาทำจากทองสัมฤทธิ์ ตัวเสือด้าทองสัมฤทธิ์เนื่องจากถูกสัมผัสลูบคลำบ่อยครั้งจึงเผยให้เห็นประกายแวววาวของโลหะ

ภาพที่ 3-25 งานประติมากรรม “พยัคฆ์คู่” (Baochen Zhu, 2021)

สวนน้ำพุเฮยหู่ยังมีงานประติมากรรมหัวสัตว์พ่นน้ำ (ดังภาพที่ 3-26) ปัจจุบันแวดวงนักวิชาการกำลังมีข้อถกเถียงเกี่ยวกับงานประติมากรรมนี้ นักวิชาการบางคนเชื่อว่าเป็นรูปทรงหัวเสือ ในขณะที่นักวิชาการอีกจำนวนหนึ่งเชื่อว่าเป็นหัวของ “ป่าเซีย” หนึ่งในบุตรมังกรทั้ง 9 ตามตำนานจีน ข้อถกเถียงนี้ยังคงไม่ได้ข้อสรุป ดังนั้น เรื่องที่ว่างานประติมากรรมหัวสัตว์พ่นน้ำแท้จริงเป็นหัวของสัตว์อะไรจึงยังคงเป็นปริศนาจนถึงทุกวันนี้ ทว่าอย่างไรประเด็นดังกล่าวก็ไม่สามารถลดทอนความชื่นชอบที่ชาวจี๋หนานมีต่องานประติมากรรมชุดนี้

ภาพที่ 3-26 งานประติมากรรมหัวสัตว์พ่นน้ำในแหล่งน้ำพุเฮยหู่ (Baochen Zhu, 2021)

นอกเหนือจากงานประติมากรรมประเภทนี้ ภายในสวนน้ำพุของเมืองจี่หนานยังมีงานปั้นรูปมนุษย์จากทองสัมฤทธิ์อีกเป็นจำนวนมาก ผลงานประติมากรรมนี้ล้วนเป็นงานประติมากรรมที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่ใกล้กับแหล่งน้ำพุ มีทั้งงานประติมากรรมแสดงภาพจากการประกอบอาชีพด้วยทรัพยากรน้ำพุและภาพจากวิถีชีวิตที่อาศัยน้ำพุดำรงชีพ (ดังภาพที่ 2-27 และ 3-28)

ภาพที่ 3-27 งานประติมากรรมในสวนน้ำพุเฮยหู่ (งานปั้นรูปมนุษย์) 1 (Baochen Zhu, 2021)

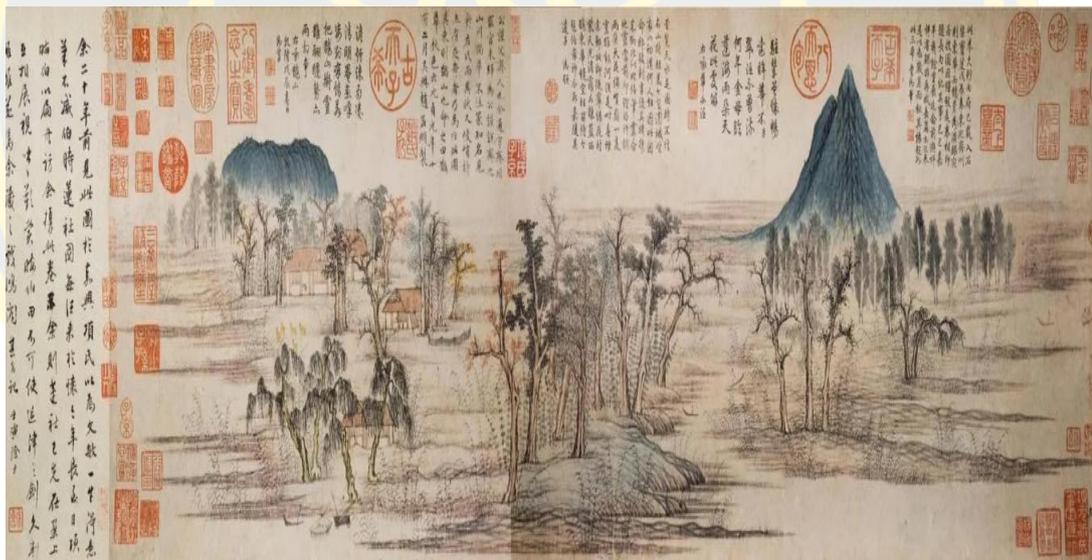
ภาพที่ 3-28 งานประติมากรรมในสวนน้ำพุเฮยหู่ (รูปปั้นรูปมนุษย์) 2 (Baochen Zhu, 2021)

ในด้านงานจิตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุส่วนใหญ่มักเป็นผลงานภาพวาดที่พรรณนาถึงทิวทัศน์ของแหล่งน้ำพุในเมืองจีหนาน ซึ่งในบรรดาผลงานเหล่านี้งานจิตรกรรมที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคือ “สี่สันสารทฤดูของเขาหาวและเขาเซว (鹊华秋色图)” (ดังภาพที่ 3-29) วาดโดยจ้าวเมิ่งผู้จิตรกรชาวจีนในสมัยราชวงศ์หยวน เนื้อหาภาพเป็นการพรรณนาถึงทิวทัศน์ยามฤดูใบไม้ร่วงบนภูเขาหาวปู้จู้ซานและภูเขาเซวซานที่ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองจีหนาน ทักษะภาพวาดล้อมภายในภาพมีรายละเอียดที่แจ่มชัดสามารถสื่อถึงความเงียบสงบอันกว้างใหญ่ไพศาลได้อย่างชัดเจน แสดงออกถึงบรรยากาศอันสงบเงียบชวนให้รู้สึกผ่อนคลายสบายใจของพื้นที่แถบชนบท ผลงานชิ้นนี้ใช้การจัดองค์ประกอบศิลป์แบบแนวระนาบจากระยะใกล้ไปไกล (Horizontal Distance) และยังใช้การผสมผสานโทนสีสันที่หลากหลายน้อมบรรยากาศภายในภาพให้สมจริงราวกับมีชีวิต กอปรกับลีลาตัวตวัดพู่กันอันงามสง่าทำให้ภาพเปี่ยมด้วยจังหวะอารมณ์อันสุนทรีย์

อีกหนึ่งงานจิตรกรรมเกี่ยวกับน้ำพุที่โดดเด่น สวนน้ำพุเป่าทงมีหอรำลึกถึง “หลี่ชู่ฉาน (李苦禅)” จิตรกรภาพวาดทิวทัศน์นกและดอกไม้ในสไตล์ต้าเสี่ยอู่ในยุคใกล้สมัยใหม่ หลี่ชู่ฉานนำเทคนิควาดภาพแบบจีนและตะวันตกมาบูรณาการเข้าด้วยกัน ศึกษาวิธีวาดภาพแบบโบราณจนแตกฉานปรุปรองจนสามารถบุกเบิกแนวทางใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์ในแบบฉบับของตนเองและพัฒนา

จนมีเทคนิควิธีวาดภาพทิวทัศน์นกและดอกไม้ในสไตล์ต้าเสี่ยอี้ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งโดดเด่นด้วยเส้นน้ำหมึกหนา หนักแน่นและผ่าเผย บรรยากาศงามสง่าชวนดึงดูด รูปทรงองค์ประกอบภาพเด่นชัดแปลกใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มทางสุนทรียภาพในวัฒนธรรมน้ำพุที่นิยมการผสมผสานที่ลงตัวอย่างสมบูรณ์ เด่นชัดและหมดจด ดังงานจิตรกรรมภาพที่ 3-30 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงทิวทัศน์อันงดงามของเมืองจีหนานในช่วงกลางฤดูร้อน

นอกเหนือจากงานจิตรกรรมที่มีทิวทัศน์เป็นแนวคิดหลัก อีกหนึ่งแนวคิดหลักที่โดดเด่นไม่แพ้กันคืองานจิตรกรรมที่ใช้ศิลปะการวาดภาพพรรณนาถึงภาพฉากที่เหล่าบัณฑิตชาวจีนในสมัยโบราณพากันจับกลุ่มประพันธ์ล่านำคำกลอนด้วยถ้อยคำอันสละสลวย งานจิตรกรรมเกี่ยวกับน้ำพุจีหนานที่สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้แนวคิดหลักประเภทนี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากทัศนียภาพอันเป็นเอกลักษณ์และจุดยืนทางการเมืองของเมืองจีหนานเป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้เหล่าบัณฑิตจำนวนมากเดินทางมายังเมืองแห่งนี้ (ดังภาพที่ 3-31)

ภาพที่ 3-29 งานจิตรกรรม “สี่สันสารทฤดูของเขาหว่าและเขาเซว่” โดยจ้าวเมิ่งฝู

(sohu.com/a/416787063_825188?sec=wd.)

ภาพที่ 3-30 งานจิตรกรรม “กลางฤดูร้อน (盛夏图)” โดยหลี่ชู่ฉาน (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-31 งานจิตรกรรม “งานชุมนุมกวีที่นครหลวง (京师会文图)” โดยหลี่ชู่ฉาน (Baochen Zhu, 2021)

4. งานเทศกาลเกี่ยวกับน้ำพุจีหนาน

จากการลงพื้นที่ภาคสนามจึงพบว่าในวิถีชีวิตของชาวจีหนานไม่ได้อยู่ร่วมกับวัฒนธรรมน้ำพุโดยมองน้ำพุในฐานะทรัพยากรสำหรับดำรงชีพเพื่อความอยู่รอดเท่านั้น แต่ยังมีการประกอบกิจกรรมทางวัฒนธรรมและความบันเทิงที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุอีกหลากหลายรูปแบบ ซึ่งกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมน้ำพุที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการ คือ “งานเทศกาลน้ำพุนานาชาติเมืองจีหนาน” โดยงานเทศกาลนี้จัดขึ้นเป็นเวลา 5 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 6 - 11 กันยายนของทุกปี ดังภาพที่ 3-32 ซึ่งเป็นภาพบรรยากาศที่ผู้คนจำนวนมากเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อความบันเทิงในงานเทศกาลน้ำพุนานาชาติเมืองจีหนานครั้งที่ 10 ที่สวนน้ำพุเป่าหูเมื่อปีค.ศ.2021 ที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการโดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมดังกล่าวยังถ่ายทอดสดทาง Jinan TV ให้ประชาชนชาวจีนได้รับชม

นอกเหนือจากกิจกรรมความบันเทิงที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการสำหรับสังคมโดยแพร่หลาย สวนน้ำพุแต่ละแห่งในจีหนานยังมีชาวเมืองจีหนานที่รวมกลุ่มกันเพื่อจัดกิจกรรมความบันเทิงเนื่องในเทศกาลน้ำพุ ดังภาพที่ 2-33 และ 2-34 เป็นภาพบรรยากาศส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยบันทึกไว้ขณะทัศนศึกษาสวนน้ำพุอุ๋หลงถานซึ่งในวันนั้นทางสวนสาธารณะกำลังจัดกิจกรรมเล่นสาดน้ำสำหรับประชาชนทั่วไป จากภาพจะเห็นได้ว่าบรรยากาศภายในงานเปี่ยมด้วยชีวิตชีวา แลแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นที่ชื่นชอบอย่างแพร่หลายในหมู่ประชาชนทั่วไป ในขณะเดียวกันยังมีกิจกรรมศิลปะพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องอีกมากมาย อาทิ ภาพที่ 3-35 นิทรรศการศิลปะการเขียนพู่กันและภาพวาดที่จัดโดยศูนย์กิจกรรมวัฒนธรรม Wuyingtan Cultural Activity Center

ภาพที่ 3-32 กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการในเทศกาลน้ำพุนานาชาติเมืองจีหนาน
(photo.sdchina.com/show/4646912.html.)

ภาพที่ 3-33 กิจกรรมเทศกาลน้ำพุที่จัดขึ้นที่สวนน้ำพุอยู่หลงถาน (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-34 กิจกรรมเทศกาลน้ำพุที่จัดขึ้นที่สวนน้ำพุอยู่หลงถาน (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-35 ศูนย์กิจกรรมวัฒนธรรม Wuyingtan Cultural Activity Center
(Baochen Zhu, 2021)

5. เมนูอาหารจานเด็ดที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุเจี๋หนาน

อาหารของเมืองเจี๋หนานจัดอยู่ในอาหารตระกูลหลู่ (อาหารที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในมณฑลซานตง) ซึ่งเป็นตระกูลลำดับแรกในอาหารจีนท้องถิ่น 8 ตระกูลหลัก เมนูอาหารคาวที่เกี่ยวข้องกับน้ำพุและเมืองเจี๋หนาน คือ “ซุปรากพืชผู่ไฉ่ (奶汤蒲菜)” จากภาพจะเห็นได้ว่าเมนูอาหารจานนี้มีรากพืชผู่ไฉ่เป็นวัตถุดิบหลัก นำมาต้มในน้ำสต็อกใส (เคี้ยวจากเนื้อไก่) โดยทั่วไปมักใส่แป้งโม่งไปคนรวมกับน้ำสต็อกใสเพื่อให้ได้ซุปรากพืชผู่ไฉ่ข้นเนียนนุ่ม แล้วจึงเติมแฮม เห็ด และหน่อไม้ฤดูหนาวก็จะได้ซุปรสกลมกล่อม เข้มข้นและหอมกรุ่นชวนให้รู้สึกสดชื่น (ดังภาพที่ 3-36 และ 3-37)

ภาพที่ 3-36 ภาพเมนู “ซุปขาวใสรอกฟิชผู่ไฉ่” 1

(tv.cctv.com/2018/02/16/VIDEiEuzvbyDCOnyJFnsyFim180216.shtml?spm=C55924871139.PT8hUEEDkoTi.0.0)

ภาพที่ 3-37 ภาพเมนู “ซุปขาวใสรอกฟิชผู่ไฉ่” 2

(tv.cctv.com/2018/02/16/VIDEiEuzvbyDCOnyJFnsyFim180216.shtml?spm=C55924871139.PT8hUEEDkoTi.0.0)

6. ตำนานเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุร้อน

6.1 เรื่องเล่าชุมชนเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลี้ซาน

บันทึกลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับน้ำพุร้อนที่เก่าแก่ที่สุดเป็นจารึกอักษรกระดองเต่าที่พบตามซากปรักหักพังของเมืองต่าง ๆ ในสมัยราชวงศ์ซาง (1,600-1,046 ปีก่อนคริสตกาล) เมื่อ 3,500 ปีก่อน ตามตำนานทางประวัติศาสตร์ ‘ซุ่น (舜)’ (หนึ่งในห้ามหาจักรพรรดิแห่งแผ่นดินจีน) เคยทำนาในเขตพื้นที่เขาลี้ซาน (ชื่อเดิมของเขตจีหนานในสมัยโบราณ) ซึ่งเนื้อหาใน ‘ตำรา Mozi’ และ ‘บันทึกทางประวัติศาสตร์ Shiji’ ล้วนมีบันทึกที่กล่าวถึงตำนานในข้างต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับความกตัญญูของซุ่น

ในตำนานกล่าวถึงว่า ซุ่นถูกพ่อแม่วางแสร้งกำจัดตั้งแต่วัยเด็ก แต่ซุ่นก็ทำหน้าที่ลูกที่ดี ปรนนิบัติบิดาและมารดาเลี้ยงด้วยความกตัญญูเสมอ นอกจากนี้แล้ว ซุ่นนำผู้คนเพาะปลูกพืชพรรณและไถพรวนดินบนภูเขา ลี้ซานของจีหนาน ตกปลาที่ทะเลสาบ และทำเครื่องปั้นดินเผาและเครื่องใช้ในบ้านริมฝั่งแม่น้ำหวงโห ทำให้ผู้คนเชื่อถือกับซุ่น และไม่ว่าเขาจะไปที่ไหน ผู้คนก็เต็มใจที่จะติดตามเขาไป และทำให้ซุ่นได้รับการยอมรับจากจักรพรรดิเหยาซึ่งเป็นผู้นำในเวลานั้น เนื่องจากยกย่องความกตัญญูและคุณธรรมของซุ่นเป็นอย่างสูง จักรพรรดิเหยาจึงอนุญาตลูกสาวทั้งสองคนแต่งงานกับซุ่น ต่อมา ซุ่นสืบทอดต่อจากเหยาและกลายเป็นหนึ่งในห้าจักรพรรดิโบราณของจีน

“ศาลไหว้บรรพบุรุษซุ่น” และ “บ่อน้ำซุ่น” (ดังภาพที่ 3-38 และ 3-39) ที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองโบราณจีหนานจนถึงปัจจุบันก็ถือเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ช่วยยืนยันข้อมูลที่ปรากฏในบันทึก (Zhang, 2011) ในทำนองเดียวกัน ยังมีการค้นพบเมล็ดข้าวเจ้าจำนวน 26 เม็ดในหลุมเก่าหมายเลข 124 พื้นที่ซากโบราณสถานหมู่บ้านเยว่จวงในเมืองฉางจิง (มีอายุราว ๆ 8,000 ปีนับจากปัจจุบัน) มีเมล็ดที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ถึง 8 เม็ด ถือเป็นหนึ่งในเมล็ดข้าวเจ้าสมบูรณ์ที่สุดในพื้นที่เขตภาคเหนือเลยก็ว่าได้

ปัจจัยดังกล่าวเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าพื้นที่เขตเมืองจีหนานในช่วงสมัยนั้นมีทรัพยากรน้ำที่อุดมสมบูรณ์ นอกจากนี้ ซุ่นยังเป็นผู้บุกเบิกวัฒนธรรมคุณธรรมจรรยาของแผ่นดินจีน ซึ่ง ‘บันทึกทางประวัติศาสตร์ Shiji’ ได้กล่าวถึงประเด็นนี้เอาไว้ว่า “ให้เหล่าเปล่งประกายด้วยคุณธรรมอันมีจักรพรรดิซุ่นเป็นผู้ริเริ่ม” วิทยาลัยแห่งจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมจักรพรรดิซุ่นเป็นที่กล่าวขวัญและเอ่ยถึงด้วยความยกย่องว่า “เหนืออื่นใดคือคุณธรรม จงตั้งมั่นพากเพียรและเรียนรู้”

จากหลักฐานทั้งหมดจึงสามารถยืนยันได้ว่านัยแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุร้อนมีต้นกำเนิดมาจาก ‘ซุ่น’ ซึ่งในกาลต่อมา ‘ซุ่น’ เป็นที่รู้จักในฐานะสัญลักษณ์แห่งวัฒนธรรมคุณธรรม กระทั่งนักปราชญ์เลื่องชื่อ อาทิ ขงจื้อ เม้งจื้อ และโมจื้อก็ยิ่งชื่นชมและยกย่องวีรกรรมของจักรพรรดิซุ่น

ภาพที่ 3-38 ภาพบ่อน้ำชุ่น (Baochen Zhu, 2020)

ภาพที่ 3-39 ภาพศาลไหว้บรรพบุรุษชุ่น (Baochen Zhu, 2020)

6.2 เรื่องเล่าของซินซีจี

ซินซีจีเป็นนายพลและนักเขียนในราชวงศ์ซ่งตอนใต้ในประเทศจีน เขาเคยเข้าร่วมในการจลาจลเขตเกิงจิงตอนวัยเด็ก และจับกุมและสังหารผู้ทรยศ จาง อันกั๋ว และทำหน้าที่ปกป้องประเทศอู่เซมอ และต่อมาเนื่องจากเขาเป็นพรรคที่สนับสนุนการทำสงครามซึ่งไม่ตรงกับพรรคหลักที่เป็นพรรคสันติภาพ จึงถูกกล่าวโทษหลายครั้ง และสุดท้ายก็เกษียณไปใช้ชีวิตบนภูเขา อย่างไรก็ตาม ซินซีจีไม่เคยหวั่นไหวในความเชื่อของเขาในการฟื้นฟูประเทศ แต่เขากลับใส่ความหลงใหล ความกังวลและความคาดหวังที่เกี่ยวกับการพัฒนาและความรุ่งเรืองและชะตากรรมของชาติไว้ในบทกวี

6.3 เรื่องเล่าของหลี่ซิงจ้าว

หลี่ซิงจ้าวเป็นตัวแทนของบทกวีที่สง่างามในราชวงศ์ซ่ง และเป็นที่รู้จักในชื่อว่า "ผู้หญิงที่มีความสามารถมากที่ไม่เคยมีมาก่อน" โดยมีความเชี่ยวชาญในด้านการเขียนบทกวีและวรรณกรรมซึ่งไม่เพียงแต่มีความสำเร็จด้านวรรณกรรมเท่านั้น แต่ยังมีความคิดสร้างสรรค์ที่กล้าหาญอีกด้วย ความรักชาติของหลี่ซิงจ้าวสะท้อนให้เห็นชัดเจนในบทกวี ซึ่งอาศัยอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านและและความวุ่นวายของราชวงศ์ซ่งเหนือและใต้ และได้ประสบเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เช่น การรุกรานของทหารจิน ซึ่งทำให้หลี่ซิงจ้าวแสดงความไม่พอใจกับความมีดমনทางสังคม และวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองโดยผ่านบทกวี โดยตระหนักผู้คนในการปฏิรูปและฟื้นฟูประเทศ นอกจากนี้แล้ว บทกวีของหลี่ซิงจ้าวยังสะท้อนให้เห็นในการสืบทอดและการส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ความรักชาติและความสำเร็จทางวรรณกรรมทำให้หลี่ซิงจ้าวกลายเป็นบุคคลในตำนานในประวัติศาสตร์ของจีน

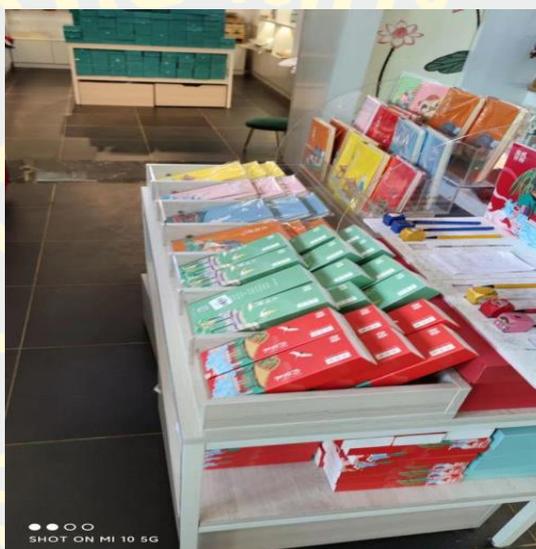
สถานการณ์ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในปัจจุบัน

ข้อมูลจากการวิจัยภาคสนามสำรวจผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุที่จัดจำหน่ายอยู่ในสวนน้ำพุใหญ่ตามเมืองจีหนานทำให้ผู้วิจัยพบข้อได้เปรียบและจุดที่ควรปรับปรุงแก้ไขของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท โดยผู้วิจัยได้จำแนกเรียบเรียงข้อมูลของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทไว้ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทของประดับตกแต่ง

ผลิตภัณฑ์ประเภทดังกล่าวเป็นผลิตภัณฑ์ที่จัดจำหน่ายในสวนน้ำพุแต่ละแห่งเป็นจำนวนมากที่สุด ข้อได้เปรียบหลัก ๆ ของผลิตภัณฑ์ประเภทนี้อยู่ที่การใช้ประโยชน์มรดกทางธรรมชาติที่มีอยู่ตามธรรมชาติของจีหนานและสถานที่ที่วิวทิวทัศน์ที่สวยงามที่เกี่ยวข้องในการประชาสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 3-40 และ 3-41 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เหล่านี้ส่วนใหญ่มักเลือกใช้ปัจจัยจากสถาปัตยกรรมซึ่งถือเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน นำปัจจัย

ดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการออกแบบอย่างง่าย อาทิ การเปลี่ยนสี การเพิ่มแบบอักษรศิลป์ หรือปรับสไตล์ภาพแล้วนำภาพผลงานที่ได้ปะติดลงบนผลิตภัณฑ์ทั่วไป กล่าวคือผลิตภัณฑ์ประเภทนี้มักนำปัจจัยทรัพยากรธรรมชาติมาใช้โดยตรงไปตรงมา ผลงานส่วนใหญ่จึงไม่ให้ความรู้สึกถึงความสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ ทั้งยังขาดการแสดงออกถึงนัยแฝงทางจิตวิญญาณเชิงวัฒนธรรม ดังนั้นผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทของประดับตกแต่งภาพรวมส่วนใหญ่จึงเป็นการเลือกหยิบยืมปัจจัยวัฒนธรรมมาใช้แบบผิวเผิน

ภาพที่ 3-40 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ 1 (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-41 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ 2 (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-42 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ 3 (Baochen Zhu, 2021)

2. ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

การเลือกรูปแบบในการสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทนี้ยังมักเลือกอย่างง่าย ๆ เพียงเลือกประเภทผลิตภัณฑ์ที่จับคู่เป็นชุดได้ง่าย อาทิ สมุดโน้ต แก้วน้ำ ปากกา ที่คั่นหนังสือ และเสื้อผ้า ฯลฯ (ดังภาพที่ 3-38) ผู้วิจัยเชื่อว่านักออกแบบควรร่วมมือกับผู้ผลิตท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่นเพื่อร่วมสร้างสรรค์และเปิดตัวสินค้าในรูปแบบผลิตภัณฑ์ร่วมลงนาม (Coop Products) ซึ่งวิธีนี้ไม่เพียงช่วยรับประกันคุณภาพของผลิตภัณฑ์ได้ในระดับหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันยังทำให้ผลิตภัณฑ์มีปัจจัยส่งเสริมที่ช่วยให้ถึงพร้อมด้านนัยแฝงทางวัฒนธรรม ถือเป็นความร่วมมือที่ได้ประโยชน์สำหรับทุกฝ่าย ทั้งนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์แต่ละประเภทจึงควรออกแบบเพื่อสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตามอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์แต่ละประเภท เพราะภาพปะติดอย่างง่ายอาจทำให้ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์สูญเสียความสามารถด้านการแข่งขันในตลาดการค้า อัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวอยู่ที่การใช้รูปภาพสื่อถึงบุคคลและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย การเลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย โดยรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทย่อยที่ 1 มีลักษณะคล้ายกับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทของประดับตกแต่งเป็นการเลือกใช้ชุดภาพออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์อย่างง่าย ทว่าเสริมด้วยบทกวีที่ช่วยชูอัตลักษณ์ของบุคคลสำคัญให้โดดเด่น ผลิตภัณฑ์ประเภทย่อยที่ 2 เป็นการนำภาพลักษณะของบุคคลนั้น ๆ มาปรับเป็นงานภาพแบบตัวละครจิ๋ว (Chibi) หรือ SD (Super Deformed) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ อาทิ พวงกุญแจ จี้ห้อยและตุ๊กตา ฯลฯ ความแตกต่างระหว่างข้อได้เปรียบและจุดที่ควร

ปรับปรุงของผลิตภัณฑ์ประเภทนี้อยู่ที่ความคิดริเริ่มอันเป็นเอกลักษณ์และสุนทรียภาพของงานภาพงานภาพที่มีความคล้ายหรือซ้ำกันมากเกินไปย่อมสูญเสียเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ด้วยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยจึงเชื่อว่าข้อดีของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในปัจจุบันคือการออกแบบโดยบูรณาการร่วมกับประเด็นร้อนที่กำลังเป็นกระแสในขณะนั้น เป็นการออกแบบเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความเท่าทันกระแสในปัจจุบันเป็นอัตลักษณ์เฉพาะ ดังภาพที่ 3-43 ในช่วงปีค.ศ.2021 เป็นช่วงเวลาโอกาส 1 ใน 100,000 ที่ดอกบัวคู่จะปรากฏขึ้นในจี๋หนานซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวกระตุ้นความสนใจเป็นวงกว้างในสังคมจีน ส่งผลให้ชุดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ถูกออกแบบและสร้างขึ้นภายใต้แรงขับเคลื่อนจากกระแสของเหตุการณ์ดังกล่าว เช่น ที่คั่นหนังสือลายดอกบัวคู่ (ดังภาพที่3-44) และแม่เหล็กติดตู้เย็นรูปดอกบัวคู่ (ดังภาพที่3-45) ทว่าผลิตภัณฑ์ประเภทนี้ก็ยังมีจุดที่ควรปรับปรุงแก้ไข นั่นคือรูปแบบผลิตภัณฑ์มักเป็นไปในทิศทางเดียวกันจนทำให้สายผลิตภัณฑ์มีความซ้ำซากจำเจ ซ้ำยังไม่ค่อยมีศักยภาพด้านการใช้งานจริง ดังนั้น การออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ประเภทนี้จึงควรตั้งอัตลักษณ์เฉพาะออกมาและชูให้โดดเด่น เลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถสะท้อนนัยแฝงทางวัฒนธรรมของวัฒนธรรมน้ำพุภายใต้เงื่อนไขการรักษาเสน่ห์ดึงดูดของผลิตภัณฑ์เอาไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 3-43 ภาพดอกบัวคู่ (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-44 ที่คั่นหนังสือลายดอกบัวคู่ (unmr.x.com/news/mrxnews/71.html.)

ภาพที่ 3-45 แม่เหล็กติดตู้เย็นรูปดอกบัวคู่ (unmr.x.com/news/mrxnews/71.html.)

การวิจัยภาคสนามสำรวจผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุที่จำหน่ายในสวนน้ำพุใหญ่แต่ละแห่งของเมืองจีหนานในปัจจุบันทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสรุป ดังนี้

ประการที่ 1 การขาดปัจจัยที่ทำให้รู้สึกถึงอารมณ์การออกแบบในผลิตภัณฑ์ ซึ่งเหตุปัจจัยดังกล่าวนำไปสู่การขาดอัตลักษณ์เฉพาะซึ่งเป็นจุดขายที่ช่วยส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ ส่งผลให้รูปแบบการตลาดของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ไม่มีจุดที่แตกต่างหรือโดดเด่นกว่าผลิตภัณฑ์ภูมิภาคอื่น ๆ ดังภาพที่ 3-46 และ 3-47 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในภาพ ไม่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ที่จัดจำหน่ายในสถานที่ท่องเที่ยวแห่งอื่น ๆ ตั้งแต่ประเภทผลิตภัณฑ์เรื่อยไปจนถึงสไตล์การออกแบบล้วนเหมือนกันแทบทุกประการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคิดว่าควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำวัฒนธรรมน้ำพุมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบโดยอิงตามอัตลักษณ์ของปัจจัยวัฒนธรรมเป็นสำคัญ เสมือน “ตุ๊กตาแม่ลูกดกของรัสเซีย (Matryoshka Doll)” ออกแบบและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างผลิตภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ แต่ละชิ้นทว่าในขณะที่เดียวกันผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นต่างก็มีอัตลักษณ์เฉพาะในแบบฉบับของตนเอง ทำให้การออกแบบดังกล่าวกลายเป็นวัฒนธรรมการออกแบบรูปแบบหนึ่ง

ประการที่ 2 คือการขาดความเข้าใจในอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมน้ำพุอย่างถ่องแท้ ผลิตภัณฑ์ในปัจจุบันมีการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นน้อยมาก ส่วนใหญ่มักออกแบบโดยเลียนแบบและทำตามกระแส แม้ว่าตัวผลิตภัณฑ์อาจมีรูปแบบที่เท่าทันกระแสในปัจจุบันและได้รับผลประโยชน์บางประการ แต่ก็ไม่สามารถก้าวขึ้นเป็นผู้นำกระแสและส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมในวงกว้างได้

ภาพที่ 3-46 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์พวงกุญแจและภาพโปสการ์ดบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 3-47 ผลิตภัณฑัวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์พวงกุญแจและภาพโปสการ์ดบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ (Baochen Zhu, 2021)

กล่าวโดยสรุป การวิจัยภาคสนามทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุปัจจัยทางประวัติศาสตร์ที่ก่อให้เกิดน้ำพุในเมืองจีหนาน ได้รับความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงสร้างทางธรณีวิทยาของจีหนาน รวมถึงได้ศึกษาจนเข้าใจภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมในท้องที่เมืองจีหนานได้อย่างถูกต้องชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องด้วยการศึกษาวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานผ่านการวิจัยภาคสนามจึงทำให้ผู้วิจัยเข้าใจว่าวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานคือมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เกิดจากการปะทะกันของทรัพยากรธรรมชาติและสังคมของมนุษย์

เทวดำนาน เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ บทกวี และบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานล้วนมีคุณค่าด้านการวิจัยในระดับสูง ซึ่งจากการลงพื้นที่ทัศนศึกษาสวนน้ำพุและเยี่ยมชมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุจึงพบว่าวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นนั้นมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมน้ำพุจนไม่สามารถแยกขาดจากกันได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเรียนรู้เกี่ยวกับข้อได้เปรียบและจุดที่ควรปรับปรุงแก้ไขของผลิตภัณฑัวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งถือเป็นองค์ความรู้และประสบการณ์อันมีค่าสำหรับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ภาคปฏิบัติในกระบวนการวิจัยลำดับต่อไป โดยผู้วิจัยใช้ข้อมูลตำนานเรื่องเล่า ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยธรรมชาติ และรูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการออกแบบเนื้อหาของผลงาน

ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในงานวิจัยนี้เพื่อขับเคลื่อนองค์ประกอบของวัฒนธรรมน้ำพุร้อนใน
ผลงานผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ให้โดดเด่น

บทที่ 4

อัตลักษณ์และจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน

เนื้อหาในบทนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการนำข้อมูลจากการวิจัยทางเอกสารและการวิจัยภาคสนามมาบูรณาการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและนัยแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุร้อนซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางธรรมชาติ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม (มุ่งให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์เกี่ยวกับบุคคลสำคัญและชาวบ้านในท้องถิ่น) ตลอดจนอัตลักษณ์ทางศิลปะและวรรณกรรม อีกทั้งผู้วิจัยยังดำเนินการวิเคราะห์จิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน รวมถึงวิเคราะห์เจตคติที่ซ่อนอยู่ในตำนานเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุร้อน ทั้งนี้เพื่อรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้เป็นปัจจัยสำหรับกระบวนการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานในขั้นตอนการวิจัยขั้นต่อไป และยังวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุร้อนที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการกำหนดจุดยืนและการพัฒนาต่อยอดในการออกแบบสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

อัตลักษณ์ของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน

1. อัตลักษณ์ทางสภาพภูมิศาสตร์และธรณีสัณฐาน

ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของเมืองจันทบุรีเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของมณฑลชานดงทั้งหมด ถือเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเผยแพร่และการบูรณาการวัฒนธรรมจีนอันยอดเยี่ยม และยังเป็นเหตุปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมน้ำพุร้อนได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมขงจื้อในเมืองซีฟู มณฑลชานดง ในขณะเดียวกันตำแหน่งที่ตั้งที่เอื้อต่อการคมนาคมของเมืองจันทบุรียังมีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และการทหารภายในเมืองทำให้วัฒนธรรมน้ำพุร้อนเฟื่องฟูขึ้นมาจนเป็นได้อย่างในปัจจุบัน

ลักษณะธรณีสัณฐานของแหล่งน้ำพุในเมืองจันทบุรีนั้นมีความพิเศษเฉพาะตัว จันทบุรีเป็นเมืองที่ทั่วทั้งเมืองมีแหล่งตาน้ำพุเป็นจำนวนมากถึง 733 แห่ง ถือเป็นเอกลักษณ์ที่ยากจะหาที่ไหนในโลกเสมอเหมือน กล่าวได้ว่าการก่อตัวและการเติบโตของแหล่งน้ำพุแร่หินขนาดใหญ่และกลุ่มน้ำพุถือเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ทางกายภาพและอุทกธรณีวิทยาที่โดดเด่นของพื้นที่คาร์สต์เขตตอนบนทางตอนเหนือของประเทศจีน แหล่งน้ำพุและกลุ่มน้ำพุของเมืองจันทบุรีมีตาน้ำพุอยู่จำนวนมาก ปริมาณน้ำที่อุดมสมบูรณ์ คุณภาพน้ำที่ดีเยี่ยม และภูมิทัศน์ที่มีน้ำบาดาลพุ่งออกมาอย่างตระการตาได้กลายเป็นภาพแทนทั่วไปของน้ำพุจากธรณีสัณฐานแบบคาร์สต์ในประเทศจีน

เนื่องจากอัตลักษณ์ทางธรณีสัณฐานของเมืองจันทานมีลักษณะคล้ายกับทิวทัศน์ของเขต
เจียงหนานที่อยู่ทางตอนใต้ เมืองจันทานจึงได้รับการขนานนามว่าเจียงหนานทางตอนเหนือ ทว่าธรณีสัณฐานของเมืองจันทานแตกต่างจากพื้นที่ในเขตตอนใต้ตรงที่มีภูเขาสูงตระหง่านทางฝั่งเหนือ และ
คุณภาพน้ำพุที่ใสจนมองเห็นถึงก้นสระซึ่งไม่มีที่ใดในเขตพื้นที่ทางตอนใต้เทียบได้ ซึ่งนี่เป็นเหตุปัจจัย
หนึ่งที่ทำให้มีจำนวนมากเดินทางมายังที่นี่เพื่อเขียนบทกวีสรรเสริญอัตลักษณ์ของเมืองจันทาน อาทิ
กวีชื่อดังหนีไป เลิงก่ง ชูซือ ชูเจ้อ จักรพรรดิคังซี จักรพรรดิเฉียนหลง และผู้ซ่งหลิง ฯลฯ กวีเลื่องชื่อ
เหล่านี้ล้วนขับลำนำคำกลอนถึงน้ำพุของเมืองจันทาน ทั้งยังทั้งบทกวีและบทเพลงอันไพเราะไว้
มากมาย

เมืองจันทานในฐานะเขตปกครองระดับนครในจีนแผ่นดินใหญ่ถือได้ว่าเป็นเมืองที่มี
ภูมิประเทศซับซ้อน โดยมีพื้นที่ภูเขาและเนินเขาทางตอนใต้ ที่ราบตรงส่วนกลาง และพื้นที่รับแนว
แม่น้ำหวงเหอทางตอนเหนือ ทิวเขาทางตะวันตกเฉียงเหนือของภูเขาไท่ซานล้อมรอบเมืองจันทานเป็น
รูปพัด ภูมิประเทศประจำภูมิภาคที่เป็นเอกลักษณ์นี้ได้ให้กำเนิดภูมิทัศน์อันเป็นเอกลักษณ์ของเมือง
จันทาน และยังทำให้จันทานมีแหล่งน้ำบาดาลมากมาย น้ำพุหลายแห่งในอาณาเขตผสานเข้ากับแม่น้ำ
และทะเลสาบที่อยู่ใกล้เคียง กล่าวได้ว่าเป็นภูมิศาสตร์พิเศษที่ไม่มีเมืองอื่นเทียบเทียมได้

2. อัตลักษณ์ด้านบุคคลสำคัญในท้องถิ่น

วัฒนธรรมขงจื้อของขงจื้อมีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อวัฒนธรรมน้ำพุของเมืองจันทาน อัน
ประกอบด้วยอิทธิพลทางศีลธรรม วัฒนธรรมขงจื้อช่วยกล่อมเกล่าและยกระดับมาตรฐานทางศีลธรรม
ของผู้คนในท้องถิ่น อีกทั้งความเคารพเทิดทูนที่ขงจื้อมีต่อความกตัญญูของ “จักรพรรดิซุ่น” มีอิทธิพล
อย่างมากต่อเมืองจันทาน ส่งผลให้จนถึงทุกวันนี้เขตพื้นที่ในมณฑลซานตงทั้งหมดยังให้ความสำคัญ
อย่างยิ่งต่อวัฒนธรรมการบูชาบรรพบุรุษ

วิถีความปรองดองด้วย “ความเมตตากรุณา” ในวัฒนธรรมขงจื้อ แต่เดิมหมายถึงหลักการ
ของการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนระหว่างผู้คน แต่หลังจากที่แนวคิดดังกล่าวแพร่กระจายไปยังเมืองจันทานจนผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมน้ำพุจึงได้สร้างมาตรฐานใหม่ซึ่งว่าด้วยการอยู่ร่วมกันอย่าง
กลมกลืนระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ และมาตรฐานแนวคิดนี้ยังคงดำเนินมาจนถึงปัจจุบัน

รวมถึง “มารยาทตามธรรมเนียม” ทางวัฒนธรรมยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อ
วัฒนธรรมน้ำพุอย่างลึกซึ้งเช่นกัน มารยาทตามธรรมเนียมเป็นวิธีการใกล้เคียงระบอบความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและภาพสะท้อนทัศนคติที่มีต่อชีวิต ชาวท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในเมืองน้ำพุแห่งนี้ยังคง
สืบสานมารยาทตามธรรมเนียมทั้งการต้อนรับผู้เยือนอย่างอบอุ่น ยอมรับวัฒนธรรมต่างถิ่น รวมถึงการ
แสดงออกถึงทัศนคติความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่นต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของตนด้วยความมั่นใจ

แนวคิดเรื่องการศึกษาของขงจื้อก็มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมน้ำพุเช่นกัน การให้การศึกษาถือเป็นภารกิจสำคัญในวัฒนธรรมขงจื้อ ซึ่งไม่เพียงรวมถึงการให้ความรู้เท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือการ

ปลูกฝังคุณลักษณะทางศีลธรรมจรรยาและยกระดับคุณภาพของผู้คน สำหรับเมืองจันทานในปัจจุบัน การศึกษาถือเป็นหัวข้อที่สำคัญมาก ทั้งล้วนสังคมให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการพัฒนาและการสืบทอดวัฒนธรรมน้ำพุท้องถิ่นก็มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาเช่นกัน มีหลักสูตรจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุได้รับการอนุมัติให้บรรจุเข้าสู่การเรียนการสอนในโรงเรียน ถือเป็น การอัดฉีดเลือดใหม่เข้าสู่การพัฒนาและการสืบทอดวัฒนธรรมน้ำพุ

อีกทั้งแนวคิดของขงจื้อยังเน้นย้ำว่าบุคคลควรมีความสัมพันธ์ทางจริยธรรมและให้ความสนใจกับกิจการบ้านเมืองและโลกซึ่งสะท้อนถึงความห่วงใยต่อประเทศชาติและประชาชน แนวคิดนี้ได้รับการสืบทอดและส่งต่อโดยซินชี่จีและหลี่ซิงจ้าว กวีเลื่องชื่อ 2 ท่านผู้เป็นบุคคลสำคัญในวัฒนธรรมน้ำพุเมืองจันทาน ดังนั้นความรักชาติจึงถือเป็นเนื้อหาหลักของวัฒนธรรมน้ำพุจันทาน

3. อัตลักษณ์ของชาวบ้านท้องถิ่น

จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยภาคสนามผู้วิจัยจึงพบว่าผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นของเมืองจันทานมีความเชื่อมั่นทางวัฒนธรรมและความตระหนักรู้ในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นที่สูงมากจนสามารถสัมผัสถึงความภาคภูมิใจในแหล่งน้ำพุและวัฒนธรรมน้ำพุท้องถิ่นได้จากคำพูดของชาวเมืองท้องถิ่น ในขณะเดียวกัน ทศนคติที่พวกเขาต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำพุท้องถิ่นก็มีรากฐานที่มั่นคงมากเช่นกัน ทว่าแนวคิดนี้ไม่ก่อให้เกิดอคติจนส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติตนต่อนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนอย่างอบอุ่นและเป็นมิตร

นอกจากนี้ วิถีชีวิตของชาวท้องถิ่นยังมีเอกลักษณ์เฉพาะด้วยบรรยากาศของเมืองที่มีความแตกต่างจากตัวเมืองคอนกรีตเสริมเหล็กเย็น ผู้อยู่อาศัยใกล้แหล่งน้ำพุยังคงกระตือรือร้นที่จะพึ่งพาน้ำพุในการดำรงชีวิต แม้ว่าทุกวันนี้การนำน้ำพุมาอุปโภคบริโภคอาจไม่สะดวกนัก แต่อุปนิสัยการดำรงชีวิตของพวกเขายังคงไม่เปลี่ยนแปลง ชาวบ้านท้องถิ่นไม่เพียงมีความต้องการในทรัพยากรน้ำพุเท่านั้น แต่ยังมี ความมุ่งหวังและต้องการสืบทอดวัฒนธรรมน้ำพุด้วยเช่นกัน แม้ว่าชาวบ้านท้องถิ่น จำต้องย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยจนห่างไกลจากแหล่งน้ำพุเนื่องจากการพัฒนาเมือง แต่พวกเขาก็ไม่สามารถละทิ้งความรักในวัฒนธรรมน้ำพุที่ติดตรึงอยู่ในหัวใจได้

4. อัตลักษณ์ทางศิลปะและวรรณกรรม

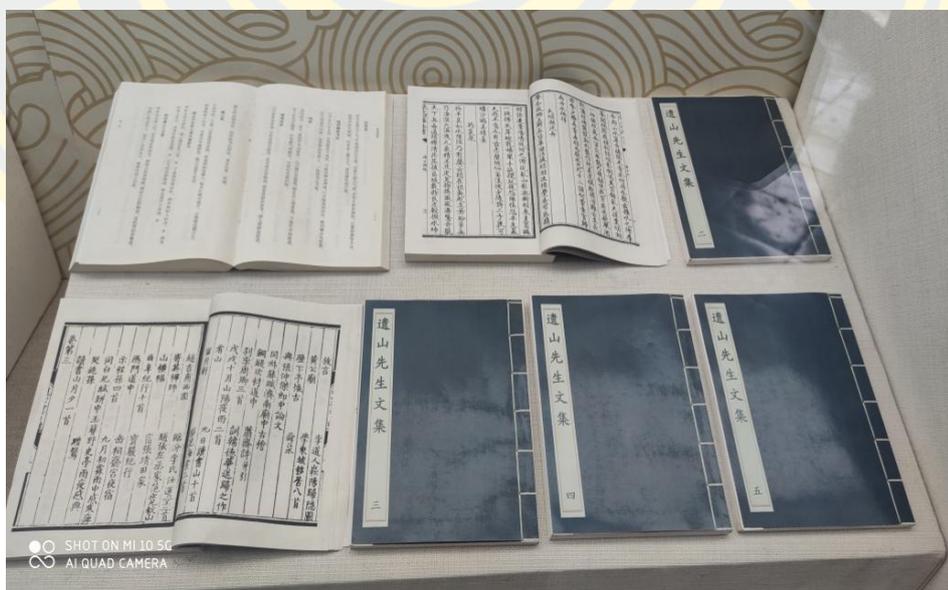
วัฒนธรรมน้ำพุมีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ นิทานปรัมปรา เทวดำนานและประเพณีพื้นบ้านเป็นจำนวนมากซึ่งได้รับการถ่ายทอดและเผยแพร่ในรูปแบบของการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งรูปแบบงานเขียนที่สำคัญที่สุดรูปแบบหนึ่ง คือ “กลอนกวี” รูปแบบของงานเขียนแระเภทนี้มีจุดยืนที่สำคัญอย่างมากในประวัติศาสตร์ของวรรณกรรมจีน บทกวีที่ยอดเยี่ยมจำนวนมากได้รับการถ่ายทอดควบคู่ไปกับแผนหลักสูตรการศึกษาของจีน งานวรรณกรรมเหล่านี้จึงยังคงเป็นที่แพร่หลายและรู้จักกันโดยทั่วไปในหมู่ประชาชนชาวจีนจนถึงปัจจุบัน ซึ่งวัฒนธรรมน้ำพุก็มีบทกอลอนชั้นเยี่ยมที่

คั้งผู้คนอยู่เป็นจำนวนมาก (ดังภาพที่ 4-1) อັตลัษณ์ทงววรรณกรรมทํ้าคัญของบทกวีทํ้าเขียนพรรณนาถึนํ้าพุประกอบด้วย

1) การซึนชมธรรมชาติ การพรว้าเพ้อถึถึงความมหัศจรรย์ของธรรมชาติ และการแสดงออกถึถึงความปลาบปลื้มปีติของกวีหลังจกได้ชมทิวทัศน์ทํ้าสวยงาม

2) การหีบยืมป้งจ้ยต่าง ๆ เพ้อแสดงอารมณ์และความรู้สึทงตนเอง โดยซึคําพรรณนาถึนํ้าพุในการแสดงอารมณ์ความรู้ อาทิ ความรัก ความรู้สึกรักชาติ ฯลฯ

อັตลัษณ์ทงศิลปะของวัฒนธรรมนํ้าพุค็ความงามอันนุ่มนวลและลุ่มลึกของเขตพื้นที่ทงตอนใต้และความสง่างามผ่าเผยของเขตพื้นที่ทงตอนเหนือของเมืองจืหนาน กล่าวค็วัฒนธรรมนํ้าพุของเมืองจืหนานมีพรว้าทํ้าความมดงามของทัศนียภาพสวนป่าและสะพานเล็ก ๆ ทํ้ามีสายน้ำไหลผ่านทงตอนใต้ ไม่ว่าผลงานจิตรกรรมหรืองานศิลปะอื่น ๆ ทํ้าเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมนํ้าพุจืหนานล้วนมีบรรยากาศอันเป็นเอกลักษณ์ซึนนี้ประกอบอยู่ทํ้าสิ้น ทว่าเนื่องจากทํ้าตั้งทงภูมิศาสตร์ของจืหนานนั้นอยู่ทงเหนือของประเทศจีนและเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ทงการทหารทํ้าสำคัญ ผลงานศิลปะจึมกัลึนอายุสัต์ศิลปะแบบทงเหนือทํ้าเปี่ยมด้วย ความสง่างามและความกล้าหาญด้วยซึนกัน จากเอกลักษณ์ทํ้าทั้ง 2 ประการในซํ้างต้นจึจอาจได้ว้รูปแบบศิลปะของวัฒนธรรมนํ้าพุจืหนานนั้นเป็นการผสมผสานระหว่างรูปแบบศิลปะทงภาคเหนือและภาคใต้ของจีน

ภาพที่ 4-1 ภาพตำรารวมผลงานบทกวีนิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับนํ้าพุ (Baochen Zhu, 2021)

จิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน

1. จิตวิญญาณแห่งนักปราชญ์

ต้นกำเนิดของนัยแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุร้อนสามารถสืบย้อนไปได้ถึงวัฒนธรรมตงอี (东夷文化) ซึ่งมีถิ่นฐานอยู่ใกล้เขตมณฑลซานตงในยุคสมัยจินโบราณ วัฒนธรรมดังกล่าวถือเป็นหนึ่งในแหล่งต้นกำเนิดวัฒนธรรมจีน โดยมีต้นกำเนิดสำคัญคือพื้นที่แถบคาบสมุทรซานตง วัฒนธรรมตงอีมีรากเหง้าจาก “วัฒนธรรมโฮ่วหลี่ (后李文化)” ที่เกิดขึ้นบนโลกเมื่อราว 8,300 ปีที่แล้ว ข้ามผ่านทั้ง “วัฒนธรรมหลงซาน (龙山文化)” “วัฒนธรรมเยว่ซือ (岳石文化)” “วัฒนธรรมต้าเหวินโข่ว (大汶口文化)” ตลอดจนอารยธรรมยุคหินใหม่เรื่อยมาจนถึงสมัยราชวงศ์โจวตะวันตก (1046 -771 ปีก่อนคริสตกาล) อีกทั้ง “ซุ่น (舜)” หนึ่งในมหาจักรพรรดิทั้ง 5 ของจีนเคยรับสั่งให้เพาะปลูกพืชพรรณในพื้นที่ซึ่งกลายเป็นเมืองจีหนานในยุคปัจจุบัน และจักรพรรดิองค์นี้ยังได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ให้กำเนิดวัฒนธรรมศีลธรรมยึดถือปฏิบัติสืบต่อมา ในทำนองเดียวกัน คำว่า “สังคมแห่งจารีตและจริยธรรม (礼义之邦)” ซึ่งเป็นคำที่มักได้ยินบ่อยครั้งในการเจรจาทางการทูตของจีนในยุคปัจจุบันก็มีต้นกำเนิดมาจากพื้นที่ซึ่งกลายเป็นมณฑลซานตงในปัจจุบัน

มณฑลซานตงยังเป็นบ้านเกิดของขงจื้อและเมิ่งจื้อ นักปราชญ์ชาวจีนผู้มีชื่อเสียง ดังนั้นสภาพแวดล้อมในท้องที่จึงได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมขงจื้อเช่นกัน ไม่เพียงเท่านั้น ซานตงยังเป็นมณฑลขนาดใหญ่ที่ดำรงชีพด้วยการผลิตธัญพืชมาตั้งแต่สมัยโบราณ ผู้คนในพื้นที่ส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพแรงงานทำนาเพาะปลูกเป็นหลัก มีธุรกิจเชิงพาณิชย์เพียงไม่กี่แห่ง ส่งผลให้ชาวซานตงมีแนวคิดที่บริสุทธิ์ เรียบง่ายและจิตใจที่เปี่ยมด้วยความเมตตาอารี

ในส่วนของบทกวีจินโบราณ กวีสมัยก่อนชมชอบแสดงอารมณ์ของตนโดยหยิบยืมทิวทัศน์มาใช้แสดงความรู้สึก ซึ่งน้ำพุในเมืองจีหนานเป็นทิวทัศน์ที่เหล่ากวีโปรดปรานอย่างมาก เนื่องจากบรรยากาศอันพิสุทธิ์ที่ชวนให้จิตใจผ่องแผ้ว สายน้ำที่ใสสะอาด ตลอดจนทิวทัศน์อันสวยงาม เหล่ากวีไม่เพียงได้รับความสุขจากการได้ชื่นชมทัศนียภาพของแหล่งน้ำพุในจีหนาน แต่ยังใช้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของน้ำพุเหล่านี้ในการแสดงออกถึงคุณธรรมในจิตใจของตนเองได้อย่างเชี่ยวชาญ จึงมีบันทึกบทกวีและบทความอันสละสลวยจำนวนมากที่พรรณนาถึงน้ำพุจีหนาน

2. จิตวิญญาณแห่งบทกวี ศิลปะ และวัฒนธรรม

ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างจินทางตอนเหนือและตอนใต้เป็นปัจจัยที่มีมาช้านานแล้ว ความตรงไปตรงมา อาจหาญ เปิดเผย กล่าวได้กล้าเสียเป็นเอกลักษณ์ทางมานุษยนิยมของชาวจีนภาคเหนือ ในขณะที่ชาวจีนตอนใต้ก็โดดเด่นในด้านอุปนิสัยอันสุภาพอ่อนน้อมและความคิดลุ่มลึก ซึ่งเอกลักษณ์ดังกล่าวล้วนสะท้อนให้เห็นผ่านศิลปะการวาดภาพ การเขียนอักษร ตลอดจนงานวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ทว่าทิวทัศน์ของน้ำพุจีหนานกลับเป็นปัจจัยที่ทำให้บรรยากาศอารมณ์ที่

สะท้อนถึงความใจกว้างและอาจหาญคละคล้าไปกับมนต์เสน่ห์แห่งขุนเขาและสายน้ำแห่งจินแดนใต้ เนื่องจากแม้ว่าเมืองจีหนานเป็นที่รู้จักด้วยนามอันไพเราะว่า “ดินแดนเจียงหนานทางตอนเหนือ” มาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ในแง่จิตวิญญาณเชิงมานุษยนิยม จีหนานเป็นเมืองที่อบอวลด้วย “บรรยากาศแบบนักประพันธ์เรื่องนาม” ที่มีอุปนิสัยเปิดเผย กล้าหาญและชื่นชอบความงดงามอันยิ่งใหญ่ตระการตา

3. จิตวิญญาณแห่งความรักชาติ

“เปิดเผยจริงใจ” คือคำที่ชื่อหม่าเซียน (司马迁) นักประวัติศาสตร์นักประพันธ์วรรณคดีในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันตกใช้วิจารณ์ชาวเมืองจีหนาน ซึ่งคำดังกล่าวเป็นภาษาปากที่ใช้กันโดยทั่วไป หมายถึง ความซื่อสัตย์อันปราศจากการหลอกลวง ส่วนคำนิยามที่ว่าด้วย “ความรับผิดชอบที่เหนือล้ำยิ่งกว่า” มีที่มาจากช่วงการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์หรือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทุกครั้งเมืองจีหนานล้วนสามารถรับผิดชอบหน้าที่ใน “การฟื้นฟู” และ “เริ่มต้นการพัฒนาครั้งใหม่” ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ในอดีตจีหนานยังเคยทำหน้าที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการทางการทหารที่สำคัญอีกด้วย

อิทธิพลของเศรษฐกิจเกษตรกรรมครัวเรือนขนาดย่อยและการจรรโลงจิตใจจากวัฒนธรรมขงจื้อในเวลานั้น ชาวเมืองท้องถิ่นจึงสนับสนุนกระแสอุดมการณ์ที่เทิดทูนความรักชาติและภักดีต่อจักรพรรดิจนก่อให้เกิดจิตวิญญาณเชิงแนวคิดที่เชื่อว่าชาติบ้านเมืองเป็นความรับผิดชอบของตนเอง ก่อปรกัปกิจกรรม “เฟิงฉาน (封禅)” หรือพิธีบวงสรวงฟ้าดินของเหล่าจักรพรรดิจีนในแต่ละราชวงศ์ที่ผ่านมา (เป็นพิธีกรรมที่จักรพรรดิจีนในแต่ละราชวงศ์ในประวัติศาสตร์เสด็จไปยังภูเขาไท่ซานเพื่อประกอบพิธีบวงสรวงฟ้าดินด้วยพระองค์เองหรือรับสั่งให้ขุนนางผู้รับผิดชอบเดินทางไปประกอบพิธีการในบางกรณี) ความรักชาติของชาวจีนในแถบขานตงจึงยังได้รับสร้างเสริมและฟูมฟักอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าความรักชาติในที่นี้ คือความรักที่มีต่อแผ่นดินจีน ไม่ใช่ความภักดีต่อราชวงศ์ศักดิ์นาที่ปกครองแผ่นดินจีน

กระทั่งในปัจจุบันนี้ ความเชื่อมโยงทางอารมณ์เกี่ยวกับความรักชาติที่แฝงอยู่ในวัฒนธรรมน้ำพุก็ยังคงดำรงอยู่เช่นนั้นเรื่อยมา ในช่วงที่มีการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เชื้อไวรัสชนิดดังกล่าวได้ปรากฏและแพร่ขยายความเสียหายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ บนแผ่นดินจีน ด้วยนโยบายควบคุมประชาชนให้อยู่แต่ในที่พักอาศัยเพื่อหลีกเลี่ยงการสถานการณ์แพร่ระบาด ทุกครั้งที่มีการบริจาคสิ่งของเพื่อช่วยเหลือประชาชนชาวจีน มณฑลขานตงล้วนเป็นกลุ่มแรก ๆ ที่ดำเนินการแจกจ่ายสิ่งของจำเป็นต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ตั้งแต่อาหารเรื่อยไปจนถึงสิ่งของจำเป็นในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะมณฑลหรือเมืองใดที่ตกอยู่ในภาวะวิกฤต ทีมกู้ภัยและสิ่งของบรรเทาทุกข์จากขานตงจะไปถึงเป็นลำดับแรก ๆ เสมอ กล่าวได้ว่าจิตวิญญาณที่เปี่ยมด้วยความกระตือรือร้น ความเสียสละ และหัวใจที่รักในชาติมาตุภูมิ ถือเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญที่สุดของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานร่วมสมัย

กล่าวโดยสรุป วัฒนธรรมแวดล้อมเมืองจีหนานไม่เพียงอุดมไปด้วยกระแสนิยมที่เชิดชู เห็น วัฒนธรรมเจียงหนานเป็นแบบอย่างที่น่าเคารพและต้องการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมดังกล่าว ทั้งยังแฝง ไว้ซึ่งความใจกว้างและกล้าหาญอันเป็นอุปนิสัยของชาวจีนตอนเหนือที่ไม่ยึดติดหรือคิดเล็กคิดน้อยกับ รายละเอียดเล็ก ๆ ที่ไม่สลักสำคัญ นอกจากนี้ เมืองจีหนานยังมีบริบททางประวัติศาสตร์ที่แข็งแกร่ง เปิดกว้าง เปี่ยมล้นด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง จึงโอบรับทุกจิตวิญญาณคติแนวคิดเชิงมานุษยนิยมที่ เกิดจากการผสมผสานนานาปัจจัยจากทุกวัฒนธรรมเอาไว้อย่างเสมอภาค

4. จิตวิญญาณทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน

4.1 ช่วงเวลาการเริ่มต้นของวัฒนธรรมน้ำพุ

รอยประทับของน้ำพุเมืองจีหนานนั้นปรากฏขึ้นบนหน้าประวัติศาสตร์จีนตั้งแต่ยุค แรกเริ่มในสมัยโบราณกาล ทว่ายังไม่มีปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจงเกิดขึ้นในเวลานั้น ร่องรอยที่ปรากฏจึงเป็นเพียงต้นแบบทางวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่ง อย่างไรก็ตามจากข้อมูลทาง ประวัติศาสตร์ที่ขุดค้นพบจำนวนมากสามารถระบุได้ว่าวิถีชีวิตเรื่อยไปจนถึงพฤติกรรมที่ประพุดิจน เป็นนิสัยของบรรพบุรุษชาวจีนสมัยโบราณในเวลานั้นล้วนมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับน้ำพุ

เป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อ 4,000-5,000 ปีที่แล้ว เป็นช่วงเวลาในพื้นที่เขตจีหนานเริ่มเข้าสู่ ยุควัฒนธรรมหลงซาน ซึ่งถือเป็นช่วงเวลาทางวัฒนธรรมที่สำคัญมาก และตัวแทนของช่วงเวลานี้คือ “เครื่องปั้นดินเผาดำ (黑陶)” (ดังภาพที่ 4-2) ความหนาของชั้นผิวเครื่องปั้นดินเผามีขนาดราว 0.5-1 มม. ทั้งยังมีลักษณะคล้ายเปลือกไข่ ในสมัยโบราณจึงเรียกเครื่องปั้นดินเผาชนิดนี้ว่า เครื่องปั้นดินเผาเปลือกไข่ ซึ่งเครื่องปั้นดินเผาเปลือกไข่มีผิวเนื้อละเอียด สีดำสนิท เป็นเงางาม รูปทรงเรียบหูนุ่มสง่า เมื่อเคาะตัวเครื่องปั้นยังให้เสียงก้องประหนึ่งโลหะ ถือได้ว่าเป็นสมบัติล้ำค่าที่ หาได้ยากยิ่ง การปรากฏของเครื่องปั้นดินเผาดำ ไม่ใช่เพียงการสร้างสรรค์เครื่องใช้ที่มีความวิจิตร ดงามเท่านั้น แต่ยังเป็นปรากฏการณ์ที่ทลายข้อทฤษฎีวิพากษ์วิจารณ์ที่ว่า “วัฒนธรรมจีนเป็นองค์ ความรู้ที่เผยแพร่มาจากต่างแดน (中国文化外来说)” และช่วยยืนยันถึงเจตจำนงเสรีในการพัฒนา วัฒนธรรมจีนที่สามารถยืนหยัดและพัฒนาได้ด้วยตนเอง

ภาพที่ 4-2 เครื่องปั้นดินเผาดำ (https://baike.baidu.com/item/黑陶/328868?fr=ge_ala)

ในช่วงสมัยราชวงศ์ซาง ราชวงศ์โจว จนถึงสมัยชุนชิว-จ้านกั๋ว จิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุเจี๋หนานมีการทหาร เกษตรกรรม และการเมืองเป็นปัจจัยหลัก เนื่องจากในยุคสมัยนั้น วัฒนธรรมน้ำพุเจี๋หนานเกิดการปะทะและผสมผสานร่วมกับวัฒนธรรมหลากหลายประเภท โดยประการแรก ในสมัยโบราณ เขตเจี๋หนานถือเป็นจุดตัดของวัฒนธรรมหวาเซียและวัฒนธรรมตงอี หลังเข้าสู่ยุคราชวงศ์ฉินและราชวงศ์ฮั่น วัฒนธรรมฉินถูกล้มกลายเป็นกระแสหลักของวัฒนธรรมจีนในยุคสมัยนั้น ส่งผลให้เจี๋หนานกลายเป็นเขตเปลี่ยนผ่านทางวัฒนธรรมที่ล้อมรอบด้วยวัฒนธรรมไท่ซานและวัฒนธรรมหวงเหอ (Zhang et al., 2017b) จากปัจจัยข้างต้นจึงเห็นได้ว่าแนวคิดหลัก (ธีม) ของวัฒนธรรมน้ำพุในยุคสมัยนั้นคือความเปิดกว้าง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการผสมผสานทางวัฒนธรรม

4.2 ช่วงเวลาการก่อตัวและการพัฒนาความหมายแฝงของวัฒนธรรมน้ำพุ

ในสมัยราชวงศ์ฉิน ฮั่น สุย และถังถือเป็นยุคแห่งการพัฒนาของวัฒนธรรมน้ำพุที่เจี๋ยหนาน ในด้านหนึ่งยังสามารถเรียกได้ว่าเป็นช่วงกระบวนการเจริญเติบโตที่วัฒนธรรมน้ำพุได้เริ่มแตกหน่อและแผ่ขยายกิ่งก้านสาขาของตนเอง รูปแบบวัฒนธรรมที่เต็มไปด้วยความหลากหลายจึงถือกำเนิดขึ้นในเจี๋ยหนาน ซึ่งทั้งหมดล้วนมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมน้ำพุ โดยที่บางวัฒนธรรมยังได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมน้ำพุในระดับลึกลับ

อาทิ “หลักหินหยางและเบญจธาตุ” หนึ่งในทฤษฎีหลักของปรัชญาจิ้นโบราณและมีอิทธิพลต่อจีนมาอย่างยาวนานถึง 2,000 ปี หลักการดังกล่าวไม่เพียงเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ทางการแพทย์ แต่ยังประกอบด้วยองค์ความรู้ด้านฮวงจุ้ยและวิชาวิธี นับตั้งแต่ที่หลักทฤษฎีหยินหยางและเบญจธาตุถือกำเนิดขึ้นก็ได้รับการยกย่องอย่างสูงจากกลุ่มชนชั้นนำของแผ่นดินจีน ทั้งราชวงศ์พระยาศระดับอ๋อง ขุนนางใหญ่กระทั่งในหมู่สามัญชนทั่วไป กระทั่งในปัจจุบัน “หลักจักรการโคจรของหยินหยางและเบญจธาตุ” เป็นศาสตร์ที่ยังคงได้รับการยกย่องให้เป็นองค์ความรู้ระดับสูงในแผ่นดินจีน

ในส่วนของเหตุปัจจัยที่ทำให้หลักทฤษฎีที่กล่าวถึงในข้างต้นจึงปรากฏขึ้นอย่างจำเพาะเจาะจงที่เมืองเจี๋ยหนาน ประเด็นดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับคุณลักษณะภูมิศาสตร์ทางธรรมชาติอันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองเจี๋ยหนาน รวมถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โอบรับไว้และแนวคิดเชิงศิลปะในวัฒนธรรมน้ำพุอันลุ่มลึกของเจี๋ยหนานอย่างไม่อาจตัดขาดจากกันได้ ในช่วงสมัยนั้น วัฒนธรรมหมิงชื่อ (วัฒนธรรมที่ว่าด้วยบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียงเป็นที่แพร่หลายมีความเชื่อมโยงบางประการกับปัจจัยในท้องถิ่น) ของเจี๋ยหนานกำลังเฟื่องฟูอย่างมาก อาทิ บทกวีของกวีเลื่องชื่อสมณานามเซียนกวี หลี่ไป๋ (李白) และเทพกวี ตู้ฝู่ (杜甫) ที่พรรณนาถึงเมืองเจี๋ยหนานได้รับการเผยแพร่และสืบทอดมาหลายต่อยุคหลายสมัย ซึ่งถือเป็นเครื่องยืนยันถึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมและความสมบูรณ์ทางวัฒนธรรมของวัฒนธรรมน้ำพุเจี๋ยหนานในสมัยนั้น

อิทธิพลของเมืองเจี๋ยหนานมีความคล้ายคลึงกับเจียงหนาน แต่นัยแฝงทางจิตวิญญาณกลับแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เพราะเจี๋ยหนานปราศจากบรรยากาศทางอารมณ์หวานชานดังขาดแคลนหน้า แต่มีบรรยากาศโน้มเอียงไปทางความยิ่งใหญ่ น่าเกรงขามและความกล้าหาญตั้งวีรบุรุษเสียมากกว่า ซึ่งปัจจัยในส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมเจี๋ยหนานมีการพัฒนาควบคู่ไปพร้อม ๆ กับกระบวนการพัฒนาของวัฒนธรรมจีนมาโดยตลอด ไม่ว่าจะในด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม หรือการทหารล้วนสอดคล้องกับการพัฒนาจิตวิญญาณตามกาลยุคสมัยของวัฒนธรรมเจี๋ยหนานทั้งสิ้น

4.3 ช่วงเวลาการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมน้ำพุและวัฒนธรรมอื่น ๆ

ต่อมาในสมัยราชวงศ์จิ้น หยวน หมิงและชิงถือเป็นช่วงที่ภูมิทัศน์แบบสวนอุทยานวัฒนธรรมน้ำพุและสุนทรียภาพเชิงมานุษยนิยมของเมืองเจี๋ยหนานมีสถานะที่มั่นคงแล้ว ในช่วงเวลานี้

กระแสความเชื่อใน “นิกายฉวนเจิน (全真教)” (หนึ่งในนิกายลัทธิเต๋ากระแสหลักในแผ่นดินจีน) พัฒนาและแผ่ขยายอย่างรวดเร็วในพื้นที่เขตเมืองจีหนาน กอปรกับการพัฒนาของ 3 ศาสตร์ความเชื่อกระแสหลักในจีนอันประกอบด้วยลัทธิขงจื้อ เต๋าและพุทธที่สมดุลอย่างมาก จึงไม่เกิดปรากฏการณ์ที่คติความเชื่อใดความเชื่อหนึ่งเข้ายึดครองสัดส่วนพื้นที่ทางความเชื่อส่วนมากไว้เพียงผู้เดียว อีกทั้งจากข้อมูลในส่วนนี้ยังสามารถสังเกตเห็นได้ว่าวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานโอบรับกระทั่งคติความเชื่อทางศาสนาจากแต่ละนิกาย กล่าวได้ว่าในฐานะวัฒนธรรมท้องถิ่นของเมืองจีหนาน แทนที่วัฒนธรรมน้ำพุจะปิดกั้นหรือกีดกันวัฒนธรรมจากภายนอกพื้นที่ ทว่ากลับมุ่งสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับวัฒนธรรมทางศาสนาเหล่านี้แทน

มาร์โค โปโล (Marco Polo) นักสำรวจชาวเวนิส-อิตาลีในช่วงยุคกลางเดินทางมาถึงแผ่นดินจีนในช่วงปีค.ศ.1275 ซึ่งตรงกับสมัยราชวงศ์หยวน ในหนังสือ “บันทึกการเดินทางของมาร์โค โปโล” ได้บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรืองทางการค้าและทิวทัศน์สวนอุทยานที่สวยงามตระการตาของเมืองจีหนานไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งในช่วงสมัยเดียวกันนั้นเอง จ้าวเหมิงฝู่ (趙孟頫) จิตรกรเอกผู้ยิ่งใหญ่แห่งราชวงศ์หยวนยังได้เดินทางไปยังเมืองจีหนานอยู่หลายครั้งและเขียนคำกลอนพรรณนาถึงจีหนานไว้ว่า “ทิวทัศน์หมู่เมฆและโอหมอกขาวลอยเอื่อยปกคลุมเขาหวาปู้จู้ เคล้าเสียงคลื่นน้ำจากทะเลสาบต้าหมิง” นอกเหนือจากคำกลอน ผลงาน “สีสันสารทฤดูของเขาหวาและเขาเซว่ (鵲華秋色图)” (ดังภาพที่4-3) ก็เป็นภาพวาดที่จ้าวเหมิงฝู่สร้างสรรค์ขึ้นโดยนึกถึงทิวทัศน์ของจีหนาน ปัจจุบันผลงานภาพวาดชิ้นนี้ถูกเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานพระราชวังต้องห้ามไถเป่ย์ และกลายเป็นหนึ่งในผลงานยอดเยี่ยมซึ่งเป็นตัวแทนของศิลปะภาพวาดทิวทัศน์จีน

ในช่วงสมัยนั้น ภูมิประเทศของจีหนานได้รับผลกระทบจากสงครามอยู่หลายครั้ง ส่งผลให้ต่อมาจึงมีการสร้างภูมิทัศน์ใหม่ขึ้นหลายแห่ง เนื่องจากการเสด็จประพาสทางตอนใต้ของจักรพรรดิหลายพระองค์ในสมัยราชวงศ์ซิง แผ่นป้ายศิลาจารึกที่สลักคำว่า “น้ำพุหนึ่งในใต้หล้า (天下第一泉)” และ “จีทวน สายน้ำเชี่ยวกราก (激湍)” ศิลาจารึกที่มีชื่อเสียงที่สุดในจีหนานล้วนเป็นคำที่จักรพรรดิเป็นผู้พระราชทานให้เมื่อครั้งเสด็จประพาสจีหนาน ในขณะเดียวกันตำนานเรื่องเล่าขานชวนพิศวงบางเรื่องก็ถูกเผยแพร่สู่สังคมวงกว้างพร้อม ๆ กับมาเยือนขององค์จักรพรรดิ จากประเด็นดังกล่าวสามารถสังเกตเห็นได้ว่ารูปแบบสุนทรียภาพของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานในสมัยนั้นพัฒนาไปตามกระแสความชื่นชอบของเหล่าชนชั้นศักดินาผู้มีอำนาจปกครองแผ่นดินจีนในขณะนั้น

4.4 ช่วงเวลาการฟื้นฟูและนวัตกรรมของวัฒนธรรมน้ำพุ

วัฒนธรรมน้ำพุจีหนานสมัยใหม่สะท้อนให้เห็นถึงการฟื้นฟูและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้จิตวิญญาณตามกาลยุคสมัย การฟื้นฟูชาติจีนครั้งใหญ่คือความฝันยิ่งใหญ่อันสูงสุดของจีนในปัจจุบัน ในฐานะวัฒนธรรมประจำภูมิภาคที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน รวมถึงอัตลักษณ์เฉพาะอันโดดเด่น วัฒนธรรมน้ำพุจีหนานได้หลงเหลือร่องรอยทางวัฒนธรรมที่น่าตื่นตาตื่นใจไว้

มากมายในหน้าประวัติศาสตร์จีน ด้วยการพัฒนาอย่างรวดเร็วของประเทศจีนใหม่ วัฒนธรรมน้ำพุจึงได้รับการสนับสนุนและมีสภาพแวดล้อมที่ดีเพียงพอ ทั้งในด้านนโยบาย เศรษฐกิจ ท่วงโซ่อุตสาหกรรม และด้านสังคมสำหรับดำเนินการฟื้นฟูปัจจัยวัฒนธรรม โดยที่ในขณะเดียวกัน นวัตกรรมใหม่ ๆ กลายเป็นหนทางสำคัญในการฟื้นฟูวัฒนธรรมน้ำพุ กระทั่งสามารถกล่าวได้ว่ามีเพียงนวัตกรรมสร้างสรรค์รูปแบบใหม่เท่านั้นที่สามารถหล่อเลี้ยงให้ทรัพยากรวัฒนธรรมน้ำพุเกิดการพัฒนามีความโดดเด่นท่ามกลางวัฒนธรรมอื่น ๆ ในภูมิภาค นวัตกรรมสร้างสรรค์รูปแบบใหม่เท่านั้นที่สามารถช่วยฟื้นฟูคุณค่าที่แท้จริงของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน รวมถึงทำให้วัฒนธรรมดังกล่าวมีพัฒนาการที่สอดคล้องกับกระแสการพัฒนาในยุคปัจจุบัน อีกทั้งในช่วงขณะเดียวกันนี้เอง การพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุยังถือเป็นความต้องการเร่งด่วนของชาวเมืองจีหนานอีกด้วย

ภาพที่ 4-3 ภาพ “สี่สันสารทฤดูของเขาหวาและเขาเซว” โดยจ้าวเมิ่งฝู
(sohu.com/a/416787063_825188?sec=wd.)

การบอกเล่าเรื่องราวของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน

1. เรื่องเล่าที่สะท้อนถึงการถือคุณธรรมจรรยาเป็นสำคัญ

ตำนานเรื่องราวปรัมปรพบุรุษของชนชาวจีนในยุคบรรพกาล ในสมัยนั้น “ซุน” ผู้นำเผ่าตงอี่ ผู้เกิดมาพร้อมลูกตาดำซ้อนสองชั้นในนัยน์ตาเดียว บันทึกประวัติศาสตร์จีน “Shiji (史记)” ได้บันทึกข้อความที่เอ่ยถึงซุนไว้ว่า “ความดีงามบนโลกหล้าล้วนมีต้นกำเนิดจากอวีและซุน” กระทั่งในบทกตัญญูข้อแรกในกวีสุภาชิตจีนความกตัญญู 24 ประการ (สุภาชิตที่ว่าด้วยพฤติกรรมแสดง ความกตัญญูทั้ง 24 ประการตามจารีตชาวจีนสมัยโบราณ) ยังกล่าวถึง “ความกตัญญูที่มีพลาณภาพเคลื่อนย้ายได้แม้กระทั่งสวรรค์” ของซุน

ชีวิตในวัยเด็กของซุนมีแต่ความอ้างว้าง บิดาเป็นคนคุ่มดีคุ่มร้าย ส่วนมารดาเลี้ยงก็อารมณ์แปรปรวน ซ้ำร้าย “เซียง” น้องชายต่างมารดายังเป็นคนจิตใจชั่วช้าและวางแผนสังหารซุนอยู่หลายครั้งหลายครา ยังมีชนวนเหตุจากความริษยาเป็นไม้สุมเพลิง เซียงจึงร่วมมือกับบิดาและมารดาออกอุบายสังหารซุน แต่ถึงกระนั้น ซุนกลับไม่เคยคิดเกลียดชังครอบครัวของตนแม้เพียงนิด เขายังคงกตัญญูต่อบิดาและมารดาเลี้ยง มีความเมตตาอารีให้กับพี่น้อง ตอบแทนความแค้นด้วยจิตใจอันเปี่ยมด้วยรักและเมตตา การกระทำด้วยใจเปี่ยมความกตัญญูของซุนสั่งสะเทือนไปถึงสรวงสวรรค์ (ดังภาพที่ 4- 4- 4-6) ทำให้เมื่อซุนเพาะปลูกพืชพรรณบนภูเขาลี่ซาน (ปัจจุบันคือภูเขาลี่ซานในเมืองจีหนาน ดังภาพที่ 4-7) จึงมีทั้งเหล่าโกลงช้างมาช่วยเขาไถพรวนดิน นกอพยพช่วยหว่านเมล็ดพืช และน้ำพุช่วยเขารดน้ำพืชผล การประพุดิตนตั้งมั่นในศีลธรรมอันดีของซุนดึงดูดผู้คนมากมายให้เข้ามาติดตามเขาด้วยความเคารพเลื่อมใส ส่งผลให้พื้นที่ซึ่งซุนเป็นผู้ปกครองดูแลสามารถพัฒนาจนกลายเป็นชุมชนเมืองได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งซุนยังมีพรสวรรค์ด้านการใช้คนอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งยังปกครองบ้านเมืองโดยใช้คุณธรรมเป็นเครื่องนำทาง และฝึกฝนในความสมัครสมานรักใคร่ปรองดอง

“เหยา” จักรพรรดิผู้ปกครองแผ่นดินในเวลานั้นทรงประทานสมรสพระราชทานให้ซุนอภิเษกสมรสกับพระธิดาทั้ง 2 พระองค์ของตนเอง เนื่องด้วยความซาบซึ้งในอุปนิสัยที่เปี่ยมด้วยคุณธรรมอันดีของซุน จักรพรรดิเหยาจึงสละราชสมบัติ ยกบัลลังก์และอำนาจทั้งหมดให้แก่ซุน อีกทั้งเนื่องจากลัทธิขงจื้อให้ความสำคัญกับหลักความกตัญญู ปราชญ์ขงจื้อและเมิ่งจื่อจึงให้ความสำคัญยกย่องความกตัญญูและคุณธรรมของซุนเป็นอย่างสูง ทั้งยังนับถือซุนเป็นแบบอย่างทางศีลธรรม ด้วยเหตุนี้ วัฒนธรรมของทั้งภูมิภาคซานตงจึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับ “กตัญญู” และยึดถือความกตัญญูเป็นคุณธรรมอันดีประการแรกในบรรดาคุณธรรมทั้ง 100 ประการ (กล่าวคือ ความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่พึงปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่งในคุณธรรมทั้ง 100 ประการ)

คติที่ว่า “คุณธรรมย่อมมาก่อนความรู้ (德为先，重教化)” ของซุนยังเป็นปัจจัยที่กลายเป็นแก่นทางจิตวิญญาณที่ฝังลึกอยู่ในวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน เห็นได้จากการที่ท้องถนนและสถาบันศึกษาหลายแห่งในจีหนานตั้งชื่อโดยใช้ตัวอักษรซุน (舜字) แสดงออกถึงอิทธิพลอันลึกซึ้งที่ตำนานของบรรพบุรุษนามซุนมีต่อจีหนาน คุณลักษณะด้านคุณธรรมอันยอดเยี่ยมของซุน อาทิ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ และการเป็นแบบอย่างที่ดีได้กลายเป็นปัจจัยกำหนดมาตรฐานทางศีลธรรมสำหรับนัยแฝงเชิงมานุษยนิยมในวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน ซึ่งถือเป็นเนื้อหาทางจิตวิญญาณที่สำคัญและไม่อาจละเลยได้ในการสืบสานวัฒนธรรม

ผลงานศิลปะ เทวตำนานที่บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับซุนและภรรยาทั้ง 2 ของเขาซึ่งได้รับการบันทึกไว้ในตำรา “ชีวประวัติยอดบุตรกตัญญู (孝子传)” และ “ชีวประวัติยอดหญิงผู้พลีชีพ (烈女传)” ในสมัยราชวงศ์จินโบราณที่ผ่านมายังถูกนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเป็นจำนวนมาก อาทิ ภาพวาดบุคคลบนศิลาในสมัยราชวงศ์ฮั่น บทลำนาวรรณคดีเรื่อง “ซุนจีเปียน

(舜子变)” ในตำรารวมบทลำนาวรรณคดีบรรยายแห่งเมืองตุนหวง นอกจากนี้ยังมีทะเลครูปรากร
 จีนที่แต่งขึ้นจากเวทตำนานเกี่ยวกับซุ่น

ภาพที่ 4-4 ภาพโลงสักการะบรรพบุรุษเอ๋อร์อิง (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 4-5 ภาพโลงสักการะบรรพบุรุษเอ๋อร์อิง (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 4-6 ภาพโถงสักการะบรรพบุรุษเอ๋อร์อิง (Baochen Zhu, 2021)

ภาพที่ 4-7 ภาพเขตพื้นที่แปลงนาบนภูเขาเขาที่ซุ่นลงมือเพาะปลูก (Baochen Zhu, 2020)

2. เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรักชาติ

“จี้หนานเอ๋อร์อัน (济南二安)” สมญานามของสองกวีที่มีชื่อเสียงอย่างมากในจี้หนาน ซินซีจี (辛弃疾) และหลี่ชิงจ้าว (李清照) ชื่อของชาวจีนสมัยโบราณ นอกเหนือจากแซ่สกุล ชื่อจริงยังมีชื่อสมญานาม ซึ่งสมญานามของซินซีจี คือ จี้หยวอัน (字幼安) และหลี่ชิงจ้าว คือจี้อัน (字易安) ด้วยเหตุนี้ ชนรุ่นหลังจึงเรียกกวีเอกทั้งสองว่า “จี้หนานเอ๋อร์อัน” หรือสองอันแห่งจี้หนาน ซึ่งกวีทั้งสองท่านล้วนเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมน้ำพุจี้หนาน

ซึ่งเหตุปัจจัยประการแรก คือชื่อเสียงของกวีทั้งสองท่าน ซึ่งแทบกล่าวได้ว่าทุกคนบนแผ่นดินจีนไม่มีใครไม่เคยได้ยินชื่อเสียงเรียงนามของกวีเอกจี้หนานเอ๋อร์อัน ประการต่อมา นัยแฝงทางจิตวิญญาณที่แฝงอยู่เบื้องหลังบทกวีของทั้งสองท่านยังเป็นที่ต้องใจของผู้คนจำนวนมาก ซึ่งเหตุปัจจัยเหล่านี้เป็นเครื่องพิสูจน์ว่าไม่ว่าจะเป็นหลักการทางศีลธรรม หรือจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมที่แฝงอยู่เบื้องหลังบทกวีล้วนแล้วแต่เป็นส่วนสำคัญทางวัฒนธรรมอันเป็นแก่นแท้ของชาติจีน

ซินซีจีเป็นทั้งข้าราชการ นักประพันธ์ และแม่ทัพของแผ่นดินจีนในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้ เนื่องจากซินซีจีเกิดในช่วงกลียุค เขาจึงมีความรักชาติอย่างมากและกระตือรือร้นในการช่วยปกป้องพื้นที่ราบภาคกลาง ซินซีจีนำความรุ่มร้อน ความวิตกกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์และชะตากรรมของชาติบ้านเมืองที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ บรรลุใส่ถ้อยคำแล้วเรียงร้อยออกมาเป็นงานประพันธ์ สไตล์ศิลปะการใช้คำของกวีท่านนี้ค่อนข้างหลากหลาย มุ่งให้อารมณ์เปิดเผยจริงใจ กล่าวหาญเป็นหลัก เป็นผลงานบทกวีที่มีสไตล์เรียบง่ายทว่าทรงพลัง ทว่าในความเรียบง่ายยังแฝงไว้ซึ่งเสน่ห์อันละเอียดอ่อนอยู่ในที่สอดคล้องกับสไตล์ทิวทัศน์ในพื้นที่เมืองจี้หนาน หัวข้อเนื้อหา (ธีม) ค่อนข้างเปิดกว้าง ทั้งยังชมชอบการสอดแทรกตำนานปรัมปราเก่าแก่ไปกับถ้อยคำในบทกวี โดยเป็นการแสดงออกถึงความรักชาติและความกระตือรือร้นในการพยายามฟื้นฟูความสมัครสมานปรองดองภายในแผ่นดินจีน หออนุสรณ์สถานของซินซีจีตั้งอยู่ที่แหล่งเที่ยวชมทัศนียภาพทะเลสาบต้าหมิง เมืองจี้หนาน (ดังภาพที่ 4-8)

ซึ่งความรักชาติของซินซีจีไม่เพียงเป็นปัจจัยที่หลอมรวมเข้ากับวัฒนธรรมน้ำพุจี้หนาน และได้รับการสืบสานเจตนารมณ์โดยชาวเมืองจี้หนาน แต่ยังเป็นจิตวิญญาณอันเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งควรค่าแก่การเรียนรู้สำหรับชาวจีนทั่วประเทศด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ซินซีจีเป็นกวีที่สร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมจำนวนมากที่ถือเป็นวัตถุดิบชั้นดีสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนานาชาติ ดังนั้นจึงเป็นหนึ่งในกวีที่ได้รับการยอมรับในระดับที่สูงมาก และอารมณ์ทางจิตวิญญาณที่แฝงอยู่เบื้องหลังเรื่องราวชีวิตของซินซีจีมีบทบาทด้านการศึกษาวิจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาวัฒนธรรมจีนในปัจจุบัน

ในรายการจีน “การผจญภัยอันมหัศจรรย์ในเทศกาลชิงหมิง (清明奇妙游)” ที่ออกอากาศผ่านสถานีโทรทัศน์เหอหนานในปี.ศ.2022 ซึ่งนำเรื่องราวชีวิตของซินซีจีมาเล่าในรายการในรูปแบบภาพยนตร์มีวิสัยทัศน์น่าสนใจเรื่อง “ลมโปรยบุปผาโรยไกลพันลี้ (千里落花风)” ความน่า

ต้นตาด้านใจทางวัฒนธรรมที่เดินทางข้ามผ่านกาลเวลานับสหัสวรรษสู่ยุคปัจจุบันก่อให้เกิดการตอบรับเชิงบวกจากผู้ชม และวิธีการเล่าเรื่องที่เหมาะสมแสดงให้เห็นถึงความรักชาติของซินซีจีได้อย่างเด่นชัด ทำให้ผู้ชมเข้าใจถึงตัวตนและมีอารมณ์ร่วมไปกับบุคคลในประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตอยู่เมื่อหลายพันปีก่อน (ดั่งภาพที่ 4-9 และ 4-10)

อีกหนึ่งบุคคลสำคัญของจี๋หนาน กวีเอกหญิงในสมัยราชวงศ์ซ่ง หลี่ซิงจ้าว (ภุมิลาเนาเป็นชาวจางซีว เมืองจี๋หนาน) เธอเป็นที่รู้จักของชนชาวจีนในฐานะ “สตรีผู้มีพรสวรรค์สูงส่งที่สุดในไต้หล้า” อนุสรณ์สถานของหลี่ซิงจ้าวปัจจุบันตั้งอยู่ในสวนอุทยานน้ำพุเป่าทุและสวนอุทยานน้ำพุไป๋มาย เขตจางซีว เมืองจี๋หนาน (ดั่งภาพที่ 4-11) ผลงานของกวีหญิงท่านนี้ได้รับความนิยมอย่างมาก กระทั่งอาจกล่าวได้ว่าตราบเท่าที่คนผู้นั้นเป็นนักเรียนที่ได้รับการศึกษาภาคบังคับเก้าปีในประเทศจีนย่อมมีความประทับใจอย่างลึกซึ้งต่อหลี่ซิงจ้าว เนื่องจากผลงานวรรณกรรมของเธอหลายชิ้นปรากฏอยู่ในหนังสือเรียนภาษาจีนและหนังสืออ่านนอกหลักสูตรทั้งโรงเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งนี้เพราะงานของหลี่ซิงจ้าวมีอัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณที่เหนือกาลเวลา เมื่อคราวที่ดินแดนราชวงศ์ซ่งแตกพ่าย กวีหญิงท่านนี้เขียนบทกวีความว่า “จงเป็นวีรบุรุษในชีวิตและวีรบุรุษในความตาย” (หมายถึง ตอนยังมีชีวิตก็สมควรกล้าหาญเยี่ยงวีรบุรุษในหมู่มนุษย์ เมื่อตายก็จงเป็นวีรบุรุษในหมู่ผี) ประนามให้ชายหนุ่มนับไม่ถ้วนเกิดความละอาย ซึ่งบทกวีดังกล่าวภายหลังก็กลายเป็นงานวรรณกรรมที่ตกทอดจากรุ่นสู่รุ่น

บทกวีที่หลี่ซิงจ้าวเขียนเป็นที่นิยมและแพร่หลายไปทั่ว แม้ในปัจจุบันที่กาลเวลาผันผ่านมานานนับพันปี ผู้คนก็ยังสามารถท่องคำกลอนของหลี่ซิงจ้าวได้ขึ้นใจ ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น เบื้องหลังบทกวีของเธอคือจิตวิญญาณแห่งการโหยหาอิสรภาพที่อยู่เหนือกาลเวลา มันไม่มีที่สิ้นสุดราวกับน้ำพุที่ผุดขึ้นจากตาน้ำซึ่งคอยอยู่เคียงข้างในทุกการเติบโตของหลี่ซิงจ้าว ผลงานวรรณกรรมของเธอไม่เพียงทำลายโซ่ตรวนของลัทธิศักดินาที่ผูกมัดผู้หญิงไว้เท่านั้น แต่ยังสร้างแนวคิดทางวัฒนธรรมที่สนับสนุนการเคารพและยืนหยัดด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการแสวงหาและตระหนักรู้ในคุณค่าของตนเอง กล่าวได้ว่าไม่ว่าจะเป็นผลงานหรือเรื่องราวชีวิตของหลี่ซิงจ้าวล้วนมีคุณค่าทางการวิจัยและการสร้างสรรค์ทางศิลปะในระดับที่สูงมากสำหรับยุคปัจจุบัน

ภาพที่ 4-8 ภาพอนุสรณ์สถานของซินซีจี (Baochen Zhu, 2020)

ภาพที่ 4-9 ภาพยนตร์มิวสิคัลขนาดสั้นเรื่อง “ลมโปรยบุปผาโรยไกลพันลี้” (xinpianchang.com/)

ภาพที่ 4-10 ภาพยนตร์มีวลีคัลขนาดสั้นเรื่อง “ลมโพรยบุฟูโรยโกลพันลี” (xinpianchang.com/.)

ภาพที่ 4-11 ภาพหอนุสรณ์สถานของหลี่ชิงจ้าว (Baochen Zhu, 2021)

การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างจากวัฒนธรรมน้ำพุ

1. การวิเคราะห์คุณค่าทางเศรษฐกิจภายใต้กระแสวัฒนธรรมเชิงเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์มีคุณค่าหลายแง่มุมด้วยกัน อาทิ คุณค่าทางวัฒนธรรม คุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าสุนทรียศาสตร์ ตลอดจนคุณค่าทางอารมณ์ ฯลฯ คุณค่าของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์คือนัยแฝงทางวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังผลิตภัณฑ์ซึ่งประกอบด้วย สถาปัตยกรรมทางประวัติศาสตร์ งานศิลปะ ความหมายเชิงสัญลักษณ์เฉพาะ บุคคลที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ รวมถึงเรื่องราวในตำนานที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ สิ่งเหล่านี้คือคุณค่าทางวัฒนธรรมของภายในตัววัฒนธรรม ทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์และโดดเด่นที่สุดด้วยเช่นกัน ในด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์คือการดึงนัยแฝงทางสุนทรียภาพของวัฒนธรรมออกมาผ่านการออกแบบเชิงศิลปะและนำเสนอด้วยรูปแบบการแสดงออกที่เหมาะสมที่สุด ใช้นัยแฝงทางสุนทรียภาพของวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณค่าเชิงสุนทรียศาสตร์ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมีคุณลักษณะเชิงสุนทรีย์มากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน รูปแบบสุนทรียภาพทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันยังทำให้นัยแฝงทางสุนทรียภาพของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ยิ่งทวีความหลากหลาย ถึงขั้นที่ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ชั้นเยี่ยมสามารถใช้ปัจจัยสัญลักษณ์สื่อความหมายในการสร้างเสริมความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตัวผลิตภัณฑ์ให้เข้มข้นและโดดเด่น

ในแง่ของความสามารถอันดับต้น ๆ ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานของการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้บริโภค การปรับปรุงพัฒนาคุณค่าทางอารมณ์ของผลิตภัณฑ์มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ อุปสงค์การซื้อขึ้นอยู่กับความต้องการคุณลักษณะที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ มากกว่าความต้องการในความสามารถของตัวเอง คล้ายกับ “ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง” ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ กล่าวคือผลิตภัณฑ์ที่มีความสามารถรูปแบบเดียวกันจัดอยู่ในความต้องการที่นำมาใช้เพื่อเติมเต็มสิ่งที่ขาดหรือบกพร่อง ส่วนคุณลักษณะที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้ตัวผลิตภัณฑ์มีศักยภาพหรือบทบาทหน้าที่ทางอารมณ์มากขึ้น อาทิ การระลึกถึงอารมณ์ความนึกคิดในอดีต การสร้างอารมณ์เพื่อการบริโภค อารมณ์จากจุดยืนทางสังคม อารมณ์จากความรักในวัฒนธรรม ตลอดจนอารมณ์จากการศึกษา ฯลฯ ผู้บริโภคซื้อผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงภายใต้สภาวะทางอารมณ์ที่เฉพาะเจาะจง สภาวะทางอารมณ์นี้อาจปรากฏอยู่ในสภาวะใดสภาวะหนึ่งหรือหลายสภาวะ คุณค่าทางอารมณ์ของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ขึ้นอยู่กับว่าผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ของผู้บริโภคได้มากน้อยเพียงใด ยิ่งผลิตภัณฑ์ตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ได้มากเท่าใด ก็ยิ่งสร้างคุณค่าทางอารมณ์ได้มากขึ้น

เท่านั้น และการยกระดับคุณค่าทางอารมณ์มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเพิ่มมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคุณค่าต่าง ๆ ในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของวัฒนธรรมน้ำพุ นั้นมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน โดยการเพิ่มขึ้นของมูลค่าทางวัฒนธรรม คุณค่าทางสุนทรียภาพ และคุณค่าทางอารมณ์ช่วยส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

2. การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างจากวัฒนธรรมน้ำพุ

ความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างจากวัฒนธรรมน้ำพุแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ประการแรกคือการพัฒนาต่อยอดจากอัตลักษณ์ทางธรรมชาติของวัฒนธรรมน้ำพุ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับแง่มุมอื่น ๆ อีกหลากหลายด้าน อาทิ งานประติมากรรม สถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยา รวมถึงแหล่งน้ำพุ ฯลฯ ดังผลิตภัณฑ์ในภาพที่ 4-12 และ 4-13 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่นำเสนอสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยาที่มีความพิเศษเฉพาะตัวของสวนน้ำพุจี่หนานมาประยุกต์ใช้ด้วยวิธีการบอกเล่าเรื่องราวผ่านภาพเชิงสัญลักษณ์ เนื่องจากการปรากฏขึ้นของดอกบัวแฝดภายในสวนน้ำพุจี่หนานถือเป็นปรากฏการณ์ที่พบเห็นได้ยากยิ่ง มีโอกาสความน่าจะเป็นเพียง 1 ใน 100,000 เท่านั้น (ดังภาพที่ 4-14) ทุกครั้งที่เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว สื่อมวลชนจะลงพื้นที่ทำสื่upรายงานข่าวอย่างรวดเร็วและสาธารณชนชาวจีนถือว่าปรากฏการณ์นี้เป็นสัญลักษณ์ของ “ความเป็นสิริมงคล” อีกทั้งดอกบัวยังเป็นดอกไม้ประจำเมืองจี่หนานจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ผลิตภัณฑ์จากเมืองจี่หนานสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ระหว่างผู้บริโภคได้มากกว่าดอกไม้ชนิดอื่น ๆ เนื่องจากดอกบัวสามารถกระตุ้นความทรงจำของผู้บริโภคเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมเชิงนิเวศภายในสวนน้ำพุจี่หนาน กอปรกับการเล่าเรื่องด้วยภาพเชิงสัญลักษณ์ทั้งภาพอาคารสถาปัตยกรรมในท้องถิ่น ปลาการ์ฟในสวนน้ำพุ ฯลฯ ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมที่ช่วยเชื่อมโยงให้เกิดการกระตุ้นความทรงจำของผู้บริโภคเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสวนน้ำพุจี่หนานด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 4-12 ที่คั่นหนังสือลายดอกบัวคู่ (unmrx.com/news/mrxnews/71.html.)

ภาพที่ 4-13 แม่เหล็กติดตู้เย็นรูปดอกบัวคู่ (unmrx.com/news/mrxnews/71.html.)

ภาพที่ 4-14 ภาพ ดอกบัวแปด (Baochen Zhu, 2021)

อีกประการหนึ่งคือความนิยมและระดับการยอมรับในวัฒนธรรมน้ำพุ วัฒนธรรมน้ำพุท้องถิ่นเมืองจี่หนานมีระดับการยอมรับที่สูงมาก โดยเฉพาะในด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญ เนื่องจากเมืองจี่หนานอนุรักษ์และส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น กอปรกับเนื้อหาการศึกษาในหนังสือเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของจีนที่มีการกล่าวถึงคุณูปการและผลงานของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องวัฒนธรรมน้ำพุจี่หนาน ดังจะเห็นได้จากผลิตภัณฑ์ในภาพที่ 4-15 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทนี้เป็นการนำบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียงมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบและสร้างสรรค์ อาทิ การนำภาพบุคคลมาขึ้นหน้าปกหนังสือ นำบทกวีที่บุคคลสำคัญเป็นผู้ประพันธ์มาใช้ตกแต่งบนบรรจุภัณฑ์และที่คั่นหนังสือ ฯลฯ หรือกระทั่งนำอาคารสถานที่บุคคลสำคัญเคยอาศัยอยู่มาใช้ออกแบบลวดลายบนกระเป๋าถือ ซึ่งเป็นการใช้หลักการออกแบบโดยบอกเล่าเรื่องราวที่มีความสอดคล้องกัน การออกแบบผลิตภัณฑ์ในส่วนนี้ล้วนพัฒนาต่อยอดโดยใช้ปัจจัยดังกล่าวเป็นแนวคิดหลักในการเล่าเรื่องซึ่งสามารถถ่ายทอดเนื้อหาหลักของวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญไปยังผู้ชม (ผู้บริโภค) ได้โดยตรง โดยนำเสนอผ่านการออกแบบที่มีการบูรณาการเพื่อสร้างเอกภาพในชุดผลงานตั้งแต่ตัวรายละเอียดในตัวผลิตภัณฑ์เรื่อยไปจนถึงรายละเอียดในบรรจุภัณฑ์

ภาพที่ 4-15 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างจากวัฒนธรรมน้ำพุร้อนนาน
(Baochen Zhu, 2021)

บทที่ 5

การออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์จากการบอกเล่าเรื่องราว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในบทที่ 4 ผู้วิจัยจึงพบว่าวัฒนธรรมน้ำพุเจี๊หนานเป็นทรัพยากรน้ำพุจากธรณีสัณฐานแบบคาร์สต์ที่พิเศษ แม้กระทั่งเทียบในระดับโลกก็ยังถือว่าเป็นกรณีที่พบได้ยากยิ่ง ในแง่นัยแฝงทางวัฒนธรรมยังได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมขงจื้อของขงจื้อ ประชาชนผู้มีชื่อเสียงของประเทศจีน ชาวบ้านในท้องถิ่นแสดงให้เห็นถึงความมั่นใจทางวัฒนธรรมและความตระหนักถึงเกียรติภูมิทางวัฒนธรรมที่ชาวเมืองส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ในด้านอัตลักษณ์ทางศิลปะ วัฒนธรรมน้ำพุเจี๊หนานมีพร้อมทั้งความงดงามอันนุ่มนวลและลุ่มลึกแบบตอนใต้และความสง่างามผ่าเผยของตอนเหนือ กล่าวได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ทางศิลปะที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมตอนเหนือและตอนใต้ จิตวิญญาณและนัยแฝงของวัฒนธรรมน้ำพุเจี๊หนานคือการให้ความสำคัญกับศีลธรรมเป็นอันดับแรก มุ่งเน้นการศึกษาแสวงหาการบ่มเพาะปัญญาและศีลจรรยา ความซื่อสัตย์ การส่งเสริมความเท่าทันในกระแสตามกาลยุคสมัย การบ่มเพาะความสง่างามจากเหล่าปัญญาชนผู้รู้วัฒนธรรม รวมถึงจิตวิญญาณแห่งวีรบุรุษของชาวจีนทางเหนือซึ่งมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน เปิดกว้างผ่าเผย และเปี่ยมด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

ผู้วิจัยได้นำอัตลักษณ์ทางธรรมชาติและนัยแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุเจี๊หนานที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในข้างต้นผสมผสานร่วมกับการออกแบบเพื่อบอกเล่าเรื่องราว นำข้อสรุปจากการวิเคราะห์มาใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างคุณค่าทางวัฒนธรรม มูลค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสุนทรียภาพ และคุณค่าทางอารมณ์ให้กับผลงานผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุเจี๊หนาน

หลักการออกแบบเพื่อบอกเล่าเรื่องราว

1. ความเป็นเอกภาพและความเชื่อมโยง: เรื่องราวควรมีแนวคิดหลักและโครงเรื่องที่ชัดเจน องค์ประกอบแต่ละส่วนควรมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดหลัก และโครงเรื่องควรมีการพัฒนาอย่างสมเหตุสมผล นำเสนอเรื่องราวและข้อมูลใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องโดยรักษาความเชื่อมโยงเอาไว้เพื่อดึงดูดความสนใจของเหล่าผู้ชม

2. การพัฒนาโครงเรื่องให้สอดคล้องกับหลักตรรกะ: โครงเรื่องต้องมีการดำเนินเรื่องราวอย่างสมเหตุสมผล จุดพลิกผันและการเปลี่ยนแปลงในโครงเรื่องต้องเกิดขึ้นโดยมีเหตุผลรองรับอย่างเหมาะสม โดยไม่มีเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันไร้ที่มาที่ไปหรือช่องโหว่เชิงตรรกะ

3. ตัวละครและแรงขับเคลื่อน: ออกแบบแรงขับเคลื่อนและเป้าหมายของตัวละครเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจการกระทำและการตัดสินใจของพวกเขา โดยที่เอกลักษณ์และอุปนิสัยของตัวละครต้องมีความสอดคล้องกับโครงเรื่อง

4. ปมขัดแย้งและจุดเปลี่ยน: ปมความขัดแย้งเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาเรื่องราวและการนำเสนอความขัดแย้งอย่างเหมาะสมสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจุดเปลี่ยนหรือจุดหักเหยังสามารถช่วยเพิ่มความตึงเครียดและการเปลี่ยนแปลงด้านบรรยากาศเชิงอารมณ์ในเรื่องราว

5. จุดสูงสุดของเรื่อง (Climax) และจุดคลี่คลายปม: โครงเรื่องควรมีจุดสูงสุดของเรื่องราว ซึ่งเป็นส่วนที่โครงเรื่องดำเนินและพัฒนาไปจนถึงจุดสูงสุด ซึ่งมักมีความตึงเครียดและแรงขับเคลื่อนทางอารมณ์ที่สูงมาก ส่วนจุดคลี่คลายปมคือจุดสิ้นสุดของโครงเรื่องซึ่งแก้ไขคลี่คลายปมขัดแย้งและปัญหาต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว

6. อารมณ์ร่วม: โครงเรื่องและตัวละครในเรื่องควรสามารถกระตุ้นการสะท้อนเชิงอารมณ์ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกเชื่อมโยงและมีอารมณ์ร่วมไปกับเรื่องราว

7. ความหมายและการคิดย้อนกลับ: การสิ้นสุดของโครงเรื่องควรมีความหมาย ทำให้ผู้ชมได้ตกผลึกไตร่ตรองหรือคิดย้อนกลับจนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาข้อความที่ต้องถ่ายทอดหรือแก่นของเรื่องได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

8. ระดับมิติทางอารมณ์: ในเรื่องราวอาจมีระดับอารมณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงตอน ตั้งแต่ช่วงที่เนื้อหาเบาสมองและสนุกสนาน ไปจนถึงช่วงที่เนื้อหาที่มีความหนักหน่วงและโศกเศร้า ซึ่งช่วยสร้างประสบการณ์ทางอารมณ์ที่หลากหลาย

9. การเล่าเรื่องที่ไหลลื่น: โครงเรื่องควรดำเนินไปอย่างเป็นธรรมชาติ และควรหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนฉากอย่างกะทันหันหรือการอธิบายที่ยาวเกินความจำเป็นเพื่อรักษาระดับความสนใจของผู้ชม

ด้วยหลักการออกแบบเพื่อบอกเล่าเรื่องราวและวางโครงเรื่องสำหรับเล่าเรื่องในข้างต้น จึงสามารถสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่มีความสามารถด้านการแข่งขันที่สำคัญ สามารถสร้างเสริมความมีชีวิตชีวา ความน่าสนใจ รวมถึงถ่ายทอดข้อมูลและอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถสร้างการสื่อสารที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นกับเหล่าผู้ชม

ซึ่งผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุเจ้หนานเชิงสร้างสรรค์ที่ออกแบบและสร้างจากองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยนี้ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์จำนวน 3 ชุด ผลิตภัณฑ์ชุดที่ 1 มีจำนวน 1 ชิ้น โดยใช้เวลาดำเนินงาน ชุ่นเพาะปลูกบนเขาลีซานเป็นแนวคิดหลัก ผลิตภัณฑ์ชุดที่ 2 มีจำนวน 7 ชิ้น โดยใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นแนวคิดหลัก ผลิตภัณฑ์ชุดที่ 3 มีจำนวน 3 ชิ้น โดยใช้มาสคอตซึ่งเป็นสัญลักษณ์มงคลในวัฒนธรรมน้ำพุเป็นแนวคิดหลัก การออกแบบและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานมีรายละเอียด ดังนี้

การเลือกแนวคิดหลักในการเล่าเรื่องผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

1. แนวคิดหลักสำหรับผลงานที่สร้างสรรค์จากเรื่องเล่าเกี่ยวกับเวทตำนาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากสำหรับการเลือกแนวคิดหลัก (ธีม) ที่จะนำมาใช้เล่าเรื่องผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุเจี๊หนาน ซึ่งแนวคิดหลักที่ 1 ที่เลือกนำมาประยุกต์คือเรื่องราวของ “ซุ่น” ปฐมกษัตริย์และบุคคลต้นแบบด้านคุณธรรมจรรยาของชาวจีนมาช้านานถือเป็นแนวคิดหลักที่มีความสอดคล้องกับข้อเรียกร้องด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมรากฐานทางศีลธรรมในสังคมยุคปัจจุบันอย่างครอบคลุมรอบด้าน ทั้งยังมีความหมายแฝงเชิงการศึกษาในระดับหนึ่ง เหตุปัจจัยอีกประการหนึ่งคือแนวคิดด้านคุณธรรมของจักรพรรดิซุ่นมีการผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมน้ำพุเจี๊หนานอย่างสมบูรณ์ซึ่งสามารถกระตุ้นให้เกิดแรงสะท้อนต่อผู้ชมทั้งในระดับอารมณ์และจิตวิญญาณจนก่อให้เกิดอารมณ์ร่วม อีกทั้งรูปแบบลวดลายที่สามารถสร้างสรรค์จากเรื่องราวของ “ซุ่น” ยังมีขอบเขตที่เปิดกว้างและหลากหลาย เนื่องจากในด้านรายละเอียดเนื้อหาเรื่องราวของซุ่นมีโครงเรื่องค่อนข้างชัดเจนและยังมีพื้นที่ว่างที่เพียงพอให้นักออกแบบสามารถนำองค์ประกอบเนื้อหามาตีความและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่

นอกจากนี้ เจี๊หนานยังเป็นเขตพื้นที่ซึ่งมีการรับรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของซุ่นในระดับสูงและแพร่หลาย กอปรกับในพื้นที่เขตเจี๊หนานมีปัจจัยที่มีบริบทความเป็นมาเกี่ยวข้องกับซุ่นอยู่เป็นจำนวนมาก อาทิ ถนน โรงเรียน น้ำพุ ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ การนำเรื่องราวของ “ซุ่น” มาประยุกต์ใช้เป็นแนวคิดหลักสำหรับการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุเจี๊หนานจึงสามารถทำให้ผลิตภัณฑ์ได้รับการยอมรับจากสาธารณชนในระดับที่สูงยิ่งขึ้น ทั้งยังมีบทบาทเชิงบวกในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตัวผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ให้เป็นที่รู้จักโดยแพร่หลาย แม้ว่าแนวคิดหลักเกี่ยวกับ “ซุ่น” ที่กล่าวถึงในข้างต้นเปี่ยมด้วยจิตวิญญาณเชิงมานุษยนิยม ทว่าในการวิเคราะห์ขั้นสุดท้ายผู้วิจัยมีความเห็นว่าอย่างไรก็ตามเรื่องราวของซุ่นยังคงเป็นเรื่องเล่าปรัมปราที่เปี่ยมด้วยจินตนาการซึ่งบรรพบุรุษชาวจีนในสมัยโบราณแต่งขึ้นเพื่อสะท้อนถึงโลกแห่งธรรมชาติความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ รวมถึงสภาพสังคมในยุคสมัยนั้น ดังนั้น แนวคิดหลักประเภทนี้จึงควรมีรูปแบบการเล่าเรื่องในขอบเขตของเรื่องเล่าเวทตำนาน

2. แนวคิดหลักสำหรับผลงานที่สร้างสรรค์จากเรื่องเล่าเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ

แนวคิดหลักที่ 2 คือ “บุคคลที่มีชื่อเสียง” ข้อกำหนดพื้นฐานสำคัญในการเลือกบุคคลที่มีชื่อเสียงของผู้วิจัยนั้นคือบุคคลนั้นต้องมีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์และยังคงมีอิทธิพลเป็นที่กล่าวถึงอย่างแพร่หลายในปัจจุบันซึ่งเป็นรากฐานเชิงบวกที่สำคัญ อีกทั้งเนื่องจากกระบวนการพัฒนาวัฒนธรรมเจี๊หนานก่อตัวขึ้นและดำเนินไปพร้อมกับการปรากฏตัวของเหล่าบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์จำนวนมาก ในขั้นตอนการเลือกบุคคลที่ต้องการนำมาใช้เป็นแนวคิดหลักสำหรับการ

ออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุร้อนชุน “บุคคลที่มีชื่อเสียง” กระแสอิทธิพลที่มีอยู่ในปัจจุบันของบุคคลเหล่านี้บางท่านถึงขั้นเหนือล้ำกว่าอิทธิพลที่มีต่อสังคมในยุคสมัยนั้นเสียด้วยซ้ำ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกโดยพิจารณาจากระดับการรับรู้ของกลุ่มประชากรเป้าหมาย ศักยภาพในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์และการเผยแพร่จิตวิญญาณทางวัฒนธรรมด้วยบริบทเบื้องหลังความเป็นมาของบุคคลที่มีชื่อเสียงทางประวัติศาสตร์เป็นหลัก

ในขณะเดียวกันค่านิยมของบุคคลที่มีชื่อเสียงก็เป็นเกณฑ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเช่นกัน อาทิ ค่านิยมของบุคคลบางท่านอาจสอดคล้องกับศีลธรรมจรรยาทางสังคมในยุคสมัยนั้น เนื่องด้วยภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และสภาพแวดล้อมตามกาลยุคสมัย แต่ในสังคมยุคปัจจุบันค่านิยมเดียวกันนี้อาจขัดแย้งกับแนวคิดทางศีลธรรมของสังคมในปัจจุบันก็เป็นได้ ดังนั้น ในขั้นตอนการคัดเลือกจึงมีการนำค่านิยมทางศีลธรรม พฤติกรรม และความคิดเห็นของตัวเลือกบุคคลที่มีชื่อเสียงแต่ละท่านมาวิเคราะห์ด้วยบริบทสภาพแวดล้อมทางสังคมในปัจจุบันและเลือกบุคคลที่สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมในปัจจุบันมากที่สุด

นอกจากนี้ ในขั้นตอนการเลือกบุคคลที่มีชื่อเสียงยังต้องคำนึงถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์ว่าเรื่องราวของบุคคลที่เลือกนั้นมีประโยชน์ที่เอื้อต่อการพัฒนาต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์หรือไม่ ผลิตภัณฑ์รูปแบบใดที่เหมาะสมกับเรื่องราวที่เลือกมาใช้เป็นแนวคิดหลักของผลงาน ไม่ควรกำหนดรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการสร้างสรรค์ก่อนแล้วจึงค่อยเลือกเติมแนวคิดหลักที่ต้องการบอกเล่าเรื่องราวลงไปโดยตรงอย่างไร้ชั้นเชิงและความสร้างสรรค์

ภายหลังจากการวิเคราะห์ การคัดเลือกและกระบวนการเรียบเรียงข้อมูลที่เป็นตามที่ได้กล่าวไปในข้างต้น สุดท้ายผู้วิจัยจึงตัดสินใจเลือกคู่กวีเสือนาม “เอ๋อร์อัน” (ชินซี้จี้และหลี่ซิงจ้าว) เป็นแนวคิดหลักของผลงานผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุร้อนชุน “บุคคลที่มีชื่อเสียง” คุณสมบัติหลักของชินซี้จี้คือความจริงใจ การให้ความสำคัญกับความเที่ยงธรรมและความยุติธรรมในสังคม ส่งเสริมเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน มีใจรักในชาติบ้านเมือง ทั้งยังเป็นผู้ที่มัทศนคติเชิงบวกต่อการดำรงชีวิต ส่วนหลี่ซิงจ้าวมีความโดดเด่นในด้านจิตใจที่รักในเจตจำนงเสรี มีความตระหนักรู้และความต้องการพัฒนาศักยภาพในตนเอง รวมถึงยังส่งเสริมความเท่าเทียมของเพศหญิง นอกจากนี้ หลี่ซิงจ้าวยังมีอุปนิสัยจริงใจ เปี่ยมด้วยปัญญา ชื่นชอบการแสวงหาความรู้และมีทัศนคติเชิงบวกต่อการดำรงชีวิต ซึ่งคุณสมบัติอันยอดเยี่ยมของกวีคู่นี้มีหลายประการที่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคมจีนในปัจจุบัน ไม่เพียงเท่านั้น แนวคิดและผลงานของพวกเขายังคงเป็นแรงบันดาลใจชั้นเลิศและมีอิทธิพลต่อสังคมจีนมาจนถึงทุกวันนี้ ถือได้ว่าชินซี้จี้และหลี่ซิงจ้าวเป็นตัวเลือกที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกที่ได้กล่าวไปในข้างต้นทุกประการ

3. แนวคิดหลักสำหรับผลงานออกแบบมาศคอตของวัฒนธรรมน้ำพุร้อน

ส่วนแนวคิดหลักสำหรับการออกแบบมาศคอตจากวัฒนธรรมน้ำพุร้อน แม้ว่าแนวคิดหลักส่วนนี้ไม่มีแนวทางที่ชัดเจนและสมบูรณ์เท่าเรื่องราวในแนวคิดหลักสำหรับออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 แบบในข้างต้น แต่ก็ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในกำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์แบรนด์ผลิตภัณฑ์

กล่าวคือนอกเหนือจากการเล่าเรื่องผ่านผลิตภัณฑ์ด้วยแนวคิดหลัก 2 รูปแบบในข้างต้น ยังมีเรื่องราวตามตำนานหรือเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่มีชื่อเสียงอีกเป็นจำนวนมากที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นในด้านใดด้านหนึ่งหรือกระทั่งหลายด้าน ซึ่งองค์ประกอบเรื่องราวเหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวคิดหลักในการเล่าเรื่องผ่านผลงานได้เช่นเดียวกัน หรือนำมาทำหน้าที่เป็นเสมือนไปไม้เท้าที่ช่วยส่งเสริมให้การเล่าเรื่องด้วยแนวคิดหลักอื่น ๆ มีเสน่ห์โดดเด่นยิ่งขึ้น หรือกระทั่งนำมาผสมผสานรูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่มีความพิเศษบางประการเพื่อนำอัตลักษณ์มาขยายผลต่อยอดอย่างสร้างสรรค์

การเลือกประเภทผลิตภัณฑ์

ในการเลือกประเภทผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ต้องการออกแบบและสร้างสรรค์ เหตุปัจจัยและเงื่อนไขหลายประการที่จำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบด้านเพื่อให้แน่ใจได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ได้จะสามารถทำให้กลุ่มประชากรเป้าหมายเกิดอารมณ์ร่วม ประสบความสำเร็จในเชิงพาณิชย์และมีความคุ้มค่าในเชิงความสร้างสรรค์ ซึ่งการเลือกประเภทผลิตภัณฑ์จำเป็นต้องพิจารณาและปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. กลุ่มประชากรเป้าหมาย

อันดับแรกต้องกำหนดว่ากลุ่มประชากรเป้าหมายของผลิตภัณฑ์คือคนกลุ่มใด แล้วศึกษาทำความเข้าใจกลุ่มประชากรเป้าหมายทั้งในด้านความสนใจ ความต้องการและรสนิยมความชอบเพื่อให้สามารถเลือกประเภทผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่มีความคล้องกับกลุ่มประชากรเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

2. เอกลักษณ์เชิงสร้างสรรค์

การเลือกประเภทผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะสามารถช่วยส่งเสริมให้ตัวผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นจำเพาะ เอื้อต่อการแข่งขันในตลาดและยังสามารถดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค

3. ความเชื่อมโยงกับแนวคิดหลัก

ประเภทของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ควรมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดหลัก (ธีม) หรือกรอบแนวคิดที่ต้องการแสดงออกผ่านผลิตภัณฑ์เพื่อให้แน่ใจได้ว่าผลิตภัณฑ์สามารถถ่ายทอดสารและอารมณ์ที่นักออกแบบต้องการสื่อได้อย่างถูกต้อง

4. ความต้องการของตลาด

ศึกษากระแสแนวโน้มและความต้องการของตลาดเพื่อให้มีข้อมูลอ้างอิงที่ช่วยสนับสนุนว่าประเภทผลิตภัณฑ์ที่เลือกนั้นในตลาดเป้าหมายมีกลุ่มผู้บริโภคที่มีศักยภาพเพียงพอรองรับ

5. ต้นทุนการผลิตและการผลิต

พิจารณาด้านทุนการผลิต ค่าวัสดุ และค่าแรงเพื่อเลือกประเภทผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับงบประมาณที่มี

6. ความเป็นไปได้และความยั่งยืน

ควรสำรวจและตรวจสอบให้แน่ใจว่าประเภทของผลิตภัณฑ์ที่เลือกมีความเป็นไปได้ทั้งในด้านการผลิต การจัดสรรเพื่อจัดจำหน่ายและการจำหน่าย ในขณะเดียวกันยังต้องคำนึงถึงความยั่งยืนและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

7. ความเป็นเอกภาพของแบรนด์สินค้า

ประเภทของผลิตภัณฑ์ที่เลือกควรสอดคล้องกับภาพลักษณ์และค่านิยมของแบรนด์สินค้า ซึ่งปัจจัยในส่วนนี้สามารถช่วยส่งเสริมระดับการรับรู้และระดับการจดจำโดยระบุถึงแบรนด์

8. บริบททางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

หากแนวคิดหลักของผลิตภัณฑ์มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ ควรมีการตรวจสอบและพิจารณาอย่างถี่ถ้วนเพื่อให้ประเภทของผลิตภัณฑ์ที่เลือกมีรูปแบบการแสดงออกที่เหมาะสมและเคารพต่อบริบททางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

9. การสร้างเสริมประสบการณ์และอารมณ์ร่วม

ประเภทผลิตภัณฑ์ที่เลือกต้องสามารถกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดอารมณ์ร่วมและสร้างเสริมประสบการณ์บริโภคสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์

10. ขนาดและศักยภาพของตลาด

พิจารณาขนาดและศักยภาพของตลาดเป้าหมายอย่างถี่ถ้วนรอบด้านเพื่อตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ออกแบบและสร้างสรรค์ขึ้นมีส่วนแบ่งการตลาดที่เพียงพอและมีพื้นที่สำหรับการพัฒนาเติบโต

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประเภทของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ อาทิ ขนาด วัสดุ และประสบการณ์ที่ผู้ใช้งานได้รับจากผลิตภัณฑ์ ฯลฯ แม้ปัจจัยเหล่านี้ไม่สามารถตัดสินชี้ขาดประเภทของผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมได้ แต่ก็ส่งผลต่อการเลือกประเภทของผลิตภัณฑ์ใน

หลากหลายแง่มุม ดังนั้น ในการเลือกประเภทของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ออกแบบมาจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงอิทธิพลขององค์ประกอบในข้างต้นอย่างถี่ถ้วน ทว่าหากองค์ประกอบในข้างต้นขัดแย้งกับวัฒนธรรมส่วนบุคคลหรือความต้องการของผู้บริโภคก็ควรหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความขัดแย้งดังกล่าวอย่างเต็มกำลัง

ในขั้นตอนการเลือกประเภทของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ต้องการออกแบบและสร้างสรรค์ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพิจารณาถึงองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นอย่างเคร่งครัดถี่ถ้วน แล้วจึงคัดสรรประเภทผลิตภัณฑ์จำนวนหนึ่งที่มีคุณลักษณะครอบคลุมคุณค่าหลายด้าน อาทิ คุณค่าด้านการใช้งาน คุณค่าด้านการตกแต่ง คุณค่าทางอารมณ์ ฯลฯ ผู้วิจัยพยายามคัดสรรโดยตระหนักถึงคุณค่าในหลากหลายแง่มุมให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ภายใต้หลักการ 2 ประการอันประกอบด้วยความสอดคล้องกับอัตลักษณ์เฉพาะทางวัฒนธรรมและการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค เสริมสร้างประสบการณ์พหุประสาทสัมผัสสู่ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์โดยผ่านมวลน้ำหนักรูปร่าง วัสดุ และประสบการณ์ด้านการใช้งาน

กระบวนการสร้างผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุจี่หนานเชิงสร้างสรรค์

1. ชุดผลงาน: “ชุ่นเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลีซาน”

แนวคิดหลัก: ประเทศจีนมีเรื่องเล่าเวทตำนานเกี่ยวกับชุ่น กษัตริย์ของชนชาวจีนในสมัยโบราณที่นำผู้คนไปบุกเบิกพื้นที่รกร้างและเพาะปลูกพืชบนเขาลีซานในเขตเมืองจี่หนาน และได้รับความช่วยเหลือจากสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ตามธรรมชาติด้วยฤทธาบารมีของชุ่น

ประเภทผลิตภัณฑ์: ผลิตภัณฑ์จี้กซอว์

รูปแบบการแสดงผล: เรื่องราวตามเวทตำนาน ชุ่นเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลีซานเป็นเวทตำนานที่โดดเด่นและเป็นตัวแทนเวทตำนานในวัฒนธรรมน้ำพุจี่หนานมากที่สุด ไม่เพียงเป็นเรื่องราวที่แพร่หลายในหมู่ชาวเมืองท้องถิ่น แต่ยังเป็นที่ยุ้จักอย่างกว้างขวางทั่วประเทศจีน ผู้วิจัยจึงเลือกเวทตำนานเรื่องนี้มาประยุกต์ใช้เป็นแนวคิดหลักของผลิตภัณฑ์

แนวคิดและแนวทางการออกแบบ: เนื่องจากการใช้เรื่องราวตามเวทตำนานเป็นแนวคิดหลักมีขอบเขตที่กว้างมาก เนื้อหาที่ใช้เล่าเรื่องยังมีความหลากหลายสูง ด้วยเหตุนี้ ในขั้นตอนการร่างภาพงานออกแบบ ผู้วิจัยจึงต้องการออกแบบโดยใช้มุมมองระยะไกลในการนำเสนอเนื้อหาในงานภาพ เพื่อพยายามสะท้อนให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของเรื่องราวตามเวทตำนาน โดยในขณะเดียวกันยังพยายามรักษารายละเอียดในเนื้อหาเอาไว้ให้ได้มากที่สุด การจัดองค์ประกอบเชิงศิลป์จากมุมมองเปอร์สเปคทีฟระยะไกลของภาพวาด “สี่สันสารทฤดูของเขาหาวและเขาเซว” (ดังภาพที่ดังภาพที่ 5-1) ที่วาดโดยจ้าวเม้งผู้ในสมัยราชวงศ์หยวนมีความสอดคล้องกับการใช้เนื้อหาเรื่องราวตามเวทตำนาน

เป็นแนวคิดหลัก อีกทั้งผลงานชิ้นเอกนี้ยังเป็นภาพวาดที่แสดงให้เห็นทิวทัศน์ที่สวยงามของเมืองจีหนาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบการจัดองค์ประกอบเชิงศิลป์ของผลงานชิ้นนี้มาใช้อ้างอิงในการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 5-1 ภาพ “สี่สันสารทฤดูของเขาหว่าและเขาเซว” โดยจ้าวเมิ่งฝู
(sohu.com/a/416787063_825188?sec=wd.)

ภาพร่างงานออกแบบของผลงานชิ้นนี้ (ดังภาพที่ 5-2) ผู้วิจัยออกแบบโดยมีเทวดำนานจักรพรรดิซุ่นเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลี่ซานเป็นแนวคิดหลักและใช้วิธีจัดองค์ประกอบเชิงศิลป์ด้วยมุมมองระยะไกลที่อ้างอิงจากผลงานภาพวาด “สี่สันสารทฤดูของเขาหว่าและเขาเซว” องค์ประกอบที่อยู่ตรงกลางภาพคือภูเขาลี่ซาน ส่วนด้านล่างเป็นฉากทัศน์ที่ซุ่นนำผู้คนในท้องถิ่นลงมือแผ้วถางดินและเพาะปลูกพืช ในภาพร่างงานออกแบบชิ้นนี้ประกอบด้วยรูปสัตว์นานาชนิด ทั้งยังมีการเพิ่มสัตว์ในตำนาน อาทิ มังกรและหงส์เพลิงเฟิงหวงเพื่อแสดงออกถึงความอัศจรรย์และจินตนาการอันล้ำเลิศของเรื่องราวตามเทวดำนาน ในขณะที่เดียวกัน การที่มังกรและหงส์เพลิงเฟิงหวงปรากฏตัวพร้อมกันตามความเชื่อแบบจีนในสมัยโบราณถือว่าเป็นปรากฏการณ์หงส์ร้อนมังกรรำซึ่งเป็นสัญลักษณ์สื่อถึงความโชคดี ส่วนช้างเดิมทีเป็นสัตว์ที่ปรากฏในเรื่องราวเทวดำนานซุ่นเพาะปลูกพืชบนภูเขาลี่ซานอยู่ก่อนแล้ว เนื่องจากคุณลักษณะด้านคุณธรรมจรรยาของซุ่นจึงดึงดูดฝูงช้างให้มาช่วยไถถางที่ดินเพื่อเพาะปลูก ส่วนม้าทำหน้าที่ลากเกวียนซึ่งสอดคล้องกับพระราชประสงค์ของจักรพรรดิซุ่นในการทรงเกวียนสัญจรรอบโลก

องค์ประกอบภาพน้ำพุที่พวยพุ่งขึ้นมา มีนัยแฝงอยู่ 3 ประการ

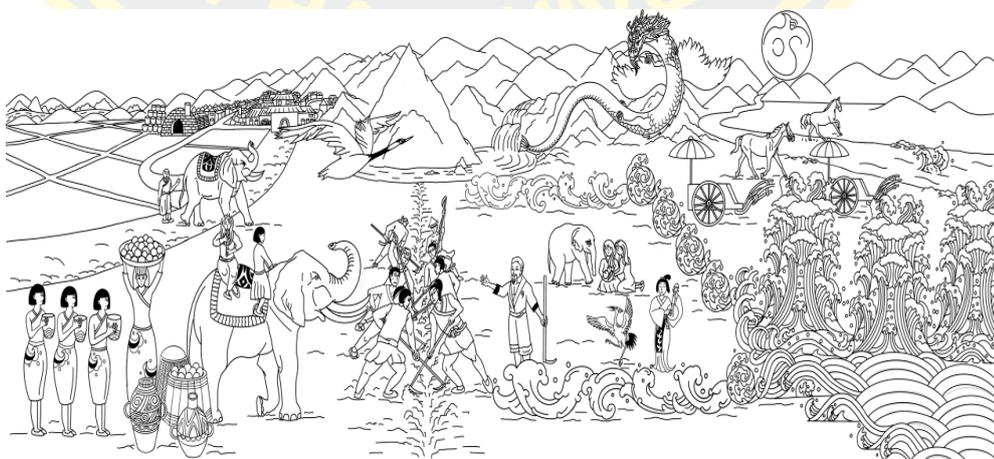
1) เป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ทางธรรมชาติของน้ำพุในเมืองจีหนาน

2) น้ำพุเป็นองค์ประกอบการออกแบบที่สื่อถึงแหล่งชลประทานที่ปะทุขึ้นมาเองเนื่องด้วยบุญญาธิการด้านคุณธรรมจรรยาของจักรพรรดิซุ่น เป็นการแสดงให้เห็นว่าน้ำจากน้ำพุ นั้นผสมผสานเข้ากับจิตวิญญาณเชิงมานุษยนิยมและไม่ได้เป็นเพียงปัจจัยธรรมชาติอย่างเดียวยกต่อไป

3) เป็นองค์ประกอบการออกแบบที่สะท้อนถึงช่วงเวลาสำคัญในการก่อตัวของวัฒนธรรมน้ำพุในท้องถิ่น

องค์ประกอบรูปผู้หญิงตรงบริเวณมุมขวาของภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของซุ่นได้รับการยอมรับจากสาธารณชน โดยในภาพสื่อถึงการที่เหล่าผู้หญิงเต็มใจทำหน้าที่ส่งอาหารให้เหล่าคนงานเพื่อสะท้อนถึงความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวของสังคมในยุคสมัยนั้น ส่วนองค์ประกอบรูปเตาเผาตรงมุมซ้ายบนของภาพยังเป็นปัจจัยเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงคุณูปการที่ซุ่นมีต่อเหล่าราษฎร

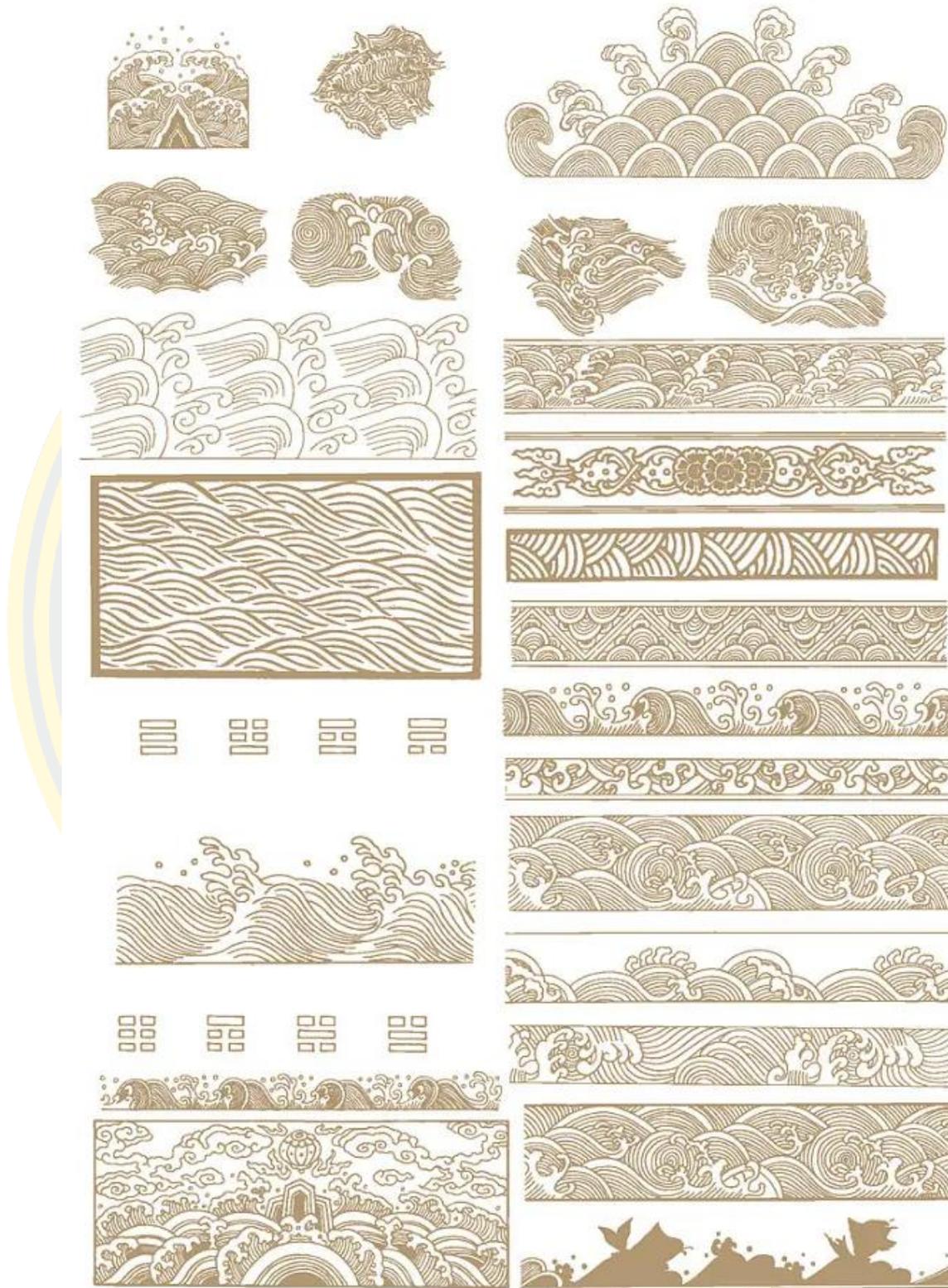
นอกจากนี้ ยังมีรายละเอียดปลีกย่อยเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยบรรจงวาดให้เป็นลูกเล่นรายละเอียดเล็ก ๆ อาทิ ภาพอักษรฉนวนบนส่วนหัวของมังกรเขียนด้วยแบบอักษรเจี๋ยกู่เหวิน (อักษรจารึกบนกระดองเต่าเป็นแบบอักษรจินโบราณที่เก่าแก่อย่างมาก) (ดังภาพที่ 5-3) ลวดลายบนเสื้อผ้าของซุ่นคือสัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยออกแบบให้สำหรับวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน ส่วนองค์ประกอบน้ำพุในภาพคืองานออกแบบที่ดัดแปลงโดยอ้างอิงจากลวดลายน้ำแบบศิลปะจีนดั้งเดิม (ดังภาพที่ 5-4) ให้สอดคล้องกับการเคลื่อนที่ของน้ำพุที่พุ่งขึ้นจากใต้ดินสู่ด้านบนและสาดกระจายไปทั่วเมื่อพุ่งขึ้นมาถึงจุดสูงสุดของตาน้ำพุ

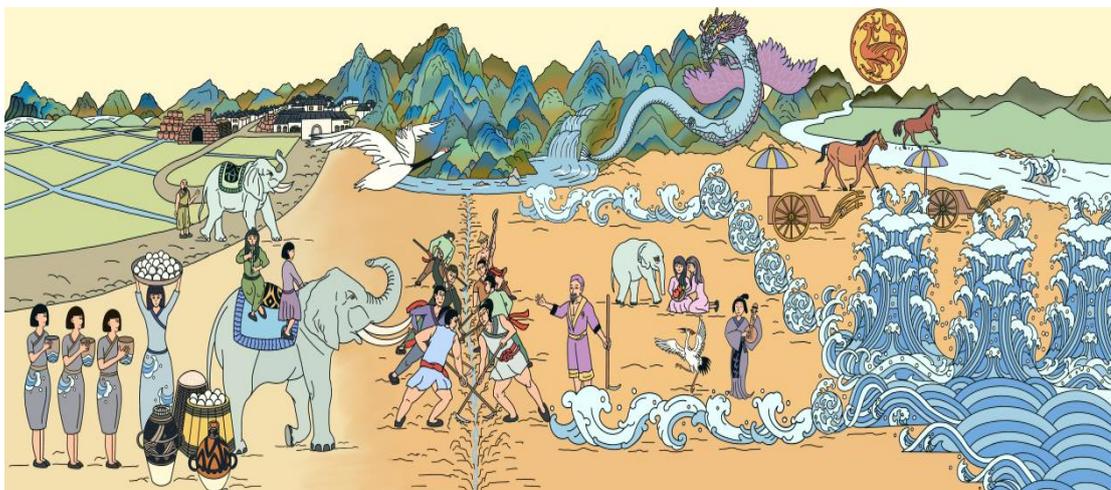
ภาพที่ 5-2 ภาพร่างงานออกแบบขั้นที่ 3 โดยมีเทวดานานซุ่นเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลี่ซานเป็นแนวคิดหลัก (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-3 อักษรฉนวนที่เขียนแบบอักษรเจี๋ยกู่เหวิน (Baochen Zhu, 2023)

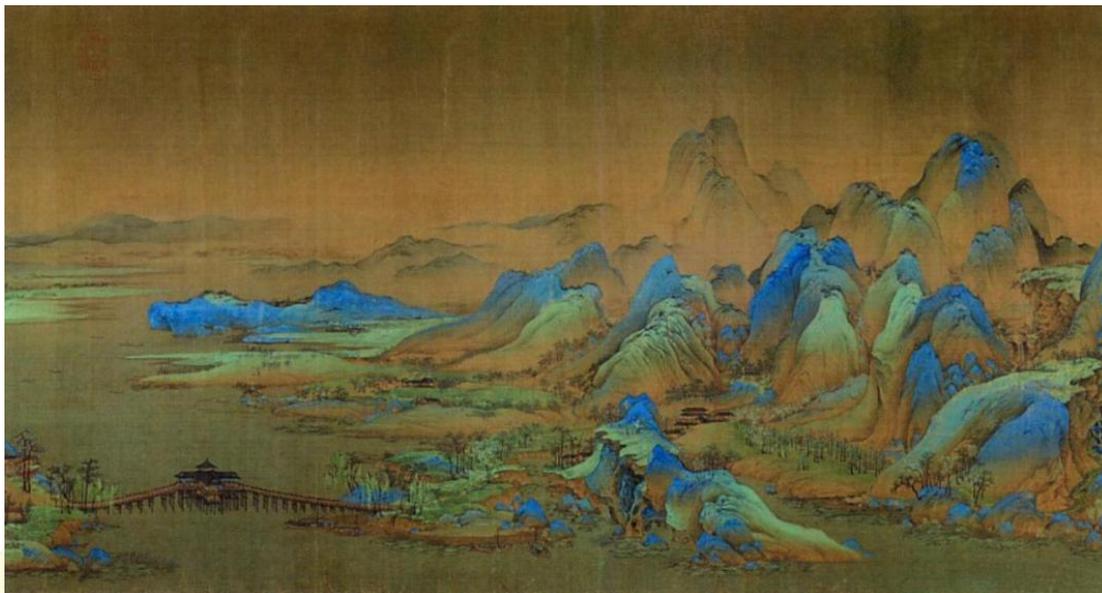
ภาพที่ 5-4 ลวดลายน้ำแบบจีนดั้งเดิม (huaban.com/pins/4345803053/, 2023)

ภาพที่ 5-5 ภาพร่างงานออกแบบขั้นที่ 3 โดยมีเทวดานานชุ่นเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลี้ซานเป็นแนวคิดหลักที่ลงสีแล้ว (Baochen Zhu, 2023)

เพื่อความสะดวกในการสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงลงสีภาพร่างงานออกแบบ (ดังภาพที่ 5-5) เพื่อให้รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบมีความเด่นชัด ซึ่งองค์ประกอบภูเขาที่อยู่ตรงส่วนหลัง ผู้วิจัยลงสีโดยอ้างอิงจากภาพวาดศิลปะจีนชื่อดัง “ทิวทัศน์ขุนเขาสายน้ำพันลี้” (ดังภาพที่ 5-6) เพื่อสื่อถึงนัยแฝงที่ว่าจักรพรรดิชุ่นนั้นโอบกอดได้หล้าไว้ในอก แม้กระทั่งภูเขาและแม่น้ำที่อยู่ห่างออกไปเป็นพันลี้ล้วนอยู่ในวิสัยทัศน์ของพระองค์ ในขณะเดียวกัน องค์ประกอบส่วนนี้ยังสะท้อนถึงความปรารถนาในการขับเกวียนเสด็จประพาสทั่วโลก

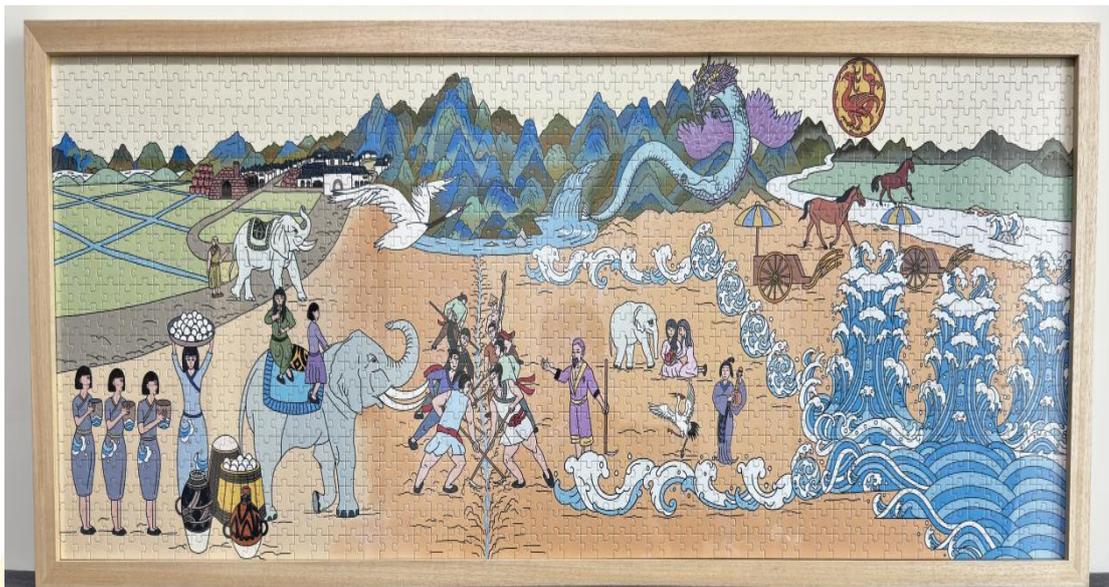
รูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยเลือกนำมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์คือ ภาพจี้กซอว์ เนื่องจากอัตราส่วนความยาวต่อความกว้างของภาพร่างงานออกแบบขั้นนี้อยู่ที่ 3:1 ฉากทัศน์โอ่อ่าใหญ่โต ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ขนาดเล็กไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของภาพร่างงานออกแบบนี้ได้อย่างสมบูรณ์ ภาพจี้กซอว์ไม่เพียงเป็นผลิตภัณฑ์ที่จัดสรรรายละเอียดภาพให้อยู่ในรูปแบบองค์ประกอบขนาดเล็กและใช้องค์ประกอบเหล่านี้ประกอบสร้างให้กลายเป็นภาพขนาดใหญ่อีกครั้ง แต่ยังสามารถสร้างเสริมประสบการณ์ที่ชวนให้ผู้บริโภครู้สึกดื่มด่ำกับการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผลิตภัณฑ์ ทั้งยังสามารถตอบสนองความปรารถนาของผู้บริโภคในการลงมือทำเพื่อสัมผัสความรู้สึกของการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งสำเร็จด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้บริโภคมีส่วนร่วมและมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมน้ำพุ (ดังภาพที่ 5-7 และ 5-8)

ภาพที่ 5-6 ผลงานภาพวาด “ทิวทัศน์ขุนเขาสายน้ำพันลี้” (บางส่วน) (baike.baidu.com/item/千里江山图/386355?fr=ge_ala, n.d.)

ภาพที่ 5-7 บรรจุก้อนซ์ผลิตก้อนซ์จิกซอว์ (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-8 ผลิตภัณท์จิกซอว์ (Baochen Zhu, 2023)

2. ชุดชื่อผลงานบุคคลที่มีชื่อเสียง

2.1 ชุดผลิตภัณท์เกี่ยวกับชินซีจี

ชื่อผลงาน “ชุดผลิตภัณท์ที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก”

แนวคิดหลัก: บันทึกชีวิตของกวีเลื่องชื่อนามชินซีจี ตั้งแต่ครั้งที่ดำรงตำแหน่งแม่ทัพปกป้องครอบครัวและประเทศชาติ จนถึงวัยชราที่เกษียณอายุไปอยู่บนป่าเขาทว่ายังคงแสดงออกถึงความรักชาติอย่างกระตือรือร้น

ประเภทผลิตภัณท์: ผลิตภัณท์ประดับตกแต่ง (งานแกะสลักเครื่องเคลือบ ภาพวาดหลังแผ่นกระจก ภาพวาดกระเบื้องเคลือบ)

รูปแบบการแสดงผล:

1) ผลงานชิ้นที่ 1 งานแกะสลักกระเบื้องเคลือบลายชินซีจี: งานแกะสลักกระเบื้องเคลือบคือศิลปะเครื่องเคลือบรูปแบบหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเมืองจื่อปั่วและเมืองจีหนานในมณฑลซานตง ประเทศจีน งานหัตถศิลป์แขนงนี้คือการแกะสลักลวดลายบนเครื่องเคลือบที่ผ่านการเผาเคลือบมาแล้วด้วยมีดแกะสลักโดยแกะสลักให้ผิวส่วนชั้นผิวเคลือบหลุดออกมาเป็นภาพลวดลายตามที่ต้องการ ผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ผลงานด้วยงานหัตถศิลป์รูปแบบดังกล่าวเพื่อข้เน้นให้เอกลักษณ์ประจำภูมิภาคยิ่งโดดเด่น

2) ผลงานชิ้นที่ 2 งานภาพวาดกรอบกระจกลายชินซีจี: งานภาพวาดภาพวาดกรอบกระจกเป็นรูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่มีทั้งคุณสมบัติด้านการตกแต่งเพื่อความสวยงามและ

ความสามารถที่ใช้งานได้จริง เมื่อไม่ได้เปิดไฟพื้นผิวของภาพวาดบนกระจกจะมีลักษณะเหมือนกระจกทั่วไปสามารถใช้เป็นกระจกแต่งหน้าได้ แต่เมื่อเปิดไฟหลอดเข้ากระจก ลวดลายที่อยู่ด้านในจะปรากฏรูปร่างและสีสันทึบเห็นเด่นชัด สามารถใช้เป็นโคมไฟข้างเตียงหรือภาพวาดตกแต่งก็ย่อมได้ อีกทั้งงานภาพวาดเขียนสีบนกระจกยังเป็นรูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถผสมผสานเข้ากับเทคโนโลยีการควบคุมด้วยภาษาสั่งการ (Control Language) ได้เป็นอย่างดี อาทิ การควบคุมสวิตช์เปิด-ปิดไฟบนตัวกระจก ระดับความเข้ม-อ่อนของแสง ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งแหล่งกำเนิดแสงล้วนสามารถปรับเปลี่ยนควบคุมได้โดยผ่านเทคโนโลยีสั่งการด้วยเสียง ซึ่งช่วยเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ผู้ใช้งานและทำให้ตัวผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทนี้มีความเท่าทันเทคโนโลยีสมัยใหม่

3) ผลงานชิ้นที่ 3 งานลายเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบลายชินซีจี: งานพิมพ์ลายบนแผ่นกระเบื้องเคลือบซึ่งมีเอกลักษณ์อยู่ที่ความสามารถด้านการตกแต่งเพื่อความสวยงาม

แนวคิดและแนวทางการออกแบบ: การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ชุด “บุคคลที่มีชื่อเสียง” โดยมีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก (ดังภาพที่ 5-9) ซึ่งในขั้นแรกเป็นการออกแบบรูปแบบการวางองค์ประกอบเชิงศิลป์และเนื้อหาโดยรวม ผู้วิจัยนำอัตลักษณ์ของตัวละคร (ในที่นี้คือชินซีจี) มาอธิบายผ่านองค์ประกอบการออกแบบโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำถึงความเก่งกาจของชินซีจีทั้งเชิงบู๊และเชิงบู้ ความห่วยไยที่มีต่อชาติบ้านเมืองและความสำนึกรักต่อแผ่นดิน ทว่าองค์ประกอบเชิงศิลป์โดยรวมยังไม่สามารถสะท้อนอารมณ์ของชินซีจีที่มีต่อโลกได้อย่างเด่นชัด ภาพวาดส่วนตัวละครกินพื้นที่และส่งผลกระทบต่อภาพรวมของภาพมากเกินไป อีกทั้งภาพร่างออกแบบชิ้นนี้ยังไม่สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุ

ภาพที่ 5-9 งานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก ภาพร่างที่ 1 (Baochen Zhu, 2023)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงดำเนินการแก้ไขแบบร่างโดยพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างรอบด้าน (ดังภาพที่ 5-10) จนสามารถกำหนดโครงสร้างการวางองค์ประกอบเชิงศิลป์ทั้งหมดในภาพร่างงานออกแบบได้เป็นที่เรียบร้อย ผู้วิจัยออกแบบการจัดองค์ประกอบเชิงศิลป์ด้วยมุมมองแบบภาพกว้าง โดยพยายามให้งานออกแบบสามารถแสดงออกถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ได้หลากหลายยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันยังนำเอกลักษณ์ด้านสภาพแวดล้อมในวัฒนธรรมน้ำพุจินานมาประยุกต์ตกแต่งเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนถึงจิตวิญญาณความรักชาติในวัฒนธรรมน้ำพุจินาน

ภาพร่างงานออกแบบชิ้นนี้พยายามแสดงให้เห็นถึงสถานะและจุดยืนของตัวละครชินซีจีในช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์แต่ละยุคสมัยโดยแบ่งพื้นที่ในภาพออกเป็นสัดส่วน ส่วนใหญ่ใช้สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันในการแบ่งพื้นที่ให้ชัดเจน อาทิ การแบ่งเขตพื้นที่ด้วยภูเขา-แม่น้ำ การตัดเขตพื้นที่ด้วยภูเขา-ทะเลทราย รายละเอียดเนื้อหาในแต่ละพื้นที่อิงจากเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของชินซีจี โดยใช้ประโยชน์จากความลึกลับของลายเส้นและลักษณะการกวาดสายตาสังเกตของมนุษย์ที่

มักเริ่มจากซ้ายไปขวาอย่างชาญฉลาดในการเชื่อมโยงแต่ละเขตพื้นที่ในภาพเพื่อสร้างการเล่าเรื่องที่สมบูรณ์

ภาพที่ 5-10 งานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีจีนซีจีเป็นแนวคิดหลัก ภาพร่างที่ 2 (Baochen Zhu, 2023)

ภาพหอในพื้นที่ส่วนมุ่มล่างซ้ายของภาพร่างงานออกแบบจีนนี้อ้างอิงถึงหอเจี๋ยฟาง (หอแห่งการปลดแอก) อันโด่งดังของเขตจี๋หนาน (ดังภาพที่ 5-11) ซึ่งเป็นหอที่สร้างขึ้นในปีค.ศ.1988 เพื่อรำลึกถึงผู้พลีชีพในการปฏิวัติและรำลึกถึงชัยชนะในศึกปลดแอกประชาชนที่เขตจี๋หนาน ที่ผู้วิจัยออกแบบองค์ประกอบภาพโดยอ้างอิงรูปทรงของอาคารหลังนี้มีสาเหตุมาจากอาคารสถาปัตยกรรมดังกล่าวเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในเขตจี๋หนาน ในขณะเดียวกันยังเป็นอาคารที่โดดเด่นที่สุดแห่งหนึ่งในเขตเมืองเก๋าจี่หนาน ดังนั้น การอ้างอิงรูปลักษณ์ของอาคารหลังนี้มาใช้

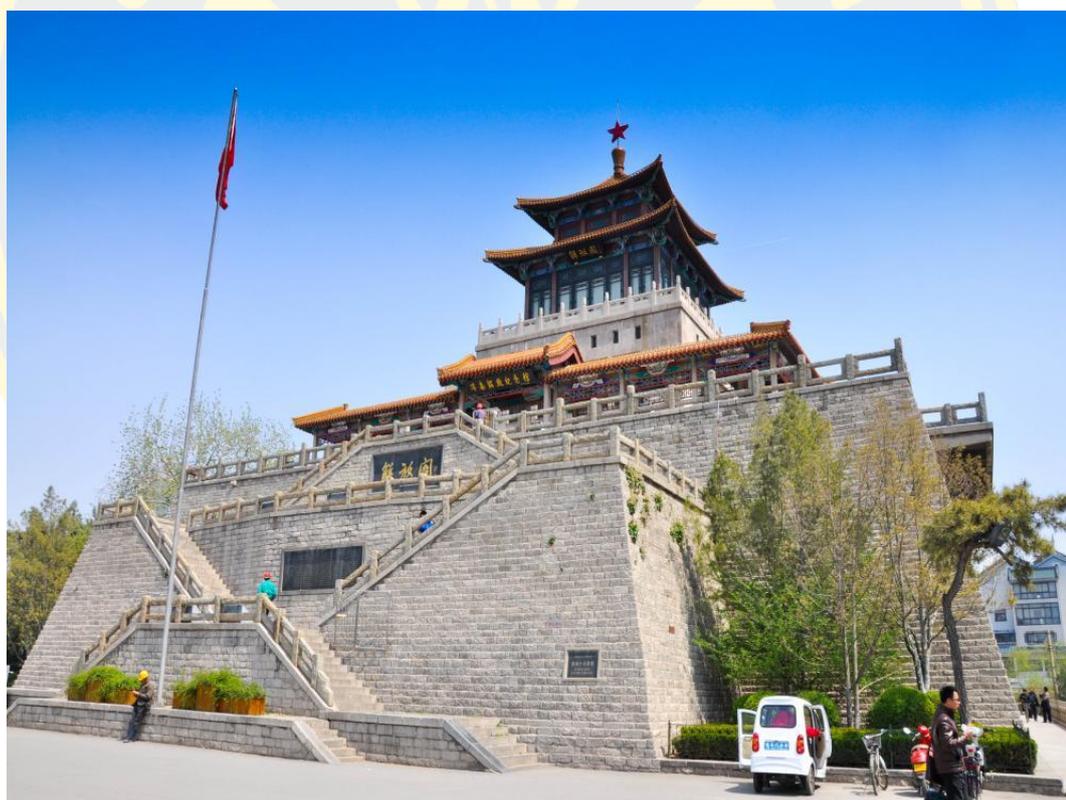
ออกแบบองค์ประกอบภาพสามารถทำให้สาธารณชนส่วนใหญ่รับรู้และเข้าใจได้ว่าบ้านเกิดของชนซี้จี้คือเมืองจีหนาน อีกทั้งหอเจียฟางในเมืองจีหนานยังตั้งอยู่ติดกับคูน้ำและล้อมรอบด้วยตาน้ำพุชื่อดังหลายแห่ง คูน้ำดังกล่าวยังเชื่อมต่อกับทะเลสาบต้าหมิง (สถานที่ท่องเที่ยวอันโดดเด่นหนึ่งใน 3 สัญลักษณ์ของเมืองจีหนาน) องค์ประกอบภาพหอและคูน้ำด้านข้างจึงเป็นปัจจัยที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างชนซี้จี้และวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานได้เป็นอย่างดี

รายละเอียดส่วนการเดินทางบนทัพที่อยู่ตรงกลางภาพสะท้อนถึงฉากการต่อสู้ของชนซี้จี้ในฐานะแม่ทัพในประวัติศาสตร์จีนซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์เฉพาะที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ชนซี้จี้แตกต่างจากกวีท่านอื่น ๆ ในประวัติศาสตร์ ส่วนป้อมประตูเมืองที่ตั้งอยู่ตรงกลางภาพมีที่มาจากด่านเจียวี๋ ด่านปราการศึกที่ตั้งอยู่ในมณฑลกานซู ประเทศจีน ได้รับสมญานามว่าเป็นด่านที่มีชัยภูมิแข็งแกร่งที่สุดในได้หล้า กำแพงเมืองทั้งสองด้านของด่านเจียวี๋ทอดยาวขนานไปกับทะเลทรายโกบี ทางทิศเหนือเชื่อมต่อไปยังแนวกำแพงแขวนเสวียนปีฉางเฉิง (แนวกำแพงเมืองจีนที่สร้างต่อจากช่วงกำแพงด่านเจียวี๋ในสมัยราชวงศ์หมิง) ซึ่งครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์เคยเป็นที่รู้จักในชื่อชัยภูมิยุทธศาสตร์เหอซี กล่าวได้ว่าด่านเจียวี๋เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่แข็งแกร่งบุกตีได้ยากและรายล้อมด้วยสถาปัตยกรรมสูงตระหง่านโอ้อ่าด่านเจียวี๋เป็นป้อมปราการเส้นทางคมนาคมบน “เส้นทางสายไหม” ในสมัยโบราณ และเป็นหนึ่งใน 3 สิ่งมหัศจรรย์ของกำแพงเมืองจีน (ดังภาพที่ 5-12)

รายละเอียดในส่วนต่อมา คือเมฆเพลิงที่อยู่ตรงมุมขวาบนของภาพร่างงานออกแบบชิ้นนี้ ได้รับแรงบันดาลใจจากจิตรกรรมฝาผนังในสมัยสุโขทัยของประเทศไทย (ดังภาพที่ 5-13 และ 5-14) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงออกถึงกระแสสงครามที่ดุเดือดและยังแสดงออกถึงความมุ่งมั่นของชนซี้จี้ในการปกป้องชายแดนจากการรุกราน เนื้อหาในส่วนนี้ที่มีที่มาจากบทกวีของชนซี้จี้ “Po Zhen Zi: Spirited Ode Dedicated to Chen Tongfu” ซึ่งเป็นหนึ่งในบทกวีที่มีชื่อเสียงที่สุดของประเทศจีน โดยมีใจความว่า: ในภาพฝันยามเมามายส่องกระบี่ใต้แสงตะเกียง ในฝันได้หวนคืนยังป้อมปราการต่าง ๆ ที่เคยผ่านในอดีต เสียงแตรศึกแซ่ซ้องระงม เนื้อร้ายถูกตัดแบ่งแจกจ่ายให้เหล่าทหารได้บัญชา แว่วเสียงคณะขับกล่อมบทเพลงซินเจียงเหนือ เวลานี้เป็นช่วงฤดูใบไม้ร่วงเดินตรวจกองทหารในสนามรบ ม้าศึกหือตะบึงรวดเร็วราวม้าหลูหม่า (ยอดอาชาของเล่าปี่) คันธนูและลูกธนูสายไหวสะเทือนเลื่อนลั่นราวฟ้าร้อง สายธนูสะบัดไหวส่งเสียงเสียดหู (ตัวข้า) พรารถนาอย่างสุดหัวใจที่จะสานต่อพระราชกรณียกิจอันยิ่งใหญ่ในการกอบกู้แผ่นดินที่เสียไปของประเทศชาติกลับคืนสู่ไต้ร่มพระบารมีองค์จักรพรรดิและได้รับชื่อเสียงอันดีที่จะสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น อนิจจา กลายเป็นชายชราผมหงอกขาวเสียแล้ว! บทกวีนี้ดำเนินและเชื่อมโยงเรื่องราวโดยออกแบบเส้นเรื่องโดยรวมเพื่ออธิบายว่าตัวละครที่ยืนอยู่บนหอเจียฟางคือภาพที่วาดฝันถึงความทะเยอทะยานที่ยังไม่ทันได้เกิดขึ้นจริงของชนซี้จี้ในวัยชรา โดยจินตนาการถึงรูปลักษณะที่เปี่ยมด้วยชีวิตชีวาและจิตวิญญาณแห่งปณิธานในวัยเยาว์ของตน

รายละเอียดองค์ประกอบภาพส่วนด้านขวาอธิบายถึงสภาพความเป็นอยู่ของซินซีจีหลังเข้าสู่วัยชราซึ่งมีที่มาจากบทกวี “Qingpingle: Village Life” มีใจความว่า: บ้านชายคามุงจากทั้งเล็กและต่ำเตี้ย ลำธารทอดยาวปกคลุมด้วยหญ้าอ่อนเขียวชอุ่ม ภาษาถิ่นอู่ (ภาษาถิ่นสำเนียงเซียงไฮ้) เป็นชื่อย่อของนครเซียงไฮ้) เจือเสียงจิมำอ้อแอ้คล้ายคนเมาฟังดูอบอุ่นและไพเราะ ชาชนราชมชาวผู้นั้นเป็นคนบ้านใดกัน? ลูกชายคนโตกำลังกำจัดวัชพืชในทุ่งถั่วทางฝั่งตะวันออกของลำธาร ลูกชายคนรองกำลังยุ่งอยู่กับการทอผ้าไหม เด็กที่น่ารักน่าเอ็นดูที่สุดคือเจ้าลูกชายตัวน้อยจอมซนที่กำลังนอนหมอบอยู่ในพงหญ้าตรงบริเวณต้นลำธารพลางขยับมือลอกเม็ดจากฝักบัวที่เขาเพิ่งเก็บมา

ภาพร่างงานออกแบบชิ้นนี้เป็นการออกแบบโดยเชื่อมโยงความฝัน ความเป็นจริง และอดีตของซินซีจีเข้าด้วยกัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดชีวิตที่มีทั้งช่วงขาขึ้นและขาลงของซินซีจีในรูปแบบการเล่าเรื่องด้วยภาพ

ภาพที่ 5-11 หอเจี๋ยฟางในเมืองจีหนาน (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-12 ปราการด่านเจียอวี่ (sohu.com/a/560956632_120801, n.d.)

ภาพที่ 5-13 งานจิตรกรรมฝาผนังในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุโขทัย (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-14 งานจิตรกรรมฝาผนังในพิพิธภัณฑ์สุโขทัย (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-15 กระบวนการสร้างสรรค์งานแกะสลักเครื่องเคลือบที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก
(Baochen Zhu, 2023)

ขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานแกะสลักกระเบื้องเคลือบ: ผู้วิจัยนำภาพร่างงานออกแบบมาตัดเส้นให้เห็นองค์ประกอบลวดลายชัดเจนแล้วปริ้นต์ออกมา จากนั้นจึงใช้กระดาษลอกลายร่างรายละเอียดลวดลายลงบนแผ่นงานกระเบื้องเคลือบแล้วแกะสลักลวดลายแบบร่างด้วยมือ ตลอดทั้งกระบวนการจำเป็นต้องอาศัยความประณีตและความพิถีพิถันอย่างสูง (ดังภาพที่ 5-15) จนออกมาเป็นชิ้นงานที่เสร็จสมบูรณ์ (ดังภาพที่ 5-16)

ภาพที่ 5-16 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ งานแกะสลักเครื่องเคลือบที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก (Baochen Zhu, 2023)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดหลังแผ่นกระจก: ผู้วิจัยใช้ลายเส้นภาพร่างงาน ออกแบบผลงานชินซีจีเป็นพื้นฐานลวดลายแล้วนำมาจับคู่ร่วมกับรูปแบบการสร้างสรรค์ภาพวาดเขียน สีบนกระจก โดยลงสีตามเส้นลวดลายที่ร่างไว้เป็นเส้นพื้น (ดังภาพที่ 5-17) ขั้นตอนแรกคือกาหนดขนาด เนื่องจากบทบาทการใช้งานที่จำเพาะ ผู้วิจัยจึงเลือกกำหนดให้ขนาดเท่ากระดาษ A4 เมื่อ กำหนดขนาดเรียบร้อยแล้วจึงเริ่มปรับขนาดกรอบไม้ตามขนาดของผลงานก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้น จึงพิมพ์ภาพงานออกแบบออกมา ติดตั้งส่วนประกอบระบบไฟและเสียงเข้าไปด้านในให้เรียบร้อย แล้ว นำกระจกมาประกบติดด้านนอกภาพเท่านี้ผลงานก็เป็นอันเสร็จสมบูรณ์ (ดังภาพที่ 5-18)

ภาพที่ 5-17 ภาพร่างงานออกแบบลงสีลวดลายที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-18 ผลิตภัณ์ตัววัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ภาพวาดหลังแผ่นกระจกที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก
(Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-19 ผลิตภัณ์ตัววัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ภาพวาดกระเบื้องเคลือบที่มีชินซีจีเป็นแนวคิดหลัก
(Baochen Zhu, 2023)

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ลายตบกแต่งเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบ: หลังจากมีภาพร่างงานออกแบบผลงานลายจีนสีที่ลงสีเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของแผ่นกระเบื้องเคลือบและกรอบไม้ให้เหมาะสมกับชิ้นงาน แล้วใช้เครื่องมือพิมพ์ลายดำเนินการพิมพ์ ลวดลายลงบนแผ่นกระเบื้องเคลือบเพื่อให้งานชิ้นนี้เป็นผลงานผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์แบบผลิตจำนวนมาก (ดังภาพที่ 5-19)

2.2 ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับหลี่ซิงจ้าว

ชื่อผลงาน: “ชุดผลงานที่มีหลี่ซิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก”

แนวคิดหลัก: บันทึกชีวิตการเดินทางเยี่ยมชมแหล่งน้ำพุรอบเมืองจีหนานของหลี่ซิงจ้าว

ประเภทผลิตภัณฑ์: งานแกะสลักกระดาศ งานภาพพิมพ์ลายเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบ งานพิมพ์ลายเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบ

รูปแบบการแสดงผล: นำภาพร่างภาพบุคคล “หลี่ซิงจ้าว” เป็นแบบในการนำเสนอ ผ่านการแกะสลักกระดาศ งานภาพพิมพ์ลายเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบ และงานพิมพ์ลายเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบ

แนวคิดและแนวทางการออกแบบ: ภาพร่างงานออกแบบลวดลายบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ในผลงานชุด “บุคคลที่มีชื่อเสียง” ชิ้นนี้ (ดังภาพที่5-20) คืองานออกแบบลวดลายโดยมีหลี่ซิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก ในการกำหนดและวางองค์ประกอบเชิงศิลป์ ผู้วิจัยเลือกอ้างอิงโครงสร้างประตูทรงโค้งแบบดั้งเดิมของจีนในสมัยโบราณโดยออกแบบประตูทรงโค้งในภาพให้มีลูกเล่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ นั่นคือการปิดประตูบานใดบานหนึ่งจากประตู 2 บานของประตูทรงโค้งซึ่งโดยทั่วไปมักประกอบด้วยบานประตูจำนวน 2 บานที่หันเข้าหากัน การที่ผู้วิจัยเลือกใช้แผนงานออกแบบในลักษณะนี้มีเหตุปัจจัยอยู่ 2 ประการ

1) ค่านิยมของจีนในสมัยโบราณถือความเป็นส่วนตัวเป็นสำคัญจึงมีการใช้วัสดุโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ฉากกั้นลม ภูเขาจำลอง ฯลฯ จัดวางเป็นสิ่งที่กั้นขวางเพื่อแบ่งแยกพื้นที่จนก่อให้เกิดเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการแบ่งแยกพื้นที่ด้วยวัสดุลูกเล่นต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าแนวคิดลูกเล่นนี้สามารถสร้างความน่าสนใจให้กับการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในอนาคตและยังเป็นลูกเล่นการออกแบบที่ช่วยเปิดพื้นที่ว่างให้ผู้ชมได้จินตนาการ

2) รูปทรงของประตูทรงโค้งมีลักษณะกลมมนคล้ายกับลวดลายไท่จี (หรือที่ชาวไทยคุ้นเคยในฐานะสัญลักษณ์วงกลมหยิน-หยาง) ดังนั้น การออกแบบโดยให้มีบานประตูเปิดออกเพียงบานเดียวจาก 2 บานจึงเป็นลูกเล่นที่เพิ่มองค์ประกอบทางวัฒนธรรมดังกล่าวเข้าสู่ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างแยบยล

ภาพที่ 5-20 ภาพร่างงานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีหลี่ซิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก (Baochen Zhu, 2023)

แนวคิดที่เป็นหัวใจสำคัญของภาพร่างงานออกแบบชิ้นนี้มาจากบทกวีหลาย ๆ บทของหลี่ซิงจ้าว ได้แก่ รายละเอียดส่วนแรกของภาพคือเนื้อหาเกี่ยวกับสงครามที่ปรากฏตรงบริเวณบานหน้าต่างของห้องที่บ้านประตูเปิดออกให้เห็นซึ่งแท้จริงแล้วมีที่มาจากบทกวี “A Quatrain Written in Summer” ที่หลี่ซิงจ้าวเป็นผู้ประพันธ์โดยอ้างอิงเนื้อหาในตอนที่ว่า “ตอนมีชีวิตเป็นเหยี่ยววิรุบุรุษ แม้ตายตายเป็นผีผู้กล้าในหมู่คนตาย” มีใจความว่า: ตอนที่ยังมีชีวิตควรประพฤติตนเช่นวิรุบุรุษ แม้หลังตายไปแล้วก็จงกลายเป็นผีที่กล้าหาญชาญชัย เป็นการแสดงออกถึงความกล้าหาญและทัศนคติการใช้ชีวิตโดยที่ไม่เกรงกลัวต่อสิ่งใด เป็นบทกวีที่สะท้อนถึงแนวทางทัศนคติต่อคุณค่าของชีวิตและ

ความอึกheimด้วยสำนึกรักในชาติบ้านเกิดของหลี่ซิงจ้าว แนวคิดเช่นนี้เป็นหนึ่งในองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่สำคัญของวัฒนธรรมน้ำพุซึ่งแตกต่างจากความรู้สึกรอบอุ່นอนโยนของเจียงหนาน วัฒนธรรมน้ำพุของจีหนานนั้นเปี่ยมด้วยจิตวิญญาณที่เร้าร้อนอึกheimอันทรงพลัง

องค์ประกอบน้ำพุในภาพร่างงานออกแบบผลิตภัณฑ์หลี่ซิงจ้าว นั้นอ้างอิงมาจากข้อมูลที่ว่าที่ตั้งปัจจุบันของบ้านที่อยู่อาศัยเดิมของหลี่ซิงจ้าวคือสวนน้ำพุไปมาซึ่งภายในประกอบด้วยน้ำพุอัน

โอ้อ่างงดงามตระการตาเป็นจำนวนมาก โดยตาน้ำพุที่ผู้วิจัยยกมาอ้างอิงในงานออกแบบชิ้นนี้คือน้ำพุไม่ฉวนในสวนน้ำพุไปมา (ดังภาพที่ 5-21) เนื่องจากนี้ผุดขึ้นจากตาน้ำพุนี้เป็นน้ำใสกระจ่างจนมองเห็นส่วนลึกของตาน้ำพุซึ่งเป็นสีดำมืดจึงได้ชื่อว่า “น้ำพุไม่ฉวน (น้ำพุดำราวหยดหมึก)” น้ำพุไม่ฉวนเป็นแรงบันดาลใจซึ่งสามารถทำให้ภาพร่างงานออกแบบแสดงออกถึงองค์ประกอบภาพวาดสไตล์น้ำหมึกจีนดั้งเดิม โดยที่ในขณะที่เดียวกันยังทำให้รู้สึกถึงเสียงน้ำปะทุในน้ำพุไม่ฉวนที่อื้ออึงหนักหน่วงเสมือนเสียงฟ้าร้องดังกึกก้อง รวมถึงน้ำที่กระเซ็นดังคลื่นละอองหิมะที่ซัดสาดไปทั่วทิศ แม้วางานภาพมิติระนาบอาจทำให้ผู้ชมได้ยินเสียงได้อย่างแท้จริง แต่กระแสน้ำที่ไหลเชี่ยวรุนแรงสามารถสะท้อนผ่านการแสดงออกของลายเส้นได้ อีกทั้งวิธีการเช่นนี้ยังสะท้อนถึงรูปแบบวัฒนธรรมของวัฒนธรรมน้ำพุซึ่งมีรูปลักษณะภายนอกสวยงามและมีจิตวิญญาณภายในที่แข็งแกร่งทรงพลัง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้เพิ่มอักษรประทับตราเป็นรูปอักษร “泉” (ฉวน) ที่มีความหมายว่าน้ำพุในสไตล์อักษรเสี่ยวจ้วน (แบบอักษรจีนในสมัยโบราณ) โดยใช้ตกแต่งตรงส่วนโครงสร้างทรงกระบอกดั้งเดิมของชายคาทรงโค้ง แบบอักษรเสี่ยวจ้วนเป็นอักขระรูปภาพ รูปร่างของแบบอักษรฉวนในสไตล์เสี่ยวจ้วนจึงมีลักษณะเหมือนภาพน้ำที่ไหลออกมาจากตาน้ำพุ (ดังภาพที่ 5-22) อีกทั้งองค์ประกอบอักษรฉวนยังเป็นการเพิ่มองค์ประกอบเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุทำให้งานภาพสมบูรณ์ มีความหลากหลายและมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมที่เด่นชัดมากยิ่งขึ้น (ดังภาพที่ 5-23) ในด้านปัจจัยธรรมชาติเชิงภววิสัยยังมีการเพิ่มองค์ประกอบธรรมชาติของน้ำพุในงานออกแบบดังที่เห็นได้จากองค์ประกอบที่อยู่ทางด้านซ้ายของภาพซึ่งเป็นภาพน้ำพุที่พวยพุ่งขึ้นมาจากหินภูเขา การเพิ่มเติมองค์ประกอบการออกแบบในส่วนนี้ไม่ได้มาจากจินตนาการของผู้วิจัย แต่เป็นข้อมูลอ้างอิงเกี่ยวกับธรรมชาติของน้ำพุที่เชื่อถือได้ (ดังภาพที่ 5-24) ดังที่เห็นหลักฐานเชิงประจักษ์ได้จากน้ำพุเยว่หยาดฉวน (น้ำพุพระจันทร์เสี้ยว) น้ำพุที่ผุดขึ้นจากหินซึ่งตั้งอยู่ในสวนน้ำพุอยู่หลังถ้ำของเมืองจีหนาน และเป็นหนึ่งใน 72 น้ำพุที่มีชื่อเสียงในจีหนาน

เนื่องจากหลี่ซิงจ้าวเป็นที่รู้จักในฐานะ “สตรีผู้ความสามารถเป็นหนึ่งตลอดกาล” ผู้วิจัยจึงเห็นควรว่าต้องเพิ่มองค์ประกอบการออกแบบหลากหลายรูปแบบที่บ่งบอกหรือมีนัยแฝงสื่อถึงผู้หญิงลงในงานภาพ ยกตัวอย่างเช่น องค์ประกอบภาพหัวสิงโตหินที่อยู่ทางด้านขวาของภาพถูกคลุมด้วยใบบัวและดอกบัวที่คล้อยอยู่บนสลักประตู ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ออกแบบมาเพื่อขับเน้น

บรรยากาศที่แสดงออกถึงความไร้เดียงสาและความน่ารักของผู้หญิงให้เด่นชัด ในขณะที่เดียวกันดอกบัวยังเป็นดอกไม้ประจำเมืองของเมืองจีหนานจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้บริโภครู้สึกได้ถึงความรู้สึกใกล้ชิดผูกพันในงานออกแบบ นักพิราบบที่ปรากฏในภาพร่างงานออกแบบบ่งบอกถึงความปรารถนาในสันติภาพของหลี่ชิงจ้าว ส่วนลูกบัวเขียวและกาสุราล้วนเป็นสิ่งที่ปรากฏในบทกวีของหลี่ชิงจ้าว วัตถุประสงค์ของการนำสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทกวีหลาย ๆ บทที่หลี่ชิงจ้าวเป็นผู้ประพันธ์มาผสมผสานแต่มีแรงบันดาลใจออกแบบขึ้นนี้นั้นคือเพื่อให้ผู้บริโภคเมื่อได้ชมงานออกแบบขึ้นนี้ย่อมนึกเชื่อมโยงไปถึงเรื่องราวต่าง ๆ ในบทกวีของหลี่ชิงจ้าว อาทิ ตัวละครในภาพร่างงานออกแบบขึ้นนี้กำลังดมกลิ่นหอมของลูกบัวเขียวซึ่งมาจากบทกวี “Rouged Lips: Get up on the swing” ของหลี่ชิงจ้าว เนื่องจากผลงานบทกวีบทนี้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในประเทศจีน เมื่อได้ชมงานออกแบบเหล่าผู้ชมส่วนใหญ่ย่อมสามารถจินตนาการเชื่อมโยงถึงภาพและเนื้อหาของบทกวีดังกล่าว

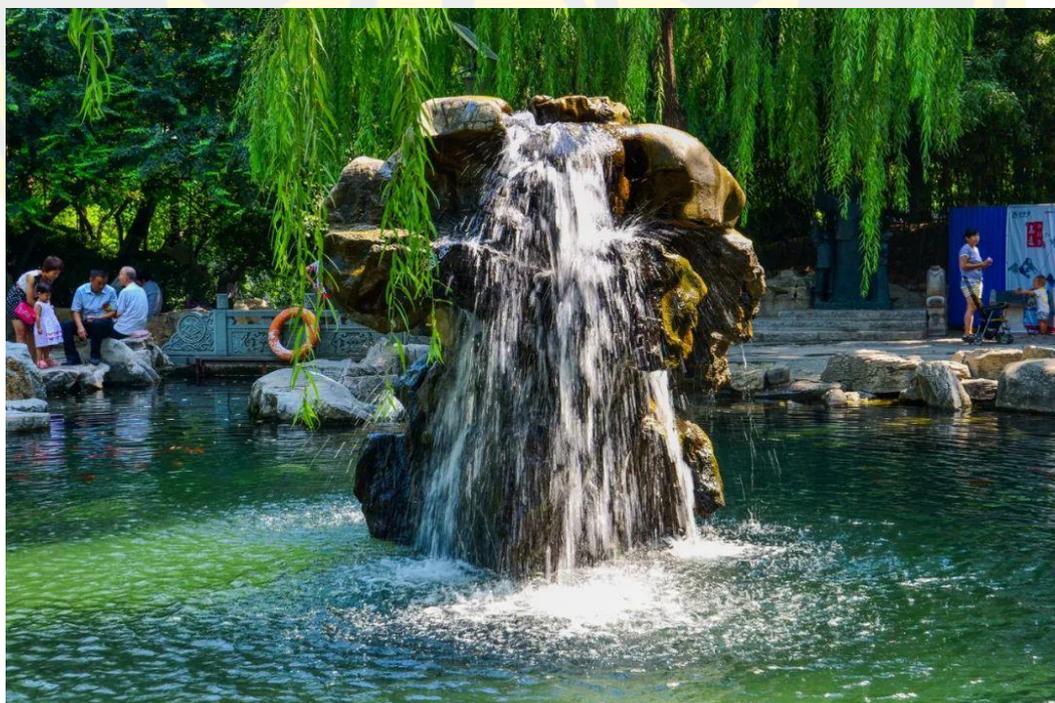
ภาพที่ 5-21 น้ำพุไม่ฉวน (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-22 ภาพร่างงานออกแบบอักษรฉวนในสไตล์แบบอักษรเสี่ยวจ้วน (Baochen Zhu, 2023)

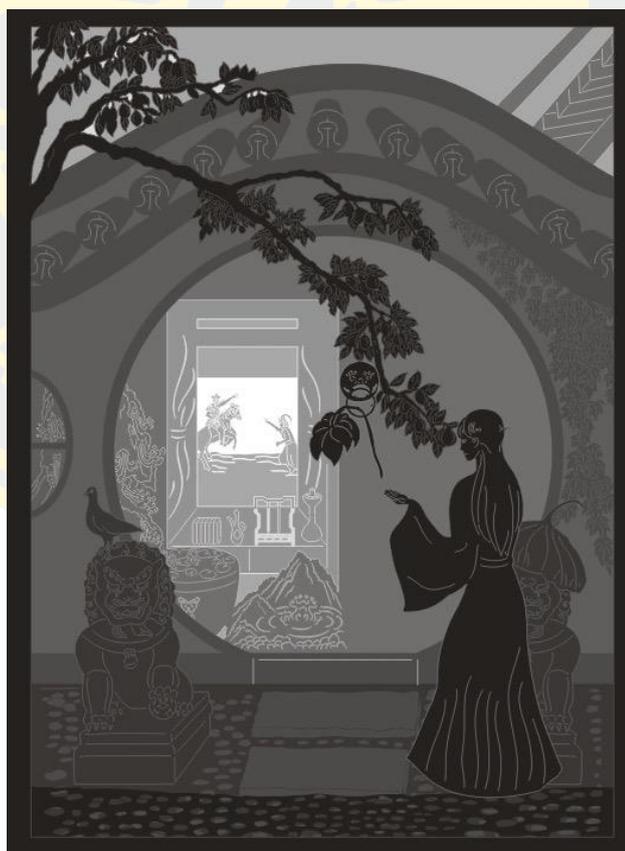

ภาพที่ 5-23 ภาพอักษรฉวนในสไตล์แบบอักษรเสี่ยวจ้วน (2pm.can, n.d. (Online))

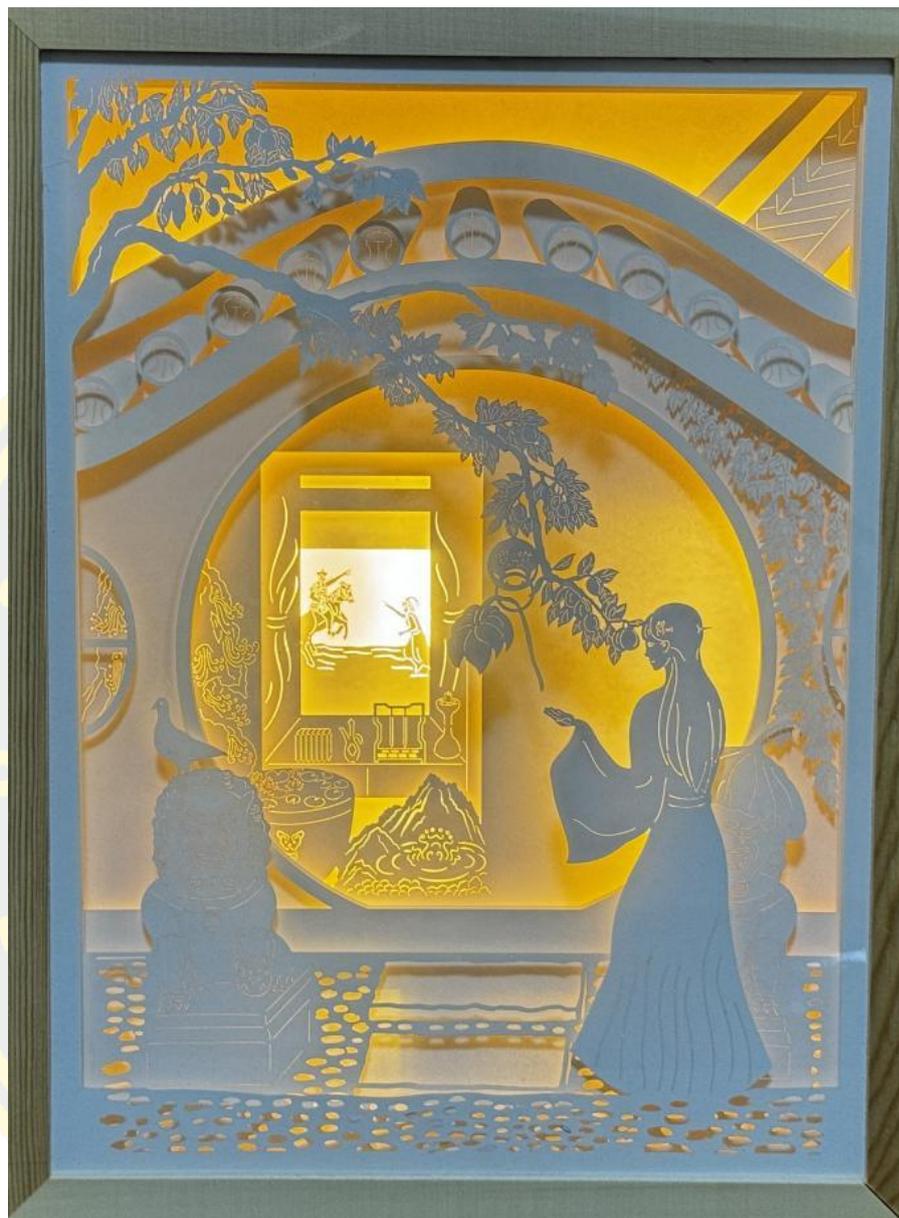
ภาพที่ 5-24 น้ำพุเว่วยาในเมืองจีหนาน (Baochen Zhu, 2023)

รูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากภาพร่างงานออกแบบชิ้นนี้ประกอบด้วยงานแกะสลักกระดาษ งานภาพพิมพ์ลายเขียนสีบนกระดาษเบี่ยงเคลือบ และงานพิมพ์ลายเขียนสีบนงานกระดาษเบี่ยงเคลือบ เหตุปัจจัยที่เลือกสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ในรูปแบบงานแกะสลักกระดาษ ดังเห็นได้จากภาพร่าง ผลงานออกแบบชิ้นนี้ให้ความรู้สึกถึงมิติระดับชั้นที่มีระยะตื้น-ลึก ซึ่งโครงสร้างมิติความตื้น-ลึกหลายชั้นของงานแกะสลักกระดาษสามารถแสดงความรู้สึกเชิงมิติพื้นที่ในภาพได้ดี ทั้งยังเสริมด้วยการแสดงออกถึงระยะห่างด้วยแสง-เงาจากแสงไฟ กล่าวได้ว่าเหตุปัจจัยประการแรกคืองานแกะสลักกระดาษสามารถสะท้อนความรู้สึกเชิงพื้นที่ผ่านสื่อการมองเห็นได้ดี ทั้งยังสามารถทำให้เข้าใจถึงอารมณ์ในจิตใจของตัวละครได้อย่างเป็นลำดับขั้น ส่วนงานภาพพิมพ์ลายเขียนสีบนกระดาษเบี่ยงเคลือบและงานพิมพ์ลายเขียนสีบนงานกระดาษเบี่ยงเคลือบ (ดังภาพที่ 5-25 – 52-27) ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบงานแผ่นกระดาษเบี่ยงเคลือบผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่ประโยชน์ด้านการตกแต่งเพื่อความสวยงามเป็นหลัก ส่วนงานงานกระดาษเบี่ยงเคลือบนอกเหนือจากสามารถใช้ตกแต่งเพื่อความสวยงามได้แล้ว ยังมีคุณค่าด้านการใช้งานบางประการ

ภาพที่ 5-25 แบบร่างมิตินงานแกะสลักกระดาษที่มีหลี่ชิงจ้าวเป็นแนวคิดหลักแต่ละชั้น

(Baochen Zhu, 2023)

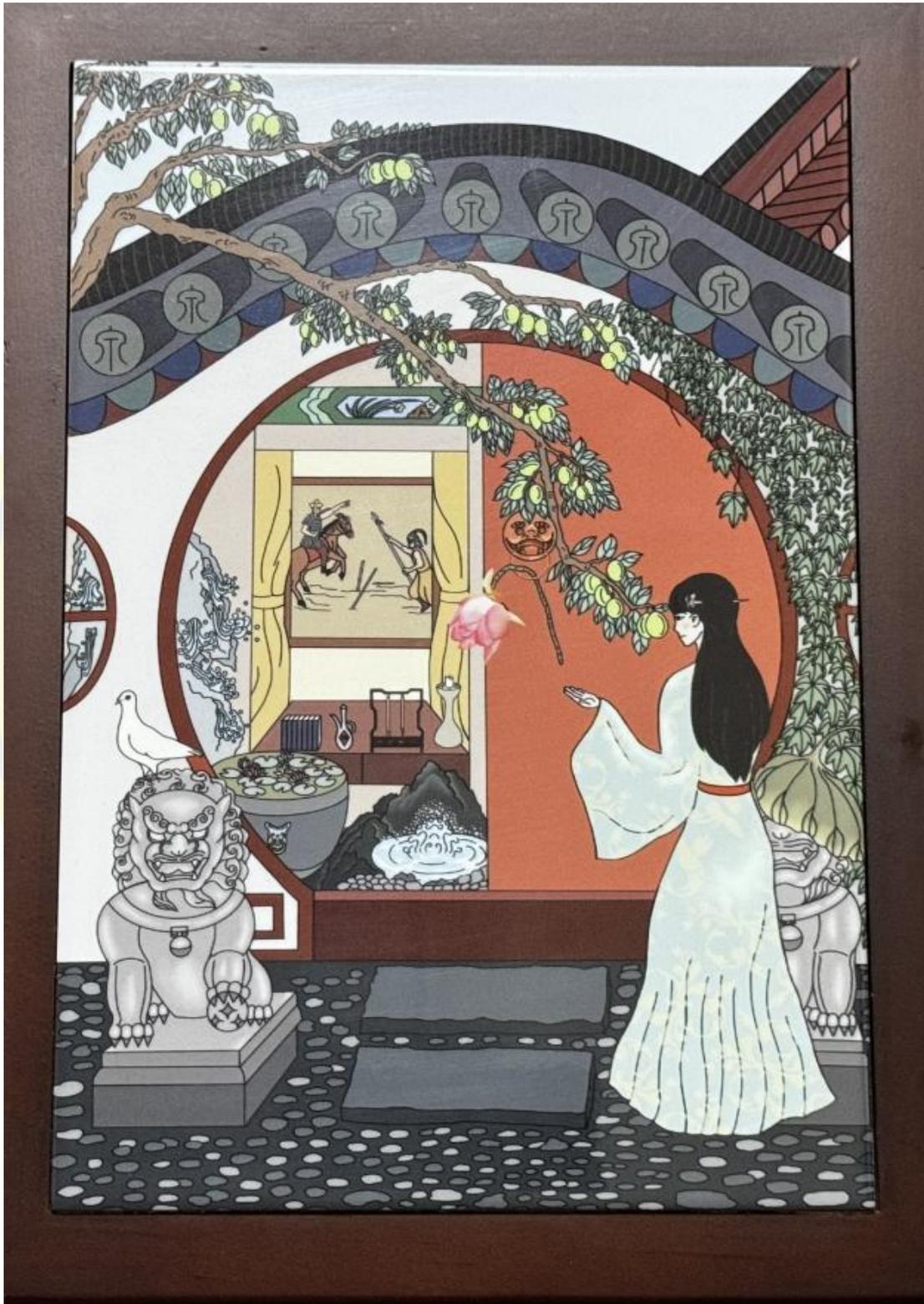

ภาพที่ 5-26 ผลิตภัณ์ที่วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ งานแกะสลักกระดาศโดยมีหลี่ซิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก (Baochen Zhu, 2023)

กระบวนการสร้างสรรค์งานแกะสลักกระดาศ: ใช้ซอฟต์แวร์ออกแบบในการแบ่งเส้นภาพร่างงานออกแบบออกเป็นมิติหน้า-หลัง (ดังภาพที่ 5-25) จากนั้นใช้เครื่องแกะสลักแกะสลักแกะรายละเอียดแต่ละชั้น นำงานเข้ากรอบไม้และติดตั้งส่วนประกอบไฟ ดำเนินการจัดเรียงองค์ประกอบงานแต่ละชั้นทีละชั้นตอนตามลำดับชั้นจนได้งานแกะสลักกระดาศที่เสร็จสมบูรณ์ (ดังภาพที่ 5-26)

ภาพที่ 5-27 งานภาพร่างลงสีงานออกแบบโดยมีหลี่ซิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-28 ผลิตภัณฑวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ งานภาพพิมพ์ลายเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบโดยมี
 หลี่ชิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก (Baochen Zhu, 2023)

กระบวนการสร้างสรรค์งานภาพพิมพ์ลายเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบและงานกระเบื้องเคลือบ: ชั้นแรก ผู้วิจัยใช้ภาพร่างงานออกแบบลวดลายที่มีหลี่ซิงจ้าวเป็นแนวคิดหลักเป็นพื้นฐานด้านเส้นสายองค์ประกอบลวดลาย ผสมผสานร่วมกับรูปแบบศิลปวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ได้แก่งานทัศนศิลป์วาดภาพเขียนสีบนแผ่นกระเบื้องเคลือบและงานประเบื้องเคลือบ ผู้วิจัยลงสีแบบร่างงานออกแบบ (ดังภาพที่ 5-27) จากนั้นจึงกำหนดขนาดงานกระเบื้องเคลือบและกรอบไม้ที่จะนำมาใช้เมื่อเตรียมองค์ประกอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงใช้เครื่องพิมพ์ลายพิมพ์ลวดลายที่ออกแบบไว้ลงบนแผ่นกระเบื้องเคลือบ ซึ่งผลงานชิ้นนี้เป็นผลิตภัณฑ์แบบผลิตจำนวนมาก (ดังภาพที่ 5-28) ส่วนงานกระเบื้องเคลือบก็สร้างสรรค์ขึ้นด้วยกระบวนการแบบเดียวกัน (ดังภาพที่ 5-29)

ภาพที่ 5-29 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ งานพิมพ์ลายเขียนสีบนกระเบื้องเคลือบโดยมีหลี่ซิงจ้าวเป็นแนวคิดหลัก (Baochen Zhu, 2023)

3. ชุดผลงานมาศคอตประจำวัฒนธรรมน้ำพุจันทาน

ชื่อผลงาน: “มาศคอตประจำวัฒนธรรมน้ำพุ”

แนวคิดหลัก: วัฒนธรรมน้ำพุ

ประเภทผลิตภัณฑ์: มาศคอต

รูปแบบการแสดงผล:

1) ผลงานชิ้นที่ 1 เคสโทรศัพท์มือถือตกแต่งด้วยลายมาศคอต

2) ผลงานชิ้นที่ 2 เคส iPad ตกแต่งด้วยลายมาศคอต

แนวคิดและแนวทางการออกแบบ: ในการออกแบบมาศคอตสำหรับวัฒนธรรมน้ำพุจันทาน (ดังภาพที่ 5-30) เนื่องจากวัฒนธรรมน้ำพุมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่สาธารณะ และคนในท้องถิ่นมีอารมณ์ส่วนร่วมกับแหล่งต้ำน้ำพุ ผู้วิจัยจึงเลือกเทคนิคการแสดงผลโดยเปรียบเทียบวัฒนธรรมน้ำพุเป็นภาพลักษณ์ของหญิงสาวที่มีความน่ารักของเด็ก ในขณะที่เดียวกันยังเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความว่าน้ำจากน้ำพุจันทานนั้นใสกระจ่างและบริสุทธิ์เหมือนเด็กน้อย เพื่อสะท้อนถึงวัฒนธรรมน้ำพุได้รับความนิยมและได้แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับในท้องถิ่น ในเวลาเดียวกัน เด็กหญิงสาวกับธรรมชาตินั้นยังสื่อถึงความหมายแฝงทางจิตวิญญาณของการพัฒนาที่กลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ส่วนภาพพื้นหลังเลือกใช้ดอกและใบบัวเป็นองค์ประกอบตกแต่ง เนื่องจากดอกบัวเป็นดอกไม้ประจำเมืองของเมืองจันทานจึงเป็นองค์ประกอบที่สามารถนำมาใช้สร้างเสริมเสน่ห์ดึงดูดผู้บริโภคและสร้างบรรยากาศที่สื่อถึงวัฒนธรรมน้ำพุของจันทาน ปั้งตี้เหลียนหรือดอกบัวแฝดในภาพ (เป็นดอกบัวที่มี 2 ดอกในก้านเดียว) เป็นดอกบัวพิเศษที่หายากระดับ 1 ใน 100,000 ดอกจะเจอสักครั้ง อีกทั้งผู้วิจัยยังออกแบบมาเป็นพิเศษเพื่อแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมน้ำพุที่โดดเด่นแม้อยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมประจำภูมิภาคอื่น ๆ นอกจากนี้ ตัวละครมาศคอตเด็กผู้หญิงแต่งกายด้วยชุดฮั่นฝูเพื่อเพิ่มองค์ประกอบทางวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมให้กับภาพและตกแต่งด้วยผ้าแถบคาดสีแดงซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรมสีแดงของเมืองจันทาน

ผู้วิจัยเลือกประยุกต์ใช้รูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นที่นิยมในหมู่สาธารณชนและมีอัตราการใช้งานสูงในปัจจุบันในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ อาทิ เคสโทรศัพท์มือถือ เคส iPad และผ้าไหมสำหรับคล้องหรือโพกศีรษะ (ดังภาพที่ 5-31 – 5-33) ผู้วิจัยเลือกสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทดังกล่าวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมการรับรู้และความนิยมในวัฒนธรรมน้ำพุ ซึ่งรูปแบบผลิตภัณฑ์ยอดนิยมเหล่านี้สามารถทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับในตลาดได้ง่าย อีกทั้งในปัจจุบันผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ประเภทนี้ยังได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบไม่เพียงมีคุณค่าด้านการใช้งานได้จริง แต่ยังแฝงไว้ซึ่งเนื้อหาที่มีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมน้ำพุประจำท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์จึงมีบทบาท

ในเชิงของที่ระลึกด้วยเช่นกัน จึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมอย่างมากที่นักท่องเที่ยวจะซื้อเป็นของที่ระลึกการเดินทางท่องเที่ยวสำหรับตนเองหรือซื้อเป็นของขวัญให้ผู้อื่น

ภาพที่ 5-30 งานออกแบบมาสคอตวัฒนธรรมน้ำพุเจี๋ยหนาน (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-31 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบเคสโทรศัพท์มือถือ (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-32 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบเคส iPad (Baochen Zhu, 2023)

ภาพที่ 5-33 ผ้าไหมสำหรับคล้องหรือโพกศีรษะ (Baochen Zhu, 2023)

การวิเคราะห์ผลงาน

1. การวิเคราะห์คุณค่าเชิงสุนทรีย์

การออกแบบที่บูรณาการแหล่งน้ำพุที่สวยงามเข้ากับทิวทัศน์ภูเขาตั้งตระหง่านในผลงานสร้างสรรค์ที่มีจินตศิลป์เป็นแนวคิดหลักซึ่งเป็นการออกแบบที่ผสมรวมอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมน้ำพุจิ๋หนานให้เป็นหนึ่งเดียวได้อย่างลงตัวยังถือเป็นวิธีการออกแบบโดยผสมผสานวัฒนธรรมเหนือ-ใต้เข้าด้วยกัน ในขณะเดียวกัน อาคารสถาปัตยกรรมภายในภาพยังมีลักษณะสอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นฐานทางสถาปัตยกรรมในวัฒนธรรมน้ำพุจิ๋หนานที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษาวิจัย และการนำศิลปะแกะสลักกระเบื้องเคลือบมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานยังช่วยสร้างเสริมให้เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมน้ำพุมีความโดดเด่นยิ่งขึ้น

การออกแบบองค์ประกอบสถาปัตยกรรม ลวดลายและน้ำพุในภาพผลงานที่มีหลิขิงจ้าว เป็นแนวคิดหลักล้วนมีความเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่ได้จากการวิจัยภาคสนาม ส่วนผลงานออกแบบที่มีตำนานชุนเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาสีซานเป็นแนวคิดหลักเป็นการนำข้อมูลที่มีมาใช้ออกแบบสร้างสรรค์เป็นลวดลายน้ำพุรูปแบบใหม่ โดยมุ่งขับเน้นให้เห็นถึงพลังขับเคลื่อน (ไดนามิก) ในรูปแบบการไหลและรูปร่างของน้ำพุที่พวยพุ่งขึ้นมา นอกจากนี้ผลงานออกแบบที่มีหลิขิงจ้าวและตำนานชุนเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาสีซานเป็นแนวคิดหลักล้วนมีการนำรูปร่างของอักษรจีนมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบซึ่งมีแหล่งที่มาข้อมูลอ้างอิงจากการวิจัยประวัติศาสตร์วัฒนธรรมน้ำพุ สไตลิสต์ที่ใช้ในการออกแบบผลงานภาพร่างงานออกแบบเหล่านี้ล้วนมีความคล้ายคลึงกัน โดยมุ่งเน้นไปที่การใช้สีโทนสีน้ำเงิน-เขียวซึ่งสะท้อนถึงสุนทรีย์ภาพเชิงสีสันทันของน้ำพุ

2. การวิเคราะห์คุณค่าด้านการใช้งาน

ประโยชน์ด้านการใช้งานของผลิตภัณฑ์งานแกะสลักกระดาดอยู่ที่ตัวคอมพิวเตอร์ที่ตั้งอยู่ด้านในซึ่งสามารถใช้เป็นคอมพิวเตอร์ข้างเตียงให้แสงสว่างได้ รูปแบบการเรียงลำดับชั้นจนก่อให้เกิดมิติเป็นแนวคิดการออกแบบด้วยหลักการเชื่อมโยงตามวิธีการออกแบบเพื่อบอกเล่าเรื่องราว ซึ่งผลงานชิ้นนี้ออกแบบโดยแบ่งองค์ประกอบออกเป็นแต่ละระดับชั้น เพื่อให้ผู้ชมสัมผัสได้ถึงลำดับชั้นเชิงมิติพื้นที่จากภายนอกสู่ด้านในทำให้ภาพมีมิติที่ลึกซึ้งจากประสิทธิภาพการชมภาพแบบไล่ระดับชั้น

ประโยชน์ด้านการใช้งานของผลิตภัณฑ์ภาพวาดกรอบกระจกไม่เพียงอยู่ที่คุณลักษณะของกระจก ในขณะเดียวกันยังมีประโยชน์ใช้งานจากเทคโนโลยีให้แสงสว่างและเสียงเพื่อความบันเทิงที่ผู้วิจัยบูรณาการเข้ากับผลงานชิ้นนี้ ซึ่งแนวคิดการออกแบบเหล่านี้ล้วนเป็นการออกแบบเพื่อมอบฟังก์ชันความสามารถที่หลากหลายให้กับผลิตภัณฑ์โดยคำนึงถึงหลักการด้านความสามารถที่ใช้งานได้จริงในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ในส่วนของผลิตภัณฑ์เคสโทรศัพท์มือถือและเคส iPad รวมถึงผ้าเนื้อบางเอนกประสงค์ก็มีการออกแบบโดยคำนึงถึงหลักการด้าน

ความสามารถที่ใช้งานได้จริงเช่นกัน ตัวผลิตภัณฑ์มีกลุ่มเป้าหมายคือผู้คนหลากหลายรูปแบบในสังคมวงกว้าง มีแรงอุปสงค์จำนวนมาก ทำให้ง่ายต่อการผลิตผลิตภัณฑ์ออกมาเป็นล็อตในจำนวนมาก

3. การแสดงออกถึงนัยแฝง

การออกแบบที่นำชินชี่จีและหลี่ซิงจ้าวมาใช้เป็นแนวคิดหลักมุ่งแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกเชิงมานุษยนิยมในวัฒนธรรมน้ำพุเป็นหลัก อาทิ ความรักชาติ จิตวิญญาณอันเร้าร้อน และหนทางในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืน ฯลฯ ส่วนการออกแบบที่นำตำนานขุนเพาะปลุกพีชพรรณบนเขาลี้ซานมาใช้เป็นแนวคิดหลักมุ่งแสดงออกถึงการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนระหว่างมนุษย์และระหว่างผู้คนกับธรรมชาติ ให้ความสำคัญกับการศึกษา สนับสนุนเชิดชูความกตัญญูและการสืบทอดวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมที่ยอดเยียม และมาศคอตวัฒนธรรมน้ำพุแสดงออกถึงความงามอันนุ่มนวลและลุ่มลึกของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนาน ตลอดจนความหมายที่สื่อถึงความสงบสุขและความเป็นสิริมงคลจากการที่ผู้คนได้อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยแหล่งน้ำพุ

การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1: หลิวมู่เจิน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบงานศิลปะ

ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเรียงและสรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะที่ผู้เชี่ยวชาญมีต่อผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของงานวิจัยนี้ไว้ ดังนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าการออกแบบผลิตภัณฑ์สามารถดึงความพิเศษของวัฒนธรรมน้ำพุจีหนานมาประยุกต์ใช้ได้ทีเดียว ยกตัวอย่างเช่น เอกลักษณ์ของตัวละครและเอกลักษณ์ด้านนัยแฝงทางวัฒนธรรมซึ่งสามารถสะท้อนแสดงออกทางอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ไม่ใช่เพียงการนำองค์ประกอบรูปทรงส่วนใดส่วนหนึ่งที่มีอยู่ในวัฒนธรรมน้ำพุมาปรับเปลี่ยนเป็นผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ การออกแบบทำให้ผู้ชมสามารถสัมผัสได้ถึงโลกแห่งจิตวิญญาณของผู้สร้างสรรค์ผ่านผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ความชาญฉลาดในการเลือกและความหลากหลายของรูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยเลือกมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ที่มีหลากหลายรูปแบบให้เลือกสรรสามารถดึงดูดความสนใจของผู้คนได้มากยิ่งขึ้น รูปแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่มีความนิยมด้านการบริโภคสูง อาทิ เคสโทรศัพท์มือถือและผ้าไหมสำหรับคล้องหรือโพกศีรษะล้วนสามารถมีบทบาทในการผลิตซ้ำการเผยแพร่วัฒนธรรมไปสู่ผู้บริโภคในระหว่างกระบวนการใช้งานงานแกะสลักเครื่องเคลือบยังเป็นรูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นก็เป็นตัวเลือกที่ดีซึ่งสามารถช่วยสร้างเสริมความหลากหลายด้านรูปแบบและเนื้อหาของผลิตภัณฑ์

วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ สร้างเอกลักษณ์ด้านรูปแบบทำให้ผลิตภัณฑ์ของจังหวัดน่าน แตกต่างจากผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของพื้นที่อื่น ๆ อย่างเด่นชัด

3) ในด้านเนื้อหา ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ชุดบุคคลที่มีชื่อเสียงและเรื่องราว ตามเทวดานานถือได้ว่ามีรายละเอียดเชิงเนื้อหาที่หลากหลาย ผลงานออกแบบสามารถแสดงเนื้อหา เรื่องราวได้อย่างครอบคลุม ซึ่งเอื้อต่อการสร้างเสริมประสบการณ์ดื่มด่ำในผลิตภัณฑ์ให้กับเหล่า ผู้บริโภค การเล่าเรื่องผ่านงานออกแบบเป็นการดำเนินเรื่องราวที่มีเส้นเรื่อง ไม่มีองค์ประกอบเนื้อหาที่ ปรากฏฉับพลันไร้ที่มาที่ไป และยังสามารถแสดงให้เห็นนัยแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุที่ อยู่เบื้องหลังเรื่องราวได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ: ผู้วิจัยควรพัฒนาต่อยอดรูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของผลิตภัณฑ์ ให้มีหลากหลายประเภทมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการบริโภคของผู้บริโภคแต่ละกลุ่ม โดยออกแบบชุดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ตามประชากรเป้าหมายกลุ่มต่าง ๆ อีกทั้งภาพร่าง งานออกแบบอื่น ๆ ยังควรนำมาประยุกต์สร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์แบบจิ๊กซอว์ภาพชุดเฉพาะปลูกพืช บนเขาลีซานเพื่อให้ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้น

2. ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2: คุณจาง ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมน้ำพุ

ผู้วิจัยได้เรียบเรียงและสรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะที่ผู้เชี่ยวชาญมีต่อ ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของงานวิจัยนี้ไว้ ดังนี้

1) เนื้อหาเรื่องราวที่เลือกนำมาประยุกต์ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุจังหวัดน่าน แม้ว่าเนื้อหา บางส่วนมีการปรับแก้และนำไปเชื่อมติดกับเนื้อหาอื่นแต่ก็ไม่ส่งผลกระทบต่อเนื้อหาเรื่องราวดั้งเดิม ในทางกลับกันการออกแบบในลักษณะนี้ยังช่วยเพิ่มรายละเอียดเนื้อหาเรื่องราวในผลิตภัณฑ์ให้มีความ ลึกซึ้ง หลากหลายและมีชีวิตชีวายิ่งขึ้น

2) องค์ประกอบวัฒนธรรมน้ำพุในผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์มีการนำมา ประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ไม่เพียงแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ทางธรรมชาติของ วัฒนธรรมน้ำพุ แต่ยังผสมผสานกับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

3) เนื้อหาทางวัฒนธรรมในผลงานภาพที่ออกแบบมีแนวโน้มเป็นที่ชื่นชอบในหมู่ผู้ชมได้ ง่าย การหยิบยกเนื้อหาในบทกวีมาประยุกต์ใช้ออกแบบผลงานชุดบุคคลที่มีชื่อเสียงสามารถทำให้ผู้ชม คิดเชื่อมโยงถึงเนื้อหาในบทกวีของเหล่ากวีในประวัติศาสตร์จีนเหล่านี้ในขณะที่ชื่นชมภาพผลงาน ออกแบบ และนำมาผสมผสานกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับบทกวีของตนเองจนก่อให้เกิดเป็นความเข้าใจ เฉพาะตัว

ข้อเสนอแนะ: นัยแฝงของวัฒนธรรมน้ำพุมีหลากหลายรูปแบบ ผู้วิจัยสามารถลอง ออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์แต่ละรูปแบบให้มีความสอดคล้องกับนัยแฝงแต่ละ

ประเภทของวัฒนธรรมน้ำพุ และจะเป็นการดีที่สุดหากสามารถออกแบบให้มีคุณค่าด้านการใช้งานจริงที่เหมาะสมควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้ง่ายต่อการเพิ่มมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ

กล่าวโดยสรุป ด้วยการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยจึงสามารถแสดงให้เห็นถึงนัยแฝงในวัฒนธรรมน้ำพุผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังได้ใช้องค์ความรู้และข้อมูลอ้างอิงที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการกระบวนการวิจัยมาประยุกต์ใช้เป็นปัจจัยส่งเสริมและสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานในงานวิจัยนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงกระบวนการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีบทบาทสำคัญในแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุในอนาคต

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายและข้อเสนอแนะ

ด้วยการวิจัยทางเอกสาร การวิจัยภาคสนามและการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานจากการวิจัยจึงทำให้ผู้วิจัยสามารถแก้ไขประเด็นปัญหาที่พบในระหว่างกระบวนการวิจัยได้เป็นผลสำเร็จ ได้รับความรู้จากการวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมน้ำพุและสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้พัฒนาต่อยอดในด้านการออกแบบแนวคิดหลัก เนื้อหาและรูปแบบทางสุนทรียภาพของผลงานผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างจากงานวิจัยนี้ สร้างเสริมคุณลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมน้ำพุในผลิตภัณฑ์ให้แข็งแกร่งและโดดเด่น นำข้อมูลที่มีบูรณาการร่วมกับหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์และหลักการออกแบบเพื่อบอกเล่าเรื่องราวเพื่อออกแบบผลงานภาพวาดลาย และจับคู่กับรูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสม และประสบความสำเร็จในการแสดงออกถึงอัตลักษณ์และจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุในรูปแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกผลสำเร็จจากการวิจัยออกเป็นหัวข้อหลัก ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เชิงลึกในงานวิจัยนี้จึงพบว่าวัฒนธรรมน้ำพุจื๋หนานเป็นเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าด้านการวิจัยเพื่อต่อยอด มีนัยแฝงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย และมีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์อันยาวนาน ทั้งยังมีการใช้ความพิเศษเฉพาะเพื่อสร้างจุดยืนที่เป็นเอกลักษณ์ในวัฒนธรรมประจำภูมิภาคของประเทศจีนโดยอาศัยโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่พิเศษ อัตลักษณ์ทางธรรมชาติ และการก่อสร้างด้วยฝีมือมนุษย์

1. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุในจื๋หนาน ตลอดจนเรื่องราวและตำนานทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง น้ำพุจื๋หนานมีต้นกำเนิดในยุคสมัยเมื่อราว 6,000 - 10,000 ปีก่อน เนื่องด้วยการบูรณาการร่วมกับสังคมมนุษย์ วัฒนธรรมน้ำพุจึงค่อย ๆ ก่อตัวและตกลงในสมัยจักรพรรดิซุ่น ในช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ยุคต่อมาวัฒนธรรมน้ำพุได้พัฒนาไปพร้อม ๆ กับอารยธรรมของมนุษย์และยังคงพัฒนาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งเช่นเดียวกับมนุษย์ เรื่องราวในตำนานที่โดดเด่นมากที่สุดคือเทพตำนานซุ่นเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลี้ซานซึ่งแสดงถึงต้นกำเนิดของวัฒนธรรมน้ำพุ และความกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่โดดเด่นมากที่สุดคือซินซีจี้และหลี่ซิงจ้าว คู่กวีที่มีชื่อเสียงเลื่องลือ มุมมองต่อชีวิตและค่านิยมของพวกเขามีอิทธิพลต่อสังคมจีน

มาตั้งแต่ในสมัยอดีตจวบจนยุคปัจจุบัน ผลการวิจัยที่ได้มีส่วนช่วยให้เข้าใจถึงอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมภายในเมืองจันทวนอย่างครอบคลุมรอบด้านมากขึ้น รวมถึงเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดการก่อตัวของวัฒนธรรมน้ำพุในท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการศึกษาการพัฒนาอย่างกลมกลืนของวัฒนธรรมน้ำพุในปัจจุบัน อีกทั้งข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยยังเป็นพื้นฐานเนื้อหาที่สำคัญสำหรับการออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ ตลอดจนช่วยสร้างเสริมจิตวิญญาณเชิงมานุษยนิยมในวัฒนธรรมน้ำพุ

2. นัยแฝงทางจิตวิญญาณ อัตลักษณ์ทางธรรมชาติ ศิลปะ และแนวโน้มทางสุนทรียภาพของวัฒนธรรมน้ำพุ นัยแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุคือ การให้ความสำคัญกับศีลธรรมเป็นอันดับต้น ๆ มุ่งเน้นการศึกษา บ่มเพาะชื่อเสียงเกียรติคุณ การส่งเสริมความเท่าทันในกระแสตามกาลยุคสมัย การบ่มเพาะความสง่างามจากเหล่าปัญญาชนผู้รู้วัฒนธรรม รวมถึงจิตวิญญาณแห่งวีรบุรุษของชาวจีนทางเหนือซึ่งมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน เปิดกว้าง ผ่าเผย และเปี่ยมด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนอัตลักษณ์ทางธรรมชาติคือรูปแบบธรรมชาติพื้นฐานที่เป็นแบบอย่างขั้นดีของลักษณะธรณีสัณฐานคาร์สต์ น้ำพุและกลุ่มน้ำพุในจันทวนกลายเป็นตัวแทนของแหล่งน้ำพุจากธรณีสัณฐานคาร์สต์ในจีน เนื่องจากมีแหล่งน้ำพุจำนวนมาก กอปรกับปริมาณน้ำที่อุดมสมบูรณ์ คุณภาพน้ำที่ดีเยี่ยม และทิวทัศน์น้ำพวยพุ่งอันตระการตา อัตลักษณ์ทางศิลปะและแนวโน้มทางสุนทรียภาพคือความงดงามอันนุ่มนวลและลุ่มลึกแบบตอนใต้และความสง่างามผ่าเผยของตอนเหนือ กล่าวได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ทางศิลปะที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมตอนเหนือและตอนใต้ ซึ่งการนำผลการวิจัยส่วนนี้บูรณาการร่วมกับเนื้อหาข้อมูลของวัฒนธรรมน้ำพุเอื้อต่อการส่งเสริมและการสืบทอดวัฒนธรรมน้ำพุ ทั้งยังช่วยให้เกิดความเข้าใจและความรู้สึกชื่นชมต่อแง่มุมอันหลากหลายในวัฒนธรรมน้ำพุมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันยังให้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานวรรณกรรมและศิลปะหลากหลายรูปแบบ

3. การออกแบบและสร้างสรรค์ชุดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุในรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มส่งเสริมระดับการรับรู้และความนิยมของวัฒนธรรมน้ำพุในสังคมวงกว้าง ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมน้ำพุจันทวนเชิงสร้างสรรค์จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วยผลงานชุดเทวดานาน “ตำนานขุนเพาะปลูกพืชพรรณบนเขาลีซาน” มีผลิตภัณฑ์จำนวน 1 ชิ้น ผลงานชุดบุคคลที่มีชื่อเสียง “ซินซีจี” และ “หลี่ชิงจ้าว” มีผลิตภัณฑ์จำนวน 7 ชิ้น และผลงานชุดมาสคอตระจำวัฒนธรรมน้ำพุจันทวน มีผลิตภัณฑ์จำนวน 3 ชิ้น ผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์เหล่านี้สามารถดึงดูดผู้คนให้สนใจ นำไปสู่การเพิ่มพูนจำนวนผู้คนที่เข้าใจและชื่นชอบวัฒนธรรมน้ำพุได้มากขึ้น โดยผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของน้ำพุ ทั้งเรื่องราวในตำนาน เนื้อหาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ และเอกลักษณ์ทางมานุษยนิยมของวัฒนธรรมน้ำพุ ร่วมกับการออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมวัฒนธรรมน้ำพุของจันทวน เพิ่มระดับการ

รับรู้ถึงวัฒนธรรมประจำเมืองจันทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงตอบสนองความคาดหวังด้านการบริโภคผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่น เพิ่มมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ อารมณ์ ศิลปะและประวัติศาสตร์ของผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบ และสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ เอื้อต่อการกระตุ้นตลาดวัฒนธรรมในท้องถิ่นและสร้างบรรยากาศการแข่งขันที่ระหว่างนักออกแบบ

การอภิปราย

การศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ เรื่องราวในตำนาน และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสืบทอดและการอนุรักษ์วัฒนธรรมน้ำพุ การวิจัยนี้ช่วยนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับนัยแฝงทางประวัติศาสตร์ที่ลึกซึ้งของวัฒนธรรมน้ำพุ และช่วยให้รัฐบาลเข้าใจและดำเนินงานอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์แขนงนี้ได้ดีขึ้น ทั้งยังทำให้รัฐบาลสามารถใช้มาตรการเพื่อเสริมสร้างการสืบทอดและการอนุรักษ์วัฒนธรรมน้ำพุและรักษาความยั่งยืนของวัฒนธรรมเมือง ผลการวิจัยของงานวิจัยนี้ยังเป็นแรงบันดาลใจที่เป็นประโยชน์สำหรับการวางผังเมือง โดยสามารถพิจารณาผสมผสานองค์ประกอบวัฒนธรรมน้ำพุเข้ากับการวางผังเมืองเพื่อสร้างภูมิทัศน์เมืองที่มีบรรยากาศทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และเสริมสภาพลักษณะของเมือง นอกจากนี้ ผลการวิจัยของงานวิจัยนี้ยังมีส่วนช่วยระดมความคิดจัดทำวัสดุสร้างสรรค์จำนวนมากที่สามารถเป็นแนวทางสำหรับการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ

ผลการวิจัยของงานวิจัยนี้ยังส่งผลต่อการศึกษาในเชิงบวก โดยทางโรงเรียนสามารถใช้ข้อมูลที่มาจากการวิจัยเป็นทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อบูรณาการวัฒนธรรมน้ำพุเข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ครอบคลุมมากขึ้นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ทางสังคมของเมืองจันทาน

ในด้านการศึกษาด้านวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์สามารถผลการวิจัยเป็นเนื้อหาพื้นฐานสำหรับการศึกษาด้านวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ โรงเรียนต่าง ๆ สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ ตลอดจนปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์และความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมให้กับนักเรียน

จากผลการวิจัยพบว่านัยแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุคือการทำให้ความสำคัญกับศีลธรรมเป็นอันดับต้น ๆ มุ่งเน้นการศึกษา บ่มเพาะชื่อเสียงเกียรติคุณ การส่งเสริมความเท่าทันในกระแสตามกาลยุคสมัย การบ่มเพาะความสง่างามจากเหล่าปัญญาชนผู้รู้วัฒนธรรม รวมถึงจิตวิญญาณแห่งวีรบุรุษของชาวจีนทางเหนือซึ่งมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน เปิดกว้าง ฝ่าเผย และเปี่ยมด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนอัตลักษณ์ทางศิลปะและแนวโน้มทางสุนทรียภาพคือความงดงามอันนุ่มนวลและ

ลุ่มลึกแบบตอนใต้และความสง่างามผ่าเผยของตอนเหนือ กล่าวได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ทางศิลปะที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมตอนเหนือและตอนใต้ องค์ความรู้ในส่วนนี้สามารถสร้างผลกระทบต่อสังคม ช่วยให้ประชาชนเข้าใจและมีความรู้สึกชื่นชมต่อวัฒนธรรมน้ำพุมากขึ้น ปรับปรุงความตระหนักรู้ในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและทำให้สังคมภายในเมืองมีอารมณ์ร่วมกับวัฒนธรรมน้ำพุ อีกทั้งการส่งเสริมนัยแฝงทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุยังสามารถผลักดันให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน อาทิ นิทรรศการ การแสดง ฯลฯ เสริมสร้างชีวิตชีวาให้กับวิถีชีวิตประจำวันของผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่น ตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณและวัฒนธรรม และยกระดับความตระหนักรู้ทางสุนทรียภาพของผู้คนในชุมชน ในขณะเดียวกันผลการวิจัยของงานวิจัยนี้ยังสามารถช่วยเพิ่มเสน่ห์ดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวของเมืองจันทาน นักท่องเที่ยวเดินทางมาที่เมืองจันทานไม่เพียงเพื่อชื่นชมทิวทัศน์ของน้ำพุเท่านั้น แต่ยังสามารถสัมผัสวัฒนธรรมน้ำพุที่ลึกซึ้งและส่งเสริมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของเมืองจันทาน

ผลงานออกแบบทั้งงานภาพพิมพ์ลายบนจานกระเบื้องเคลือบ แผ่นกระเบื้องเคลือบ เคสโทรศัพท์มือถือ เคส iPad ภาพวาดกรอบกระจก งานแกะสลักกระดาษ และผ้าเนื้อบางเอนกประสงค์ ล้วนสามารถนำไปดำเนินการผลิตในปริมาณมากซึ่งสามารถส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจวัฒนธรรมท้องถิ่นและช่วยเศรษฐกิจการท่องเที่ยวได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ยังสามารถมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมวัฒนธรรมและส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และหวังให้อุตสาหกรรมวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการศึกษาวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุในอนาคต: ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้นักวิจัยดำเนินการศึกษาวรรณกรรมน้ำพุของเมืองจันทานในหลากหลายด้าน เช่น การวิจัยทางวิทยาศาสตร์โดยศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาเหตุของการก่อตัวของน้ำพุ การวิจัยและพัฒนากิจกรรมทางศิลปะและโครงการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุ รวมถึงการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน ฯลฯ โดยสามารถนำวัฒนธรรมน้ำพุจันทานมาเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมน้ำพุของภูมิภาคหรือประเทศอื่น ๆ ซึ่งสามารถช่วยเปิดโอกาสในการเรียนรู้วิธีการพัฒนาวัฒนธรรมที่ยอดเยี่ยมจากกรณีศึกษาในขอบเขตเดียวกันเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุจันทาน

2. ข้อเสนอแนะด้านการออกแบบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการออกแบบผลงานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุในอนาคต: อันดับแรก นักออกแบบควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาต่อยอดนัยแฝงของวัฒนธรรมน้ำพุ อาทิ เรื่องราวใน

ตำนานและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของน้ำพุ ฯลฯ แม้อาจใช้เรื่องราวเดียวกัน แต่อย่างไรการ ออกแบบต้องมีความเข้าใจเฉพาะตัวของผู้ออกแบบ เนื่องจากนัยแฝงของวัฒนธรรมน้ำพุมีความ หลากหลาย แม้เป็นเรื่องราวเดียวกันก็ยังสามารถแสดงแง่มุมที่แตกต่างกันได้ ขณะเดียวกัน เนื้อหา เรื่องราวที่ไม่เคยมีใครศึกษามาก่อนก็มีแนวโน้มที่จะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ โดดเด่นมากขึ้น รูปแบบวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ ต้องมีความหลากหลายและความพิเศษเฉพาะตัว เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการบริโภคของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ

3. ข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมน้ำพุในอนาคต: แต่ละภาคส่วนที่ เกี่ยวข้องควรพัฒนากิจกรรมทางศิลปะและโครงการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุอย่างจริงจัง และ พัฒนาต่อยอดสู่การบูรณาการร่วมกับวัฒนธรรมชุมชน อาทิ การจัดกิจกรรมชุมนุมกวีและชุมนุมการ อ่านวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุ โดยนำวัฒนธรรมน้ำพุบูรณาการร่วมกับงานเทศกาลจีน ดั้งเดิม เนื่องจากจี๋หนานเป็นเมืองหลวงประจำมณฑล พิพิธภัณฑสถานและหอศิลป์ทั้งหมดของมณฑลชาน ตงจึงตั้งอยู่ที่เมืองจี๋หนาน ดังนั้น เมืองจี๋หนานจึงสามารถเชื่อมโยงวัฒนธรรมน้ำพุเข้ากับกิจกรรมของ ทางพิพิธภัณฑสถานและหอศิลป์ต่าง ๆ ภายในพื้นที่เพื่อสร้างเสริมให้ความนิยมของวัฒนธรรมน้ำพุเพิ่ม สูงขึ้น

(Ding, 2021; Jiang, 2020; Malpas, 2019; Maslow, 2013; Norman, 2015; Oi, 2012; Renier, 1986; Schumpeter, 1990; Wang & Zhu, 2019; Zhang et al., 2019; Zhou & Zhu, 2021; Zhou, 2015)

บรรณานุกรม

- Bal, M. (2017). *Symbolic Narration in Conversation: Art Research and Visual Analysis* [Master's thesis, Sichuan University].
- Brown, B., & Buchanan, R. (2017). *Design Issues*. Tsinghua University Press.
- Chen, Y., & He, J. (2006). Development Jinan Old City to Create a Spring Water Brand. *Journal of Beijing City University*(1), 34.
- Cui, Y. (2019). *Research on the Utilization of Jinan Spring Cultural Resources* [Doctoral dissertation, Shandong University of Arts].
- DCMS. (2004). *Creative industries economic estimates* [Master's thesis, Statistical Bulletin and DEFRA Economics and Statistics].
- Ding, J. (2021). Analysis of the current situation and development trend of Jinan cultural tourism products under the background of the Internet. *Contemporary Tourism*(1).
- Dong, X. (2008). *Industrial Development of Public Historical and Cultural Resources—Taking Jinan City as a Case Study* [Doctoral dissertation, Shandong University].
- Duan, L. (2012). *Department of Guided Reading of Classic Literature of Art Science-Visual Culture Volume* [Master's thesis, Beijing Normal University].
- Fang, Z., & Yang, Z. (2018). The development history and achievements of China's cultural industry in the past 40 years of reform and opening up. *Shandong University Journal*(1), 30.
- Featherstone, M. (1991). *Consumer culture and post modernism* [Master's thesis, Sage Publications].
- Gross, L. (1981). *Studies in Visual Communication Sol Worth*. University of Pennsylvania Press.
- Jiang, M. (2021). The Rhetoric of Narrative Design. *China Architecture and Architecture*.
- Jiang, X. (2020). Application of Quancheng Regional Culture in Cultural and Creative Product Design. *Packaging Engineering*(1).

- Li, Q. (2015). Carrying forward the spring culture and building a livable spring city. *Reading Digest*(1).
- Liang, J., & Zhang, J. (2020). Jinan Spring Water Culture and Its Applications in Gardens—Take Baotu Spring as an Example, *Garden and Landscape Design*. (1), 36.
- Liu, X. (2018). Analysis on the integration of spring water culture into Jinan city brand building. *Humanities World*(1).
- Long, D. (2015). *Spatial Narratology* [Master's thesis, Xinzhi Sanlian Bookstore].
- Ma, Q. (2018). Research on Narrative Strategies of Visual Communication Design. *Nanjing University of the Arts*(1), 127.
- Malpass, M. (2019). *translated by Zhang Li, Critical Design and Its Context-History, Theory and Practice*. Jiangsu Phoenix Fine Arts Publishing House.
- Mao, T., & Huang, P. (2014). Research on the Status Quo of Jinan Spring Water Cultural Brand——Taking the First Jinan Spring Water Festival as an Example. *Drama House*(1).
- Maslow, A. H. (2013). *The Realm of Human Capability*. Beijing Yanshan Publishing House.
- Meng, W. (2007). *Characteristic Strategy - Comparative Advantages of Jinan Spring Culture and Research on Tourism Development* [Doctoral dissertation, Shandong University].
- Murray, J. K. (2007). *Mirror of Morality: Chinese Narrative Illustration and Confucian Ideology*. University of Hawaii Press.
- Norman, D. A. (2015). *Design Psychology*. CITIC Press.
- Qi, G. (2012). Social Science Theoretical Model Atlas. *Economic Science*, 4.
- Ren, X. (2020). *Research on Differentiated Supply of Jinan Spring Water Tourism Products* [Doctoral dissertation, Shandong Normal University].
- Romer, P. (1986). Increasing Returns and Long-run Growth. *Journal of Political Economy*(94).
- Ryan, M. L. (2017). *Transmedia Narrative* [Master's thesis, Sichuan University].

- Schumpeter, J. A. (1990). *Economic Development Theory* [Master's thesis, The Commercial Press].
- Shi, F., & Zhu, K. (2013). Strengthening the construction of spring water culture to enhance Jinan's soft power. *Shandong Commercial Vocational and Technical College*(1).
- Song, F. (2010). Research on the historical origin and characteristics of famous urban gardens in Jinan. *Beijing Forestry University*(6).
- Sun, Z. (2012). *Investigation and Analysis of Spring Water Quality in Jinan* [Doctoral dissertation, Shandong University].
- Wang, C., & Zhang, D. (2014). Cultural Resources. *Nanjing University*, 8.
- Wang, Y. (2010). Changes and characteristics of Jinan's history and culture. *Dongyue Essays*(1), 5.
- Wang, Y., & Yang, M. (2020). "The Era of Zeng Gong" in Jinan. *Spring and Autumn*(1).
- Xu, H. (2010). Building Jinan Cultural Tourism Brand with Spring Culture. *Internet Fortune*(1).
- Yang, Y. (1997). Chinese Narratology. *People's Publishing House*.
- Zhang, A., & Ma, S. (2016). The relationship between spring water and urban development in Jinan: a historical overview and realistic investigation. *Journal of the Party School of the Jinan Municipal Committee of the Communist Party of China*(1).
- Zhang, B., Fan, H., & Li, S. (2019). Exploration on the Development of Urban Tourism Cultural and Creative Products——Taking Jinan as an Example. *Think Tank Times*(1).
- Zhang, H. (2013). The development of spring water landscape gardens in ancient Jinan. *Journal of Jinan Vocational College*(1), 5.
- Zhang, J. (2011). Tracing and Reflecting on the Environmental Landscape of Jinan Spring City Settlement in the Farming Era——Reflections on Jinan Spring Water's Application for World Heritage Entering the National Procedure. *Urban Planning*(1), 89.
- Zhang, J., Yan, Z., & Huo, W. (2017a). Re-understanding of Jinan Quancheng Cultural Heritage from the Perspective of Cultural Landscape. *Architectural Heritage*(1).

- Zhang, J., Yan, Z., & Huo, W. (2017b). Re-understanding of Jinan Spring City Cultural Heritage from the Perspective of Cultural Landscape. *Architectural Heritage*(1).
- Zhou, J., & Zhu, Z. (2021). 2021 Annual Academic Report on Chinese Cultural Industry Research. *Journal of Shenzhen University*(1).
- Zhou, Y. (2013). Research on the Development of Cultural and Creative Industries and Its Diffusion Effect. *Beijing Jiaotong University*(25).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์บุคลากรจากสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุ คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์บุคลากรจากสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ รูปแบบ นัยแฝงทางวัฒนธรรม ตลอดจนอัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพของวัฒนธรรมน้ำพุจันทาน เพื่อศึกษาทำความเข้าใจสถานการณ์ด้านการพัฒนาในปัจจุบันและแนวโน้มการพัฒนาในด้านศิลปะและวัฒนธรรมของวัฒนธรรมน้ำพุจันทาน รวมถึงรูปแบบและเนื้อหาทางวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้คนยุคสมัยใหม่ และเพื่อนำไปใช้เป็นข้อสนับสนุนในการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ประกอบไปด้วย 3 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มที่ 1: นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญในประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุจันทาน

กลุ่มที่ 2: ศิลปินนักสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม

กลุ่มที่ 3: ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุ

ข้อคำถามในการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

ข้อ	ข้อคำถาม
กลุ่มที่ 1 นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญในประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุจันทาน	
1	เมื่อเทียบกับในอดีตการพัฒนาของวัฒนธรรมน้ำพุจันทานในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไร
2	คุณมีมุมมองอย่างไรต่อการพัฒนาวัฒนธรรมน้ำพุเข้ากับสาขาอื่น ๆ โปรดอธิบายและแบ่งปันมุมมองที่ผสมผสานรวมกับองค์ความรู้ในขอบเขตสาขาการวิจัยของคุณ
3	อัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณใดที่สำคัญที่สุดสำหรับวัฒนธรรมน้ำพุ แล้วอัตลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าในด้านใดบ้าง
4	คุณคิดว่าเทวดานานและเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ใดที่สามารถเป็นตัวแทนสื่อถึงวัฒนธรรมน้ำพุได้ดีที่สุด
5	วัฒนธรรมน้ำพุสามารถพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการท่องเที่ยวในระดับชาติและนานาชาติได้อย่างไร
6	คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการนำเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมน้ำพุมาสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่

ข้อ	ข้อความคำถาม
กลุ่มที่ 2 ศิลปินนักสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม	
1	โปรดอธิบายถึงอุปสรรคที่คุณพบในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากวัฒนธรรมน้ำพุ และวิธีการที่ทำให้คุณสามารถเอาชนะอุปสรรคเหล่านั้นมาได้?
2	คุณคิดว่าการสนับสนุนและอิทธิพลแบบใดที่องค์ความรู้ในสาขาอื่น ๆ สามารถนำประโยชน์มาสู่กิจกรรมการสร้างสรรค์งานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุ
3	คุณคิดว่ารูปแบบของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุควรปรับเปลี่ยนตามความต้องการที่เปลี่ยนไปของเหล่าผู้บริโภคหรือไม่ ถ้าเปลี่ยนควรเป็นลักษณะอย่างไร
4	โปรดอธิบายถึงผลประโยชน์จากการสร้างแบรนด์ให้กับวัฒนธรรมน้ำพุในมุมมองของนักออกแบบ
5	โปรดอธิบายถึงข้อเสียหรือจุดอ่อนที่เกิดจากสภาวะผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในท้องตลาดมีความคล้ายคลึงกันสูงในปัจจุบัน พร้อมแนวทางแก้ไข
กลุ่มที่ 3 ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมน้ำพุ	
1	เมื่อเทียบกับในอดีต ในปัจจุบันจำนวนและประเภทของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุแตกต่างกันไปอย่างไร
2	ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุคุณให้ความสำคัญกับรูปแบบหรือนัยแฝงทางวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์มากกว่า เพราะเหตุใด
3	ในปัจจุบันคุณมีความต้องการอย่างไรต่อผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุ ขอให้อธิบายจากในด้านเนื้อหา รูปแบบ การบริการด้านการใช้งาน คุณภาพ ตลอดจนการบริการหลังการขาย
4	คุณคิดว่าผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตามความต้องการด้านบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้คนส่วนใหญ่หรือไม่ ถ้าเปลี่ยน ควรปรับเปลี่ยนอย่างไร
5	คุณให้ความสำคัญกับประโยชน์การใช้งานจริงหรือคุณลักษณะทางวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์จากวัฒนธรรมน้ำพุมากกว่า เพราะเหตุใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

MR.BAOCHEN ZHU

e-mail: 470371035@qq.com

对从事泉水文化相关人员及社会各界人士的访谈表

说明

对从事泉水文化相关人员及社会各界人士的访谈的目的是来收集泉水文化的历史故事、文化风格、文化内涵和审美特征的相关资料。了解济南泉水文化的发展现状和艺术化的发展趋势，以及调查符合现代大众所需求的文创产品的形式与文化内容，为文创产品设计提供导向作用。

本访谈表分为 3 组：

第一组：熟知济南泉水文化历史的专家学者

第二组：文化艺术创作工作者

第三组：泉水文化相关产品的消费者

具体访谈问题如下：

序号	问题
第一组：熟知济南泉水文化历史的专家学者	
1.	现阶段济南泉水文化发展相较过去有何变化？
2.	您是否看好泉水文化的跨学科发展，请结合自身的研究领域谈谈您的看法。
3.	泉水文化最主要的精神特征是什么，它的价值体现在哪些方面？
4.	您认为最能代表泉水文化的神话传说和历史故事是哪几个？
5.	泉水文化如何发展才能满足国内和国际旅游需求？
6.	您如何看待对泉水文化历史故事的再创作？
第二组：文化艺术创作工作者	
1.	请您谈谈现阶段进行泉水文化的艺术生产活动遇到的困难，您又是怎么克服的？
2.	您认为跨学科能给泉水文化相关的艺术创作活动带来什么样的帮助和影响？
3.	您认为泉水文化创意产品的形式是否要随着消费者的需求变化而进

序号	问题
	行改变，若需改变，该如何改变。
4.	请您以设计师的角度来谈谈，泉水文化的品牌化益处。
5.	请您谈谈当前文创产品的高度同质化的弊端、弱势，以及相应解决方法。
第三组：泉水文化相关产品的消费者	
1.	现阶段泉水文化创意产品的数量和种类和过去相比有哪些不同之处？
2.	您购买泉水文化的相关产品时更注重文创产品的形式还是文化内涵，为什么？
3.	您对于现阶段的泉水文化创意产品您有什么样的需求？请从内容、形式、服务、质量、售后等方面展开来谈。
4.	您觉得泉水文化创意产品的形式需要不需要随大众的消费需求的改变而改变呢？若需改变，该如何改变。
5.	您更看重文创产品的实用属性还是文化属性，为什么？

研究人员希望借此机会感谢您的好意

MR.BAOCHEN ZHU

e-mail: 470371035@qq.com

ภาคผนวก ข
การจัดแสดงผลงาน

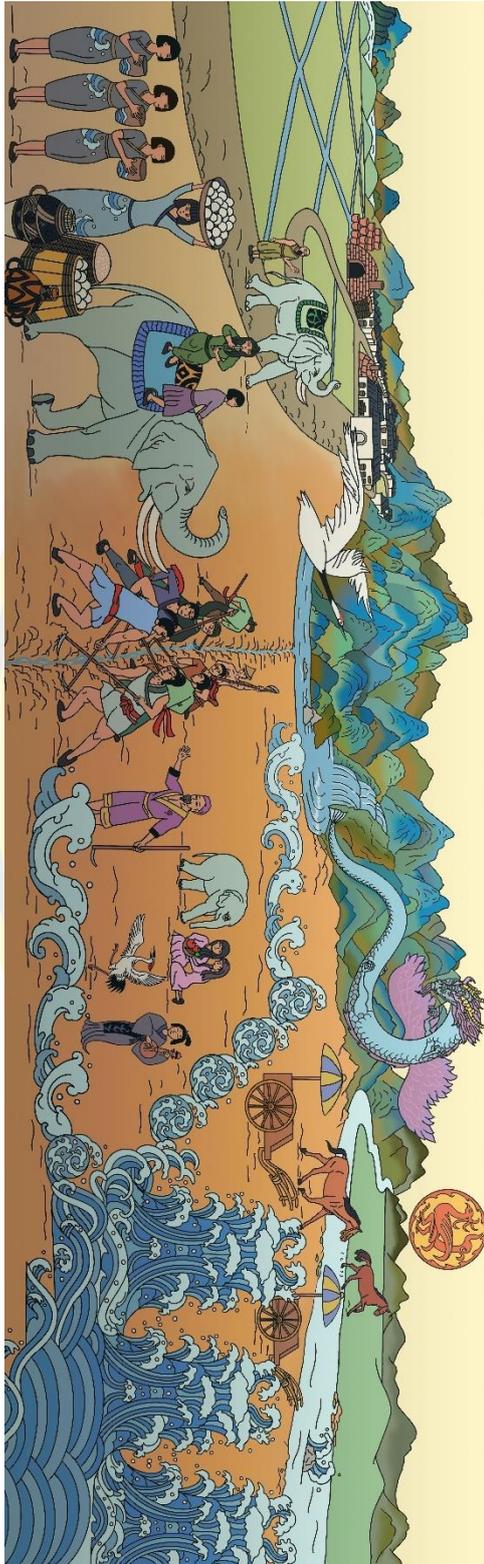

DESIGN EXHIBITION

PH.D. GRADUATION DESIGN WORKS

济南泉水文化的特征与精神：
通过文创产品进行历史性叙事

Characteristics and Spirit of Jinan Spring Water Culture:
Historical narration through cultural and creative products

อัตลักษณ์จิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุเจี๊หนาน: การบอกเล่าเรื่องราว
ทางประวัติศาสตร์ผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

展览人：朱宝琛
DESIGNER: Zhu Baochen
展览时间：2023年12月15日-2023年12月31日
TIME: 15/12/2023-31/12/2023
展览地点：齐鲁工业大学创新工坊
Location: Innovation Workshop of
Qilu University of Technology

Zhu Baochen PhD student in philosophy at the School of
Arts, Burapha University
pongdejchai Doctoral supervisor and professor at School
of Arts, Burapha University
Poradee Panthupakorn Co-chair Professor, Professor at
School of Arts, Burapha University

展览人：朱宝琛
 DESIGNER: Zhu Baochen
 Zhu Baochen PhD student in philosophy
 at the School of Arts, Burapha University
 pongdejchai Doctoral supervisor and
 professor at School of Arts, Burapha
 University
 Poradee Panthupakorn Co-chair
 Professor, Professor at School of Arts,
 Burapha University

DESIGN
 EXHIBITION
 PH.D. GRADUATION DESIGN WORKS

济南泉水文化的特征与精神：通过文创
 产品进行历史性叙事

Characteristics and Spirit of Jinan
 Spring Water Culture:
 Historical narration through
 cultural and creative products

วัตถุประสงค์จัดนิทรรศการของนิพนธ์กรรมน้ำพุเจี๊ยนาน:
 การบอกเล่าเรื่องราว ทางประวัติศาสตร์ผ่าน
 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

展览时间：2023年12月15日-31日
 TIME: 15/12/2023-31/12/2023
 展览地点：齐鲁工业大学创新工坊
 Location: Innovation Workshop of Qilu
 University of Technology

DESIGN EXHIBITION

PH.D. GRADUATION DESIGN WORKS

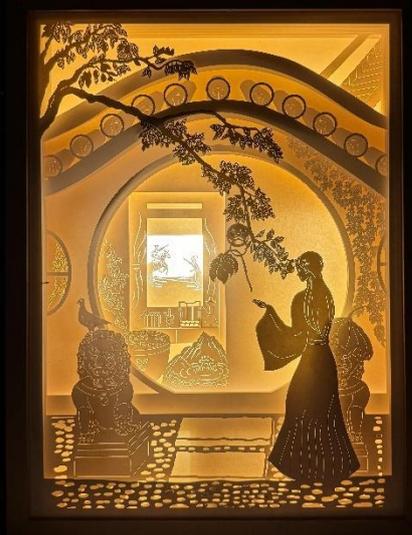
济南泉水文化的特征与精神：通过文创产品进行历史性叙事

Characteristics and Spirit of Jinan Spring Water Culture:

Historical narration through cultural and creative products

อัตลักษณ์ จิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำพุเจ๋หนาน: การบอกเล่าเรื่องราว

ทางประวัติศาสตร์ผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

展览人：朱宝琛

DESIGNER: Zhu Baochen

Zhu Baochen PhD student in philosophy at the School of Arts, Burapha University

pongdejchai Doctoral supervisor and professor at School of Arts, Burapha University

Poradee Panthupakorn Co-chair Professor, Professor at School of Arts, Burapha University

展览时间：2023年12月15日-2023年12月31日

TIME: 15/12/2023-31/12/2023

展览地点：齐鲁工业大学创新工坊

Location: Innovation Workshop of Qilu University of Technology

ภาคผนวก ค
เอกสารราชการ

เลขที่ IRB4-293/2566

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย: G-HU 287/2566

โครงการวิจัยเรื่อง: อุตลักษณ์จิตวิญญาณของวัฒนธรรมน้ำจืดหนาน: การบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ผ่านผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

หัวหน้าโครงการวิจัย: MR.BAOCHEN ZHU

หน่วยงานที่สังกัด: คณะศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (งานนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุขุณิพนธ์):

อาจารย์พงศ์เดช ไชยคุตร หน่วยงานที่สังกัด คณะศิลปกรรมศาสตร์

วิธีทบทวน: Exemption Expedited Full board

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับที่ 2 วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566
2. โครงการวิจัยฉบับภาษาไทย	ฉบับที่ 1 วันที่ 10 เดือน กันยายน พ.ศ. 2566
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566
5. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form) แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ฉบับที่ 1 วันที่ 10 เดือน กันยายน พ.ศ. 2566
6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)	ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ 2 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

วันที่หมดอายุ : วันที่ 2 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

(ดร.พิมลพรรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สำหรับโครงการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา และระดับปริญญาตรี
ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

**หมายเหตุ การรับรองนี้มีรายละเอียดตามที่ระบุไว้ด้านหลังเอกสารรับรอง **

ที่ อว ๐๖๔๓.๐๗/๐๑๑๗

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความทางวิชาการ

เรียน Baochen Zhu ศาสตราจารย์เกียรติคุณพงศ์เดช ไชยคุตร และศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร

อ้างถึง บทความเรื่อง The Characteristics and Spirit of Jinan Spring Culture: Historical Narration through Cultural and Creative Products

ตามที่ท่านเสนอบทความเรื่อง The Characteristics and Spirit of Jinan Spring Culture: Historical Narration through Cultural and Creative Products เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา นั้น

ในการนี้ บทความดังกล่าวได้รับการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขา จำนวน ๓ ท่าน กองบรรณาธิการได้ดำเนินการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรให้ตีพิมพ์บทความของท่าน ในวารสารปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๗ และจะนำวารสารดังกล่าวประชาสัมพันธ์เผยแพร่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทชชยา วนนะบวรเดชน์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Signature Code : ๕๓VN๗ZdM๒๗GaF๘mYBX๒๐

สำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร ๐๒-๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๒๗๐๔

โทรสาร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	BAOCHEN ZHU
วัน เดือน ปี เกิด	14 October 1991
สถานที่เกิด	Shandong Province, China
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	Jinan City, Shandong Province, China
ตำแหน่งและประวัติการ ทำงาน	Lecturer
ประวัติการศึกษา	Bachelor's degree from Shandong University of Arts, 2011-2015; Master's degree from Qilu University of Technology, 2017-2020. 2020 – present: Burapha University in Thailand, Doctor

